

สภาพและความต้องการสนับสนุนการดำเนินงานจัดการเรียนร่วมของเด็กที่มีความต้องการพิเศษในโรงเรียนเรียนร่วม ตามความคิดเห็นของผู้บริหารและครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 1

วิทยานิพนธ์

ของ

พัชรี บุญพร้อม

เสนอต่อมหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา

กุมภาพันธ์ 2557

ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์

**The States and Needs of Support for Mainstreaming Management of Children
with Special Needs in Mainstreaming Schools According to the Opinions
of School Administrators and Teachers under Buriram Primary
Educational Service Area Office 1**

Patcharee Boonprom

**A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of Master of Educational Program in Educational Administration**

February 2014

Copyright of Buriram Rajabhat University

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ได้พิจารณาวิทยานิพนธ์ของ นางพัชรี บุญพร้อม
เรียบร้อยแล้ว เห็นสมควรรับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชาการบริหารการศึกษา ของมหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์

คณะกรรมการสอบ

.....ประธานกรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สมใจ ภูมิพันธ์)

.....กรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ประเสริฐ ภูเงิน)
ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก

.....กรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุนันทา วีรกุลเทวัญ)
ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม

.....กรรมการ
(ดร.เบญจพร วรรณปลัมภ์)

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์อนุมัติให้รับวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ เป็นส่วนหนึ่ง
ของการศึกษาตามหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา

.....คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

( )

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

ชื่อเรื่อง	สภาพและความต้องการสนับสนุนการดำเนินงานจัดการเรียนร่วมของเด็กที่มีความต้องการพิเศษใน โรงเรียนเรียนร่วมตามความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียนและครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 1		
ผู้วิจัย	พัชรี บุญพร้อม		
ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์	ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ประเสริฐ ภูเงิน	ที่ปรึกษาหลัก	
	ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุนันทา วีรกุลเทวัญ	ที่ปรึกษาร่วม	
ปริญญา	ครุศาสตรมหาบัณฑิต	สาขาวิชา	การบริหารการศึกษา
สถานศึกษา	มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์	ปีที่พิมพ์	2557

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีความมุ่งหมาย เพื่อ 1) ศึกษาสภาพการดำเนินงานจัดการเรียนร่วมของเด็กที่มีความต้องการพิเศษใน โรงเรียนเรียนร่วม จำแนกตามขนาด โรงเรียน 2) ศึกษาความต้องการสนับสนุนการจัดการเรียนร่วมของเด็กที่มีความต้องการพิเศษใน โรงเรียนเรียนร่วม 3) ศึกษาข้อเสนอแนะเพิ่มเติมเกี่ยวกับสภาพและความต้องการสนับสนุนการดำเนินงานจัดการเรียนร่วมของเด็กที่มีความต้องการพิเศษใน โรงเรียนเรียนร่วม ตามความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียนและครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 1 ตามกรอบโครงสร้างซีท (SEAT framework) กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างตามตารางของเครซี และมอร์แกน กลุ่มตัวอย่างได้มาโดยวิธีสุ่มแบบแบ่งชั้น และสุ่มอย่างง่าย ได้ผู้บริหารโรงเรียน 92 คน และครู 122 คน รวม 214 คน เครื่องมือคือ แบบสอบถาม มีค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับของสภาพเท่ากับ .983 วิเคราะห์ข้อมูลโดย ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ผลการวิจัยพบว่า

1. สภาพการดำเนินงานจัดการเรียนร่วมของเด็กที่มีความต้องการพิเศษใน โรงเรียนเรียนร่วม ตามความคิดเห็นของผู้บริหารและครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 1 จำแนกตามขนาดโรงเรียน โดยรวมและรายด้าน อยู่ในระดับปานกลาง เรียงลำดับจากมากไปน้อยได้แก่ ด้านนักเรียน ด้านสภาพแวดล้อม ด้านกิจกรรมการเรียนการสอน และด้านเครื่องมือ เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า โรงเรียนขนาดเล็ก โรงเรียนขนาดกลาง และโรงเรียนขนาดใหญ่ เห็นว่า มีการปฏิบัติมากที่สุด ด้านนักเรียนคือ โรงเรียนมีการกระจายจำนวน

TITLE	The States and Needs of Support for Mainstreaming Management of Children with Special Needs in Mainstreaming Schools According to the Opinions of School Administrators and Teachers under Buriram Primary Educational Service Area Office 1.		
AUTHOR	Patcharee Boonprom		
THESIS ADVISORS	Assistant Professor Dr.Prasert Pungern	Major Advisor	
	Assistant Professor Dr.Sunanta Viragoontavan	Co-advisor	
DEGREE	Master of Education	MAJOR	Educational Administration
SCHOOL	Buriram Rajabhat University	YEAR	2014

ABSTRACT

The purposes of this research were : 1) to study states of mainstreaming management of children with special needs in mainstreaming schools, classified by sizes of school, 2) to study needs of support for mainstreaming management of children with special needs in mainstreaming schools, and 3) to study additional suggestions about states and needs of support for mainstreaming management of children with special needs in the mainstreaming schools according to the opinions of school administrators and teachers under Buriram Primary Educational Service Area Office 1 by the use of SEAT framework. The samples were 92 school administrators and 122 teachers, in a total of 214, selected through Krejcie and Mogan's Table, and Stratified Random Sampling, Simple Random Sampling. The study instrument was a questionnaire with the reliability of .983. The statistics used to analyze the data were frequency, percentage, mean and standard deviation. The results showed that :

1. The states of mainstreaming management for children with special needs in the mainstreaming schools according to the opinions of the school administrators and teachers under Buriram Primary Educational Service Area Office 1 classified by sizes of school as a whole and at each aspect were at a "moderate" level with the high to low mean scores ranking of students, environment, learning and teaching activities and tools elements respectively. When considering at each aspect it was found that in the small-size, medium-size and the large -size schools this was done mostly. In the aspect of students, the schools distributed the children with special needs to

study with normal students. In the aspect of environment, the children with special needs were put in the same class with the normal students. In the aspect of learning and teaching activities, the students were taught through the use of Buddy system and in the tools aspect, the schools set up an information system management about the children with special needs every academic year.

2. For the needs of support for mainstreaming management of children with special needs in mainstreaming schools, it was found that both the school administrators and teachers needed supports mostly. In the aspect of the students, the needs of experts' suggestions about the children's preparation. In the environment aspect, the needs of the classrooms with appropriate appliances were found whereas the aspect of learning and teaching activities found the needs of knowledge and understanding about an individual educational plan (IEP). In the aspect of tools, the needs of sufficient budget for learning and teaching and the teachers who graduated in Special Education were needed.

3. Some additional suggestions and opinions were as follows :

3.1 About the states of the mainstreaming management, it was found that :

1) the experience for the children's self-esteem and self-assistance should be built up, 2) extra classrooms should be provided for the children who have the special needs, 3) the individual educational plan should be made for all children who have special needs, and 4) special courses and seminars should be provided at least once a year to the teachers and the administrators in order understand the special needed children.

3.2 About the supportive needs of the mainstreaming management, it was found that :

1) the parents' understand and acceptance of their children were needed, 2) special classrooms for the children's study should be provided, 3) the operational seminar in IEP should be managed, and 4) the needs of at least one children care taker should be employed mainstreaming school.

ประกาศคุณูปการ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จได้โดยได้รับความอนุเคราะห์จากบุคคลหลายฝ่าย ผู้วิจัยขอขอบพระคุณ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สมใจ ภูมิพันธ์ ประธานกรรมการสอบ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ประเสริฐ ภูเงิน อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุนันทา วีรกุลเทวัญ อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม และ ดร.เบญจพร วรณุปถัมภ์ กรรมการสอบวิทยานิพนธ์ ที่กรุณาช่วยเหลือให้คำปรึกษา แนะนำ ตรวจแก้ไขข้อบกพร่องตั้งแต่ต้นจนสำเร็จเรียบร้อย และขอขอบคุณบัณฑิตวิทยาลัยที่ได้อำนวยความสะดวกในการประสานงานจัดทำวิทยานิพนธ์ช่วยเหลือผู้วิจัยเป็นอย่างดี

ขอขอบพระคุณผู้ทรงคุณวุฒิทั้ง 3 ท่าน คือ นางพรณิชา บาร์เบอร์ ศึกษานิเทศก์ชำนาญการพิเศษ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานูร์รัมย์ เขต 1 นายสมศักดิ์ มัจฉาวิทยากุล ครูชำนาญการพิเศษ โรงเรียนบ้านเสม็ดโคกศาล และนายกนก คิมิ ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านเสม็ดโคกศาล ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบความถูกต้องของเครื่องมือ ขอขอบพระคุณ ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานูร์รัมย์ เขต 1 ที่ให้ความอนุเคราะห์แจ้งผู้บริหาร โรงเรียน และครู สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานูร์รัมย์ เขต 1 ได้กรุณาตอบแบบสอบถาม การทดลองใช้เครื่องมือ และตอบแบบสอบถามการทำวิจัยครั้งนี้ และขอขอบพระคุณ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สมศักดิ์ จิววัฒนา ผู้ให้คำแนะนำช่วยเหลือในการวิเคราะห์ข้อมูล ประโยชน์และคุณค่าที่เกิดขึ้นจากวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ ผู้วิจัยขอขอบพระคุณ แม่ปิตามารดา ผู้ให้กำเนิดชีวิต บูรพาจารย์ คณาจารย์ที่ได้อบรมสั่งสอนให้เป็นผู้มีศีล สมาธิ ปัญญา ตลอดจนทั้งสามี บุตรที่ได้ช่วยเหลือและให้กำลังใจแก่ผู้วิจัย

พัชรี บุญพร้อม

สารบัญ

	หน้า
หน้าอำนวยการ	ก
บทคัดย่อภาษาไทย	ข
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	ง
ประกาศนุญการ	ฉ
สารบัญ	ช
สารบัญตาราง	ญ

บทที่

1 บทนำ.....	1
ความเป็นมาและความสำคัญของการวิจัย.....	1
ความมุ่งหมายของการวิจัย.....	4
ความสำคัญของการวิจัย.....	5
ขอบเขตการวิจัย.....	5
นิยามศัพท์เฉพาะ.....	7
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	10
เด็กที่มีความต้องการพิเศษ.....	11
ความหมายของเด็กที่มีความต้องการพิเศษ.....	11
ประเภทของเด็กที่มีความต้องการพิเศษ.....	12
ความสำคัญในการจัดการศึกษาพิเศษ.....	19
รูปแบบการจัดการศึกษาพิเศษในประเทศไทย.....	22
นโยบายที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาพิเศษ.....	24

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
การจัดการเรียนร่วม	28
ความหมายของการเรียนร่วม	28
ความสำคัญและประโยชน์ของการเรียนร่วม	30
ปรัชญาและทฤษฎีพื้นฐานของการเรียนร่วม	31
รูปแบบของการจัดการเรียนร่วม	32
ปัญหาการจัดการเรียนร่วม	35
การจัดเตรียมความพร้อมในการบริหารจัดการเรียนร่วม	36
แนวคิดและทฤษฎี การบริหารสถานศึกษาโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน.....	42
การดำเนินงานจัดการเรียนร่วมโดยใช้โครงสร้างซีท	45
องค์ประกอบ โครงสร้างซีท.....	46
ด้านนักเรียน	47
ด้านสภาพแวดล้อม	48
ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน	49
ด้านเครื่องมือ	58
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	63
งานวิจัยในประเทศ	63
งานวิจัยต่างประเทศ	67
กรอบแนวคิดในการวิจัย	69
3 วิธีดำเนินการวิจัย	70
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	70
เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูล	72
การเก็บรวบรวมข้อมูล	75
การวิเคราะห์ข้อมูล	76

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล	78
4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	79
สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล	79
การวิเคราะห์ข้อมูล	79
ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	80
5 สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	118
ความมุ่งหมายของการวิจัย	118
วิธีดำเนินการวิจัย	119
สรุปผลการวิจัย	121
อภิปรายผล	128
ข้อเสนอแนะ	139
ข้อเสนอแนะในการนำไปใช้	139
ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยต่อไป	140
บรรณานุกรม.....	141
ภาคผนวก	146
ภาคผนวก ก รายชื่อโรงเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง	147
ภาคผนวก ข หนังสือราชการ	152
ภาคผนวก ค แบบสอบถามการวิจัย	158
ภาคผนวก ง ค่าความสอดคล้อง IOC	170
ภาคผนวก จ ค่าอำนาจจำแนก และค่าความเชื่อมั่น	181
ประวัติย่อของผู้วิจัย	186

สารบัญตาราง

ตาราง	หน้า
2.1 ปฏิทินงานการรับคนเข้าเรียนในสถานศึกษา	57
3.1 จำนวนประชากรจำแนกตามขนาดโรงเรียนและอำเภอ	71
3.2 จำนวนกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามขนาดโรงเรียนและอำเภอ	72
4.1 จำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตามตำแหน่ง ขนาด โรงเรียน ประสบการณ์ ความรู้ หน่วยงานที่เข้ารับการอบรม/สัมมนา และจำนวนครั้ง ที่อบรมในรอบ 3 ปี	80
4.2 ค่าเฉลี่ย และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน สภาพการดำเนินงานจัดการเรียนร่วม ในโรงเรียนจัดการเรียนร่วม จำแนกตามขนาดโรงเรียน โดยรวม และรายด้าน.....	83
4.3 ค่าเฉลี่ย และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน สภาพการดำเนินงานจัดการเรียนร่วม ในโรงเรียนจัดการเรียนร่วม จำแนกตามขนาดโรงเรียน ด้านนักเรียน โดยรวม และรายข้อ	84
4.4 ค่าเฉลี่ย และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน สภาพการดำเนินงานจัดการเรียนร่วม ในโรงเรียนจัดการเรียนร่วม จำแนกตามขนาดโรงเรียน ด้านสภาพแวดล้อม โดยรวม และรายข้อ.....	89
4.5 ค่าเฉลี่ย และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน สภาพการดำเนินงานจัดการเรียนร่วม ในโรงเรียนจัดการเรียนร่วม จำแนกตามขนาดโรงเรียน ด้านกิจกรรมการเรียนการสอน โดยรวม และรายข้อ	93
4.6 ค่าเฉลี่ย และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน สภาพการดำเนินงานจัดการเรียนร่วม ในโรงเรียนจัดการเรียนร่วม จำแนกตามขนาดโรงเรียน ด้านเครื่องมือ โดยรวม และรายข้อ	97
4.7 ค่าความถี่ และค่าร้อยละ ความต้องการสนับสนุนการดำเนินงานจัดการเรียนร่วม ของเด็กที่มีความต้องการพิเศษในโรงเรียนจัดการเรียนร่วม ด้านนักเรียน	101

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตาราง	หน้า
4.8 ค่าความถี่ และค่าร้อยละ ความต้องการสนับสนุนการดำเนินงานจัดการเรียนร่วม เด็กที่มีความต้องการพิเศษในโรงเรียนจัดการเรียนร่วม ด้านสภาพแวดล้อม	103
4.9 ค่าความถี่ และค่าร้อยละ ความต้องการสนับสนุนการดำเนินงานจัดการเรียนร่วม ของเด็กที่มีความต้องการพิเศษในโรงเรียนจัดการเรียนร่วม ด้านกิจกรรมการเรียนการสอน	104
4.10 ค่าความถี่ และค่าร้อยละ ความต้องการสนับสนุนการดำเนินงานจัดการเรียนร่วม ของเด็กที่มีความต้องการพิเศษในโรงเรียนจัดการเรียนร่วม ด้านเครื่องมือ	106
4.11 ข้อเสนอแนะ และความคิดเห็นเพิ่มเติม เกี่ยวกับสภาพการดำเนินงาน จัดการเรียนร่วมของเด็กที่มีความต้องการพิเศษในโรงเรียนจัดการเรียนร่วม โดยรวม และรายด้าน	108
4.12 ข้อเสนอแนะ และความคิดเห็นเพิ่มเติม เกี่ยวกับสภาพการดำเนินงาน จัดการเรียนร่วมของเด็กที่มีความต้องการพิเศษในโรงเรียนจัดการเรียนร่วม ด้านนักเรียน โดยรวม และรายข้อ	109
4.13 ข้อเสนอแนะ และความคิดเห็นเพิ่มเติม เกี่ยวกับสภาพการดำเนินงาน จัดการเรียนร่วมของเด็กที่มีความต้องการพิเศษในโรงเรียนจัดการเรียนร่วม ด้านสภาพแวดล้อม โดยรวม และรายข้อ	110
4.14 ข้อเสนอแนะ และความคิดเห็นเพิ่มเติม เกี่ยวกับสภาพการดำเนินงาน จัดการเรียนร่วมของเด็กที่มีความต้องการพิเศษในโรงเรียนจัดการเรียนร่วม ด้านกิจกรรมการเรียนการสอน โดยรวม และรายข้อ	111
4.15 ข้อเสนอแนะ และความคิดเห็นเพิ่มเติม เกี่ยวกับสภาพการดำเนินงาน จัดการเรียนร่วมของเด็กที่มีความต้องการพิเศษในโรงเรียนจัดการเรียนร่วม ด้านเครื่องมือ โดยรวม และรายข้อ	112

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตาราง	หน้า
4.16 ข้อเสนอแนะ และความคิดเห็นเพิ่มเติม เกี่ยวกับความต้องการสนับสนุน การดำเนินงานจัดการเรียนร่วมของเด็กที่มีความต้องการพิเศษในโรงเรียน จัดการเรียนร่วม โดยรวม และรายด้าน	113
4.17 ข้อเสนอแนะ และความคิดเห็นเพิ่มเติม เกี่ยวกับความต้องการสนับสนุน การดำเนินงานจัดการเรียนร่วมของเด็กที่มีความต้องการพิเศษ ในโรงเรียนจัดการเรียนร่วม ด้านนักเรียน โดยรวม และรายข้อ	114
4.18 ข้อเสนอแนะ และความคิดเห็นเพิ่มเติม เกี่ยวกับความต้องการสนับสนุน การดำเนินงานจัดการเรียนร่วมของเด็กที่มีความต้องการพิเศษ ในโรงเรียนจัดการเรียนร่วม ด้านสภาพแวดล้อม โดยรวม และรายข้อ	115
4.19 ข้อเสนอแนะ และความคิดเห็นเพิ่มเติม เกี่ยวกับความต้องการสนับสนุน การดำเนินงานจัดการเรียนร่วมของเด็กที่มีความต้องการพิเศษในโรงเรียน จัดการเรียนร่วม ด้านกิจกรรมการเรียนการสอน โดยรวม และรายข้อ	116
4.20 ข้อเสนอแนะ และความคิดเห็นเพิ่มเติม เกี่ยวกับความต้องการสนับสนุน การดำเนินงานจัดการเรียนร่วมของเด็กที่มีความต้องการพิเศษ ในโรงเรียนจัดการเรียนร่วม ด้านเครื่องมือ โดยรวม และรายข้อ	117

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ปัจจุบันประเทศไทยอยู่ในยุคของการปฏิรูปการศึกษาซึ่งมีรูปแบบการจัดการศึกษาที่แตกต่างไปจากอดีต เนื่องจากเจตนารมณ์ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550 ปรากฏสาระสำคัญที่เกี่ยวข้องกับการให้การศึกษาแก่คนพิการในหลายมาตรา ซึ่งบัญญัติในส่วนที่ 8 มาตรา 49 วรรคหนึ่ง ไว้ว่า “บุคคลย่อมมีสิทธิเสมอกันในการรับการศึกษาขั้นพื้นฐานไม่น้อยกว่าสิบสองปีที่รัฐจะต้องจัดให้อย่างทั่วถึงและมีคุณภาพ โดยไม่เก็บค่าใช้จ่าย” .วรรคสอง “ผู้ยากไร้ ผู้พิการหรือทุพพลภาพ หรือผู้อยู่ในสถานะลำบาก ต้องได้รับสิทธิตามวรรคหนึ่งและการสนับสนุนจากรัฐเพื่อให้ได้รับการศึกษาทัดเทียมกับบุคคลอื่น” (รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย 2550 : 15) ทำให้เกิดกฎหมายการศึกษาแห่งชาติฉบับแรกขึ้น คือ พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 ระบุไว้ในหมวด 2 สิทธิและหน้าที่ทางการศึกษามาตรา 10 วรรคสอง ไว้ว่า “การจัดการศึกษา สำหรับบุคคลซึ่งมีความบกพร่องทางร่างกาย จิตใจ สติปัญญา อารมณ์ สังคม การสื่อสารและการเรียนรู้ หรือมีร่างกายพิการหรือทุพพลภาพ หรือบุคคลซึ่งไม่สามารถพึ่งตนเองได้ หรือไม่มีผู้ดูแลหรือด้อยโอกาส ต้องจัดให้บุคคลดังกล่าวมีสิทธิและโอกาสได้รับการศึกษาขั้นพื้นฐานเป็นพิเศษ” มาตรา 22 กล่าวว่า “การศึกษาที่ต้องยึดหลักว่าผู้เรียนทุกคนมีความสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้และถือว่าผู้เรียนมีความสำคัญที่สุด” (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. 2545 : 1-8)

ส่วนพระราชบัญญัติการจัดการศึกษาสำหรับคนพิการ พ.ศ. 2551 มาตรา 3 ได้บัญญัติเกี่ยวกับความหมายของคนพิการไว้ว่า “คนพิการ” หมายความว่า บุคคลซึ่งมีข้อจำกัดในการปฏิบัติกิจกรรมในชีวิตประจำวันหรือเข้าไปมีส่วนร่วมทางสังคม เนื่องจากมีความบกพร่องทางการเห็น การได้ยิน การเคลื่อนไหว การสื่อสาร จิตใจ อารมณ์ พฤติกรรม สติปัญญา การเรียนรู้ หรือความบกพร่องอื่นใดประกอบกับมีอุปสรรคในด้านต่าง ๆ และมีความต้องการจำเป็นพิเศษทางการศึกษาที่จะต้องได้รับความช่วยเหลือด้านหนึ่งด้านใด เพื่อให้สามารถปฏิบัติกิจกรรมในชีวิตประจำวันหรือเข้าไปมีส่วนร่วมทางสังคมได้อย่างบุคคลทั่วไป ทั้งนี้ ตามประเภทและหลักเกณฑ์ที่รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการประกาศกำหนดไว้ และได้บัญญัติเกี่ยวกับ

การจัดการเรียนร่วมในสถานศึกษา ไว้ว่า “การเรียนร่วม” หมายความว่า การจัดให้คนพิการได้เข้าศึกษาในระบบการศึกษาทั่วไปทุกระดับและหลากหลายรูปแบบรวมถึงการจัดการศึกษาให้สามารถรองรับการเรียนการสอนสำหรับคนทุกกลุ่มรวมทั้งคนพิการ และระบุในมาตรา ๗ ให้สถานศึกษาของรัฐและเอกชนที่จัดการเรียนร่วมในสถานศึกษาเอกชนการกุศลที่จัดการการศึกษาสำหรับคนพิการ โดยเฉพาะ และศูนย์การเรียนเฉพาะความพิการที่ได้รับการรับรองมาตรฐาน ได้รับเงินอุดหนุนและความช่วยเหลือเป็นพิเศษจากรัฐหลักเกณฑ์และวิธีการในการรับเงินอุดหนุน และความช่วยเหลือเป็นพิเศษ ให้เป็นไปตามที่คณะกรรมการกำหนด มาตรา ๘ ให้สถานศึกษาในทุกสังกัดจัดทำแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล โดยให้สอดคล้องกับความต้องการจำเป็นพิเศษของคนพิการ และต้องมีการปรับปรุงแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคลอย่างน้อยปีละหนึ่งครั้งตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กำหนดในประกาศกระทรวงสถานศึกษาในทุกสังกัดและศูนย์การเรียนเฉพาะความพิการอาจจัดการศึกษาสำหรับคนพิการทั้งในระบบ นอก ระบบ และตามอัธยาศัยในรูปแบบที่หลากหลายทั้งการเรียนร่วม การจัดการศึกษาเฉพาะความพิการ รวมถึงการให้บริการฟื้นฟูสมรรถภาพ การพัฒนาศักยภาพในการดำรงชีวิตอิสระการพัฒนาทักษะพื้นฐานที่จำเป็น การฝึกอาชีพ หรือการบริการอื่นใดให้สถานศึกษาในทุกสังกัดจัดสภาพแวดล้อม ระบบสนับสนุนการเรียนการสอน ตลอดจนบริการเทคโนโลยี สิ่งอำนวยความสะดวก สื่อ บริการและความช่วยเหลืออื่นใดทางการศึกษา ที่คนพิการสามารถเข้าถึงและใช้ประโยชน์ได้ (กระทรวงศึกษาธิการ. 2551 : 3)

เพื่อความสะดวกในการแบ่งประเภทเข้าเรียนและใช้เป็นข้อตกลงที่ชัดเจนว่าคนพิการใดเหมาะที่จะเข้าเรียนใน โรงเรียนสอนคนพิการ โดยเฉพาะหรือเรียนร่วมได้ การจัดการศึกษาแก่เด็กที่มีความพิการเหล่านี้จะมีหลายรูปแบบ เด็กที่สามารถเรียนร่วมกับเด็กอื่นได้ จะจัดโดยให้เด็กเรียนร่วมกับเด็กปกติ การจัดการเรียนร่วมของครูผู้สอนในโรงเรียนเรียนร่วม จะต้องเน้นการจัดการศึกษาที่สามารถตอบสนองความต้องการของผู้พิการซึ่งจะต้องเข้ามามีส่วนร่วมในกิจกรรมต่าง ๆ ร่วมกับคนทั่วไป เพื่อให้ผู้พิการเกิดความสนใจได้พัฒนาอย่างเต็มตามศักยภาพ สามารถพึ่งตนเองได้อย่างมีประสิทธิภาพดีศรีและปกติสุขแก่คนทั่วไป เบญจา ชลธารันนท์ ที่ปรึกษา ด้านการศึกษาพิเศษและผู้ค้ำชูโอกาส สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานจึงได้พัฒนาโครงสร้างซีท (SEAT Framework) เพื่อศึกษาว่าอะไรคือ ปัจจัยสำคัญใหญ่ ๆ ที่จะช่วยให้การบริหารจัดการโรงเรียนเรียนร่วมนี้ดำเนินไปได้อย่างมีประสิทธิภาพ ทำให้เด็กพิการสามารถเรียนร่วมได้อย่างมีความสุข และมีการจัดการศึกษาให้สอดคล้องกับความต้องการจำเป็นพิเศษของแต่ละบุคคล (เบญจา ชลธารันนท์. 2546 : 7)

ท่ามกลางการเปลี่ยนแปลงทางสังคมและการเรียนรู้อย่างรวดเร็ว การจัดการเรียนร่วม สำหรับนักเรียนที่มีความบกพร่องด้านต่างๆ ในโรงเรียน มีความสำคัญมาก ในปัจจุบันประเทศไทย มีจำนวนนักเรียนที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษซึ่งบกพร่องด้านต่างๆ อยู่ในโรงเรียนปกติ เกือบทุกแห่ง และมีแนวโน้มเพิ่มมากขึ้นในภาพรวม นักเรียนกลุ่มดังกล่าว ต้องได้รับการศึกษาที่เหมาะสมกับความต้องการจำเป็นพิเศษหรือความบกพร่องของแต่ละบุคคล ตามการจัดการศึกษา สำหรับคนพิการในโรงเรียนเรียนร่วมตาม โครงสร้างซีท (SEAT Framework) ที่ทั้งผู้บริหาร โรงเรียน ครูและผู้ปกครอง และสังคมต้องมีความรู้ ความเข้าใจที่ถูกต้องเกี่ยวกับกระบวนการจัดการศึกษาจึงจะส่งผลให้โรงเรียนสามารถจัดการศึกษา และให้ความช่วยเหลือที่เหมาะสม สำหรับนักเรียนเพื่อให้เกิดผลผลจริงจังกังในการพัฒนาเต็มตามศักยภาพ

ด้วยเหตุนี้ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์เขต 1 ได้มีนโยบายส่งเสริม การดำเนินงานจัดการเรียนร่วมตาม โครงสร้างซีท (SEAT Framework) ในทุกโรงเรียนที่มี เด็กพิการหรือเด็กที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษ โดยให้จัดในรูปแบบการนำร่องสำหรับโรงเรียนที่ มีความพร้อมและสามารถดำเนินการได้ เรียกว่าโรงเรียนแกนนำจัดการเรียนร่วม ปัจจุบันมีจำนวน 18 โรงเรียน ส่วนโรงเรียนปกติที่มีนักเรียนบกพร่องแต่ละประเภทอยู่ในโรงเรียน เรียกว่า โรงเรียน จัดการเรียนร่วม ซึ่งในปีการศึกษา 2554 มีจำนวน 98 โรงเรียน ปีการศึกษา 2555 มีจำนวน 107 โรงเรียน และมีแนวโน้มของจำนวนนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษจะเพิ่มมากขึ้นทุกปี ซึ่งจากรายงานผลการนิเทศ ติดตามการดำเนินงานจัดการศึกษาสำหรับเด็กพิการในโรงเรียนจัดการเรียน ร่วมพบว่า ผู้บริหารและครูส่วนใหญ่ยังไม่มีความเข้าใจในบทบาทหน้าที่ในการจัดการศึกษาให้แก่ เด็กพิการที่เข้ามาเรียนร่วม สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 1 ได้ตระหนัก และเห็นความสำคัญจึงดำเนินการจัดอบรมการบริหารจัดการเรียนร่วมให้กับผู้บริหาร โรงเรียนและ ครู เพื่อนำมาจัดการเรียนการสอนให้กับคนพิการตามแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล จัดหาสื่อ สิ่งอำนวยความสะดวกให้กับนักเรียนพิการตามพัฒนาการ โดยประสานความร่วมมือกับศูนย์ การศึกษาพิเศษจังหวัด (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 1. 2555 : 1-2)

กรอบแนวคิดการดำเนินงานจัดการเรียนร่วมตาม โครงสร้างซีท (SEAT Framework) ประกอบด้วย 4 ด้านคือ 1) S (S : Students) ด้านนักเรียน มีความสำคัญมาก หากโรงเรียนสามารถ เตรียมความพร้อมสำหรับนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษและนักเรียนปกติใน โรงเรียน ได้ดีและ สมบูรณ์แล้ว นักเรียนทั้งสองกลุ่มจะมีความเข้าใจ เห็นใจ ช่วยเหลือกันในการร่วมทำกิจกรรมต่างๆ ได้อย่างดี 2) E (E : Environment) ด้านสภาพแวดล้อม โรงเรียนต้องจัดเตรียมความพร้อม

ด้านกายภาพให้เหมาะสมกับสภาพความพิการของเด็กแต่ละประเภทในโรงเรียนให้มีขีดจำกัดน้อยที่สุด และการเตรียมบุคคลที่เกี่ยวข้องในสภาพแวดล้อมรอบตัวเด็ก เช่น พ่อแม่ ครู ผู้บริหาร และบุคลากรที่เกี่ยวข้องทุกฝ่ายให้เข้าใจการดำเนินการจัดการเรียนร่วม 3) A (A : Activities) ด้านกิจกรรมการเรียนการสอน โรงเรียนต้องมีการปรับหลักสูตรให้เหมาะสมกับเด็ก มีการคัดกรอง มีการจัดทำแผนการศึกษาเฉพาะบุคคลและแผนการสอนเฉพาะบุคคล ครูต้องมีเทคนิคการสอนที่เหมาะสม มีการสอนเสริม การรายงานความก้าวหน้าของผู้เรียน 4) T (T : Tools) ด้านเครื่องมือ โรงเรียนต้องมีการกำหนดวิสัยทัศน์ โครงการ แผนงาน ให้สอดคล้องกับนโยบายของกระทรวงศึกษาธิการและรัฐบาล จัดข้อมูลนักเรียนพิการ จัดงบประมาณเป็นการเฉพาะ มีการกำหนดบทบาทและหน้าที่ของบุคลากรทุกคนใน โรงเรียน ร่วมมือกับหน่วยงานและบุคลากรภายนอกที่เกี่ยวข้อง จะเห็นได้ว่า การจัดการเรียนร่วมตาม โครงสร้างชีวิต มีความสำคัญต่อการดำเนินงานจัดการเรียนร่วมมาก โรงเรียนของผู้วิจัยเป็น โรงเรียนจัดการเรียนร่วม มีนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษทุกปีการศึกษา และได้ปฏิบัติหน้าที่เป็นครูผู้สอนเด็กที่มีความต้องการพิเศษเรียนร่วมในชั้นเรียนปกติ ด้วยเหตุผลดังกล่าวจึงทำให้ผู้วิจัยสนใจที่จะศึกษาสภาพและความต้องการสนับสนุนการดำเนินงานจัดการเรียนร่วมของเด็กที่มีความต้องการพิเศษ ในโรงเรียนเรียนร่วม ตามความคิดเห็นของผู้บริหาร โรงเรียนและครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 1 เพื่อที่จะนำประโยชน์จากการวิจัย ไปใช้ในการพัฒนาการดำเนินงานจัดการเรียนร่วมต่อไป ดังนั้น (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 1. 2555 : 54)

ความมุ่งหมายของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพการดำเนินงานจัดการเรียนร่วมของเด็กที่มีความต้องการพิเศษในโรงเรียนเรียนร่วม ตามความคิดเห็นของผู้บริหาร โรงเรียน และครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์เขต 1 โดยจำแนกตามขนาดโรงเรียน
2. เพื่อศึกษาความต้องการสนับสนุนการดำเนินงานจัดการเรียนร่วม ของเด็กที่มีความต้องการพิเศษในโรงเรียนเรียนร่วม ตามความคิดเห็นของผู้บริหาร โรงเรียน และครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์เขต 1
3. เพื่อศึกษาข้อเสนอแนะและความคิดเห็นเพิ่มเติมเกี่ยวกับสภาพและความต้องการสนับสนุนการดำเนินงานจัดการเรียนร่วมของเด็กที่มีความต้องการพิเศษในโรงเรียนเรียนร่วม ตามความคิดเห็นผู้บริหาร โรงเรียนและครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์เขต 1

ความสำคัญของการวิจัย

1. ทำให้ทราบสภาพปัจจุบันและความต้องการการสนับสนุนในการดำเนินงานจัดการเรียนร่วมของโรงเรียนจัดการเรียนร่วม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์เขต 1 เพื่อนำไปเป็นแนวทางในการปรับปรุงและพัฒนาแก้ไข พร้อมทั้งวางแผนในการดำเนินงานจัดการเรียนร่วมให้มีคุณภาพต่อไป
2. เป็นข้อมูลสารสนเทศสำหรับผู้บริหาร ผู้ช่วยผู้บริหารฝ่ายวิชาการ และครูที่ปฏิบัติงานเกี่ยวข้องกับการสอนนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษ หรือบุคลากรทางการศึกษาที่เกี่ยวข้องเพื่อนำไปใช้ในการปรับปรุงการบริหารงานและการดำเนินงานจัดการเรียนร่วมในโรงเรียนให้มีประสิทธิภาพ
3. เป็นข้อมูลสารสนเทศ สำหรับ โรงเรียนจัดการเรียนร่วมในจังหวัดอื่น ๆ เพื่อเป็นแนวทางในการดำเนินงานจัดการเรียนร่วมให้มีคุณภาพ และประสิทธิภาพ
4. เป็นข้อมูลสารสนเทศสำหรับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 1 ศูนย์การศึกษาพิเศษจังหวัด สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานและกระทรวงศึกษาธิการ ในการกำหนดแนวทางการพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานของการดำเนินงานจัดการเรียนร่วมของโรงเรียนเรียนร่วม ให้สอดคล้องกับนโยบายและแนวปฏิบัติ ของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานและกระทรวงศึกษาธิการอย่างมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

ขอบเขตการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษาสภาพและความต้องการสนับสนุนการดำเนินงานจัดการเรียนร่วมของเด็กที่มีความต้องการพิเศษใน โรงเรียนเรียนร่วม ตามความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียน และครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์เขต 1 ในครั้งนี้ผู้วิจัยได้กำหนดขอบเขตของการวิจัย ดังนี้

1. ขอบเขตของเนื้อหา

ผู้วิจัยได้กำหนดขอบเขตของเนื้อหาการวิจัยจัดการเรียนร่วม โดยใช้โครงสร้างซีท (SEAT Framework) ซึ่งประกอบด้วยตัวแปร 4 ด้าน ได้แก่ (เบญญา ชลธาร์นนท์. 2546 : 3)

- 1.1 S (S : Students) ด้านนักเรียน
- 1.2 E (E : Environment) ด้านสภาพแวดล้อม
- 1.3 A (A : Activities) ด้านกิจกรรมการเรียนการสอน
- 1.4 T (T : Tools) ด้านเครื่องมือ

2. ขอบเขตด้านประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

2.1 ประชากร ได้แก่ ผู้บริหารโรงเรียน และครูในโรงเรียนเรียนร่วมสังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 1 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2555 จาก โรงเรียนเรียนร่วมที่ไม่เป็นโรงเรียนแกนนำ 107 โรงเรียน ใน 4 อำเภอ คือ อำเภอเมืองบุรีรัมย์ อำเภอลำปลายมาศ อำเภอนำ และอำเภอบ้านด่านจำแนกเป็นผู้บริหารโรงเรียน 107 คนและครู 357 คน รวมทั้งสิ้น จำนวน 464 คนแยกเป็นผู้บริหารในโรงเรียนขนาดใหญ่ 15 คน ขนาดกลาง 54 คน ขนาดเล็ก 38 คน และครูในโรงเรียนขนาดใหญ่ 67 คน ขนาดกลาง 192 คน ขนาดเล็ก 98 คน

2.2 กลุ่มตัวอย่าง ทั้งที่เป็นผู้บริหารโรงเรียนและครู ได้จากการสุ่มประชากร โดยกำหนดขนาดตามตารางของเครจซี่ และมอร์แกน (Krejcie & Morgan) (อ้างถึงใน ประสิทธิ์ สุวรรณรักษ์, 2542 : 148-149) ได้กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 214 คน แยกเป็นผู้บริหารโรงเรียน จำนวน 92 คน และครู จำนวน 122 คน จำแนกเป็นผู้บริหารโรงเรียนในโรงเรียนขนาดเล็ก 27 คน โรงเรียนขนาดกลาง 51 คน และในโรงเรียนขนาดใหญ่ 14 คน เป็นครูในโรงเรียนขนาดเล็ก 31 คน โรงเรียนขนาดกลาง 62 คน และในโรงเรียนขนาดใหญ่ 29 คน แล้วทำการสุ่มตามระดับชั้น (Stratified Random Sampling) โดยแบ่งกลุ่มย่อยตามขนาดโรงเรียน คือ ขนาดใหญ่ ขนาดกลาง และขนาดเล็ก หลังจากนั้นทำการสุ่มทั้งผู้บริหารโรงเรียนและครูให้กระจายตามขนาดโรงเรียน และอำเภอตามสัดส่วนด้วยวิธีการสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling)

3. ตัวแปร

3.1 ตัวแปรอิสระ ได้แก่ ขนาดของโรงเรียน แยกเป็น

3.1.1 โรงเรียนขนาดเล็ก

3.1.2. โรงเรียนขนาดกลาง

3.1.3 โรงเรียนขนาดใหญ่

3.2 ตัวแปรศึกษา ได้แก่ ความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียนและครู เกี่ยวกับสภาพ และความต้องการสนับสนุนการดำเนินงานจัดการเรียนร่วมตามโครงสร้างซีท (SEAT Framework) ในโรงเรียนเรียนร่วม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์เขต 1 ใน 4 ด้าน ได้แก่

3.2.1 ด้านนักเรียน (S : Students)

3.2.2 ด้านสภาพแวดล้อม (E : Environment)

3.2.3 ด้านการจัดการเรียนการสอน (A : Activities)

3.2.4 ด้านเครื่องมือ (T : Tools) .

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. การจัดการเรียนร่วม หมายถึง การจัดการศึกษาให้กับเด็กที่มีความต้องการพิเศษเรียนร่วมกับเด็กปกติในโรงเรียนเรียนร่วม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานูรีรัมย์ เขต 1

2. สภาพการดำเนินงานการจัดการเรียนร่วม หมายถึง สภาพปัจจุบันในการปฏิบัติการจัดการศึกษาแบบเรียนร่วมให้กับเด็กที่มีความต้องการพิเศษเรียนร่วมกับเด็กปกติในโรงเรียนเรียนร่วม จากความคิดเห็นของผู้บริหาร โรงเรียนและครูในโรงเรียนเรียนร่วม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานูรีรัมย์ เขต 1 ตามกรอบแนวคิดการจัดการศึกษาเรียนร่วมตามโครงสร้างซีท (SEAT Framework) มีองค์ประกอบ 4 ด้าน คือ

2.1 ด้านนักเรียน (S : Students) หมายถึง การเตรียมความพร้อมนักเรียนพิการหรือที่มีความบกพร่องและนักเรียนทั่วไป ทั้ง 2 กลุ่ม ดังนี้

2.1.1 เตรียมความพร้อมนักเรียนพิการหรือที่มีความบกพร่อง ในด้านร่างกาย วิชาการ อารมณ์และสังคม และการช่วยเหลือตนเอง

2.1.2 เตรียมความพร้อมนักเรียนทั่วไป โรงเรียนต้องเตรียมความพร้อมนักเรียนทั่วไปในโรงเรียน โดยการให้ข้อมูลเพื่อให้นักเรียนทั่วไปมีความรู้ ความเข้าใจที่เกิดการยอมรับ สามารถให้ความช่วยเหลือและปฏิบัติต่อนักเรียนพิการหรือที่มีความบกพร่องอย่างถูกวิธีและเท่าที่จำเป็น

2.2 ด้านสภาพแวดล้อม (E : Environment) แบ่งออกเป็น 2 ประเภท คือ

2.2.1 สภาพแวดล้อมทางกายภาพ หมายถึง การจัดให้นักเรียนที่มีความพิการหรือที่มีความบกพร่อง เรียนในสภาพแวดล้อมที่มีขีดจำกัดน้อยที่สุด

(Least Restrictive Environment : LRE) โดยโรงเรียนควรปรับสภาพแวดล้อมโดยใช้หลักวิชาการ คือต้องพิจารณาถึงสภาพความบกพร่องของนักเรียนแต่ละประเภท โรงเรียนควรพยายามให้เด็กได้เรียนร่วมในชั้นเรียนทั่วไปให้มากที่สุด

2.2.2 บุคคลที่เกี่ยวข้องกับสภาพแวดล้อมของเด็ก หมายถึง การเตรียมความพร้อมสำหรับพ่อแม่ ผู้ปกครอง ครู และบุคคลอื่นในโรงเรียน โดยผู้บริหารเป็นผู้มีบทบาทสำคัญยิ่งในโรงเรียน และเป็นผู้นำในการสร้างบรรยากาศของการยอมรับนักเรียนพิการหรือที่มีความบกพร่องเรียนร่วมในโรงเรียน เช่น การแต่งตั้งคณะกรรมการจัดการเรียนร่วมประจำโรงเรียน เพื่อกำหนดนโยบาย แนวดำเนินการ การจัดสรรงบประมาณ บทบาทและหน้าที่ของบุคลากรทุกคนในโรงเรียนและรูปแบบการจัดการเรียนร่วม โรงเรียนต้องคิดป้ายประกาศเพื่อประชาสัมพันธ์ โครงการให้บุคคลที่เกี่ยวข้องรับทราบ

2.3 ด้านกิจกรรมการเรียนการสอน (A : Activities) หมายถึง การบริหาร

จัดการหลักสูตร ประกอบด้วย การปรับหลักสูตรทั่วไป หลักสูตรเฉพาะ และการจัดทำหลักสูตรเพิ่มเติมสอนทักษะเฉพาะที่จำเป็นให้กับนักเรียนที่มีความพิการหรือมีความบกพร่อง การจัดทำแผนการศึกษาเฉพาะบุคคล แผนการสอนเฉพาะบุคคล การตรวจสอบทางการศึกษา เทคนิคการสอนการรายงานความก้าวหน้าของนักเรียน การจัดกิจกรรมการสอนนอกห้องเรียนและชุมชน การรับประกันคุณภาพและการจัดตารางเวลาให้บริการสอนเสริม

2.4 เครื่องมือ สื่อ สิ่งอำนวยความสะดวก (T : Tools) หมายถึง สิ่งที่น่ามาเป็น

เครื่องมือในการบริหารจัดการเรียนร่วมช่วยให้นักเรียนพิการ หรือที่มีความบกพร่องเกิดการเรียนรู้และดำรงชีวิตได้อย่างมีประสิทธิภาพสูงสุด ซึ่งได้แก่ นโยบาย วิสัยทัศน์/พันธกิจ/โครงการ/งบประมาณ ระบบการบริหารจัดการ การจัดระบบข้อมูล การบริหารทรัพยากรบุคคล แผนการพัฒนาบุคคล การสื่อสารภายในองค์กร การประสานงานกับผู้ปกครอง การประเมินการมีส่วนร่วมและความพึงพอใจของผู้ปฏิบัติงาน การนำกฎกระทรวงมาบริหารจัดการเรียนร่วม และการนำเทคโนโลยี สื่อ สิ่งอำนวยความสะดวกมาช่วยเหลือ

3. เด็กที่มีความต้องการพิเศษ หมายถึง เด็กที่มีความแตกต่างจากเด็กปกติใน

ด้านการศึกษาและความต้องการเนื่องจากสาเหตุความบกพร่องทางด้านร่างกาย สติปัญญา อารมณ์ และรวมถึงเด็กปัญญาเลิศ ซึ่งเด็กเหล่านี้จะมีความต้องการพิเศษไปจากเด็กปกติ ซึ่งแบ่งเป็น 10 ประเภท แต่ในการวิจัยครั้งนี้ศึกษาเพียง 9 ประเภท คือ เด็กที่มีความบกพร่องทางการเห็น เด็กที่มีความบกพร่องทางการได้ยิน เด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา เด็กที่มีความบกพร่องทางร่างกายหรือการเคลื่อนไหว บุคคลที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้ บุคคลที่มีความบกพร่องทางพฤติกรรมหรืออารมณ์ บุคคลออทิสติก เด็กสมาธิสั้น และเด็กที่มีความบกพร่องซ้ำซ้อน

4. โรงเรียนเรียนร่วม หมายถึง โรงเรียนที่ดำเนินการจัดการเรียนร่วมแบบเต็มเวลาโดยใช้โครงสร้างซีท ซึ่งได้รายงานข้อมูลจำนวน และประเภท เด็กที่มีความต้องการพิเศษในโรงเรียนที่ได้ดำเนินการจัดการเรียนร่วม ในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2555 ต่อสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 1 มีโรงเรียนจัดการเรียนร่วม จำนวนทั้งหมด 107 โรงเรียน

5. ความต้องการสนับสนุนจัดการเรียนร่วม หมายถึง ความต้องการได้รับการสนับสนุนจากกระทรวงศึกษาธิการและ/หรือสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน/สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาบุรีรัมย์ เขต 1 และจากศูนย์การศึกษาพิเศษจังหวัดบุรีรัมย์ ในการดำเนินงานจัดการเรียนร่วมตามโครงสร้างซีท (SEAT Framework) ใน 4 ด้านคือ ด้านนักเรียน ด้านสภาพแวดล้อม ด้านการจัดการเรียนการสอน และ ด้านเครื่องมือ เพื่อให้ส่งผลดีต่อ

การจัดการเรียนร่วมในโรงเรียนเรียนร่วม ตามความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียนและครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์เขต 1

6. สถานภาพของบุคลากร หมายถึง สถานภาพของผู้ดำรงตำแหน่ง หรือผู้ปฏิบัติหน้าที่ในโรงเรียน แบ่งเป็น 2 สถานภาพ ได้แก่

6.1 ผู้บริหารโรงเรียน หมายถึง ผู้ดำรงตำแหน่งผู้อำนวยการสถานศึกษา หรือผู้ที่ได้รับมอบหมายให้รักษาราชการแทนตำแหน่งผู้อำนวยการสถานศึกษาที่รับผิดชอบการบริหารโรงเรียนที่จัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน และจัดการเรียนร่วมในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 1

6.2 ครู หมายถึง ผู้ดำรงตำแหน่ง ครู สายผู้สอน และได้รับมอบหมายให้ปฏิบัติหน้าที่สอนประจำชั้น/ประจำวิชา ให้กับเด็กปกติและสอนเด็กนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษเรียนร่วมที่มีอยู่ในชั้นเรียนนั้น ๆ และ/หรือครูผู้รับผิดชอบงานการจัดการเรียนร่วมของโรงเรียนในโรงเรียนเรียนร่วม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 1

7. ขนาดโรงเรียน หมายถึง ขนาดของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 1 ที่มีขนาดต่างกัน โดยใช้เกณฑ์ของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการในการแบ่งตามการจัดสรรงบประมาณ 3 ขนาด คือ

7.1 โรงเรียนขนาดใหญ่ หมายถึง โรงเรียนที่มีจำนวนนักเรียนตั้งแต่ 301 คนขึ้นไป

7.2 โรงเรียนขนาดกลาง หมายถึง โรงเรียนที่มีนักเรียนตั้งแต่ 121 – 300 คน

7.3 โรงเรียนขนาดเล็ก หมายถึง โรงเรียนที่มีจำนวนนักเรียนไม่เกิน 120 คน

8. สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 1 หมายถึง หน่วยงานทางการศึกษาระดับเขตพื้นที่การศึกษาที่ขึ้นตรงต่อสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน มีหน้าที่กำกับดูแลสถานศึกษาที่จัดการศึกษาในระดับการศึกษาภาคบังคับ ในเขตพื้นที่อำเภอเมืองบุรีรัมย์ อำเภอลำปลายมาศ อำเภอหนองกี่ และอำเภอบ้านด่าน

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การวิจัยสภาพและความต้องการสนับสนุนการดำเนินงานจัดการเรียนร่วม ตามความคิดเห็นของผู้บริหาร โรงเรียนและครูใน โรงเรียนเรียนร่วม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 1 ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสาร ตลอดจนงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงานจัดการเรียนร่วม และได้นำเสนอตามหัวข้อดังต่อไปนี้

1. เด็กที่มีความต้องการพิเศษ
  - 1.1 ความหมายของเด็กที่มีความต้องการพิเศษ
  - 1.2 ประเภทของเด็กที่มีความต้องการพิเศษ
  - 1.3 ความสำคัญในการจัดการศึกษาพิเศษ
  - 1.4 รูปแบบการจัดการศึกษาพิเศษในประเทศไทย
  - 1.5 นโยบาย ที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาพิเศษ
2. การจัดการเรียนร่วม
  - 2.1 ความหมายของการเรียนร่วม
  - 2.2 ความสำคัญและประโยชน์ของการเรียนร่วม
  - 2.3 ปรัชญาและทฤษฎีพื้นฐานของการเรียนร่วม
  - 2.4 รูปแบบของการจัดการเรียนร่วม
  - 2.5 ปัญหาการจัดการเรียนร่วม
  - 2.6 การจัดเตรียมความพร้อมในการบริหารจัดการเรียนร่วม
  - 2.7 แนวคิดและทฤษฎี การบริหารสถานศึกษาโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน
3. การดำเนินงานจัดการเรียนร่วม โดยใช้โครงสร้างซีท
  - 3.1 ด้านนักเรียน
  - 3.2 ด้านสภาพแวดล้อม
  - 3.3 ด้านการจัดการเรียนการสอน
  - 3.4 ด้านเครื่องมือ
4. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
  - 4.1 งานวิจัยในประเทศ

4.2 งานวิจัยต่างประเทศ

5. กรอบแนวคิดในการวิจัย

เด็กที่มีความต้องการพิเศษ

1. ความหมายของเด็กที่มีความต้องการพิเศษ

นักวิชาการทางการศึกษาพิเศษและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ได้ให้ความหมายของเด็กที่มีความต้องการพิเศษไว้ ดังนี้

ผดุง อารยะวิญญู (2541 : 2) ให้ความหมายของเด็กที่มีความต้องการพิเศษไว้ว่า หมายถึง เด็กที่มีความต้องการทางการศึกษาแตกต่างไปจากเด็กปกติในด้านเนื้อหา วิธีการและการประเมินผล

วงพักตร์ ภูพันธ์ (2543 : 5) ได้ให้ความหมายของเด็กที่มีความต้องการพิเศษว่า หมายถึง เด็กที่มีลักษณะเจริญเติบโตและการพัฒนาที่แตกต่างไปจากเด็กปกติอย่างเห็นได้ชัดในเรื่องของสติปัญญา (Intellectual) ร่างกาย (Physical) อารมณ์ (Emotion) และสังคม (Social) แต่ความจำเป็นพื้นฐานในเรื่องความต้องการมีชีวิตอยู่ และการพัฒนาการด้านต่าง ๆ ก็มีลักษณะเหมือน ๆ กับเด็กปกติทั่วไป เพียงแต่ว่าเด็กเหล่านี้อาจมีความต้องการนอกเหนือไปจากเด็กปกติบ้างในบางเรื่องเพื่อที่จะช่วยเสริมสร้างสิ่งที่เด็กเหล่านั้นยังขาดหรือบกพร่องอยู่ อันจะช่วยทำให้ตัวเด็กเองสามารถพัฒนาไปได้เต็มที่ เช่น ต้องการยอมรับจากเพื่อน หรือสังคมมากกว่าปกติ

เบญจา ชลธารนนท์ (2543 ก : 1) กล่าวว่า บุคคลที่มีความต้องการพิเศษ หมายถึง บุคคลใดก็ตามที่ไม่สามารถปฏิบัติสิ่งที่จำเป็นที่คนปกติ และ/หรือดำเนินชีวิตในสังคมทั่วไปต้องทำเพียงส่วนใดส่วนหนึ่ง หรือทั้งหมดได้ด้วยตนเอง ซึ่งเป็นผลมาจากความบกพร่องทางร่างกาย หรือสมอง โดยเป็นมาแต่กำเนิดหรือไม่ก็ได้

สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ (2545 : 11) ให้ความหมายของเด็กที่มีความต้องการพิเศษว่า หมายถึง เด็กที่มีความต้องการช่วยเหลือทางการศึกษาที่ต่างไปจากเด็กปกติ อันเนื่องมาจากเหตุบกพร่องทางร่างกาย สติปัญญา อารมณ์และสังคม หรือจากความด้อยโอกาส รวมถึงเด็กที่มีความสามารถพิเศษ

กัญญา จันทร์ใจวงศ์ (2546 : 23) ได้สรุปว่า เด็กที่มีความต้องการพิเศษ หมายถึง เด็กที่มีสภาพความบกพร่องในลักษณะต่าง ๆ ไม่ว่าจะทางด้านพัฒนาการของร่างกาย อารมณ์ สังคม ภาษาหรือสติปัญญา และไม่สามารถปฏิบัติงานในชีวิตประจำวันได้ดังเช่นเด็กปกติทั่วไป รวมถึงทางการศึกษา ซึ่งต้องจัดให้มีการเรียนการสอนที่ต่างไปจากเด็กปกติ เพื่อให้สอดคล้องและเหมาะสมกับสภาพของความบกพร่องของเด็กแต่ละประเภท

ลัดดาวัลย์ สว่างศรี (2547 : 18) ให้ความหมาย เด็กที่มีความต้องการพิเศษว่า หมายถึง เด็กที่มีความบกพร่องทางด้านต่างๆ ไม่ว่าจะเป็นด้านร่างกาย สติ ปัญญา จิตใจ อารมณ์ และสังคม รวมถึงเด็กปัญญาเลิศด้วย ซึ่งเด็กเหล่านี้ต้องได้รับความช่วยเหลือเป็นพิเศษแตกต่างจากเด็กปกติ

ทวีศักดิ์ สิริรัตนเรขา (2555 : 1) ให้ความหมายเด็กพิเศษว่า เด็กพิเศษ มาจากคำเต็มว่า “เด็กที่มีความต้องการพิเศษ” หมายถึงเด็กกลุ่มที่จำเป็นต้องได้รับการดูแลช่วยเหลือเป็นพิเศษ เพิ่มเติมจากวิธีการตามปกติทั้งในด้านการใช้ชีวิตประจำวัน การเรียนรู้ และการเข้าสังคม เพื่อให้เด็กได้รับการพัฒนาเต็มตามศักยภาพของเขาเอง โดยออกแบบการดูแลช่วยเหลือเด็กตาม ลักษณะความจำเป็น และความต้องการของเด็กแต่ละคน เด็กพิเศษแบ่งออกเป็น 3 กลุ่มหลัก ได้แก่เด็กที่มีความสามารถพิเศษ เด็กที่มีความบกพร่อง เด็กยากจนและด้อยโอกาส เด็กแต่ละกลุ่ม มีความจำเป็นต้องได้รับการดูแลช่วยเหลือเป็นพิเศษเหมือนกัน แต่ด้วยวิธีการที่แตกต่างกันตาม ความเหมาะสมของเด็กแต่ละกลุ่มแต่ละคน

จากความหมายของเด็กที่มีความต้องการพิเศษ สรุปได้ว่า เด็กที่มีความต้องการพิเศษ หมายถึง เด็กที่มีความแตกต่างจากเด็กปกติในด้านการศึกษาและความต้องการเนื่องจากสาเหตุ ความบกพร่องทางด้านร่างกาย สติปัญญา อารมณ์และรวมถึงเด็กปัญญาเลิศ ซึ่งเด็กเหล่านี้จะมีความต้องการพิเศษ ไปจากเด็กปกติ

2. ประเภทของเด็กที่มีความต้องการพิเศษ

สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ (2543 : 11) ปัจจุบันเปลี่ยนเป็น สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ได้แบ่งเด็กที่มีความต้องการพิเศษเป็น 10 ประเภท คือ

1. เด็กที่มีความบกพร่องทางการเห็น หมายถึง เด็กที่มองไม่เห็น (ตาบอดสนิท)

หรือพอเห็นแสงเลือนลางและมีความบกพร่องทางสายตาทั้งสองข้าง โดยมีความสามารถในการเห็น ได้ไม่ถึงเศษหนึ่งส่วนสิบของคนสายตาปกติ จำแนกได้ 2 กลุ่ม คือ

1.1 เด็กตาบอด หมายถึง เด็กที่มองไม่เห็น หรือมองเห็นบ้างแต่ไม่มากนักแม้ ได้รับการแก้ไขแล้วยังไม่สามารถใช้สายตาในการเรียนหนังสือได้

1.2 เด็กสายตาเลือนลาง หมายถึง เด็กที่มีความบกพร่องทางสายตา สามารถมองเห็นได้บ้าง หรือมองเห็นได้เลือนราง (Low Vision) เมื่อได้รับการแก้ไขแล้วอาจใช้อุปกรณ์ พิเศษบางอย่างช่วยจึงสามารถใช้สายตาในการเรียนหนังสือได้บ้าง

2. เด็กที่มีความบกพร่องทางการได้ยิน หมายถึง เด็กที่สูญเสียการได้ยินไม่สามารถ รับฟังเสียงได้เหมือนปกติ แบ่งเป็น 2 กลุ่ม คือ

2.1 เด็กหูตึง หมายถึง เด็กที่มีการได้ยินเหลืออยู่บ้างสามารถได้ยินได้ไม่ว่าจะใส่เครื่องช่วยฟัง (hearing Aids) หรือไม่ก็ตาม เด็กหูตึงจะมีระดับการได้ยินระหว่าง 26-89 เดซิเบล ซึ่งคนปกติจะมีระดับการได้ยินระหว่าง 0-25 เดซิเบล

2.2 เด็กหูหนวก หมายถึง เด็กที่สูญเสียการได้ยิน ตั้งแต่ 90 เดซิเบล ขึ้นไป ไม่สามารถได้ยินเสียงพูดดัง ๆ อาจรับรู้เสียงบางเสียงได้จากการสั่นสะเทือน ไม่สามารถใช้การได้ยินให้เป็นประโยชน์ได้อย่างเต็มประสิทธิภาพ เด็กหูหนวกอาจสูญเสียการได้ยินมาตั้งแต่กำเนิด หรือเกิดการสูญเสียการได้ยินในภายหลัง เด็กที่มีความบกพร่องทางการได้ยินจะมีปัญหาการพูดไม่ได้หรือพูดไม่ชัด ขึ้นอยู่กับระดับการสูญเสียการได้ยินและอายุที่เริ่มสูญเสียการได้ยินของเด็ก

3. เด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา หมายถึง เด็กที่มีภาวะความจำกั้อย่างชัดเจน ในทักษะการดำรงชีวิต ซึ่งแสดงลักษณะเฉพาะ คือ มีความสามารถทางสติปัญญาต่ำกว่าเกณฑ์เฉลี่ยอย่างมีนัยสำคัญตั้งแต่ความเบี่ยงเบนมาตรฐาน เท่ากับ 2 ขึ้นไป รวมกับความจำกัของ ทักษะการปรับตัวอีกอย่างน้อย 2 ทักษะจาก 10 ทักษะ ดังนี้

- 3.1 การสื่อความหมาย
- 3.2 การดูแลตนเอง
- 3.3 การดำรงชีวิตภายในบ้าน
- 3.4 ทางสังคมและความสัมพันธ์กับผู้อื่น
- 3.5 รู้จักใช้แหล่งทรัพยากรในชุมชน
- 3.6 การควบคุมตนเอง
- 3.7 การนำความรู้มาใช้ในการดำรงชีวิตประจำวัน
- 3.8 การทำงาน
- 3.9 การใช้เวลาว่าง
- 3.10 สุขภาพอนามัยและความปลอดภัย และแสดงอาการก่อนมีอายุ 18 ปี

เด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา เป็นเด็กที่มีพัฒนาการล่าช้ากว่าเด็กปกติในวัยเดียวกัน ส่งผลให้มีความจำกัในการปรับตัว ที่สามารถดำรงชีวิตในชุมชนและสังคมได้ เมื่อเด็กเหล่านี้ได้เข้าเรียนร่วมชั้นกับเด็กปกติจะมีพฤติกรรมปรับตัวที่ดีขึ้น สามารถดำรงชีวิตในชุมชนและสังคมได้ ซึ่งเป็นผลต่อเนื่องมาจากการฟื้นฟูสมรรถภาพจากทีมบุคลากร เช่น ผู้ปกครอง บุคลากรทางการแพทย์และครู การจัดการศึกษาที่เหมาะสมทำให้คุณภาพชีวิตของเด็กเหล่านี้ดีขึ้น ลักษณะและความต้องการพิเศษของเด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญาจะแตกต่างกันไปขึ้นอยู่กับอายุ และความรุนแรงของภาวะบกพร่องทางสติปัญญา ซึ่งทางการแพทย์แบ่งออกเป็น 4 ระดับ คือ ระดับน้อย (Mild) ระดับปานกลาง (Moderate) ระดับรุนแรง (Severe) และระดับรุนแรงมาก

(Profound) ในบุคคลที่มีภาวะบกพร่องทางสติปัญญาทั้งหมดจะพบว่ามีภาวะบกพร่องทางสติปัญญาในระดับน้อยมีจำนวนมากที่สุดคือ 85-87 % ระดับปานกลางประมาณ 6-10 % ระดับรุนแรง 3-4 % และระดับรุนแรงมากประมาณ 1 % ในทางการศึกษาจะแบ่งภาวะความบกพร่องทางสติปัญญาไว้ 3 ระดับ คือ

1. ระดับที่เรียนได้ เป็นเด็กที่มีภาวะบกพร่องทางสติปัญญาอยู่ในระดับน้อยความสามารถช่วยเหลือตนเองได้ จะมีพัฒนาการด้านการฟัง การพูดและเขียนล่าช้า สามารถทำงานเชิงปฏิบัติการมากกว่าด้านวิชาการ สามารถเรียนร่วมในชั้นเรียนปกติได้
2. ระดับที่ฝึกได้ เป็นเด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญาระดับปานกลางความก้าวหน้าในการเรียนรู้จำกัดอยู่เฉพาะทักษะพื้นฐานที่จำเป็นในการฟัง พูด อ่าน เขียน และนับจำนวนเท่านั้น จำเป็นต้องเรียนในชั้นเรียนพิเศษในโรงเรียนปกติ หรือโรงเรียนการศึกษาพิเศษ
3. ระดับที่ไม่สามารถเรียนได้ หรือฝึกได้เป็นเด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญาระดับรุนแรงมาก ช่วยเหลือตนเองได้น้อยมากหรือไม่ได้เลย ต้องอยู่ในความดูแลของบุคลากรทางการแพทย์ และต้องมีคนคอยดูแลช่วยเหลืออย่างใกล้ชิดเด็กที่มีภาวะบกพร่องทางสติปัญญาส่วนใหญ่จะมีภาวะบกพร่องในระดับน้อยซึ่งหากได้รับการฟื้นฟูสมรรถภาพแต่เยาว์วัย จัดการศึกษาที่เหมาะสมกับระดับความสามารถแต่ละบุคคล ฝึกทักษะที่สามารถนำไปใช้ในชีวิตประจำวัน จะสามารถช่วยเหลือตนเองได้ปรับตัวอยู่ในสังคมและมีการงานอาชีพเลี้ยงตัวได้
4. เด็กที่มีความบกพร่องทางร่างกายหรือการเคลื่อนไหว หมายถึง เด็กที่มีความผิดปกติของแขน ขา และ / หรือลำตัวรวมไปถึงศีรษะแต่ไม่รวมถึงเด็กที่มีสายตาศีรษะพิการหรือสูญเสียการได้ยินแม้ว่าดวงตา และระบบการได้ยินจะเป็นส่วนหนึ่งของร่างกายก็ตาม ทำให้มีปัญหาในการเคลื่อนไหว และยังรวมถึงเด็กเจ็บป่วยเรื้อรัง มีโรคประจำตัว เช่น โรคหอบหืด โรคหัวใจ โรคเบาหวาน จำเป็นต้องจัดสภาพแวดล้อมใหม่ ให้สอดคล้องกับความสามารถและความต้องการของเด็กเหล่านี้
5. เด็กที่มีปัญหาทางการเรียนรู้ หมายถึง เด็กที่มีความผิดปกติที่เกี่ยวข้องกับกระบวนการทางจิตวิทยาในเรื่องใดเรื่องหนึ่งหรือมากกว่าหนึ่งเรื่องขึ้นไป ความผิดปกติดังกล่าวจะเกี่ยวข้องกับความเข้าใจหรือการใช้ภาษา การพูด หรือการเขียน ซึ่งอาจส่งผลถึงความสามารถที่บกพร่องไปเกี่ยวกับการฟัง การคิด การพูด การอ่าน การเขียนสะกดคำ ตลอดจนการคิดคำนวณทางคณิตศาสตร์ รวมถึงสภาวะความพิการด้านการรับรู้ การที่สมองขาดเจ็บ สมองไม่อาจทำหน้าที่บางอย่างได้เล็กน้อย การมีปัญหาด้านการอ่าน (Dyslexia) และการมีปัญหาด้านภาษา(Aphasia) แต่ไม่รวมถึงเด็กที่มีปัญหาทางการเรียนรู้อันเนื่องมาจากความพิการด้านสายตา

ด้านการได้ขึ้นหรือมีร่างกายพิการ ตลอดจนการมีภาวะปัญญาอ่อน มีปัญหาทางอารมณ์ หรือเด็ก ค้อยโอกาส

6. เด็กที่มีปัญหาทางพฤติกรรม (Behavior Disorder หรือ BD) หมายถึง เด็กที่แสดงพฤติกรรมที่เบี่ยงเบนไปจากเด็กทั่วไป และพฤติกรรมดังกล่าว ส่งผลกระทบต่อ การเรียนรู้ของเด็กและผู้อื่น พฤติกรรมที่เบี่ยงเบนนี้เป็นผลมาจากความขัดแย้งระหว่างเด็กกับ สภาพแวดล้อมรอบตัวเด็ก และ/หรือความขัดแย้งที่เกิดขึ้นในตัวเด็กเอง

7. เด็กออทิสติก (Autistic Child) หมายถึง เด็กที่มีความผิดปกติทางด้านพัฒนาการ ที่เกี่ยวกับสังคม อารมณ์ และการสื่อสารอย่างรุนแรง อาจมีหรือไม่มีปัญญาอ่อนร่วมด้วยเด็ก ประเภทนี้ยังไม่มีชื่อเรียกภาษาไทย ยังคงเรียกตามคำเดิมในภาษาอังกฤษว่า “ออทิสซึม” (Autism) ซึ่งเป็นคำนามที่เรียกโรคนี้ ส่วนเด็กที่มีอาการของโรคนี้เรียกว่า “เด็กออทิสติก” (Autistic Child) สาเหตุที่แท้จริงของการเป็นเด็กออทิสติก ยังไม่ทราบแน่ชัด แต่นักวิชาการจำนวนมากเชื่อว่า มีสาเหตุสำคัญ 2 ประการ คือ สาเหตุความบกพร่องทางระบบชีววิทยาของร่างกายรวมถึง ความผิดปกติในสมอง ความผิดปกติของระบบประสาท ซึ่งก่อให้เกิดความบกพร่องในการเรียนรู้ ส่วนสาเหตุอีกประการหนึ่งเกิดจากสิ่งแวดล้อม รวมไปถึงการอบรมเลี้ยงดูของพ่อแม่ การให้ ความช่วยเหลือเด็กเหล่านี้ต้องใช้ความอดทน จริงจัง มีความรู้ประสบการณ์ และต่อเนื่องโดย ความร่วมมือของบุคลากรหลาย ๆ ด้าน เช่น แพทย์ พยาบาล นักจิตวิทยา ครูฝึกพูด ครูการศึกษา พิเศษนักสังคมสงเคราะห์ พ่อ แม่ ผู้ปกครองและผู้ใกล้ชิดเด็กเหล่านี้

8. เด็กสมาธิสั้น (Attention Deficit and Hyperactivity Disorders-ADHD) หมายถึง เด็กที่มีความผิดปกติด้านความสนใจ และพฤติกรรมอยู่ไม่สุข มีพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสม กับอายุ หรือระดับพัฒนาการในเรื่องของการขาดสมาธิ ความหุนหันพลันแล่นยับยั้งตัวเองไม่ค่อย ได้ อาจมีการชุกชกผิดปกติหรือมีลักษณะเชิงซ้ำ สงบเงียบ ไม่สามารถให้ความสนใจต่อการเรียน ได้อย่างจริงจังและนานเพียงพอ โดยจะปรากฏอาการให้เห็นก่อนอายุ 7 ปี เด็กสมาธิสั้นอาจมี ลักษณะทางอารมณ์ และพฤติกรรม 3 ลักษณะใหญ่ ๆ คือ

1. สมาธิบกพร่อง เช่น เสียสมาธิง่าย ให้ความสนใจได้ไม่นาน วอกแวกง่าย มีปัญหาในการปฏิบัติตามคำสั่งที่ซับซ้อน

2. ความหุนหันพลันแล่น เช่น พูด/แสดงออกก่อนคิด หุนหัน มีความว่องไวผิดปกติ ขาดความระมัดระวัง บางคนซนมาก ซุ่มซ่าม ไม่เรียบร้อย เป็นต้น

3. พฤติกรรมอยู่ไม่สุข เช่น นั่งนิ่ง ๆ ไม่เป็น ไม่สนใจเวลาครูสอน เพราะ ทำอย่างอื่นไปด้วย มีความยากลำบากในการรอคอย ไม่ยอมเข้าคิวเป็นต้น สำหรับลักษณะ ทางอารมณ์ที่พบคือ อารมณ์แปรปรวนง่าย ขาดความอดทนอดกลั้น ใจร้อน ไม่ค่อยอยู่ในกฎกติกา

9. เด็กที่มีความบกพร่องซ้ำซ้อน (Multiple Handicapped Children) หมายถึง เด็กที่มีสภาพความบกพร่องทางอวัยวะส่วนใดส่วนหนึ่งของร่างกายมากกว่า 1 อย่างในบุคคล เดียวกัน เช่น เด็กปัญญาอ่อนที่สูญเสียการได้ยิน เด็กปัญญาอ่อนที่ตาบอด เด็กที่ทั้งหูหนวก และตาบอด เป็นต้น สาเหตุของสภาพความบกพร่องซ้ำซ้อนมีหลายประการ คือ สาเหตุบกพร่อง ก่อนคลอดอาจเป็นความผิดปกติของโครโมโซม ความผิดปกติของระบบเมตาโบลิซึม มารดา เป็นหัดเยอรมัน ดิซยาหรือสิ่งเสพติด การขาดสารอาหารระหว่างตั้งครรภ์ เป็นต้น ส่วนสาเหตุ อื่นอาจเกิดจากการขาดออกซิเจนระหว่างคลอด สมองได้รับบาดเจ็บระหว่างคลอด สาเหตุ หลังคลอดอาจเกิดจากอุบัติเหตุ หรือการได้รับสารพิษ เป็นต้น เด็กที่มีความบกพร่องรุนแรง มักเห็นได้ชัดตั้งแต่แรกเกิด

10. เด็กที่มีความสามารถพิเศษ ในแผนพัฒนาการศึกษาสำหรับเด็กและเยาวชน ผู้มีความสามารถพิเศษของประเทศไทย ได้ให้ความหมายของเด็ก และเยาวชนผู้มีความสามารถ พิเศษไว้ว่า หมายถึงเด็กที่แสดงออกซึ่งความสามารถอันโดดเด่นในด้านใดด้านหนึ่ง หรือหลาย ด้านในด้านสติปัญญา ความคิดสร้างสรรค์ การใช้ภาษา การเป็นผู้นำ การสร้างทัศนศิลป์และ ศิลปะการแสดง ความสามารถด้านดนตรี ความสามารถทางกีฬา และความสามารถทางวิชาการ ในสาขาใดสาขาหนึ่ง หรือหลายสาขาอย่างเป็นที่ประจักษ์ เมื่อเปรียบเทียบกับเด็กอื่น ที่มีอายุ ระดับเดียวกัน สภาพแวดล้อมและประสบการณ์เดียวกัน

ผดุง อารยะวิญญู (2542 : 20) แบ่งประเภท ของเด็กที่มีความต้องการพิเศษ ไว้ 12 ประเภท ได้แก่

1. เด็กที่มีความบกพร่องทางการได้ยิน
2. เด็กปัญญาอ่อนที่เรียนหนังสือได้
3. เด็กปัญญาอ่อนที่ฝึกได้
4. เด็กปัญญาอ่อนที่มีระดับสติปัญญาค่ำมาก
5. เด็กที่มีความบกพร่องทางสายตา
6. เด็กที่มีความบกพร่องทางร่างกาย
7. เด็กที่มีปัญหาทางพฤติกรรม
8. เด็กที่มีปัญหาในการเรียนรู้
9. เด็กเจ็บป่วยเรื้อรังในโรงพยาบาล
10. เด็กปัญญาเลิศ
11. เด็กออทิสติก
12. เด็กที่มีความบกพร่องซ้อน

วาริ ธีระจิตร (2545 : 3-5) กล่าวว่า การแบ่งประเภทเด็กพิการ หรือเด็กที่มีความต้องการพิเศษในด้านการศึกษาคงต้องพิจารณาความจำกัดทางร่างกาย และสติปัญญา ซึ่งจะเป็นอุปสรรคในการศึกษา ดังนี้

1. มีความจำกัดทางสติปัญญา แยกเป็น
  - 1.1 กลุ่มเรียนช้า หรือเรียนซ้ำ
  - 1.2 กลุ่มปัญญาอ่อน พอเรียนได้
  - 1.3 กลุ่มปัญญาอ่อน พอฝึกได้
2. มีความจำกัดทางร่างกาย แยกเป็น
  - 2.1 กลุ่มบกพร่องทางการเห็น
  - 2.2 กลุ่มบกพร่องทางการได้ยิน
  - 2.3 กลุ่มบกพร่องทางการพูด
  - 2.4 กลุ่มบกพร่องทางร่างกาย และสุขภาพ
  - 2.5 กลุ่มบกพร่องทางพฤติกรรม

นอกจากนี้คนเดียวกันอาจบกพร่องหลายอย่าง เรียกว่า พิการซ้อน กระทรวงศึกษาธิการ ได้ออกประกาศคณะกรรมการพิจารณาให้คนพิการ ได้รับสิทธิช่วยเหลือทางการศึกษาในการกำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการ การรับรองบุคคลของสถานศึกษาว่าเป็นคนพิการ พ.ศ. 2548 ไว้ดังนี้

1. บุคคลที่มีความบกพร่องทางการเห็น หมายถึง บุคคลที่สูญเสียการเห็น ตั้งแต่ระดับเล็กน้อยจนถึงตาบอดสนิท อาจแบ่งให้ 2 ประเภท ดังนี้
  - 1.1 คนตาบอด หมายถึง บุคคลที่สูญเสียการเห็นมากจนต้องสอนให้อ่านอักษรเบรลล์หรือใช้วิธีการฟังเทป หรือแถบเสียง หากตรวจวัดความชัดเจนของสายตาง้างดี เมื่อแก้ไขแล้วอยู่ในระดับ 6 ส่วน 60 เมตร (6/60) หรือ 20 ส่วน 200 ฟุต (20/200) ลงมาจนถึงบอดสนิท (หมายถึงคนตาบอดสามารถมองเห็นวัตถุได้ในระยะห่างน้อยกว่า 6 เมตร หรือ 20 ฟุต ในขณะที่คนปกติสามารถมองเห็นวัตถุเดียวกันได้ในระยะห่าง 60 เมตร หรือ 200 ฟุต) หรือมีลานสายตาแคบกว่า 20 องศา (หมายถึงมองเห็นได้กว้างน้อยกว่า 20 องศา)
  - 1.2 คนเห็นเลือนราง หมายถึง บุคคลที่สูญเสียการเห็นแต่ยังสามารถอ่านอักษรตัวพิมพ์ที่ขยายใหญ่ได้ หรือต้องใช้แว่นขยายอ่าน หากตรวจวัดความชัดเจนของสายตาง้างดีเมื่อแก้ไขแล้วอยู่ในระดับระหว่าง 6 ส่วน 18 เมตร (6/18) หรือ 20 ส่วน 70 ฟุต (20/70) ถึง 6 ส่วน 60 เมตร (6/60) หรือ 20 ส่วน 200 ฟุต (20/200) หรือมีลานสายตาแคบกว่า 30 องศา

2. บุคคลที่มีความบกพร่องทางการได้ยิน หมายถึง บุคคลที่สูญเสียการได้ยิน ตั้งแต่ระดับรุนแรงจนถึงระดับน้อย อาจแบ่งได้เป็น 2 ประเภท คือ

2.1 คนหูหนวก หมายถึง บุคคลที่สูญเสียการได้ยินมากจนไม่สามารถรับข้อมูล ผ่านทางการได้ยินไม่ว่าจะใส่หรือไม่ใส่เครื่องช่วยฟังก็ตาม โดยทั่วไปหากตรวจการได้ยินจะ สูญเสียการได้ยินประมาณ 90 เดซิเบล ขึ้นไป (เดซิเบลเป็นหน่วยวัดความดังของเสียง) หมายถึง คนปกติเริ่มได้ยินเสียงเมื่อเสียงดังไม่เกิน 25 เดซิเบล แต่คนหูหนวกจะเริ่มได้ยินเสียงเมื่อเสียงดัง มากกว่า 90 เดซิเบล

2.2 คนหูตึง หมายถึง บุคคลที่มีการได้ยินเหลืออยู่พอเพียงที่จะรับข้อมูล ผ่านทางการได้ยิน โดยทั่วไปจะใส่เครื่องช่วยฟังหากตรวจวัดการได้ยินจะพบว่าการสูญเสียการ ได้ยินน้อยกว่า 90 เดซิเบล ลงมาจนถึง 26 เดซิเบล หมายถึง คนปกติเริ่มได้ยินเสียงเมื่อเสียงดัง ไม่เกิน 25 เดซิเบล แต่คนหูตึงจะเริ่มได้ยินเสียงที่ดังมากกว่า 26 เดซิเบล จนถึง 90 เดซิเบล

3. บุคคลที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา หมายถึง บุคคลที่มีพัฒนาการช้ากว่าคนทั่วไป เมื่อวัดระดับเชาว์ปัญญา โดยใช้แบบทดสอบมาตรฐานแล้ว มีระดับเชาว์ปัญญาดำกว่าคน ปกติทั่วไปและความสามารถในการปรับเปลี่ยน พฤติกรรมต่ำกว่าเกณฑ์ทั่วไปอย่างน้อย 2 ทักษะ หรือมากกว่า เช่น ทักษะการสื่อความหมาย ทักษะทางสังคม ทักษะการใช้สาธารณสมบัติ การดูแลตนเอง การดำรงชีวิตในบ้านการควบคุมตนเอง สุขอนามัย และความปลอดภัย การเรียนวิชาการเพื่อชีวิตประจำวัน การใช้เวลาว่างและการทำงาน ซึ่งลักษณะความบกพร่อง ทางสติปัญญาพบตั้งแต่แรกเกิดจนอายุก่อน 18 ปี

4. บุคคลที่มีความบกพร่องทางร่างกายหรือสุขภาพ หมายถึง บุคคลที่มีอวัยวะ ไม่สมบูรณ์ อวัยวะส่วนใดส่วนหนึ่งหรือหลายส่วนขาดหายไป กระดูกและกล้ามเนื้อพิการ เจ็บป่วยเรื้อรังรุนแรง มีความพิการของระบบประสาท มีความลำบากในการเคลื่อนไหว จึงเป็นอุปสรรคต่อการศึกษาในสภาพปกติทั้งนี้ไม่รวมคนที่มีความบกพร่องทางประสาทสัมผัส ได้แก่ ดาบอด หูหนวก

5. บุคคลที่มีปัญหาทางการเรียนรู้ หมายถึง บุคคลที่มีความบกพร่องอย่างใด อย่างหนึ่งหรือหลายอย่างในกระบวนการพื้นฐานทาง จิตวิทยาที่เกี่ยวกับความเข้าใจหรือการใช้ ภาษาอาจเป็นภาษาพูดและ/หรือภาษาเขียน ซึ่งจะมีผลทำให้มีปัญหาในการฟัง การพูด การคิด การอ่าน การเขียน การสะกดหรือการคิดคำนวณ รวมทั้งสภาพความบกพร่องในการรับรู้ สมอง ได้รับบาดเจ็บ การปฏิบัติงานของสมองสูญเสียไป ซึ่งอาจทำให้มีปัญหาในการอ่าน และปัญหาใน การเข้าใจภาษา ทั้งนี้ไม่รวมคนที่มีปัญหาทางการเรียนรู้เนื่องจากความบกพร่องทางการเห็น

การได้ยิน หรือการเคลื่อนไหว ปัญญาอ่อน ปัญหาทางอารมณ์ หรือความด้อยโอกาส เนื่องจาก
สิ่งแวดล้อมวัฒนธรรม หรือเศรษฐกิจ

6. บุคคลที่มีความบกพร่องทางการพูดและภาษา หมายถึง บุคคลที่มีความบกพร่อง
ในเรื่องการเปล่งเสียงพูด เช่น เสียงผิดปกติ อัตราความเร็ว และจังหวะการพูดผิดปกติ หรือคนที่
มีความบกพร่องในเรื่องความเข้าใจ และหรือการใช้ภาษาพูด การเขียน และหรือระบบสัญลักษณ์
อื่นที่ใช้ในการติดต่อสื่อสาร ซึ่งอาจเกี่ยวกับรูปแบบของภาษา เนื้อหาของภาษา และหน้าที่ของ
ภาษา

7. บุคคลที่มีปัญหาทางพฤติกรรมหรืออารมณ์ หมายถึง บุคคลที่มีพฤติกรรม
เบี่ยงเบนไปจากปกติเป็นอย่างมาก และปัญหาทางพฤติกรรมนั้นเป็นไปอย่างต่อเนื่อง ไม่เป็นที่
ยอมรับทางสังคมหรือวัฒนธรรม

8. บุคคลออทิสติก หมายถึง บุคคลที่มีความบกพร่องทางพัฒนาการด้านสังคม
ภาษาและการสื่อความหมาย พฤติกรรม อารมณ์ และจินตนาการ ซึ่งมีสาเหตุเนื่องจากการทำงาน
ในหน้าที่บางส่วนของสมองที่ผิดปกติไปและความผิดปกตินั้นพบได้ก่อนวัย 30 เดือน

9. บุคคลพิการซ้อน หมายถึง บุคคลที่มีสภาพความบกพร่องหรือความพิการมากกว่า
หนึ่งประเภทในบุคคลเดียวกัน เช่น คนปัญญาอ่อนสูญเสียการได้ยิน เป็นต้น

จากการจัดประเภทของเด็กที่มีความต้องการพิเศษหรือเด็กพิเศษที่ได้กล่าวมาแล้ว
สรุปได้ว่า ประเภทของเด็กที่มีความต้องการพิเศษ หมายถึง เด็กที่มีสภาพความบกพร่องใน
ลักษณะ

ต่าง ๆ แบ่งเป็น 9 ประเภท คือบุคคลที่มีความบกพร่องทางการเห็น บุคคลที่มีความบกพร่อง
ทางการได้ยิน บุคคลที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา บุคคลที่มีความบกพร่องทางร่างกายหรือ
สุขภาพ บุคคลที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้ บุคคลที่มีความบกพร่องทางการพูดและภาษา
บุคคลที่มีความบกพร่องทางพฤติกรรมหรืออารมณ์ บุคคลออทิสติก และบุคคลพิการซ้อน

3. ความสำคัญของการจัดการศึกษาพิเศษ

คณะอนุกรรมการคัดเลือกและจำแนกความพิการเพื่อการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ
(2543 : 1) ได้ชี้ให้เห็นความสำคัญของการจัดการศึกษาพิเศษไว้ดังนี้ คนพิการหรือคนที่มี
ความบกพร่อง นับเป็นทรัพยากรบุคคลของสังคมที่สำคัญ หากได้รับการส่งเสริมอย่างถูกต้อง
ย่อมมีความรู้ความสามารถ มีศักยภาพที่จะประกอบอาชีพพึ่งพาตนเองและดำรงชีวิตอยู่ในสังคม
อย่างมีความสุข การส่งเสริมพัฒนาคนเหล่านี้ให้เต็มศักยภาพ จะต้องดำเนินการอย่างเป็นระบบ
ตั้งแต่การค้นพบความพิการหรือความบกพร่องด้วยการบำบัดรักษา การฟื้นฟูสมรรถภาพ
การให้การศึกษา การพัฒนาทักษะทางสังคม การฟื้นฟูสมรรถภาพด้านอาชีพ การจัดการศึกษา

ให้กลุ่มคนดังกล่าว มุ่งเน้นการพัฒนาความสามารถให้เต็มศักยภาพของแต่ละบุคคล โดยการให้บริการช่วยเหลือระยะแรกเริ่ม (Early Intervention Services) ตั้งแต่แรกเกิดหรือตั้งแต่พบความพิการหรือความบกพร่อง ให้การศึกษาอบรมให้รู้จักสิทธิและหน้าที่ในฐานะพลเมือง คีมีอาชีพ มีงานทำ สามารถดำรงชีวิตในสังคมอย่างมีเกียรติ มีศักดิ์ศรีเท่าเทียมกับผู้อื่นในสังคม ช่วยเหลือตนเองและมีส่วนร่วมในการพัฒนาประเทศการจัดการศึกษาเพื่อคนพิการหรือคนที่มีความบกพร่อง มุ่งเน้นการให้โอกาสทางการศึกษาที่เท่าเทียมทั้งการศึกษาในระบบ นอกกระบบ และการศึกษาตามอัธยาศัยต่อเนื่องตลอดชีวิต โดยยึดหลักการการศึกษาเพื่อปวงชนที่ได้กำหนดไว้อย่างชัดเจน

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550 ได้ให้ความสำคัญกับบุคคลที่มีความบกพร่องด้านต่าง ๆ ในการศึกษา ซึ่งบัญญัติไว้ในส่วนที่ 8 สิทธิเสรีภาพในการศึกษา (รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย. (2550 : 15) ดังนี้

มาตรา 49 บุคคลย่อมมีสิทธิเสมอกันในการรับการศึกษาไม่น้อยกว่าสิบสองปีที่รัฐจะต้องจัดให้อย่างทั่วถึงและมีคุณภาพ โดยไม่เก็บค่าเล่าเรียน

ผู้ยากไร้ ผู้พิการหรือทุพพลภาพ หรือผู้อยู่ในสภาวะยากลำบาก ต้องได้รับสิทธิตามวรรคหนึ่งและการสนับสนุนจากรัฐเพื่อให้ได้รับการศึกษาโดยทัดเทียมกับบุคคลอื่น

การจัดการศึกษาอบรมขององค์กรวิชาชีพหรือเอกชน การศึกษาทางเลือกของประชาชน การเรียนรู้ด้วยตนเอง และการเรียนรู้ตลอดชีวิต ย่อมได้รับความคุ้มครองและส่งเสริมที่เหมาะสมจากรัฐ

พระราชบัญญัติการจัดการศึกษาสำหรับคนพิการ พ.ศ. 2551 ได้บัญญัติถึง ความสำคัญของการศึกษาสำหรับเด็กที่มีความต้องการพิเศษ ไว้ ดังนี้

มาตรา ๓ ในพระราชบัญญัตินี้ “คนพิการ” หมายความว่า บุคคลซึ่งมีข้อจำกัดในการปฏิบัติกิจกรรมในชีวิตประจำวันหรือเข้าไปมีส่วนร่วมทางสังคม เนื่องจากมีความบกพร่องทางการเห็น การได้ยิน การเคลื่อนไหว การสื่อสาร จิตใจ อารมณ์ พฤติกรรม สติปัญญา การเรียนรู้ หรือความบกพร่องอื่นใดประกอบกับมีอุปสรรคในด้านต่างๆ และมีความต้องการจำเป็นพิเศษทางการศึกษาที่จะต้องได้รับความช่วยเหลือด้านหนึ่งด้านใด เพื่อให้สามารถปฏิบัติกิจกรรมในชีวิตประจำวันหรือเข้าไปมีส่วนร่วมทางสังคมได้อย่างบุคคลทั่วไป ทั้งนี้ตามประเภทและหลักเกณฑ์ที่รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการประกาศกำหนด

“ผู้ดูแลคนพิการ” หมายความว่า บิดา มารดา ผู้ปกครอง บุตร สามี ภรรยา ญาติ พี่น้อง หรือบุคคลอื่นใดที่รับดูแลหรือรับอุปการะคนพิการ

“แผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล” หมายความว่า แผนซึ่งกำหนดแนวทางการจัดการศึกษาที่สอดคล้องกับความต้องการจำเป็นพิเศษของคนพิการ ตลอดจนกำหนดเทคโนโลยี สิ่งอำนวยความสะดวก สื่อ บริการ และความช่วยเหลืออื่นใดทางการศึกษาเฉพาะบุคคล

“เทคโนโลยีสิ่งอำนวยความสะดวก” หมายความว่า เครื่องมือ อุปกรณ์ ฮาร์ดแวร์ ซอฟต์แวร์หรือบริการที่ใช้สำหรับคนพิการ โดยเฉพาะ หรือที่มีการดัดแปลงหรือปรับใช้ให้ตรงกับความต้องการจำเป็นพิเศษของคนพิการแต่ละบุคคล เพื่อเพิ่ม รักษา คงไว้ หรือพัฒนาความสามารถ และศักยภาพที่จะเข้าถึงข้อมูล ข่าวสาร การสื่อสาร รวมถึงกิจกรรมอื่นใดในชีวิตประจำวันเพื่อการดำรงชีวิตอิสระ

“ครูการศึกษาพิเศษ” หมายความว่า ครูที่มีวุฒิทางการศึกษาพิเศษสูงกว่าระดับปริญญาตรีขึ้นไป และปฏิบัติหน้าที่ในสถานศึกษาทั้งของรัฐและเอกชน

“การเรียนรู้ร่วม” หมายความว่า การจัดให้คนพิการได้เข้าศึกษาในระบบการศึกษาทั่วไป ทุกระดับและหลากหลายรูปแบบ รวมถึงการจัดการศึกษา ให้สามารถรองรับการเรียนการสอน สำหรับคนทุกกลุ่มรวมทั้งคนพิการ

มาตรา ๗ ให้สถานศึกษาของรัฐและเอกชนที่จัดการเรียนรู้ร่วม สถานศึกษาเอกชน การกุศลที่จัดการการศึกษาสำหรับคนพิการ โดยเฉพาะ และศูนย์การเรียนเฉพาะความพิการ ที่ได้รับการรับรองมาตรฐาน ได้รับเงินอุดหนุนและความช่วยเหลือเป็นพิเศษจากรัฐหลักเกณฑ์และวิธีการในการรับเงินอุดหนุนและความช่วยเหลือเป็นพิเศษ ให้เป็นไปตามที่คณะกรรมการกำหนด

มาตรา ๘ ให้สถานศึกษาในทุกสังกัดจัดทำแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล โดยให้สอดคล้องกับความต้องการจำเป็นพิเศษของคนพิการ และต้องมีการปรับปรุงแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคลอย่างน้อยปีละหนึ่งครั้ง ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กำหนดในประกาศกระทรวง สถานศึกษาในทุกสังกัดและศูนย์การเรียนเฉพาะความพิการอาจจัดการศึกษาสำหรับคนพิการ ทั้งในระบบ นอกกระบบ และตามอัธยาศัย ในรูปแบบที่หลากหลายทั้งการเรียนรู้ร่วม การจัดการศึกษาเฉพาะความพิการ รวมถึงการให้บริการฟื้นฟูสมรรถภาพ การพัฒนาศักยภาพในการดำรงชีวิตอิสระ การพัฒนาทักษะพื้นฐานที่จำเป็น การฝึกอาชีพ หรือการบริการอื่นใดให้สถานศึกษาในทุกสังกัด จัดสภาพแวดล้อม ระบบสนับสนุนการเรียนการสอน ตลอดจนบริการเทคโนโลยี สิ่งอำนวยความสะดวก สื่อ บริการและความช่วยเหลืออื่นใดทางการศึกษา ที่คนพิการสามารถเข้าถึงและใช้ประโยชน์ได้ให้สถานศึกษาระดับอุดมศึกษาในทุกสังกัด มีหน้าที่รับคนพิการเข้าศึกษาใน สักส่วนหรือจำนวนที่เหมาะสม ทั้งนี้ ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่คณะกรรมการกำหนด สถานศึกษาใดปฏิเสธไม่รับคนพิการเข้าศึกษา ให้ถือเป็นการเลือกปฏิบัติโดยไม่เป็นธรรมตามกฎหมายให้สถานศึกษาหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องสนับสนุนผู้ดูแลคนพิการและประสาน

ความร่วมมือจากชุมชนหรือนักวิชาชีพเพื่อให้คนพิการได้รับการศึกษาทุกระดับ หรือบริการทางการศึกษาที่สอดคล้องกับความต้องการจำเป็นพิเศษของคนพิการ

มาตรา ๑๕ ให้สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มีหน้าที่ดำเนินการจัดการศึกษาโดยเฉพาะ การจัดการเรียนร่วม การนิเทศ กำกับ ติดตาม เพื่อให้คนพิการได้รับการศึกษาอย่างทั่วถึงและมีคุณภาพตามที่กฎหมายกำหนดเพื่อให้การดำเนินการบรรลุวัตถุประสงค์ตามวรรคหนึ่ง ให้สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานให้การสนับสนุนทรัพยากร องค์ความรู้ และบุคลากรที่มีความเชี่ยวชาญเฉพาะด้านแก่สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา

มาตรา ๒๕ ให้ครูหรือบุคลากรทางการศึกษาที่ผ่านการอบรมวุฒิปัฒนการศึกษาศึกษาพิเศษตามหลักสูตรที่คณะกรรมการข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาอนุมัติก่อนการประกาศใช้พระราชบัญญัตินี้เป็นครูการศึกษาพิเศษตามพระราชบัญญัตินี้

ภายในหนึ่งปีนับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ ให้ผู้ที่ผ่านการอบรมวุฒิปัฒนการศึกษาศึกษาพิเศษตามหลักสูตรที่คณะกรรมการข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาอนุมัติ มีสิทธิได้รับแต่งตั้งเป็นครูการศึกษาพิเศษตามพระราชบัญญัตินี้ (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษานูริรัมย์เขต 1. 2555 : 6 - 12)

สรุปได้ว่า การจัดการศึกษาเพื่อคนพิการหรือคนที่มีความบกพร่องมีความสำคัญมาก เพราะ เป็นการรวมพลังระหว่างหน่วยงานภาครัฐ เอกชน ชุมชน องค์กร ผู้ปกครองและผู้ที่เกี่ยวข้องอื่นๆ เพื่อให้เกิดการประสานความร่วมมือ และสนับสนุนการดำเนินการจัดการศึกษาพิเศษ จึงจำเป็นต้องมีการส่งเสริมพัฒนาระบบการทำงานร่วมกัน ระหว่างหน่วยงานและบุคคลที่เกี่ยวข้อง โดยมุ่งปลูกจิตสำนึกและสร้าง เจตคติที่เหมาะสมให้สังคม ชุมชน ผู้จัดบริการและประชาชนตระหนักถึงศักยภาพความแตกต่างระหว่างบุคคลและเฉพาะบุคคลรวมถึงสิทธิเท่าเทียมกันของบุคคลทุกคนตามกฎหมายกำหนด

4. รูปแบบการจัดการศึกษาพิเศษในประเทศไทย

สมพร หวานเสร็จ (2555 : 1-4) ได้กล่าวไว้ว่า ปัจจุบันการจัดการศึกษาพิเศษมีการจัดในรูปแบบต่าง ๆ ได้แก่ โรงเรียนเฉพาะคนพิการ โรงเรียนเรียนร่วม ศูนย์การศึกษาพิเศษ และศูนย์การเรียนเฉพาะความพิการ โดยมีรายละเอียดดังนี้

1. โรงเรียนเฉพาะคนพิการ เป็นสถานศึกษาที่จัดการศึกษาให้เฉพาะเด็กที่มีความต้องการพิเศษ ซึ่งเป็นเด็กพิการหรือเด็กที่มีความบกพร่องประเภทต่างๆ ซึ่งส่วนใหญ่เป็นโรงเรียนสหศึกษาแบบอยู่ประจำและไปกลับ ในปัจจุบันมีอยู่ 4 ประเภท ได้แก่ โรงเรียนสำหรับเด็กที่มีความบกพร่องทางการเห็น จำนวน 2 โรงเรียน โรงเรียนสำหรับเด็กที่มีความบกพร่องทางการได้ยินจำนวน 20 โรงเรียน โรงเรียนสำหรับเด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา

จำนวน 19 โรงเรียน โรงเรียนสำหรับเด็กที่มีความบกพร่องทางด้านร่างกายหรือสุขภาพ

จำนวน 2 โรงเรียน รวม 43 โรงเรียน

2. โรงเรียนเรียนร่วม เป็นโรงเรียนทั่วไปที่จัดการศึกษาให้กับเด็กที่มีความต้องการพิเศษได้เรียนร่วมกับเด็กทั่วไปในโรงเรียน การเรียนร่วมในโรงเรียนทั่วไปเป็นการเปิดโอกาสให้ผู้เข้ารับการฝึกอบรมที่มีความต้องการพิเศษได้เรียนและทำกิจกรรมร่วมกับเพื่อน โดยมีครูประจำชั้นและครูการศึกษาพิเศษร่วมมือและรับผิดชอบร่วมกัน มีจุดมุ่งหมายเพื่อตอบสนองความต้องการพิเศษทางการศึกษาและพัฒนาศักยภาพของเด็กเป็นรายบุคคล โดยคำนึงถึงสภาพแวดล้อมที่มีขีดจำกัดน้อยที่สุด และได้รับประโยชน์สูงสุด โดยพยายามให้ผู้เข้ารับการฝึกอบรมได้เรียนร่วมในชั้นเรียนปกติมากที่สุด การจัดชั้นเรียนอาจมีหลายรูปแบบขึ้นอยู่กับความพิการของเด็ก สภาพแวดล้อมและความพร้อมของโรงเรียน ดังนี้

- 2.1 เรียนในชั้นเรียนพิเศษในโรงเรียนทั่วไปทุกวิชา
- 2.2 เรียนในชั้นเรียนพิเศษและชั้นเรียนปกติเป็นบางวิชา
- 2.3 เรียนในชั้นเรียนปกติเต็มเวลาและรับบริการสอนเสริม
- 2.4 เรียนในชั้นเรียนปกติเต็มเวลาและรับบริการครูเดินสอน
- 2.5 เรียนในชั้นเรียนปกติเต็มเวลาและรับบริการปรึกษาหารือ
- 2.6 เรียนในชั้นเรียนปกติเต็มเวลา

3. ศูนย์การศึกษาพิเศษ หมายความว่า สถานศึกษาของรัฐที่จัดการศึกษานอกระบบหรือตามอัธยาศัยแก่คนพิการ ตั้งแต่แรกเกิดหรือแรกพบความพิการจนตลอดชีวิต และจัดการศึกษาอบรมแก่ผู้ดูแลคนพิการ ครู บุคลากรและชุมชน รวมทั้งการจัดสื่อ เทคโนโลยี สิ่งอำนวยความสะดวก บริการและความช่วยเหลืออื่นใด ตลอดจนปฏิบัติหน้าที่อื่นตามที่กำหนดในประกาศกระทรวง ปัจจุบันมีศูนย์การศึกษาพิเศษทุกจังหวัดรวม 76 ศูนย์

4. ศูนย์การเรียนเฉพาะความพิการ หมายความว่า สถานศึกษาที่จัดการศึกษานอกระบบ หรือตามอัธยาศัยแก่คนพิการโดยเฉพาะ โดยหน่วยงานการศึกษานอกโรงเรียน บุคคล ครอบครัว ชุมชนองค์กรเอกชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น องค์กรวิชาชีพ สถาบันศาสนา สถานประกอบการ โรงพยาบาล สถาบันทางการแพทย์ สถานสงเคราะห์และสถาบันทางสังคมอื่นเป็นผู้จัด ตั้งแต่ระดับการศึกษาปฐมวัยb การศึกษาขั้นพื้นฐาน อาชีวศึกษา อุดมศึกษา และหลักสูตรระยะสั้น

จากการศึกษารูปแบบการจัดการศึกษาพิเศษในประเทศไทย จากนักวิชาการดังกล่าวสรุปได้ว่า การจัดการศึกษาพิเศษในประเทศไทย มี 4 รูปแบบคือ โรงเรียนเฉพาะคนพิการ

เป็นสถานศึกษาที่จัดการศึกษาให้เฉพาะเด็กที่มีความต้องการพิเศษซึ่งเป็นเด็กพิการหรือเด็กที่มีความบกพร่องประเภทต่างๆ โรงเรียนเรียนร่วม เป็นสถานศึกษาทั่วไปที่จัดการศึกษาให้กับเด็กที่มีความต้องการพิเศษได้เรียนร่วมกับเด็กทั่วไปในโรงเรียน ศูนย์การศึกษาพิเศษ หมายความว่า สถานศึกษาของรัฐที่จัดการศึกษานอกระบบ หรือตามอัยาศัยแก่คนพิการ ตั้งแต่แรกเกิดหรือแรกพบความพิการจนตลอดชีวิต และจัดการศึกษาอบรมแก่ผู้ดูแลคนพิการ ครู บุคลากรและชุมชน และศูนย์การเรียนเฉพาะความพิการ หมายความว่า สถานศึกษาที่จัดการศึกษานอกระบบ หรือตามอัยาศัยแก่คนพิการ

5. นโยบายที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาพิเศษ

สมพร หวานเสร็จ (2555 : 1 - 4) ได้กล่าวถึงกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาพิเศษเรียนร่วม ไว้ดังนี้

5.1. สิทธิมนุษยชน สิทธิมนุษยชน หมายถึง สิทธิที่ทุกคนมีอยู่ในฐานะเป็นมนุษย์ ทั้งสิทธิในการดำรงชีวิตอยู่ในส่วนบุคคลและสิทธิในการอยู่ร่วมกันในสังคม สิทธิในความเป็นมนุษย์นั้น มีทั้งสิทธิตามกฎหมายและสิทธิที่มีอยู่โดยไม่ขึ้นอยู่กับบทบัญญัติของกฎหมาย แต่เป็นสิทธิที่เกิดจากมาตรฐานเพื่อความถูกต้อง ความเป็นธรรม หรือความยุติธรรม แต่เดิมสิทธิมนุษยชนจะกล่าวถึงในชื่ออื่น เช่น สิทธิในธรรม สิทธิในธรรมชาติ เป็นต้น สิทธิมนุษยชนจะครอบคลุมสิทธิต่างๆ ในการดำรงชีวิตของมนุษย์เพื่อให้มีชีวิตที่ดีในสังคมดังนี้ 1) สิทธิในชีวิต ถือเป็นสิทธิขั้นพื้นฐาน มนุษย์สามารถมีชีวิตอยู่ได้และได้รับการคุ้มครองให้ปลอดภัยได้รับการตอบสนองตามความต้องการขั้นพื้นฐานของชีวิต ได้แก่ อาหาร เครื่องนุ่งห่ม ยารักษาโรค และที่อยู่อาศัย ทุกชีวิตล้วนมีคุณค่าด้วยกันทั้งสิ้น ไม่ว่าจะเป็นบุคคลที่ต้องการความช่วยเหลือเพื่อการดำรงชีวิตอยู่เป็นพิเศษจากผู้อื่น เช่น คนพิการ คนชรา ฯลฯ ดังนั้นทุกคนควรปฏิบัติต่อบุคคลด้อยโอกาสให้ความสำคัญ ให้โอกาสและให้ความช่วยเหลือตามสมควร เพื่อให้ทุกชีวิตมีความเท่าเทียมกันมากที่สุด 2) สิทธิในการดำเนินชีวิตและพัฒนาตนเองตามแนวทางที่ถูกต้อง คนในสังคมต้องให้โอกาสกับคนที่เคยกระทำไม่ถูกต้อง ให้โอกาสคนเหล่านี้ได้รับการอบรมแก้ไขและพัฒนาตนเองใหม่ให้สามารถมีชีวิตที่ดีขึ้น มีคุณภาพชีวิตที่สูงขึ้น

ประเทศไทยได้เข้าร่วมรับรอง "ปฏิญญาสากลว่าด้วยสิทธิมนุษยชน" ของสมัชชาใหญ่แห่งสหประชาชาติ ซึ่งเป็นองค์การระหว่างประเทศ ดังนั้นบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย จึงได้กำหนดเกี่ยวกับสิทธิมนุษยชนไว้อย่างชัดเจน เพื่อให้ทุกคนตระหนักในความสำคัญของสิทธิมนุษยชน และเป็นแนวทางปฏิบัติต่อกันในฐานะเพื่อนมนุษย์อย่างเท่าเทียมกัน โดยตระหนักว่าทุกคนมีสิทธิในชีวิต มีสิทธิในการยอมรับนับถือ และมีสิทธิในการดำรงชีวิตและพัฒนาตนเองตามแนวทางที่ถูกต้องนั่นเอง

5.2. สิทธิเด็ก กฎหมายสิทธิเด็ก มีที่มาจากอนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็ก

(Convention on the Rights of the Child) ซึ่งเป็นกฎหมายระหว่างประเทศที่ได้กำหนดสิทธิพื้นฐานของเด็กไว้ 4 ประการ คือ 1) สิทธิที่จะมีชีวิตรอด เป็นสิทธิที่จะได้รับการเลี้ยงดู ทั้งทางร่างกาย จิตใจ ตลอดจนที่อยู่อาศัยให้เกิดความปลอดภัย และต้องได้รับการดูแลด้านสุขภาพ จากบริการทางการแพทย์ 2) สิทธิที่จะได้รับการพัฒนา เด็กทุกคนต้องได้รับสิทธิรับการศึกษาที่ดี ได้รับโภชนาการที่เหมาะสม 3) สิทธิที่จะได้รับความคุ้มครอง เป็นสิทธิที่เด็กทุกคนจะได้รับความคุ้มครองให้รอดพ้นจากการทารุณทุกรูปแบบ เช่น การทำร้าย การนำไปขาย ใช้แรงงานเด็ก หรือแสวงหาประโยชน์มิชอบจากเด็ก 4) สิทธิที่ในการมีส่วนร่วม มีสิทธิที่จะแสดงออกและแสดงความคิดเห็นต่อสังคมในเรื่องที่มีผลกระทบต่อเด็ก กฎหมายสิทธิเด็กดังกล่าวปัจจุบันหลายประเทศได้ยอมรับและนำมาอนุวัติบัญญัติ เป็นกฎหมายภายในของแต่ละประเทศสมาชิกเป็นจำนวนมาก และประเทศไทยก็รับหลักการดังกล่าวมาบัญญัติเป็นกฎหมายภายในชื่อว่า พระราชบัญญัติคุ้มครองเด็ก พ.ศ. 2546

5.3 กฎหมายรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยกำหนดให้ รัฐต้องจัดการศึกษาอบรม และ สนับสนุนให้เอกชนจัดการศึกษาอบรมให้เกิดความรู้คู่คุณธรรม จัดให้มีกฎหมายเกี่ยวกับการศึกษา แห่งชาติ ปรับปรุงการศึกษาให้สอดคล้องกับความเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจและสังคม สร้างเสริม ความรู้ และปลูกฝังจิตสำนึกที่ถูกต้องเกี่ยวกับการเมืองการปกครองในระบอบประชาธิปไตย อันมี พระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข สนับสนุนการค้นคว้าวิจัย ในศิลปวิทยาการต่างๆ เร่งรัดการศึกษา วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีเพื่อการพัฒนาประเทศ พัฒนาวิชาชีพครู และส่งเสริมภูมิปัญญาท้องถิ่น ศิลปะและวัฒนธรรมของชาติ รวมทั้งในการจัดการศึกษาของรัฐให้คำนึงถึงการมีส่วนร่วมของ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและเอกชน ตามที่กฎหมายบัญญัติและให้ความคุ้มครอง การจัดการ ศึกษาอบรมขององค์กรวิชาชีพและเอกชนภายใต้การกำกับดูแลของรัฐ ซึ่งรัฐธรรมนูญฉบับนี้ ได้บัญญัติกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับคนพิการ ดังนี้ มาตรา 30, 40 (6), 49, 54, 80, 152

5.3.1 พระราชบัญญัติส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ พ.ศ. 2550

พระราชบัญญัติฉบับนี้ บัญญัติขึ้นทดแทนพระราชบัญญัติการฟื้นฟูสมรรถภาพ คนพิการ พ.ศ. 2534 ซึ่งใช้บังคับมาเป็นเวลานาน สำคัญและรายละเอียดเกี่ยวกับการ สงเคราะห์และการฟื้นฟูสมรรถภาพคนพิการ ไม่เหมาะสมกับสภาพสังคมปัจจุบัน สมควร กำหนดแนวทางและปรับปรุงวิธีการในการส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคน พิการให้มีความเหมาะสมยิ่งขึ้น และกำหนดบทบัญญัติ เกี่ยวกับสิทธิประโยชน์และความคุ้มครองคนพิการ เพื่อมิให้มีการเลือกปฏิบัติ โดยไม่เป็นธรรมเพราะเหตุสภาพทางกายหรือสุขภาพ รวมทั้งให้คน

พิการมีสิทธิได้รับสิ่งอำนวยความสะดวกอันเป็นสาธารณะและความช่วยเหลืออื่นจากรัฐ ตลอดจนให้รัฐต้องสงเคราะห์คนพิการให้มีคุณภาพชีวิตที่ดีและพึ่งตนเองได้ โดยการเสริมสร้างสมรรถภาพหรือความสามารถของคนพิการให้มีสภาพที่ดีขึ้น หรือดำรงสมรรถภาพหรือความสามารถที่มีอยู่เดิมไว้ โดยอาศัยกระบวนการทางการแพทย์ การศาสนา การศึกษา สังคม อาชีพ หรือกระบวนการอื่นใด เพื่อให้คนพิการได้มีโอกาสทำงานหรือดำรงชีวิตในสังคมอย่างเต็มศักยภาพ

มาตราที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาสำหรับคนพิการ คือ มาตรา 15, 20 (2), 11, 19

5.3.2 พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พุทธศักราช 2545

การจัดการศึกษาให้ยึดหลักดังนี้ เป็นการศึกษาตลอดชีวิตสำหรับประชาชน ให้สังคมมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาและการพัฒนา สาระและกระบวนการเรียนรู้ให้ เป็นไปอย่างต่อเนื่อง การจัดการศึกษา ต้องจัดให้บุคคลมีสิทธิและโอกาสเสมอกันในการรับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ไม่น้อย กว่าสิบสองปีที่รัฐต้องจัดให้อย่างทั่วถึงและมีคุณภาพ โดยไม่เก็บค่าใช้จ่าย การจัดการศึกษาสำหรับบุคคลซึ่งมีความบกพร่องทางร่างกาย จิตใจ สติปัญญา อารมณ์ สังคม การสื่อสารและการเรียนรู้ หรือมีร่างกายพิการ หรือทุพพลภาพหรือบุคคลซึ่งไม่สามารถพึ่งตนเองได้ หรือ ไม่มีผู้ดูแลหรือด้อยโอกาส ต้องจัดให้บุคคลดังกล่าวมีสิทธิและโอกาสได้รับการศึกษาขั้นพื้นฐานเป็นพิเศษ โดยจัดตั้งแต่แรกเกิดหรือพบความพิการ โดยไม่เสียค่าใช้จ่าย และให้บุคคลดังกล่าวมีสิทธิได้รับสิ่งอำนวยความสะดวก สื่อ บริการและความช่วยเหลืออื่นใดทางการศึกษาคามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กำหนดในกฎกระทรวงการจัดการศึกษาสำหรับบุคคลซึ่งมีความสามารถพิเศษ ต้องจัดด้วยรูปแบบที่เหมาะสม โดยคำนึงถึงความสามารถของบุคคลนั้น

5.3.3 พระราชบัญญัติการจัดการศึกษาสำหรับคนพิการ พ.ศ. 2551

พระราชบัญญัติฉบับนี้ ถูกกำหนดขึ้นเพื่อให้การบริการและการให้ความช่วยเหลือแก่คนพิการในด้านการ ศึกษาเป็น ไปอย่างทั่วถึงทุกระบบและทุกระดับการศึกษาเนื่องจากการจัดการศึกษา สำหรับคนพิการมีลักษณะเฉพาะแตกต่างจากการจัดการศึกษาสำหรับบุคคลทั่วไป จึงจำเป็นต้องจัดให้คนพิการมีสิทธิและ โอกาสได้รับการบริการและความช่วยเหลือ ทางการศึกษาเป็นพิเศษตั้งแต่แรกเกิดหรือพบความพิการ มีสิทธิได้รับสิ่งอำนวยความสะดวก สื่อ บริการและความช่วยเหลืออื่นใดทางการศึกษาที่ระบุในแผนการจัดการศึกษาเฉพาะ บุคคลซึ่งกำหนดแนวทางการจัดการศึกษาที่สอดคล้องกับความต้องการจำเป็นพิเศษ ของคนพิการ ตลอดจนกำหนดเทคโนโลยี สิ่งอำนวยความสะดวก สื่อ บริการ และความช่วยเหลืออื่นใดทางการศึกษาเฉพาะบุคคล และทุก โรงเรียนจะต้องจัดทำโดย ให้สอดคล้องกับความต้องการจำเป็นพิเศษของคนพิการ และ

ต้องมีการปรับปรุงแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคลอย่างน้อยปีละหนึ่งครั้ง ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กำหนดในประกาศกระทรวง

5.3.4 การปฏิรูปการศึกษาสำหรับคนพิการทศวรรษที่สอง (พ.ศ. 2552 - 2561)

กระทรวงศึกษาธิการ ได้มีประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เรื่อง นโยบายปฏิรูปการศึกษาสำหรับคนพิการในทศวรรษที่สอง (พ.ศ. 2552 - 2561) สำหรับเป็นแผนแม่บท การพัฒนาการศึกษาสำหรับคนพิการทุกองค์กรที่จัดการศึกษาสำหรับคนพิการ และผู้ที่เกี่ยวข้อง ใช้เป็นกรอบแนวทางการดำเนินงานเพื่อยกระดับคุณภาพการศึกษาให้มีคุณภาพและมาตรฐาน โดยมีวิสัยทัศน์คือ “คนพิการได้รับการศึกษาตลอดชีวิตอย่างมีคุณภาพทั่วถึงและเสมอภาค” ประกอบด้วยนโยบาย 4 ข้อ (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. 2555 : 10 ; อ้างถึงใน พรณิชา บาร์เบอร์. : 2555 : 25) ดังนี้

นโยบายข้อที่ 1 คนพิการได้รับการศึกษาตลอดชีวิตอย่างมีคุณภาพ ทั่วถึงและเสมอภาค ยุทธศาสตร์ เพิ่มโอกาสให้คนพิการได้รับบริการทางการศึกษา

นโยบายข้อที่ 2 คนพิการได้รับการศึกษาอย่างมีคุณภาพตามมาตรฐาน การศึกษาของแต่ละประเภทความพิการในทุกระบบและรูปแบบการศึกษา

ยุทธศาสตร์ที่ 1 พัฒนาหลักสูตร กระบวนการจัดการเรียนรู้ การวัด ประเมินผลให้เหมาะสมสำหรับคนพิการ

ยุทธศาสตร์ที่ 2 พัฒนาคุณภาพครูและบุคลากรที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาสำหรับคนพิการ

ยุทธศาสตร์ที่ 3 พัฒนาคุณภาพสถานศึกษาและแหล่งเรียนรู้สำหรับคนพิการ
นโยบายข้อที่ 3 การมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาสำหรับคนพิการ ยุทธศาสตร์ ส่งเสริมการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาสำหรับคนพิการ

นโยบายข้อที่ 4 พัฒนาคุณภาพการบริหารจัดการศึกษาสำหรับคนพิการ
กล่าวโดยสรุป กฎหมายการจัดการศึกษาสำหรับคนพิการในประเทศไทย ได้ถูกบัญญัติขึ้นตั้งแต่กฎหมายรัฐธรรมนูญ พระราชบัญญัติ กฎกระทรวง ประกาศกระทรวง ทำให้บุคลากรที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาสำหรับคนพิการมีเครื่องมือในการ ดำเนินงานคนพิการมีโอกาสได้รับการศึกษาอย่างมีคุณภาพตั้งแต่แรกเกิดจนตลอด ชีวิตขึ้นอยู่กับความสามารถและศักยภาพของคนพิการแต่ละคน

การจัดการเรียนร่วม

1. ความหมายของการเรียนร่วม

การเรียนร่วม เป็นการจัดการศึกษาพิเศษรูปแบบหนึ่งที่ได้จัดให้แก่เด็กที่มีความต้องการพิเศษหรือที่มีความบกพร่อง ที่มีความต้องการช่วยเหลือที่แตกต่างไปจากเด็กปกติ ร่วมใช้ชีวิตกับเด็กปกติในระบบโรงเรียนเพื่อให้เขาพัฒนาได้เต็มศักยภาพสามารถดำรงชีวิตอยู่ในสังคมได้ สามารถช่วยเหลือตนเองได้ นักการศึกษาหลายท่านได้ให้ความหมายของการเรียนร่วมไว้ดังต่อไปนี้

ศรียา นิยมธรรม (2540 : 37) การเรียนร่วม หมายถึง การนำเอาคนพิการมาสู่สังคมปกติ ไม่ว่าจะในด้านนันทนาการ หรือการศึกษา ในสมัยก่อนคนพิการมักถูกขูท่อนหรือแยกไว้เฉพาะกลุ่มต่างหาก แต่ในปัจจุบันจะเน้นที่การคัดแยกเพื่อช่วยเหลือคนพิการแต่เนิ่นๆ

ผดุง อารยะวิญญู (2542 : 221) การเรียนร่วม เป็นวิธีการจัดการศึกษาสำหรับเด็กที่มีความต้องการพิเศษ ซึ่งเมื่อก่อนเรียกว่าเด็กพิการ โดยจัดเป็นกลุ่มตามสภาพความพิการของเด็ก เช่น เด็กตาบอด ปัญญาอ่อน เป็นต้น และจัดตั้งโรงเรียนพิเศษสำหรับแต่ละประเภท โดยเฉพาะซึ่งไม่ประสบความสำเร็จเท่าที่ควร จึงมีวิธีการจัดการศึกษาให้แก่เด็กพิการเสียใหม่ เด็กพิการได้รับชื่อใหม่ว่าเป็น “เด็กที่มีความต้องการพิเศษ” และเด็กเหล่านี้ได้รับการเข้าเรียนในชั้นเดียวกับเด็กปกติ

กระทรวงศึกษาธิการ (2543 : 1) การเรียนร่วม หมายถึง วิธีการจัดการศึกษาสำหรับเด็กที่มีความต้องการพิเศษได้เรียนร่วมกับเด็กปกติเพื่อส่งเสริมให้เด็กเหล่านี้ได้มีโอกาสเรียนรู้ตามรูปแบบที่เหมาะสม โดยคำนึงถึงความสามารถของบุคคลนั้น ให้สามารถดำรงชีวิตในสังคมอย่างปกติสุข

คณะกรรมการคัดเลือกและจำแนกความพิการเพื่อการศึกษา (2543 : 17) ได้ให้ความหมายของการเรียนร่วมว่า คือ การจัดให้เด็กที่มีความต้องการพิเศษและเด็กพิการเข้าไปในระบบการศึกษาทั่วไป มีการร่วมกิจกรรมและใช้ช่วงเวลาช่วงใดช่วงหนึ่งในแต่ละวัน ระหว่างเด็กพิการหรือเด็กที่มีความบกพร่องกับเด็กปกติทั่วไป

สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ (2543 : 21) ได้กล่าวถึงคำศัพท์และความหมายของการเรียนร่วมไว้ว่า การเรียนร่วมเต็มเวลา (Mainstreaming) หมายถึง การจัดให้เด็กที่มีความต้องการพิเศษ ได้มีโอกาสเรียนในชั้นเรียนเดียวกันกับเด็กปกติทุกอย่าง ตลอดเวลาที่เด็กอยู่ในโรงเรียนและได้รับบริการการจัดกระบวนการเรียนรู้ และบริการนอกห้องเรียน เช่นเดียวกับเด็กปกติ

กฤษิา เสวกพันธิ์ (2555 : 19 - 20) ได้กล่าวถึงความหมายและคำศัพท์ที่สำคััญสำหรั้ง การจัดการศึกษาแบบเรียนร่วมไว้ ดังนี้

1. การเรียนร่วมแบบเต็มเวลา (Mainstreaming) หมายถึง การจัดการศึกษาให้นักเรียนที่มีความต้องการพิเศษเข้าไปเรียนในโรงเรียนปกติ ในชั้นเรียนปกติแบบเต็มเวลา นักเรียนจะได้รับบริการทางการศึกษา หลักสูตรแบบเดียวกับนักเรียนคนอื่น ๆ ทุกประการและนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษที่จะเข้าเรียนแบบนี้จะต้องมีความพิการไม่มากนัก

2. การเรียนร่วมแบบบางเวลา (Integration) หมายถึง การจัดการศึกษาให้นักเรียนที่มีความต้องการพิเศษเข้าไปเรียนในโรงเรียนปกติ ในชั้นเรียนแบบบางเวลาหรือบางวิชาหรือเป็นการจัดเฉพาะนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษในโรงเรียนปกติ นักเรียนที่รับบริการในลักษณะนี้มักเป็นนักเรียนเล็กและนักเรียนที่มีความพิการในระดับปานกลางหรือระดับมากจึงไม่อาจเรียนร่วมเต็มเวลาทุกวิชาได้ ทั้งยังต้องการครูการศึกษาพิเศษที่จะช่วยจัดทำโปรแกรมการศึกษาเฉพาะบุคคลให้ บางกรณีโรงเรียนต้องจัดห้องเสริมวิชาการ (resource room) และมีอุปกรณ์พิเศษที่ให้บริการ

3. การเรียนร่วม (Inclusion) หมายถึง การจัดการศึกษาให้นักเรียนที่มีความต้องการพิเศษเข้าไปเรียนในโรงเรียนปกติในชั้นเรียนปกติแบบเต็มเวลา แต่มีการพัฒนาหลักสูตรเฉพาะแผนการสอนเฉพาะ วิธีการสอนเฉพาะ เทคโนโลยีที่จะอำนวยความสะดวก การบำบัดหรือการช่วยเหลือเฉพาะสำหรับนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษมีแนวคิดในการจัดการศึกษาภายใต้ความเชื่อว่า นักเรียนที่มีความต้องการพิเศษต้องได้รับการศึกษาในระบบการศึกษาทั่วไปในชั้นเรียนตามปกติในโรงเรียนที่อยู่ใกล้บ้านและชุมชนที่อาศัยร่วมไปกับเพื่อน ๆ ที่มีได้เป็นนักเรียนพิการแนวคิดนี้ต่างกับแนวคิดของการเรียนร่วมแบบเต็มเวลา และการเรียนร่วมแบบบางเวลา คือแนวคิดนี้เชื่อว่า นักเรียนทุกคนไม่ว่าจะพิการรุนแรงมากแค่ไหนก็ต้องได้รับการศึกษาทั่วไปแบบที่จัดในชั้นเรียนปกติ ซึ่งสะท้อนให้เห็นถึงสิทธิทางการศึกษาของนักเรียนพิการที่มีกฎหมายรองรับ

จากความหมายของการเรียนร่วมและดังกล่าว จะเห็นได้ว่า การเรียนร่วม หมายถึง การจัดการศึกษาให้เด็กที่มีความต้องการพิเศษได้เรียนร่วมกับเด็กปกติ โดยการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นความแตกต่างระหว่างบุคคล ความบกพร่องทางด้านร่างกาย อารมณ์ สังคม และสติปัญญา ตามรูปแบบของการเรียนร่วมทั้งการเรียนร่วมเต็มเวลาและเรียนร่วมบางเวลา โดยได้รับความช่วยเหลือตามความจำเป็นพิเศษ เพื่อส่งเสริมให้เด็กได้มีโอกาสได้เรียนรู้ตามความสามารถและตามศักยภาพของตนเองสามารถดำรงชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างปกติสุข และผู้วิจัยใช้คำศัพท์ภาษาอังกฤษ ที่มีความหมายตรงกับคำว่า การเรียนร่วม เป็นคำว่า Mainstreaming

2. ความสำคัญและประโยชน์ของการเรียนร่วม

ชินเดล (Schindele. 1981 : 2 – 3) อ้างใน อารีย์ เฟลินซ์วาณิช (2549 : 32) กล่าวถึงความสำคัญและประโยชน์ของการเรียนร่วม มี 3 ด้าน คือ

1. ด้านการเรียนรู้ การเตรียมความพร้อมด้านต่าง ๆ ทั้งด้านสิ่งแวดล้อม สังคม และการให้บริการช่วยเหลือผู้เรียนที่มีความบกพร่องโดยการจัดการเรียนร่วม ทำให้ผู้เรียนเกิดการพัฒนาระยะต้นหรือส่งเสริมการเรียนรู้อย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งจะเห็นผลได้อย่างชัดเจนในกรณี ที่ทำอย่างทันที่ตั้งแต่เมื่อแรกพบความบกพร่อง

2. ด้านปฏิสัมพันธ์ทางสังคม ทั้งทางบุคลิกภาพและความสัมพันธ์ด้านสังคม ผู้เรียนรู้จักปรับพฤติกรรมการใช้วาจาและมีบทบาทร่วมกับเพื่อนสามารถเข้ากลุ่มเพื่อนมีความผูกพันและความยึดหยุ่น เข้าใจหรือรับรู้ว่ามีผู้อื่นกำลังคิดหรือรู้สึกอย่างไร ก่อให้เกิดการพัฒนาการที่ดีขึ้น แต่สิ่งที่ควรคำนึงถึงในการเรียนร่วมคือ ด้านจิตใจและการยอมรับจากบุคคลรอบข้าง ซึ่งเป็นเรื่องยากและมีผลต่อจิตใจมาก

3. ด้านประสบการณ์จริง ที่พบในชีวิตประจำวันซึ่งเป็นกิจกรรมพื้นฐานที่ผู้เรียนต้องนำไปใช้ในชีวิตประจำวัน ให้ผู้เรียนได้ฝึกปฏิบัติกิจกรรมส่งเสริมพัฒนาการฝึกจินตนาการ ความคิดสร้างสรรค์ การทำความคุ้นเคยกับสภาพแวดล้อมใกล้ตัวและการเคลื่อนไหวเพื่อพัฒนาผู้เรียนให้ช่วยเหลือตนเองได้มากที่สุดและเร็วที่สุด

สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ (2541 : 37) กล่าวถึงประโยชน์ของการจัดการเรียนร่วม มีดังนี้

1. ด้านการเรียนรู้ เด็กได้มีโอกาสเรียนตามระดับชั้นในเรียนปกติ โดยไม่มีข้อยกเว้นและ ไม่ต้องเดินทางไปเรียนใน โรงเรียนการศึกษาพิเศษที่อยู่ห่างไกล

2. การมีชีวิตอยู่ในครอบครัวได้ตามารดาญาติพี่น้อง เด็กมีโอกาสประพฤติปฏิบัติหน้าที่ในฐานะสมาชิกในครอบครัว โดยไม่เกิดความรู้สึกว่าถูกแยกออกไป

3. การเปลี่ยนเจตคติ การที่เด็กปกติ ได้มีปฏิสัมพันธ์กับเด็กที่มีความต้องการพิเศษ จะช่วยให้เด็กปกติ และผู้ปกครองเด็กปกติเข้าใจความแตกต่างระหว่างบุคคล และช่วยลดความรู้สึกยึดมั่นในบุคลิกภาพของเด็กที่มีความต้องการพิเศษ ซึ่งสังคมนิยมคิดกันเด็กจะเรียนรู้ความต้องการเข้าใจวิธีการช่วยเหลือซึ่งกันและกัน

4. ด้านสังคมและชุมชน เด็กจะสามารถปรับตัวและควบคุมอารมณ์ให้เข้ากับสังคมปกติได้ การอยู่ร่วมกันจะช่วยให้สังคมได้เรียนรู้วิถีปฏิบัติที่เหมาะสมต่อเด็กและผู้ปกครองของเด็กที่มีความต้องการพิเศษด้วย

5. ประหยัดงบประมาณของทางราชการ เมื่อเด็กที่มีความต้องการพิเศษสามารถเข้าเรียนร่วมใน โรงเรียนปกติได้ รัฐก็ไม่จำเป็นต้องสร้าง โรงเรียนพิเศษหรือศูนย์เฉพาะ สำหรับเด็กที่มีความต้องการพิเศษ เพียงแต่เพิ่มบุคลากรเฉพาะทางที่จำเป็นใน โรงเรียนปกติเท่านั้น

สรุปได้ว่า การจัดการเรียนร่วมมีความสำคัญและประโยชน์ต่อตัวนักเรียน ทั้งด้านการเรียน การเข้าสังคม และต่อสังคม คือ ทำให้สังคมยอมรับเด็กที่มีความต้องการพิเศษ เพื่อการอยู่ร่วมกันในสังคมอย่างมีความสุข

3. ปรัชญาและทฤษฎีพื้นฐานของการเรียนร่วม

ผดุง อารยะวิญญู นักการศึกษาพิเศษ ได้นำเสนอปรัชญาการเรียนร่วมไว้บนพื้นฐาน 3 ประการ ดังนี้

3.1 มนุษย์ทุกคนมีสิทธิเท่าเทียมกันทางการศึกษา การจัดกระบวนการศึกษา ต้องจัดบริการให้แก่มนุษย์ทุกคน โดยไม่แบ่งแยกความบกพร่องหรือฐานะเศรษฐกิจและสังคม จึงควรจัด โครงการและปรับปรุงการปฏิบัติ ให้เหมาะสมกับความต้องการของแต่ละบุคคล

3.2 มนุษย์ทุกคนมีสิทธิเท่าเทียมกันในการอยู่ร่วมในสังคม ดังนั้น การเตรียมความพร้อมก่อนวัยเรียนและวัยเรียน เพื่อให้เด็กเรียนพิการอยู่ร่วมกับนักเรียนปกติย่อมก่อให้เกิดคุณค่าและสร้างสรรค์สังคม เพราะนักเรียนเหล่านี้จะ ได้มีความเข้าใจอันดีต่อกันยอมรับซึ่งกันและกันเมื่อนักเรียนเหล่านี้เติบโตเป็นผู้ใหญ่จะไม่เกิดการแบ่งแยกความแตกต่างของมนุษย์ ในสังคม

3.3 การจัดการเรียนการสอนในชั้นเรียนต้องสนองความแตกต่าง ของแต่ละบุคคล ดังนั้น การจัดนักเรียนพิการให้เข้าชั้นเรียนในชั้นเรียนร่วมจึงควรมีการปรับปรุงการเรียนการสอน ให้เป็นการสอนเพื่อให้บุคคลทั่วไปได้พัฒนาความพร้อม ความรู้และความสามารถของผู้เรียนทุกคน ให้ได้รับการพัฒนาทุกด้านด้วยวิธีการและกิจกรรมที่เหมาะสมกับความสามารถของแต่ละบุคคล เพื่อให้เกิดศักยภาพที่จะดำรงชีพอยู่ในสังคมได้อย่างเหมาะสม (ผดุง อารยะวิญญู. 2542 : 42)

การจัดการเรียนร่วมจำเป็นต้องจัดตามความเหมาะสมตามความต้องการและตามความสามารถของนักเรียนพิการแต่ละประเภท เพื่อให้เด็กนักเรียนเหล่านั้นได้รับประโยชน์อย่างเต็มที่จากการเรียนร่วม สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ (2541 : 13) ได้สรุปความเชื่อพื้นฐานของการจัดการเรียนร่วมสำหรับเด็กที่มีความต้องการพิเศษ ดังนี้

1. นักเรียนแต่ละคนแตกต่างกัน ทั้งด้านร่างกาย สติปัญญา อารมณ์และสังคม การจัดการศึกษาจึงต้องจัดเพื่อพัฒนาทุกด้านให้สูงสุด ตามความสามารถของแต่ละบุคคล

2. นักเรียนแต่ละคนมีพื้นฐานที่แตกต่างกัน ทางกายเล็งดูจากครอบครัว เศรษฐกิจ สังคม สติปัญญา และทักษะการศึกษาจะช่วยให้แต่ละคนได้เรียนรู้ เพื่อการปรับตัวเข้าหากันและให้ทันกับการเปลี่ยนแปลงของโลก

3. นักเรียนแต่ละคนมีความสามารถแตกต่างกันทั้งนักเรียนปกติและนักเรียนพิการ การศึกษาจะช่วยให้ความสามารถของนักเรียนแต่ละคนปรากฏเด่นชัดขึ้น

4. สังคมมนุษย์ มีทั้งคนปกติ และคนพิการหรือผู้ที่มีความบกพร่อง เมื่อสังคมไม่สามารถแยกคนพิการหรือผู้ที่มีความบกพร่องออกจากสังคมปกติได้ เราก็ไม่ควรแยกให้การศึกษาแก่เด็กที่พิการหรือผู้ที่มีความบกพร่องเฉพาะด้านใดด้านหนึ่ง ควรให้นักเรียนพิการเรียนร่วมกับนักเรียนปกติให้มากที่สุดเท่าที่จะทำได้

5. นักเรียนที่มีความต้องการพิเศษจะมีความต้องการและความสามารถทางการศึกษาแตกต่างจากนักเรียนปกติ ดังนั้นการให้การศึกษาควรมีรูปแบบ และวิธีการที่แตกต่างจากนักเรียนปกติเพื่อให้เด็กพิการได้มีศักยภาพในการเรียนรู้ได้อย่างเต็มที่

จากปรัชญาและทฤษฎีพื้นฐานของการเรียนร่วม สรุปได้ว่า การจัดการเรียนร่วมต้องคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล และความบกพร่องของแต่ละคน โดยยึดหลักว่าเราไม่สามารถแยกเด็กพิเศษเหล่านี้ออกจากสังคมได้ เราจึงควรจัดการเรียนร่วมให้เขาได้เรียนร่วมกับเด็กปกติให้มากที่สุด

4. รูปแบบการจัดการเรียนร่วม

การศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้องเกี่ยวกับรูปแบบการจัดการเรียนร่วม มีนักการศึกษาได้กล่าวถึงรูปแบบการเรียนร่วม อาจกระทำได้หลายลักษณะสำหรับรูปแบบต่อไปนี้ เป็นวิธีที่ปฏิบัติกันหลายประเทศและประสบความสำเร็จพอสมควร มีดังนี้ (ผดุง อารยะวิญญู, 2542 : 221 – 223)

1. เรียนร่วมในชั้นเรียนปกติ เป็นการจัดเด็กที่มีความต้องการพิเศษเข้าเรียน ร่วมกับเด็กปกติและเรียนเหมือนกับเด็กปกติทุกประการ เด็กที่จะเข้าเรียนในลักษณะนี้ได้ ควรเป็นเด็กที่มีความพิการน้อย มีความฉลาดและมีความพร้อมในด้านการเรียน ตลอดจนวุฒิภาวะทางอารมณ์ และสังคม

2. เรียนร่วมในชั้นปกติและมีครูพิเศษให้คำแนะนำ ปรีกษา การเรียนร่วมวิธีนี้ คล้ายคลึงกับวิธีแรก คือ นักเรียนที่มีความต้องการพิเศษเข้าเรียนร่วมกับเด็กปกติเต็มเวลา แต่มีครูการศึกษาพิเศษคอยช่วยเหลือครูประจำชั้นประจำวิชา ครูการศึกษาพิเศษนี้อาจเรียกว่าครูที่ปรึกษาครูประเภทนี้ไม่ทำการสอนโดยตรง แต่ให้คำแนะนำแก่ครูที่สอนเด็ก เช่น แนะนำชี้แจงให้ครูที่สอนชั้นเรียนร่วมเข้าใจความต้องการ และความสามารถของเด็กที่มีความต้องการพิเศษ ช่วยกำหนดวัตถุประสงค์ในการเรียน ให้คำแนะนำเกี่ยวกับวิธีสอน ตลอดจนการปฏิบัติต่อเด็ก จัดสภาพแวดล้อมให้เอื้อต่อการเรียนรู้ของเด็ก และช่วยประเมินผลการเรียนรู้ของเด็กที่มีความต้องการพิเศษ เป็นต้น

3. การเรียนร่วมในชั้นเรียนปกติและรับบริการจากครูเวียนสอน เป็นการจัดเด็กที่มีความต้องการพิเศษเรียนร่วมกับเด็กปกติ และรับบริการด้านการสอนเพิ่มเติมจากครูการศึกษาพิเศษ ซึ่งจะเดินทางไปตามโรงเรียนต่าง ๆ เพื่อให้ความช่วยเหลือแก่เด็ก เนื่องจากมีจำนวนเด็กในแต่ละโรงเรียนไม่มากนัก ครูจึงเดินทางจากโรงเรียนหนึ่งไปยังโรงเรียนหนึ่ง เมื่อครบสัปดาห์ก็เวียนมาสอนเด็กกลุ่มเดิมในโรงเรียนอีก จึงเรียกครูประเภทนี้ว่าครูเดินสอนหรือครูเวียนสอน

4. เรียนร่วมในชั้นเรียนปกติ และรับบริการจากครูสอนเสริมวิชาการคือ ครูการศึกษาพิเศษ ที่ปฏิบัติงานประจำอยู่ในห้องเสริมวิชาการ นักเรียนที่มีความต้องการพิเศษจะเข้ามาเรียนกับครูเสริมวิชาการ วันละ 1-2 ชั่วโมง หรือมากกว่านี้ ขึ้นอยู่กับความต้องการพิเศษของเด็ก การสอนเด็กอาจกระทำเป็นรายบุคคลหรือสอนเป็นกลุ่มเล็ก ๆ ก็ได้ และสอนในเนื้อหาที่เด็กไม่ได้รับการสอนในชั้นเรียนปกติ หรือเนื้อหาที่เด็กมีปัญหา นอกจากสอนเด็กที่มีความต้องการพิเศษแล้ว ครูเสริมวิชาการยังมีหน้าที่ในการให้คำแนะนำปรึกษาแก่ครูปกติในการปฏิบัติต่อเด็กประเภทนี้

5. ห้องเสริมวิชาการ (Resource room) เป็นห้องเรียนที่มีอุปกรณ์ เครื่องมือ ตลอดจนเอกสารและหนังสือที่จำเป็นต้องใช้ในการสอนเด็กที่มีความต้องการพิเศษ หากห้องนี้มีขนาดใหญ่ และมีเครื่องมือ อุปกรณ์มากและให้บริการแก่เด็กอย่างกว้างขวาง อาจเรียกห้องนี้ว่า ศูนย์วิชาการ (Resource center)

6. ชั้นเรียนพิเศษในโรงเรียนปกติและเรียนร่วมบางเวลา เป็นการจัดเด็กที่มีความต้องการพิเศษไว้ในชั้นเดียวกันเป็นกลุ่มเล็ก ๆ มีครูประจำชั้นสอนแทนทุกวิชาทุกวันบางวิชาที่เด็กต้องไปเรียนร่วมกับเด็กปกติ เช่น วิชาพลศึกษา ศิลปะหรือกิจกรรมนอกหลักสูตรอื่น

7. ชั้นเรียนพิเศษในโรงเรียนปกติ เป็นการจัดเด็กที่มีความต้องการพิเศษ ประเภทเดียวกันไว้ในกลุ่มเดียวกัน และเป็นกลุ่มขนาดเล็ก เด็กเหล่านี้เรียนในชั้นเรียนพิเศษตลอดเวลา ครูประจำชั้นสอนทุกวิชา การเรียนร่วมในลักษณะนี้เหมาะสำหรับเด็กที่มีความพิการค่อนข้างมาก เบญจา ชลธารันนท์ (2545 : 22) มีหลักการที่สำคัญคือการเตรียมความพร้อม การจัด การเรียนการสอน และจัดสภาพแวดล้อมให้เหมาะสมกับเด็กพิการในแต่ละระดับและแต่ละประเภท และบำบัดฟื้นฟูให้ความช่วยเหลือเพื่อให้เด็กพิการได้รับประโยชน์สูงสุดจากการศึกษาจนสามารถพัฒนาเต็มตามศักยภาพของแต่ละบุคคล โดยจัดแบ่งเป็น 6 รูปแบบ ดังนี้.

1. ชั้นเรียนปกติเต็มวัน เป็นรูปแบบการจัดการศึกษาพิเศษสำหรับเด็กที่มีความบกพร่องหรือผิดปกติน้อยมากเด็กพิการสามารถเข้าเรียนในชั้นเรียนปกติเช่นเดียวกับเด็กปกติ ได้ตลอดเวลาที่อยู่ในโรงเรียน รูปแบบนี้เป็นรูปแบบที่มีข้อจำกัดน้อยที่สุด

2. ชั้นเรียนปกติเต็มวันและบริการปรึกษาหารือ

เรียนในชั้นเรียนปกติเต็มเวลาโดยอยู่ในความรับผิดชอบของครูประจำชั้นแต่มีผู้เชี่ยวชาญซึ่งเป็นบุคคลที่มีประสบการณ์ทั้งในเรื่องการศึกษาปกติ และการศึกษาพิเศษร่วมให้การปรึกษาหารือเช่น นักจิตวิทยา ครูการศึกษาพิเศษซึ่งเป็นครูเดินสอน หรือทำหน้าที่สอนเสริม ในโรงเรียนบุคคลเหล่านี้จะไม่สอนเด็ก โดยตรง แต่ทำหน้าที่คอยแนะนำช่วยเหลือครูประจำชั้น หรือครูประจำวิชา และจัดหาบริการสื่อ สิ่งอำนวยความสะดวกต่างๆ เพื่อให้การเรียนร่วม ประสบผลสำเร็จ

3. ชั้นเรียนปกติเต็มวันและบริการครูเดินสอน

นักเรียนเรียนในชั้นเรียนปกติเต็มเวลา โดยอยู่ในความรับผิดชอบของครูประจำชั้นแต่ได้รับการช่วยเหลือสนับสนุน โดยตรงจากครูเดินสอน ตามตารางที่กำหนด หรือเมื่อมีความจำเป็น ครูเดินสอนอาจเป็นนักกายภาพบำบัด นักกิจกรรมบำบัด ครูแก้ไขการพูด หรือครูการศึกษาพิเศษที่เดินทางไปให้บริการตาม โรงเรียนต่างๆ แก่เด็กพิการทั้งในและนอกห้องเรียน

4. ชั้นเรียนปกติเต็มวันและบริการสอนเสริม

นักเรียนเรียนในชั้นเรียนปกติเต็มเวลา โดยอยู่ในความรับผิดชอบของครูประจำชั้นแต่ได้รับการสอนเพิ่มเติมหรือสอนเสริมจากครู การศึกษาพิเศษที่ประจำห้องสอนเสริมตามกำหนดตารางการเรียน โดยให้นักเรียนมาเรียนมาเรียน กับครูสอนเสริมบางเวลาและบางวิชา ครูสอนเสริมอาจสอนเนื้อหาเด็กที่มีความบกพร่อง หรือทักษะที่เด็กมีความต้องการจำเป็นพิเศษ เช่น ทักษะการทำความคุ้นเคยกับสภาพแวดล้อม และการเคลื่อนไหว (Orientation & Mobility : O&M) สำหรับเด็กตาบอด หรือภาษามือ สำหรับเด็กหูหนวก โดยอาจสอนเฉพาะบุคคลหรือกลุ่มเล็กๆ ได้ ในปัจจุบันครูสอนเสริมจะใช้ เวลาสอนเด็กร่วมกับครูในชั้นเรียนมากกว่าที่จะนำเด็กออกมาสอนในห้องสอนเสริม

5. ชั้นเรียนพิเศษและชั้นเรียนปกติ

นักเรียนเรียนในชั้นเรียนพิเศษ และเข้าเรียน ในชั้นเรียนปกติมากขึ้นตามความเหมาะสม โดยอาจเรียนร่วมในบางวิชา เช่น พลศึกษา ศิลปะ ดนตรี-นาฏศิลป์ การงานอาชีพ พุทธศาสนา และกิจกรรมพิเศษอื่นๆ ครูการศึกษาพิเศษ และครูปกติร่วมกันทำงาน ร่วมกันรับผิดชอบ รูปแบบนี้จัดได้ทั้งระดับประถมศึกษาและ มัธยมศึกษา

6. ชั้นเรียนพิเศษในโรงเรียนปกติ

นักเรียนเรียนในชั้นเรียนพิเศษเต็มเวลาร่วมกับ เพื่อนพิการ ประมาณ 5-10 คน มีครูประจำชั้นเป็นผู้สอนเองทุกวิชา เด็กจะมีโอกาสเข้าร่วม กิจกรรมกับเด็กทั่วไป เช่น การเข้าแถวเคารพธงชาติ สวดมนต์ไหว้พระ การรับประทานอาหาร การไปทัศนศึกษา กิจกรรมวันสำคัญ เป็นต้น

จากรูปแบบการจัดการเรียนร่วม สรุปได้ว่า การจัดการเรียนร่วม จะจัดรูปแบบใด ขึ้นอยู่กับการพิจารณาสภาพความต้องการจำเป็นพิเศษ (Special Need) ร่วมกันจากหลาย ๆ ฝ่าย ได้แก่ ผู้ปกครอง ตัวเด็ก ผู้บริหาร ครู นักวิชาการที่เกี่ยวข้อง เช่น เด็กพิการน้อยและมีความพร้อมสูงอาจจัดให้เรียนร่วมเต็มเวลา เด็กที่มีความพิการเพิ่มมากขึ้นและมีความพร้อมน้อย อาจจัดให้เรียนในชั้นเรียนพิเศษลดหลั่นกันลงไป

5. ปัญหาการจัดการเรียนร่วม

จากการปฏิบัติงานด้านการจัดการศึกษาพิเศษรูปแบบเรียนร่วมในอดีต พบว่า ยังมีปัญหา อุปสรรค และความต้องการการช่วยเหลือสนับสนุนหลายประการ เช่น เกี่ยวกับการจัดการศึกษา ปกติทั้งในเรื่องของบุคลากร การบริหารจัดการ และกลไกการสนับสนุนต่าง ๆ ปัญหาอุปสรรค และความต้องการที่สำคัญคือ (สิริมา หมอนไหม, 2543 : 134)

5.1 ครูผู้สอน ยังขาดความมั่นใจในการปฏิบัติงานเนื่องจากยังขาดความรู้ ทักษะในเรื่องของเทคนิควิธีการวัดและประเมินผล การเลื่อนชั้นและขาดประสบการณ์ในการพัฒนาเด็กแต่ละประเภท นอกจากนี้ยังมีภาระงานมากทั้งการเป็นครูประจำชั้น/ประจำวิชา งาน โครงการต่าง ๆ ไม่ค่อยมีเวลาดูแลเด็กซึ่งมีหลายประเภททำให้ไม่สามารถพัฒนาเด็กเท่าที่ควร มีความเครียดสูง เนื่องจากถูกผลักดันให้รับผิดชอบเด็กเพียงตามลำพัง และไม่สามารถดำเนินงานได้อย่างต่อเนื่อง เนื่องจากขาดความร่วมมือจากผู้บริหารและครูในโรงเรียนเดียวกัน

5.2 ครูผู้สอนยังได้รับการพัฒนาไม่ทั่วถึงและต่อเนื่องไม่รู้ว่าจะต้องทำอะไร เมื่อต้องดูแลรับผิดชอบเด็กในชั้นเรียนร่วม รวมทั้งไม่ได้รับการนิเทศอย่างเพียงพอต้องการให้ลดภาระงานปกติลงบ้าง เพื่อจะได้มีเวลาในการดูแลและจัดการเรียนรู้ได้อย่างถูกต้องตามหลักวิชาทางการศึกษาพิเศษ มีเวลาในการคิดค้นพัฒนาเทคนิควิธีการต่าง ๆ ต้องการขวัญและกำลังใจ ความมั่นใจในการทำงาน รวมทั้งต้องการการฝึกอบรมเพิ่มเติมอย่างต่อเนื่องและที่สำคัญ คือ ต้องการให้ทุกคนในโรงเรียนมีความรู้ความเข้าใจในเรื่องของการศึกษาพิเศษ เพื่อทุกคนได้ช่วยกัน

5.3 ผู้บริหาร โรงเรียนบางส่วนยังไม่เห็นความสำคัญ ยังขาดความรู้ความเข้าใจในเรื่องของการบริหารจัดการเรียนร่วม ไม่สามารถให้คำแนะนำปรึกษาแก่ครูผู้สอนได้ ยังต้องพัฒนาตนเองให้มีความรู้ความเข้าใจในการจัดการเรียนร่วม การจัดหลักสูตรระยะสั้นเกี่ยวกับการบริหารจัดการเรียนร่วม การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ประสบการณ์เกี่ยวกับการดูแลช่วยเหลือเด็กที่ถูกต้องและต้องการให้สนับสนุนงบประมาณ สื่อ วัสดุอุปกรณ์ที่จำเป็น

5.4 ผู้ปกครองเด็กปกติกลัวครูจะไม่มีเวลาให้ลูกเพราะต้องดูแลเด็กพิการเด็กอาจจะเบื่อทำให้การเรียนเสีย หรือเด็กอาจจะเรียนแบบพฤติกรรมที่ไม่ถูกต้องจากเด็กพิการกลัวครูจะไม่

สามารถสอนลูกได้ ไม่มีสื่อ อุปกรณ์ ขาดความรู้ในการดูแลช่วยเหลือเด็กอย่างถูกต้อง และบางส่วน ยังไม่ต้องการส่งเด็กเข้าเรียนร่วม

5.5 การบริหารจัดการในบางส่วน โรงเรียนขาดแคลนบุคลากร มีครูไม่ครบชั้นทำให้ จัดได้ไม่ดีเท่าที่ควร ในพื้นที่ห่างไกลไม่สามารถนำเด็กไปรับบริการกับผู้เชี่ยวชาญเฉพาะทางได้ โรงเรียนไม่สามารถจัดบริการเสริมได้ เช่น การแก้ไขการพูด กายภาพบำบัด เพราะไม่มีผู้เชี่ยวชาญ หรือครูไม่มีความรู้ความเชี่ยวชาญพอ ระบบการทำงานของแต่ละหน่วยงาน ในพื้นที่แตกต่างกัน ทำให้การติดต่อประสานงานล่าช้า โรงเรียนข้างเคียงไม่รับเด็ก จะผลักรักรให้โรงเรียนแกนนำ หรือโรงเรียนศูนย์กลางทางวิชาการศึกษาพิเศษ ไม่สามารถส่งเด็กต่อได้บางโรงเรียนไม่รับเด็ก เด็กต้องกลับมาเรียนที่เดิม

5.6 ขาดกลไกสนับสนุนในเรื่องต่าง ๆ ทั้งเรื่องงบประมาณ บุคลากร การบริหารจัดการที่มีประสิทธิภาพ ผู้เชี่ยวชาญเฉพาะทางการและมีส่วนร่วมของทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง สรุปรบเรียนจากประสบการณ์การจัดการเรียนร่วม พบปัญหาที่เกิดขึ้นหลายด้านส่วนใหญ่เกิดจากความไม่พร้อมในปัจจัยต่าง ๆ ทั้งในด้านบุคลากร การบริหารจัดการด้านงบประมาณ ความพร้อมของครู ผู้ปกครอง และตัวเด็กเอง ที่มีความต้องการที่แตกต่างกันทัศนคติต่อเด็กพิการของผู้ปกครอง เด็กปกติ ตลอดจนหน่วยงานต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง ส่งผลต่อการจัดการเรียนการสอนรูปแบบการเรียนร่วมของโรงเรียน

จากปัญหาในการจัดการเรียนร่วม จะเห็นได้ว่า ปัญหาเกิดขึ้นจากหลายส่วนคือ ความไม่เข้าใจของครู และผู้บริหารบางส่วนมีเจตคติไม่ดี หรือให้ความสำคัญน้อยต่อการจัดการเรียนร่วม โรงเรียนไม่มีบุคลากรที่มีความรู้ด้านนี้โดยตรง การขาดความรู้ความเข้าใจของผู้ปกครองของเด็กที่มีความต้องการพิเศษ ส่งผลให้เกิดความร่วมมือจากผู้ปกครองได้ไม่เต็มที่เท่าที่ควรจะเป็น โดยเฉพาะอย่างยิ่งใน โรงเรียนจัดการเรียนร่วม ที่ไม่เป็นโรงเรียนแกนนำ การเรียนร่วม ขาดงบประมาณในการดำเนินการ ทำให้การบริหารงานจัดการเรียนร่วม ขาดประสิทธิภาพ

6. การจัดเตรียมความพร้อมในการบริหารจัดการเรียนร่วม

ทบวงมหาวิทยาลัย ศูนย์พัฒนาการศึกษาแห่งชาติของประเทศไทย (2529 : 21) ได้เสนอแนวทางการเตรียมการสำหรับการจัดการเรียนร่วมดังนี้

6.1 การเตรียมอาคารสถานที่เพื่อการเรียนร่วม

6.1.1 สถานที่ตั้งของโรงเรียน ไม่ควรอยู่ห่างจากแหล่งชุมชนมากนัก รคมนาคมสะดวกมีความพร้อมด้านสาธารณูปโภค

6.1.2 อาคารเรียน เป็นตัวอาคารถาวร สร้างถูกสุขลักษณะ อยู่ในสภาพใช้

การได้ตี โดยมีแนวทางการจัดห้อง ดังนี้ ห้องเรียนสำหรับชั้นเรียนร่วม ควรมีพื้นที่ตามสภาพการใช้สอยไม่ต่ำกว่า 24-64 ตารางเมตร ทั้งนี้พิจารณาตามจำนวนนักเรียน และสภาพของสภาพิการของเด็กโดยจัดเป็นสัดส่วนเพื่อความสะดวกในการเรียนการสอน สะอาด อากาศถ่ายเทได้ดี มีแสงสว่างพอเหมาะห่างไกลจากเสียงรบกวน ห้องบำบัดพิเศษ เช่น ห้องแก้ไขการพูด ห้องกายภาพบำบัด และห้องกิจกรรมบำบัด ห้องเสริมวิชาการ คือ ห้องพิเศษที่มีสื่อการเรียนการสอนที่จะช่วยเสริมการเรียนรู้สำหรับเด็กที่มีความต้องการพิเศษ และมีครูที่มีความรู้ความชำนาญทางการศึกษาพิเศษประจำอยู่ ห้องน้ำ / ห้องส้วม ควรเพิ่มห้องน้ำสำหรับเด็กที่พิการ ทางร่างกาย ซึ่งต้องใช้เครื่องช่วยพยุง หรือเก้าอี้ล้อเลื่อนอย่างน้อย 1 ห้องในอาคาร ตั้งใกล้กับห้องเรียนกว้าง 4.5 ฟุต และลึก 6 ฟุต การถ่ายเทอากาศพอเพียง

6.1.3 สิ่งอำนวยความสะดวกทางกายภาพ สำหรับเด็กพิการประเภทหู ตา และปัญญา โรงเรียนอาจใช้ร่วมกับเด็กปกติได้ แต่สำหรับเด็กพิการทางร่างกายควรมีการดัดแปลงสิ่งอำนวยความสะดวกทางกายภาพ ดังนี้ พื้นควรปูด้วยกระเบื้องยางหรือวัสดุที่ไม่ลื่น สำหรับเด็กพิการทางร่างกายต้องใช้เครื่องพยุงและไม่ค้ำยัน ทางลาดขึ้น – ลง ยกพื้นหรือบันไดตั้งแต่ 2 ชั้นขึ้นไป สำหรับเด็กที่ใช้เก้าอี้ล้อเลื่อนหรือไม้ค้ำยันและควรมีราวจับอย่างน้อยหนึ่งข้าง ทางเดินทางเท้าภายในและภายนอกอาคาร ควรกว้าง 8-12 ฟุต ไม่ควรมีสสิ่งกีดขวาง และควรปรับให้ลาดเชื่อมกับพื้น โดยตลอด เพื่อช่วยให้คนพิการที่ต้องใช้เก้าอี้ล้อเลื่อนช่วยตัวเองได้โดยไม่ต้องอาศัยผู้อื่นมากนัก ครูภัณฑ์ประจำห้องเรียน โดยทั่วไปใช้ตามเกณฑ์มาตรฐานเหมือนเด็กปกติ สำหรับเด็กพิการทางร่างกายควรจัดหาโต๊ะเรียนที่เหมาะสมกับสภาพความบกพร่อง เช่น โต๊ะยื่น โต๊ะเว้า โต๊ะที่ปรับความสูงของขาได้ สำหรับเด็กที่ใช้เก้าอี้ล้อเลื่อน ครูภัณฑ์ประกอบห้องบำบัดพิเศษ ห้องแก้ไขการพูด ห้องกายภาพบำบัด และห้องกิจกรรมบำบัด ควรพิจารณาจัดหาตามความจำเป็นและเหมาะสมกับสภาพความต้องการของเด็กแต่ละประเภท ประตูห้องน้ำ ควรกว้าง 32 นิ้ว และเปิดออกด้านนอก

6.2. การจัดเตรียมบุคลากร ควรจัดเตรียมบุคลากรที่เกี่ยวข้องกับการจัดการเรียนร่วม ดังต่อไปนี้

6.2.1 ผู้บริหาร โรงเรียน ได้แก่ ครูใหญ่ อาจารย์ใหญ่ หรือผู้อำนวยการ โรงเรียน และผู้ช่วยผู้บริหารเป็นผู้มีความสำคัญอย่างยิ่งที่จะทำให้การเรียนร่วมในชั้นปกติประสบความสำเร็จได้ จะต้องได้รับความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการเรียนร่วมอย่างเพียงพอ เข้าใจการปฏิบัติงานที่จำเป็นต่อการเรียนการสอน ทำความเข้าใจกับบุคลากรทุกฝ่ายภายในโรงเรียนและจัดหาบริการสนับสนุนเพื่อเสริมงานเรียนร่วมให้สัมฤทธิ์ผล

6.2.2 ครูประจำชั้นปกติ นอกจากจะมีความรู้ในด้านการสอนเด็กปกติแล้วควรจะได้รับ การฝึกอบรมให้มีความรู้พื้นฐานและวิธีสอนเด็กพิการที่เรียนร่วมในชั้นของคน และเข้าใจวิธีการประสานงานกับบุคลากรอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องด้วย

6.2.3 ครูประจำชั้นพิเศษ คือ ผู้ที่ทำหน้าที่สอนเด็กพิการในชั้นเรียนพิเศษเต็มเวลาหรือบางเวลาเพื่อปรับพฤติกรรมเด็กที่มีปัญหาในโรงเรียน ครูชั้นพิเศษนี้มีวุฒิหรือได้รับการฝึกอบรมมาทางสาขาวิชาการสอนเด็กพิการหรือทางการศึกษาพิเศษ โดยเฉพาะ

6.2.4 ครูเสริมวิชาการ คือ ครูการศึกษาพิเศษที่มีหน้าที่สอนเสริม เพื่อช่วยให้ การเรียนของเด็กพิการที่เรียนร่วมในชั้นปกติมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น ให้ความช่วยเหลือแก่เด็ก ตามความต้องการและจำเป็น โดยจัดตารางการเรียนการสอนวิชาอย่างสม่ำเสมอ ครูสอนเสริมจะมี ห้องเสริมวิชาการสำหรับให้เด็กพิการเข้ารับการช่วยเหลือเพื่อการแก้ไขปัญหาด้านการเรียน ส่วนครูอื่น ๆ เช่น ครูสอนพูด ครูที่ปรึกษา ครูแนะแนว ครูจิตวิทยา ครูสังคมสงเคราะห์ ครูผู้ ประสานงานและผู้ช่วยครูนั้น โรงเรียนควรจัดหาให้ตามความเหมาะสมกับความต้องการในการ ช่วยเด็กที่จัดเข้าเรียนร่วมในแต่ละประเภทได้ หรือจัดให้มีตามสภาพเศรษฐกิจของ โรงเรียนและ ผู้ปกครองตามความเหมาะสม

6.3 การเตรียมนักเรียนที่มีความต้องการเป็นพิเศษ เป็นขั้นตอนที่มีความสำคัญ อย่างยิ่งสำหรับ โครงการเรียนร่วมใน โรงเรียนปกติ หากมีการเตรียมความพร้อมให้แก่เด็กได้ดี และสมบูรณ์แล้ว ปัญหาจะเกิดขึ้นในระหว่างการเรียนร่วมจะลดน้อยลงเด็กที่จะเข้ามาใน ชั้นเรียนร่วมมีอยู่ 3 ประเภทใหญ่ ๆ คือ

6.3.1 เด็กที่ได้รับการเตรียมความพร้อมหรือได้พัฒนาความสามารถแล้ว เช่น จากการเรียนฝึกพูดสำหรับเด็กหูตึงใน โครงการจัดการศึกษาขั้นปฐมวัย

6.3.2 เด็กที่เข้ามาอยู่ในชั้นปกติแล้ว เช่น เด็กที่เข้ามาเรียนตามการศึกษา ภาคบังคับ โดยผู้ปกครองไม่รู้ว่าเด็กของตนบกพร่องทางสติปัญญา

6.3.3 เด็กที่ได้รับการส่งต่อมาจากหน่วยงานอื่น เช่น จากฝ่ายแพทย์ มูลนิธิ หรือสถานสงเคราะห์ต่าง ๆ เพื่อเข้าเรียน ฉะนั้นเด็กประเภทที่ 2-3 จึงเป็นเด็กที่ยังไม่ได้รับ การเตรียมความพร้อมในการเรียนร่วมมาก่อน สำหรับการเตรียมเด็กทั้ง 2 กลุ่มนี้จะต้องอาศัย การตรวจสอบค้นหาเป็นเบื้องต้นว่า เด็กแต่ละคนมีความพร้อมมากน้อยเพียงไร เพื่อที่จะได้นำมากำหนดเป็นแผนในการเตรียมความพร้อมให้แก่เด็กแต่ละคน โดยใช้แผนการศึกษารายบุคคล การประเมินความพร้อมนั้นอาจจะทำได้เป็น 3 ลักษณะใหญ่ ๆ คือ การพัฒนาด้านร่างกาย การพัฒนา ด้านการศึกษา การพัฒนา ด้านอารมณ์และสังคม

6.4 การเตรียมผู้ปกครอง การเตรียมผู้ปกครองอาจจะทำได้ด้วยวิธีต่าง ๆ ดังนี้

- 6.4.1 ปฐมนิเทศผู้ปกครองก่อนเปิดเรียน
- 6.4.2 นัดหมายและพบปะเป็นระยะ ๆ
- 6.4.3 ประชุมผู้ปกครองและบรรยายเกี่ยวกับเด็กที่มีความต้องการพิเศษ
- 6.4.4 จัดส่งเอกสารทางวิชาการเกี่ยวกับเด็กพิการให้แก่ผู้ปกครอง
- 6.4.5 สนับสนุนผู้ปกครองให้ร่วมกิจกรรมในรูปของอาสาสมัคร
- 6.4.6 สนับสนุนผู้ปกครองให้ร่วมกลุ่มตั้งสมาคมครู – ผู้ปกครอง
- 6.4.7 ขอบข่ายของสาระทางวิชาการที่ผู้ปกครองควรทราบ
  - 6.4.7.1 สิทธิมนุษยชนที่เด็กที่มีความต้องการพิเศษควรได้รับ
  - 6.4.7.2 ปรัชญาการศึกษาพิเศษ โดยเฉพาะอย่างยิ่งปรัชญาที่เกี่ยวกับ

การเรียนรู้ร่วม

- 6.4.7.3 แนวทางที่ถูกต้องในการอบรมเลี้ยงดูเด็กที่มีความต้องการพิเศษ
- 6.4.7.4 ระเบียบของโรงเรียนที่เกี่ยวข้องกับเด็กที่มีความต้องการพิเศษ
- 6.4.7.5 แนวการสอน ตลอดจนรูปแบบการเรียนรู้ร่วม
- 6.4.7.6 แนวการประเมินผลการเรียนของเด็กที่มีความต้องการพิเศษ
- 6.4.7.7 วิธีปฏิบัติต่อเด็กที่มีความต้องการพิเศษที่บ้าน
- 6.4.7.8 ลักษณะทางจิตวิทยาที่สำคัญของเด็กที่มีความต้องการพิเศษ
- 6.4.7.9 บทบาทของผู้ปกครองในการให้ความร่วมมือแก่โรงเรียน
- 6.4.7.10 รายชื่อสถานศึกษา ตลอดจนหน่วยงานทั้งของเอกชน และของรัฐที่ให้บริการแก่เด็กที่มีความต้องการพิเศษ

6.5. การเตรียมแผนการสอนและโครงการสอน เมื่อโรงเรียนพบว่า มีเด็กพิการประเภทใดประเภทหนึ่ง ซึ่งพิการระดับที่ต้องรับบริการทางการศึกษาพิเศษก็จำเป็นต้องพิจารณาถึงแผนการเรียนการสอน และโครงการที่จะต้องจัดให้เด็กคนนั้น โดยเฉพาะ โดยปกติเด็กที่ส่งเข้าเรียนร่วมจะต้องเรียนหลักสูตรปกติเช่นเดียวกับเด็กอื่น ๆ แต่เนื่องจากความบกพร่องของเขา อาจทำให้ไม่สามารถบรรลุจุดประสงค์บางอย่างได้ เช่น เด็กพิการไม่อาจอ่านออกเสียงอ่าน ทำนองเสนาะ หรือร้องเพลงได้ขณะเดียวกัน เด็กตาพิการไม่อาจวาดภาพ หรือระบายสีได้จึงจำเป็นต้องศึกษาและปรับหลักสูตรใหม่ โดยการตัดสิ่งที่นักเรียนไม่สามารถเรียนได้ ออก และเพิ่มเติมสิ่งที่จำเป็นอื่น ๆ เข้าไป เช่น เด็กหูพิการไม่ร้องเพลง ไม่อ่านออกเสียงแต่มาฝึกพูดฟัง และอ่านริมฝีปากแทน และเด็กตาบอดก็ให้เรียนการปั้นแทนวาดภาพ ระบายสี เป็นต้น การจัดการเรียนการสอนสำหรับเด็กที่มีความต้องการพิเศษ โรงเรียนควรพัฒนาหลักสูตรให้มีความเหมาะสมกับศักยภาพ และความต้องการพิเศษของเด็กเป็นรายบุคคล โดยการจัดทำแผน

การศึกษาเฉพาะบุคคล (Individual Education Program หรือ IEP) เพื่อให้มีการดำเนินการให้ความช่วยเหลือ และการจัดการเรียนการสอนได้เหมาะสมกับความต้องการพิเศษของเด็กแต่ละประเภท ครูต้องทำแผนการศึกษาเฉพาะบุคคลสำหรับเด็กทุกคน โดยมีคณะกรรมการการศึกษาพิเศษร่วมกันวางแผนการทำงานและสามารถปรับรูปแบบข้อมูลให้ตรงกับสภาพของโรงเรียน หรือเพิ่มเติมมากกว่าเช่น ข้อมูลเกี่ยวกับเด็ก เช่น ประวัติเด็ก ประวัติสุขภาพ ประวัติทางการศึกษา ระดับสติปัญญา (IQ) ข้อมูลทางการแพทย์ ระดับความสามารถในด้านภาษาไทย ด้านคณิตศาสตร์ ด้านการช่วยเหลือตนเอง ด้านการเคลื่อนไหว ด้านพฤติกรรมและความสามารถอื่น ๆ ปัญหาของเด็ก ประเภทของเด็ก รูปแบบการเรียนร่วม บริการที่เกี่ยวข้อง ภาษาดั้งเดิมของเด็ก จุดมุ่งหมายระยะยาว (มากกว่า 1 ปี) จุดมุ่งหมายระยะสั้น หลักสูตร โดยย่อ การวัดและประเมินผล ระยะเวลาที่ใช้แผน ความเห็นอื่น ๆ จุดประสงค์การเรียนรู้ในแต่ละระดับที่ต้องชกเว้น เรียนร่วมเต็มเวลา รายชื่อคณะกรรมการที่จัดทำแผนการศึกษาเฉพาะบุคคล

6.6. การจัดเตรียมการวัดผลและประเมินผล ควรดำเนินการดังนี้

6.6.1 การวัดและประเมินผล จะต้องแยกเด็กที่มีความต้องการพิเศษออกจากเด็กปกติโดยไม่นำคะแนนและจำนวนเด็กที่มีความต้องการพิเศษไปรวมกับเด็กปกติ

6.6.2 การวัดผลจะต้องสอดคล้องกับการเรียนการสอนของเด็กที่มีความต้องการพิเศษแต่ละคน รายละเอียดกำหนดไว้ในแผนการศึกษาเฉพาะบุคคลซึ่งครูผู้สอนจะทำไว้ก่อนเปิดภาคเรียนแรก ในกรณีที่เรียนร่วมกับเด็กปกติและสามารถเรียนได้เช่นเดียวกับเด็กปกติ การวัดและประเมินผลให้ใช้เกณฑ์ปกติ

6.6.3 ในกรณีที่ได้รับการชกเว้นจุดประสงค์การเรียนรู้บางจุดประสงค์และชกเว้นเนื้อหาบางเนื้อหา การวัดและประเมินผล ให้เป็นไปตามรายละเอียดที่กำหนดไว้ในแผนการศึกษาเฉพาะบุคคลสำหรับเด็กแต่ละคน

6.6.4 จะต้องปรับปรุงวิธีวัดและประเมินผล ให้สอดคล้องกับความสามารถของเด็กที่มีความต้องการพิเศษแต่ละคนนอกจากนี้แล้วผู้บริหาร โรงเรียนยังต้องคำนึงถึงการจัดการด้านต่าง ๆ ที่ถือว่ามีความจำเป็นมากเพื่อที่จะให้การจัดการศึกษาประสบผลสำเร็จได้แก่ การกำกับ ติดตามและนิเทศการจัดการศึกษาพิเศษ ผู้บริหาร โรงเรียน และผู้บริหารการศึกษาต้องให้ความสนใจเป็นพิเศษเพื่อให้เกิดประสิทธิผลในการจัดการศึกษาพิเศษ การกำกับ ติดตาม และนิเทศการจัดการศึกษาพิเศษ ควรมีองค์กร หรือองค์คณะบุคคลและวิธีการกำกับติดตามและนิเทศตามความเหมาะสมองค์กรหรือองค์คณะบุคคล การนิเทศระดับ โรงเรียนควรประกอบด้วยผู้บริหาร โรงเรียน ผู้ช่วยผู้บริหาร โรงเรียน ครูวิชาการเฉพาะด้านการศึกษาพิเศษ นอกจากนั้นยังต้องมีการจัดระบบข้อมูลสารสนเทศ เพราะข้อมูลสารสนเทศเป็นเครื่องมือสำคัญที่จะช่วยให้

การบริหารจัดการการศึกษาพิเศษ ดำเนินการได้อย่างมีประสิทธิภาพหน่วยงานทุกระดับจึงจำเป็นต้องจัดให้มีระบบข้อมูลที่มีคุณภาพ ควรจัดเก็บข้อมูลเด็กที่มีความต้องการพิเศษ และบุคลากรเป็นรายบุคคล เพื่อนำสารสนเทศมาใช้ในการวางแผนพัฒนาช่วยเหลือสนับสนุนการจัดการเรียนร่วม

6.7 การสร้างเครือข่ายการศึกษาพิเศษ ความจำเป็นอีกประการหนึ่งของโรงเรียน คือ การสร้างเครือข่ายการศึกษาพิเศษเพื่อเสริมสร้างในด้านความร่วมมือช่วยเหลือสนับสนุน การให้บริการทางการศึกษา และแลกเปลี่ยนการเรียนรู้กับบุคลากรที่เกี่ยวข้องกับการจัดการเรียนร่วม โดยมีแนวทางในการสร้างเครือข่าย เช่น เป็นวิทยากร การศึกษาดูงาน เป็นกรรมการ โรงเรียน การจัดงานวันนัดพบผู้ปกครองจัดแข่งขันกีฬาการศึกษาดูงาน โดยที่หน่วยงานภาครัฐและหน่วยงานหรือองค์กรภาคเอกชนที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ โรงพยาบาลหรือหน่วยงานในกระทรวงสาธารณสุข ที่มีแพทย์หรือบุคลากรทางการแพทย์ที่มีความชำนาญเฉพาะทาง โรงเรียนที่ดำเนินการหรือมีประสบการณ์ในการจัดการศึกษาพิเศษรูปแบบเรียนร่วม โรงเรียนศึกษาพิเศษหรือโรงเรียนเฉพาะทางสำหรับเด็กที่มีความต้องการพิเศษ และ ศูนย์การศึกษาพิเศษ มหาวิทยาลัยราชภัฏ ที่มีการเรียนการสอนเรื่องการศึกษาพิเศษ การคัดแยกเด็ก และการส่งต่อเด็กเพื่อการเรียนร่วม

6.8 การคัดแยกเด็กและการส่งต่อเด็กที่มีความต้องการพิเศษ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, 2543 : 67) อธิบายถึงการคัดแยกเด็กและการส่งต่อเด็กที่มีความต้องการพิเศษเพื่อการเรียนร่วมว่า เด็กที่มีความต้องการบริหารทางการศึกษาแตกต่างจากเด็กปกติทั้งด้านหลักสูตรเทคนิควิธีสอน กระบวนการเรียน สื่อ อุปกรณ์ และการวัดผลประเมินผลจำเป็นต้องมีการคัดแยกเด็ก การคัดแยกเด็กที่มีความต้องการพิเศษมีจุดมุ่งหมาย 2 ประการ คือ เพื่อการบริหารงานด้านบุคลากร และเพื่อการจัดการเรียนการสอนให้เหมาะสมกับความต้องการและความสามารถทางการศึกษาของเด็กแต่ละประเภทแต่ละคนซึ่งมีความแตกต่างกัน การคัดแยกเด็กที่มีความต้องการพิเศษที่มองเห็น และสังเกตได้ชัดเจนจากลักษณะภายนอก เช่น เด็กที่มีความบกพร่องทางการเห็น เด็กที่มีความบกพร่องทางการได้ยินและเด็กที่มีความบกพร่องทางร่างกายหรือการเคลื่อนไหว ควรจะคัดแยกได้ง่าย ส่วนเด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา เด็กที่มีปัญหาทางการเรียนรู้ เด็กที่มีปัญหาทางพฤติกรรมหรือเด็กสมาธิสั้นรวมทั้งใช้เครื่องมือตรวจสอบเพื่อให้ทราบแน่ชัดว่าเป็นเด็กที่มีความต้องการพิเศษประเภทใดทั้งนี้ผลจากการคัดแยก จะเป็นประโยชน์ในการจัดการเรียนการสอนได้เหมาะสมกับสภาพ แต่ไม่ใช่เป็นการวินิจฉัยเด็ก ผู้ที่จะวินิจฉัยว่าเด็กมีความบกพร่องหรือมีความต้องการพิเศษด้านใด คือ แพทย์ เครื่องมือการคัดแยกเด็กมีหลายชนิด โดยมีวัตถุประสงค์ และวิธีใช้ที่แตกต่างกัน เช่น เครื่องมือคัดแยกเด็กเป็นหมุน I (Dial - R) เครื่องมือคัดแยกเด็กที่มีปัญหา

ทางการเรียนรู้ (Mc Catathy Screening Test) แบบสำรวจปัญหาในการเรียน แบบสำรวจ พฤติกรรมเด็ก แบบสังเกตพฤติกรรมของเด็กที่มีความต้องการพิเศษ แบบทดสอบวัดสติปัญญา โดยไม่ใช้ภาษา (TONI) เพื่อให้การคัดแยกเด็กมีความรอบคอบ และเที่ยงตรงยิ่งขึ้น ควรดำเนินการในรูป ของคณะกรรมการซึ่งประกอบด้วยผู้บริหาร โรงเรียน ครูประจำชั้นเรียนร่วม ครูการศึกษาพิเศษ ครูแนะแนว / ครูวิชาการ และผู้ปกครองเด็กที่มีความต้องการพิเศษ

6.9 การส่งต่อเด็กที่มีความต้องการพิเศษ เมื่อทราบผลการคัดแยกเด็กแล้วโรงเรียน ควรดำเนินการอย่างใดอย่างหนึ่ง ดังนี้ ส่งเด็กเข้าเรียนในชั้นเรียนร่วม ตามระดับความสามารถ ของเด็ก หรือตามความเหมาะสม ส่งต่อไปยังโรงเรียนเครือข่ายหรือโรงเรียนอื่นที่มีการจัด การศึกษา สำหรับเด็กที่มีความต้องการพิเศษเฉพาะด้านนั้น ๆ ส่งต่อไปยังหน่วยงานอื่น ถ้าเด็กมี ความบกพร่องในระดับรุนแรง และไม่สามารถเข้าเรียนร่วมในรูปแบบใด ๆ ได้ เช่น โรงเรียน การศึกษาพิเศษเฉพาะด้าน ส่งต่อแพทย์ผู้เชี่ยวชาญเฉพาะทาง เพื่อรับการวินิจฉัยและรับ การช่วยเหลือทางการแพทย์

การเตรียมความพร้อมในการจัดการเรียนร่วมสำหรับเด็กที่มีความต้องการพิเศษ จากหน่วยงานที่ส่งเสริมการจัดการเรียนร่วม ดังกล่าว สรุปได้ว่าการเตรียมความพร้อมก่อน จัดการศึกษาในรูปแบบการเรียนร่วม จะต้องคำนึงถึงปัจจัยหลาย ๆ ด้านประกอบกันทั้งในด้านสถานที่ บุคลากร หลักสูตร สื่อและวัสดุอุปกรณ์ช่วยการเรียนการสอน ผู้ปกครองและตัวนักเรียน การสร้าง เครือข่ายระหว่าง โรงเรียนและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องให้การดำเนินการเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ

7. แนวคิดและทฤษฎี การบริหารสถานศึกษาโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน

(School – Based Management : SBM)

สมศักดิ์ คลประสิทธิ์ (2555 : 1) ได้กล่าวถึง การบริหารจัดการศึกษาโดยใช้โรงเรียน เป็นฐาน (School - Based Management : SBM) ไว้ว่า เป็นแนวคิดในการบริหารโรงเรียน ที่ริเริ่มในประเทศสหรัฐอเมริกา ซึ่งได้รับอิทธิพลจากกระแสการบริหารแนวใหม่ในทางธุรกิจ ที่เน้นความพึงพอใจของผู้รับบริการ และผลักดันให้มีการกระจายอำนาจ ไปสู่หน่วยปฏิบัติให้มากที่สุด ในทางการศึกษาได้มีกระแสการปฏิรูปการศึกษาโดยเน้นการกระจายอำนาจการบริหาร และการจัดการศึกษาไปยังสถานศึกษา และให้ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องได้มีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา เมื่อประเทศไทยมีนโยบายปฏิรูปการศึกษา โดยได้กำหนดสาระเกี่ยวกับการศึกษาในรัฐธรรมนูญ แห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540 การดำเนินการให้เกิดผลตามเป้าหมายการปฏิรูป การศึกษาเริ่มเป็นรูปธรรมมากขึ้นเมื่อมีการประกาศใช้พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 โดยยึดหลักการกระจายอำนาจและการใช้ประชาชนและสังคมมีส่วนร่วมในการจัด การศึกษาเพื่อมุ่งให้การจัดการศึกษามีคุณภาพ สนองตอบต่อความต้องการของผู้เรียน ผู้ปกครอง

และชุมชนมากที่สุด แนวทางดังกล่าวเป็น หลักการสำคัญของการบริหาร โดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน (SBM)

หลักการสำคัญของการบริหาร โดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน (SBM) ได้แก่ หลักการกระจายอำนาจไปยังสถานศึกษา หลักการมีส่วนร่วม หลักการคืนอำนาจการจัดการศึกษาให้ประชาชน หลักการบริหารตนเอง และหลักการตรวจสอบและถ่วงดุล หลักการกระจายอำนาจการบริหารและการจัดการศึกษาตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ มาตรา 39 กำหนดให้กระทรวงกระจายอำนาจไปยังสถานศึกษาโดยตรง 4 ด้าน ได้แก่ ด้านวิชาการ งบประมาณ การบริหารงานบุคคลและการบริหารทั่วไป หลักการมีส่วนร่วมได้กำหนดให้การบริหารสถานศึกษายึดหลักการให้สังคมและชุมชนมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา โดยบริหารในรูปแบบบุคคล เรียกว่าคณะกรรมการสถานศึกษา ตามมาตรา 40 มีตัวแทน 6 กลุ่ม ได้แก่ ผู้แทนผู้ปกครอง ผู้แทนครู ผู้แทน องค์กรชุมชน ผู้แทนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ผู้แทนศิษย์เก่าของสถานศึกษาและผู้ทรงคุณวุฒิ โดยมี ผู้บริหารสถานศึกษาเป็นกรรมการและเลขานุการมีบทบาทหน้าที่กำหนดนโยบายและจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพสถานศึกษา ให้คำปรึกษา แนะนำ และสนับสนุนการดำเนินงานของสถานศึกษา ประสานความร่วมมือกับหน่วยงานอื่น รายงานผลการจัดการศึกษาตามระบบการประกันคุณภาพการศึกษา และมีอำนาจหน้าที่อื่น ที่ได้รับการกระจายอำนาจจากส่วนกลางใน 4 ด้าน คือด้านวิชาการ ด้านงบประมาณ ด้านการบริหารงานบุคคล และด้านการบริหารงานทั่วไป

ความสำเร็จของการบริหาร โดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน (SBM) นอกจากจะยึดหลักการของ SBM และแนวทางตาม พ.ร.บ.การศึกษาแห่งชาติแล้ว เงื่อนไขความสำเร็จที่สำคัญประการหนึ่งคือ กฎ ระเบียบที่จะนำสู่การปฏิบัติ จะต้องมีความชัดเจนนำไปปฏิบัติได้และจะต้องสร้างความเข้าใจให้กับผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้อง โดยเฉพาะคณะกรรมการบริหารการศึกษาต้องเข้าใจบทบาทหน้าที่และความรับผิดชอบของตนเอง เพื่อให้การบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานมีประสิทธิภาพสูงสุด นำไปสู่การพัฒนาคุณภาพของผู้เรียนที่เป็นเป้าหมายสำคัญของการปฏิรูปการศึกษา

อุทัย บุญประเสริฐ (2542) ได้สรุปสาระสำคัญเกี่ยวกับแนวคิดและหลักการ SBM จากรายงานการวิจัยเรื่อง การศึกษาแนวทางการบริหารและการจัดการศึกษาของสถานศึกษาในรูปแบบการบริการ โดยใช้โรงเรียนเป็นฐานไว้ดังนี้

1. สาระสำคัญของการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน (SBM)

1.1 ความเป็นมา การบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานเป็นแนวคิดในการบริหารโรงเรียนที่ริเริ่มในประเทศสหรัฐอเมริกาในช่วงทศวรรษที่ 1980 แล้วแพร่หลายไปยังประเทศอื่น

แนวความคิดนี้มีความเชื่อมโยงกับการปฏิรูปการศึกษาและการกระจายอำนาจทางการศึกษา ซึ่งเกิดจากความไม่พอใจของผู้เกี่ยวข้องกับระบบการบริหารจัดการศึกษาของรัฐ ปัจจุบันมีการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานครอบคลุมทั่วประเทศสหรัฐอเมริกา แพร่หลายไปยังประเทศอื่น ๆ รวมทั้งกำลังจะถูกนำมาใช้ในประเทศไทยใน พ.ศ. 2545 เป็นต้นไป ตามสารบัญญัติของพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 มาตรา 40

1.2 แนวความคิดพื้นฐาน แนวคิดเรื่องการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานนั้นได้รับอิทธิพลมาจากกระแสการเปลี่ยนแปลงของโลกธุรกิจอุตสาหกรรมที่ประสบความสำเร็จจากหลักการ วิธีการ และกลยุทธ์ในการทำให้องค์การมีประสิทธิภาพและมีประสิทธิผล ผลการปฏิบัติงานมีคุณภาพ สร้างกำไรและสร้างความพึงพอใจแก่ลูกค้าและผู้เกี่ยวข้องยิ่งขึ้นความสำเร็จดังกล่าวนี้ทำให้ประชาชนและผู้เกี่ยวข้องเห็นว่า การพัฒนาคุณภาพการศึกษาให้ดีขึ้นนั้น ต้องปรับกระบวนการและวิธีการที่เคยเน้นแต่เรื่องการเรียนการสอน ปรับไปสู่การบริหาร โดยการกระจายอำนาจไปยังโรงเรียนที่เป็นหน่วยปฏิบัติและให้มีส่วนเกี่ยวข้องได้มีส่วนร่วมในการบริหารและจัดการศึกษาอย่างแท้จริง

1.3 ความหมาย จากการประมวลแนวความคิดของนักวิชาการและองค์กรต่าง ๆ จำนวนมาก อาจสรุปได้ว่า การบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานเป็นกลยุทธ์ในการปรับปรุงการศึกษา โดยเปลี่ยนอำนาจหน้าที่ในการตัดสินใจจากส่วนกลางไปยังแต่ละโรงเรียน โดยให้คณะกรรมการโรงเรียน (School Council หรือ School Board) ซึ่งประกอบด้วย ผู้ปกครอง ครู สมาชิกในชุมชน ผู้ทรงคุณวุฒิ ศิษย์เก่า และผู้บริหารโรงเรียน (บางโรงเรียนมีตัวแทนนักเรียนเป็นกรรมการด้วย) ได้มีอำนาจในการบริหารจัดการศึกษาในโรงเรียน มีหน้าที่และความรับผิดชอบในการตัดสินใจที่เกี่ยวข้องกับงบประมาณ บุคลากร และวิชาการ โดยให้เป็นไปตามความต้องการของนักเรียน ผู้ปกครอง และชุมชน

1.4 หลักการ หลักการสำคัญในการบริหารแบบ (School-Based Management : SBM) โดยทั่วไป ได้แก่

1.4.1 หลักการกระจายอำนาจ (Decentralization) ซึ่งเป็นการกระจายอำนาจการจัดการศึกษาจากระทรวงและส่วนกลางไปยังสถานศึกษาให้มากที่สุด โดยมีความเชื่อว่าโรงเรียนเป็นหน่วยสำคัญในการเปลี่ยนแปลงและพัฒนาการศึกษาเด็ก

1.4.2 หลักการมีส่วนร่วม (Participation or Collaboration or Involvement) เปิดโอกาสให้ผู้เกี่ยวข้องและผู้มีส่วนได้ส่วนเสียได้มีส่วนร่วมในการบริหาร ตัดสินใจ และร่วมจัดการศึกษา ทั้งครู ผู้ปกครองตัวแทนศิษย์เก่า และตัวแทนนักเรียน การที่บุคคลมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา จะเกิดความรู้สึกเป็นเจ้าของและจะรับผิดชอบในการจัดการศึกษามากขึ้น

1.4.3 หลักการคืนอำนาจจัดการศึกษาให้ประชาชน (Return Power to People)

ในอดีตการจัดการศึกษาจะทำหลากหลายทั้งวัดและองค์กรในท้องถิ่นเป็นผู้ดำเนินการ ต่อมา มีการร่วมการจัดการศึกษาไปให้กระทรวงศึกษาธิการ เพื่อให้เกิดเอกภาพและมาตรฐานทางการศึกษา แต่เมื่อประชากรเพิ่มขึ้น ความเจริญต่าง ๆ ก้าวไปอย่างรวดเร็ว การจัดการศึกษาโดยส่วนกลางเริ่มมีข้อจำกัด เกิดความล่าช้าและไม่สนองความต้องการของผู้เรียนและชุมชนอย่างแท้จริง จึงต้องมีการคืนอำนาจให้ท้องถิ่นและประชาชนได้จัดการศึกษาเองอีกครั้ง

1.4.4 หลักการบริหารตนเอง (Self-managing) ในระบบการศึกษาทั่วไป มักจะ

กำหนดให้โรงเรียนเป็นหน่วยปฏิบัติตามนโยบายของส่วนกลาง โรงเรียนไม่มีอำนาจอย่างแท้จริงสำหรับการบริหาร โดยใช้โรงเรียนเป็นฐานนั้น ไม่ได้ปฏิเสธเรื่องการทำงานให้บรรลุเป้าหมายและนโยบายของส่วนรวม แต่มีความเชื่อว่าวิธีการทำงานให้บรรลุเป้าหมายนั้นทำได้หลายวิธีการที่ส่วนกลางทำหน้าที่เพียงกำหนดนโยบายและเป้าหมายแล้วปล่อยให้โรงเรียนมีระบบการบริหารด้วยตนเอง โดยให้โรงเรียนมีอำนาจหน้าที่และความรับผิดชอบในการดำเนินงานซึ่งอาจดำเนินการได้หลากหลายด้วยวิธีการที่แตกต่างกัน แล้วแต่ความพร้อมและสถานการณ์ของโรงเรียน ผลที่ได้น่าจะมีประสิทธิภาพสูงกว่าเดิม ที่ทุกอย่างกำหนดมาจากส่วนกลาง ไม่ว่าจะโดยทางตรงหรือทางอ้อม

1.4.5 หลักการตรวจสอบและถ่วงดุล (Check and Balance) ส่วนกลางมีหน้าที่

กำหนดนโยบายและควบคุมมาตรฐาน มีองค์กรอิสระทำหน้าที่ตรวจสอบคุณภาพการบริหารและการจัดการศึกษาเพื่อให้มีคุณภาพและมาตรฐานเป็นไปตามกำหนดและมาตรฐานเป็นไปตามกำหนด และเป็นไปตามนโยบายของชาติ จากหลักการดังกล่าวทำให้เกิดความเชื่อมั่นว่าการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน จะเป็นการบริหารงานที่ทำให้เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผลมากกว่ารูปแบบการจัดการศึกษาที่ผ่านมา

การดำเนินงานจัดการเรียนร่วมโดยใช้โครงสร้าง ชีท

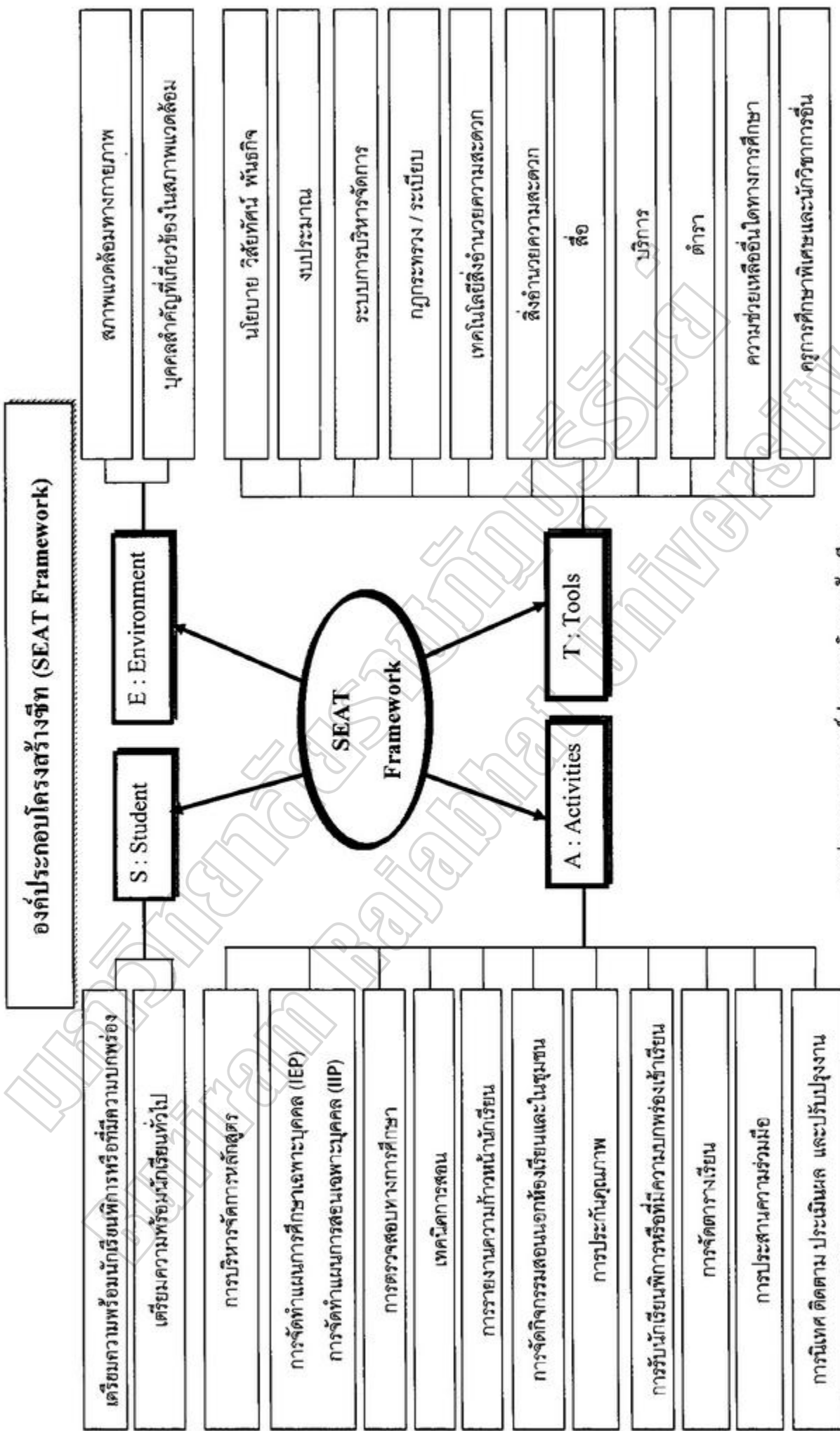
องค์ประกอบโครงสร้างชีท (SEAT Framework)

เบญญา ชลธาร์นนท์ (2546 : 3) ได้เสนอองค์ประกอบของโครงสร้างชีท

ไว้ 4 ด้าน คือ ด้านนักเรียน (S : Students) ด้านสภาพแวดล้อม (E : Environment)

ด้านกิจกรรมการเรียนการสอน (A : Activities) และด้านเครื่องมือ (T : Tools)

ดังรายละเอียดในภาพประกอบ 2.1

ภาพประกอบ 1 องค์ประกอบโครงสร้างซีท

ที่มา : บุญจา ชลธารินทร์ (2546 : 3)

เบญญา ชลธารันนท์ (2546 : 7 – 47) ได้กล่าวถึงการดำเนินงานจัดการเรียนร่วมตามโครงสร้างซีท ไว้วว่า โรงเรียนต้องดำเนินงานตามองค์ประกอบหลัก 4 ประการ เพื่อให้การจัดการเรียนร่วมสำหรับนักเรียนพิการหรือนักเรียนที่มีความบกพร่องประเภทต่าง ๆ มีคุณภาพและประสิทธิภาพ ดังรายละเอียดดังต่อไปนี้

1. ด้านนักเรียน (S : Students)

หมายถึง นักเรียนพิการหรือที่มีความบกพร่องและนักเรียนทั่วไป โรงเรียนควรเตรียมความพร้อมของนักเรียนทั้ง 2 กลุ่ม ดังนี้

1.1 เตรียมความพร้อมนักเรียนพิการหรือที่มีความบกพร่อง ในด้านร่างกาย วิชาการ อารมณ์ และสังคม และการช่วยเหลือตนเอง หากพิจารณาตั้งแต่แรกเกิดจำเป็นต้องได้รับการช่วยเหลือระยะเริ่มแรกหรือเตรียมความพร้อมทันทีที่พบความพิการ เพื่อพัฒนาศักยภาพทุกด้าน ซึ่งในการให้บริการช่วยเหลือระยะเริ่มแรกนั้น เป็นช่วงสำคัญที่สุดที่เด็กควรได้รับการเตรียมความพร้อมเพราะช่วงอายุ 0-3 ปี เป็นช่วงที่สมองเจริญเติบโตมากที่สุด การเตรียมความพร้อมทำได้โดยกระตุ้นพัฒนาการส่วนใหญ่ที่เหลืออยู่ เมื่อได้รับการพัฒนาระดับต่าง ๆ (Functional Level) จะยิ่งสูงขึ้น ในทางกลับกันหากไม่ได้รับการพัฒนากระตุ้นหรือการส่งเสริมส่วนที่เหลืออยู่อย่างมีประสิทธิภาพ ความสามารถในการทำงานต่าง ๆ จะเลือนหายไป ทำให้เด็กเสียโอกาสในการเรียนรู้ทันที ดังนั้น การช่วยเหลือฟื้นฟูสมรรถภาพความพิการได้อย่างเห็นผลและชัดเจน ยกตัวอย่างเช่น เด็กคนหนึ่งสูญเสียการได้ยินในระดับ 90 เดซิเบล (db) ตั้งแต่แรกเกิด (หูหนวก) และบุคคลภายในครอบครัวกระตุ้นการได้ยินของเด็กตั้งแต่แรกเกิด โดยเวลาพูดกับเด็ก ผู้พูดจะหันหน้าตรงกับเด็กเพื่อให้เด็กได้เห็นการขยับของริมฝีปาก แล้วลองเป่าลมให้เด็กรู้สึกถึงลมที่ออกมา แสดงให้เด็กรู้ในเวลาที่เด็กตอบสนองได้อย่างถูกต้อง การที่เด็กได้รับการกระตุ้นเชิงบวกจะทำให้พัฒนาการทางการได้ยินดียิ่งขึ้นไป นั้นมิได้หมายความว่า การได้ยินเพิ่มขึ้น แต่การได้ยินของเด็กมีประสิทธิภาพเพิ่มขึ้น ใช้งานได้ดีขึ้น และสามารถนำไปใช้ประโยชน์ในชีวิตประจำวัน ในกรณีเด็กพิการภายหลัง เช่น อยู่ในระดับมัธยมศึกษาแล้วคาบอด การเตรียมความพร้อมของนักเรียนในช่วงวัยรุ่นนั้น ต้องคำนึงถึงจิตใจมากและการยอมรับความพิการหรือความบกพร่องที่เกิดขึ้นภายหลังด้วย ซึ่งถือว่าเป็นเรื่องยากและมีผลทางจิตใจมาก รวมทั้งต้องมีการเตรียมทักษะที่จำเป็นต่อการดำรงชีวิต เช่น การทำความคุ้นเคยกับสภาพแวดล้อมและการเคลื่อนไหว (Orientation and Mobilities: O&M) เพื่อให้เด็กมีความสามารถในการดำรงชีวิตอิสระ (Independent Living) และช่วยเหลือตนเอง ได้มากที่สุดและเร็วที่สุด เป็นต้น

1.2 เตรียมความพร้อมนักเรียนทั่วไป โรงเรียนต้องเตรียมความพร้อมนักเรียนทั่วไปในโรงเรียน โดยการให้ข้อมูลเพื่อให้นักเรียนทั่วไปมีความรู้ ความเข้าใจที่เกิดการยอมรับสามารถให้ความช่วยเหลือและปฏิบัติค่อนักเรียนพิการหรือที่มีความบกพร่องอย่างถูกวิธีและเท่าที่จำเป็นที่ผ่านมาพบว่า การที่คนส่วนใหญ่มีทัศนคติเชิงลบต่อคนพิการหรือที่มีความบกพร่อง เช่น สมเพช เวทนา สงสาร กลัว ไม่ไว้ใจใจ มักเกิดจากความไม่รู้หรือไม่มีข้อมูลที่ถูกต้อง ดังนั้นครูควรทำความเข้าใจและอธิบายเกี่ยวกับลักษณะความพิการให้นักเรียนทั่วไปในชั้นเรียนได้รู้จัก และควรจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่ช่วยให้เด็กทำกิจกรรมร่วมกัน เพื่อให้เด็กเกิดการเรียนรู้และช่วยเหลือซึ่งกันและกัน ครูอาจจัดสถานการณ์จำลองให้นักเรียนทดลองเป็นคนพิการ และทำกิจกรรมต่าง ๆ จากนั้นให้อภิปรายถึงความรู้สึกของนักเรียนแต่ละคน กิจกรรมเช่นนี้จะช่วยให้นักเรียนทั่วไปเข้าใจถึงความคับข้องใจ ความไม่สะดวกและความลำบากของเพื่อนพิการหรือที่มีความบกพร่องมากขึ้น กิจกรรมอื่นที่ช่วยให้นักเรียนทั่วไปเข้าใจและยอมรับเพื่อนพิการหรือที่มีความบกพร่องมากขึ้น เช่น การเชิญผู้ทำงานที่เกี่ยวข้องกับเด็กพิการมาบรรยายให้ฟัง พร้อมทั้งให้ดูภาพยนตร์ สไลด์ แผ่นภาพ บทความ และสื่ออื่น ๆ ประคบ เปิดโอกาสให้นักเรียนซักถามปัญหาต่าง ๆ การจัดนิทรรศการหนังสือและเรื่องราวเกี่ยวกับคนพิการหรือที่มีความบกพร่อง เพื่อให้นักเรียนในชั้นเรียนและนักเรียนทุกคนในโรงเรียนได้มีโอกาสเรียนรู้ว่าคนพิการหรือที่มีความบกพร่องมีความเป็นอยู่อย่างไร นอกจากนี้ควรสอนทักษะการช่วยเหลือเบื้องต้นในการช่วยเหลือเพื่อพิการหรือที่มีความบกพร่องเบื้องต้นให้กับนักเรียนทั่วไปด้วย

2. ด้านสภาพแวดล้อม (E : Environment) แบ่งเป็น 2 ประเภท คือ

2.1 สภาพแวดล้อมทางกายภาพ ควรจัดให้นักเรียนที่มีความบกพร่องเรียนในสภาพแวดล้อมที่มีขีดจำกัดน้อยที่สุด (Least Restrictive Environment : LRE) โรงเรียนควรพยายามให้เด็กได้เรียนร่วมในชั้นเรียนทั่วไปมากที่สุด หากไม่สามารถจัดให้เด็กเรียนร่วมได้เต็มเวลา ก็อาจจัดเป็นบางเวลาได้ โดยทั่วไปควรจัดให้นักเรียนทุกคนเข้าเรียนในชั้นเรียนทั่วไป โดยแยกนักเรียนออกจากเพื่อนทั่วไปให้น้อยที่สุด โรงเรียนควรปรับสภาพแวดล้อมโดยใช้หลักวิชาการ คือพิจารณาถึงสภาพบกพร่องของนักเรียนแต่ละประเภท ตัวอย่างเช่น นักเรียนที่มีการเห็นเลือนราง ควรมีโต๊ะไฟที่เป็นโต๊ะเรียน และจัดให้นักเรียนมานั่งแถวหน้าสุด รวมทั้งไม่ให้แสงสะท้อนจากหน้าต่างเข้ามารบกวนเวลาขณะนักเรียนดูกระดานดำ นักเรียนที่มีความบกพร่องทางการได้ยิน ควรจัดให้นั่งแถวที่ 2 หรือ 3 โดยนั่งมุมใดมุมหนึ่งของห้อง เพื่อให้นักเรียนมองเห็นครูและเพื่อนนักเรียนในห้องโดยทั่วถึง นักเรียนที่มีความบกพร่องทางร่างกายที่นั่งรถเข็นเมื่อจำเป็นต้องเรียนวิชาเกษตรและนักเรียนต้องปลูกผักสวนครัว ครูควรยกระดับแปลงผักให้สูงขึ้น

จากพื้นดินและอยู่ในระดับเดียวกับที่นั่งเก้าอี้รถเข็น เพื่อให้นักเรียนปลูกผักได้สะดวก นอกจากนี้ควรคำนึงถึงพาหนะที่ใช้ในการรับส่งนักเรียนจากบ้านไปโรงเรียนและจากโรงเรียนไปบ้านไปทัศนศึกษาและกิจกรรมอื่น ๆ ที่นักเรียนต้องเคลื่อนย้าย นอกจากนี้ยังต้องมีการบริหารและจัดตารางเรียน เวลาเรียนและห้องเรียน เช่น ห้องเรียนสำหรับการเรียนร่วม ควรอยู่ชั้นล่างของอาคาร พื้นห้องเรียนควรราบเรียบและมีการปรับระดับ เพื่อความสะดวกในการใช้รถเข็นห้องน้ำ โถ๊ะ เก้าอี้ และคำนึงถึงการถ่ายเทอากาศ และแสงจากธรรมชาติ แสงไฟ เป็นต้น

2.2 บุคคลที่เกี่ยวข้องในสภาพแวดล้อมของเด็ก ได้แก่ พ่อแม่ ผู้ปกครอง ครู และบุคลากรอื่นในโรงเรียน โรงเรียนทั่วไปที่มีการจัดการเรียนร่วมผู้บริหารจะเป็นผู้ที่มีบทบาทสำคัญยิ่งในโรงเรียน และจะเป็นผู้นำและสร้างบรรยากาศของการยอมรับนักเรียนพิการหรือที่มีความบกพร่องเรียนร่วมในโรงเรียน หากทางโรงเรียนมีการจัดตั้งคณะกรรมการ โรงเรียนไว้แล้วผู้บริหารโรงเรียนต้องนำเสนอเรื่องการจัดการเรียนร่วมให้คณะกรรมการ โรงเรียนทราบและพิจารณาแต่งตั้งคณะกรรมการจัดการเรียนร่วมประจำโรงเรียน ซึ่งประกอบด้วย ผู้บริหาร ผู้เชี่ยวชาญ ครูทั่วไป ครูการศึกษาพิเศษ พ่อแม่ ผู้ปกครอง และบุคคลภายนอก เพื่อกำหนดนโยบายการเรียนร่วม แนวทางการดำเนินงาน การจัดสรรงบประมาณ บทบาทหน้าที่ของบุคลากรทุกคนในโรงเรียน และรูปแบบการจัดการเรียนร่วม เมื่อคณะกรรมการจัดการเรียนร่วมประจำโรงเรียนประชุมกำหนดนโยบายและแนวทางการดำเนินงานในการจัดการเรียนร่วมเรียบร้อยแล้วทางโรงเรียนต้องจัดประชุมชี้แจงถึงนโยบายของโรงเรียน และมอบหมายหน้าที่ให้บุคลากรที่เกี่ยวข้อง โดยให้ถือเป็นปริมาณงาน พร้อมทั้งให้ทุกคนมีโอกาสในการแสดงความคิดเห็นและร่วมเป็นเจ้าของโครงการ นอกจากนี้ทางโรงเรียนต้องจัดทำป้ายประกาศ นำเสนอในลักษณะของโปสเตอร์ แผ่นพับ วีดีโอ หรือจัดป้ายนิเทศ เพื่อประชาสัมพันธ์ ให้ผู้ปกครองของเด็กพิการหรือมีความบกพร่องอาสาเป็นวิทยากร หรือหากมีกิจกรรมดำเนินงานด้านคนพิการในสังคมที่สอดคล้องกับการจัดการเรียนร่วมได้เผยแพร่ให้ทุกคนได้รับทราบ ครูทั่วไปและครูการศึกษาพิเศษต้องเป็นที่ปรึกษาซึ่งกันและกัน โดยทำงานร่วมกันเป็นทีม

3. กิจกรรมการเรียนการสอน (A : Activities)

กิจกรรมการเรียนการสอน คือ กิจกรรมภายในและภายนอกห้องเรียน เป็นส่วนหนึ่งของการจัดการเรียนการสอนในโรงเรียน ที่จะช่วยให้ นักเรียนทั่วไปและนักเรียนพิการหรือมีความบกพร่องได้รับการพัฒนา ทั้งในด้านร่างกาย จิตใจ อารมณ์ และสังคม ซึ่งประกอบด้วย

3.1 การบริหารการจัดการหลักสูตร แบ่งออกเป็น

3.1.1 หลักสูตรทั่วไป คือการปรับหลักสูตรที่ใช้กับนักเรียนทั่วไปมาใช้กับนักเรียนพิการหรือที่มีความบกพร่อง เช่น สำหรับนักเรียนที่มีความบกพร่องด้านการมองเห็น

เช่น เด็กที่มีความบกพร่องทางการเห็น อาจปรับจากการวาดรูปมาเป็นการปั้นแทน สำหรับนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการได้ยินอาจปรับให้ไม่ต้องอ่านออกเสียง

3.1.2 การจัดทำหลักสูตรเฉพาะ คือหลักสูตรที่เป็นแนวทางการศึกษาตั้งแต่ระดับบาลจนถึงมัธยมปลาย (หลักสูตรสำหรับหรือหลักสูตรคู่ขนาน) ซึ่งถือเป็นหลักสูตรเฉพาะบุคคลโดยพิจารณาจากระดับของความพิการ จากแผนการศึกษาเฉพาะบุคคลของนักเรียน โดยทางโรงเรียนอาจประยุกต์ตามแนวทางของกรมวิชาการ สำหรับเด็กที่มีความบกพร่องสติปัญญาหลายคน ไม่สามารถเรียนรู้ได้ตามหลักสูตรทั่วไป จึงจำเป็นต้องทำหลักสูตรขึ้นมาโดยเฉพาะ ซึ่งไม่ใช่หลักสูตรตัดต่อหรือนำหลักสูตรระดับประถมศึกษาไปจนถึงระดับมัธยมศึกษา สักส่วนของเนื้อหาหลักสูตรในชั้นประถมศึกษาของเด็กที่มีความบกพร่องด้านสติปัญญา ทักษะพื้นฐาน เช่น การอ่านออกเขียนได้ เลขคณิต ความเข้าใจในภาษาและเมื่ออยู่ในช่วงมัธยมศึกษาตอนปลายจะค่อย ๆ ลดลง แต่ถ้าเป็นเรื่องทักษะในการดำรงชีวิต ทักษะการเตรียมความพร้อมในด้านอาชีพจะต่ำในช่วงแรก ๆ แล้วจะค่อย ๆ เพิ่มมากขึ้น โดยการจัดเป็นชั้นเรียนพิเศษในโรงเรียนทั่วไปให้มีลักษณะคู่ขนานไปกับระดับชั้นเรียน ที่เพื่อนนักเรียนอยู่

3.1.3 การจัดทำหลักสูตรเพิ่มเติมสอนทักษะเฉพาะที่จำเป็นให้กับนักเรียนที่มีความพิการหรือที่มีความบกพร่อง เช่น ทักษะการดำรงชีวิต ได้แก่การรับประทานอาหาร การดูแลบ้านเรือน การทำความสะอาดร่างกาย การไปซื้อของ การใช้โทรศัพท์สาธารณะ การใช้บริการของไปรษณีย์ ธนาคาร ทักษะการอ่านเขียนอักษรเบรลล์ ทักษะการทำความเข้าใจกับสภาพแวดล้อมและการเคลื่อนไหว ทักษะการใช้แว่นขยายสำหรับนักเรียนที่บกพร่องทางการเห็น ทักษะทางสังคมกับเด็กออทิสติก ภาษามือสำหรับนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการได้ยิน เป็นต้น

3.2 แผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล (Individualized Education Program : IEP) เป็นแผนการจัดการศึกษาที่สอดคล้องกับความต้องการจำเป็นพิเศษของนักเรียนที่มีความพิการหรือบกพร่อง ซึ่งมีรายละเอียดเกี่ยวกับสิ่งอำนวยความสะดวก สื่อ บริการ และความช่วยเหลืออื่นใดทางการศึกษา ที่นักเรียนพิการหรือที่มีความบกพร่องต้องการ เรียกชื่อย่อว่า IEP กระทรวงศึกษาธิการ ได้ออกกฎกระทรวงกำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการจัดสรรงบประมาณทางการศึกษาสำหรับคนพิการ พุทธศักราช 2545 โดยให้มีการจัดสรรงบประมาณแต่ละปีเป็นเงินอุดหนุนสำหรับคนพิการในอัตราที่มากกว่า แต่ไม่เกิน 5 เท่าของเงินอุดหนุน ด้านสื่อและวัสดุการศึกษาที่จัดสรรให้แก่เด็กทุกคน

3.2.1 วัตถุประสงค์ในการใช้ IEP มีอยู่ 2 ประการ

3.2.1.1 เป็นแผนที่เขียนขึ้นเป็นลายลักษณ์อักษร สำหรับเด็กคนใดคนหนึ่งโดยเฉพาะ หรือประชุมเด็กเฉพาะกรณีเกี่ยวกับเด็กใน IEP จะมีข้อมูลในการจัดการเด็ก

เข้ารับบริการการศึกษาและบริการที่เกี่ยวข้องอื่น ๆ

3.2.1.2 เป็นเครื่องมือในการจัดการกับกระบวนการตรวจสอบ
และกระบวนการสอนจะมีส่วนเกี่ยวข้องกับการประเมินผลและวิธีการสอน

3.2.2 เหตุผลในการจัดทำ IEP

3.2.2.1 เพื่อให้สอดคล้องกับกฎกระทรวงกำหนดหลักเกณฑ์ และ
วิธีการให้คนพิการได้มีสิทธิได้รับสิ่งอำนวยความสะดวก สื่อ บริการ และความช่วยเหลืออื่นใด
ทางการศึกษาและกฎกระทรวงกำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการจัดสรรงบประมาณทางการศึกษา
สำหรับคนพิการ พุทธศักราช 2545 และมาตรา 10 วรรค 3 ในพระราชบัญญัติการศึกษา
แห่งชาติ พุทธศักราช 2542 และฉบับปรับปรุงแก้ไข พุทธศักราช 2545 ซึ่งกำหนดให้มีสิ่งอำนวยความสะดวก สื่อ บริการ และสิทธิในการรับบริการช่วยเหลือตามความต้องการจำเป็นพิเศษทุกคน

3.2.2.2 เพื่อประกันความเหมาะสมในการจัดการศึกษาให้แก่เด็กพิการ
หรือที่มีความบกพร่องตามความต้องการพิเศษของแต่ละบุคคล

3.2.2.3 เพื่อประกันได้ว่ามีการจัดการบริการทางการศึกษาพิเศษต่าง ๆ
ตามที่ระบุไว้จริง

3.2.2.4 เพื่อเป็นแนวทางในการดำเนินการควบคุมและติดตามผล
การให้บริการ

3.3 แผนการสอนเฉพาะบุคคล (Individual Implementation Plan : IIP)

เป็นแผนการสอนที่จัดขึ้นเฉพาะเจาะจงสำหรับนักเรียนพิการหรือที่มีความบกพร่องคนนั้น ๆ
ในวิชาหรือทักษะที่เป็นจุดอ่อน แผนการสอนเฉพาะบุคคลนี้จัดทำขึ้นเพื่อช่วยให้นักเรียนบรรลุ
จุดประสงค์และเป้าหมายที่กำหนดไว้ใน IIP

3.4 การตรวจสอบทางการศึกษา (Educational Assessment) หมายถึง
กระบวนการที่ใช้วิธีการต่าง ๆ หลายวิธีในกระบวนการข้อมูลทั้งหมดที่เกี่ยวกับนักเรียน
โดยมีวัตถุประสงค์ในการที่จะกำหนดปัญหาและหาข้อเท็จจริงเกี่ยวกับปัญหา 3 ด้าน คือ
ด้านวิชาการ ด้านพฤติกรรม และร่างกาย รวมทั้งตัดสินใจเกี่ยวกับนักเรียนในเรื่องการส่งต่อ
การคัดแยก การกำหนดประเภทของเด็กที่มีความต้องการพิเศษ การวางแผน และการประเมิน
ความก้าวหน้าของนักเรียน

3.5 เทคนิคการสอน เทคนิคการสอนที่ควรนำมาใช้กับนักเรียนพิการหรือที่มี
ความบกพร่องเป็นพิเศษ มีดังนี้

3.5.1 การวิเคราะห์งาน (Task Analysis) เป็นเครื่องมือ 2 อย่าง คือ

เป็นเทคนิคการสอนและเป็นเครื่องมือตรวจสอบประเมินว่า เด็กมีทักษะในเรื่องนั้น ๆ แล้วหรือไม่ การวิเคราะห์งานสามารถใช้ได้หลายกรณี โดยทั่วไปหลายคนเข้าใจผิดว่าการวิเคราะห์งานใช้สอน เฉพาะทักษะการดำรงชีวิตหรือฝีมือ เช่น การสานกด้วยไบลานเท่านั้น แต่ในความจริงสามารถ นำเทคนิคการวิเคราะห์งานไปใช้ในด้านวิชาการได้ด้วย ในวิชาคณิตศาสตร์ หากต้องสอนทักษะ ใหม่ ต้องมีการประเมินพื้นฐานความรู้เดิมของเด็ก ก่อนที่จะเริ่มสอนทักษะใหม่ ตัวอย่างเช่น ในการสอนบวก ซึ่งการสอนบวกคือการรวมกัน $1 + 1 = 2$ ต้องมีทักษะเบื้องต้นที่เด็กควรจะรู้ ก่อนที่จะมาถึงทักษะตรงนี้ ในการวิเคราะห์งานจะช่วยให้ครูตรวจสอบได้ว่า เด็กจะต้องมีความรู้ พื้นฐานอะไรมาก่อนมาเรียนเนื้อหานี้ ดังนั้นในการบวกเลข เด็กจะต้องรู้จักตัวเลข 0-9 และ รู้ความหมายและค่าของตัวเลขแต่ละตัว หากไม่รู้ค่าของจำนวนเด็กบวกเลขไม่ได้ นอกจากนี้เด็ก ยังต้องรู้จักและเข้าใจค่าประจำหลัก ในการสอนหลักเดียว ครูอาจไม่ประสบปัญหา เช่น $1 + 1 = 2$ แต่เมื่อเป็นเลข 2 หลัก เด็กต้องรู้จัก หลักสิบ หลักร้อย หลักพัน จึงบวกเลขเพิ่มเติมขึ้นไปได้ ทุกอย่างมีกระบวนการของการใช้ทักษะการวิเคราะห์งานมาเป็นเทคนิคการสอน เพื่อให้ครู ตรวจสอบและประเมินว่าเด็กมีพื้นฐานเพียงพอแล้วหรือไม่ ดังนั้นเวลาครูจะสอนเด็กพิการหรือ ที่มีความบกพร่อง เด็กอยู่ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 แต่มีความรู้พื้นฐานในวิชาเลขอาจไม่ถึงระดับ ชั้นอนุบาล 3 ยังไม่รู้ค่าของตัวเลข การที่ครูจะสอนเนื้อหาวิชาคณิตศาสตร์ในระดับชั้นประถมศึกษา ปีที่ 2 จึงเป็นไปได้สิ่งที่ครูทำได้คือ พิจารณาว่าเด็กมีความรู้พื้นฐานอยู่ในระดับใดแล้วเริ่ม จากจุดนั้นมาเรื่อย ๆ

3.5.2 การสอน โดยเพื่อนช่วยสอน (Peer Tutoring) การสอนโดยเพื่อนช่วยสอน (Peer Tutoring) หมายถึง วิธีการสอนที่ให้เพื่อนนักเรียนช่วยสอนให้เพื่อนเกิดการเรียนรู้ใน เรื่องต่าง ๆ แบบตัวต่อตัว หรือ 1 : 1 โดยเพื่อนช่วยสอนอาจเป็นนักเรียนชั้นที่สูงกว่าหรือนักเรียน ชั้นเดียวกัน อายุเท่ากันแต่มีความสามารถสูงกว่ามาช่วยสอน

3.5.3 ระบบเพื่อนช่วยเพื่อน (Buddy System) ในการจัดการเรียนการสอน โดยเพื่อนช่วยเพื่อนในด้านวิชาการยังต้องอาศัยความร่วมมือของเพื่อนนักเรียนทุกคนใน การส่งเสริมกำลังใจและช่วยเหลืออำนวยความสะดวกแก่เพื่อนพิการหรือที่มีความบกพร่องใน เรื่องทั่วไป เช่น นำทางไปห้องเรียน ห้องน้ำ และโรงอาหาร อ่านหนังสือบนกระดานหรือ แผ่นใส สื่อสารกับผู้อื่น เขียนตัวอักษรปกติให้ เป็นต้น อาจกล่าวได้ว่า ระบบเพื่อนช่วยเพื่อน เป็นการฝึกทักษะทางสังคม ระหว่างเพื่อนนักเรียนพิการหรือที่มีความบกพร่องและนักเรียนทั่วไป การจัดการเรียนการสอนระบบเพื่อนช่วยเพื่อน จะทำให้นักเรียนเกิดความสัมพันธ์อันดีต่อกัน นักเรียนทั่วไปได้เรียนรู้วิธีการช่วยเหลือบุคคลพิการหรือที่มีความบกพร่องที่ถูกต้อง และเหมาะสม

ขณะเดียวกันนักเรียนพิการหรือที่มีความบกพร่องได้เรียนรู้วิธีปฏิบัติต่อเพื่อน ที่ให้ความช่วยเหลือหรืออำนวยความสะดวกแก่ตนเองอย่างถูกวิธี อย่างไรก็ตาม ครูผู้จัดการเรียนการสอนระบบเพื่อนช่วยเพื่อน พึงระมัดระวังปัญหาบางประการที่อาจเกิดขึ้นได้ ดังอย่างเช่น นักเรียนพิการหรือที่มีความบกพร่องรอกอยเวลาที่จะมีผู้มาช่วยเหลือตลอดเวลา ส่วนนักเรียนผู้ปฏิบัติหน้าที่เพื่อนช่วยเพื่อนอาจทุ่มเวลาในการช่วยเหลือและอำนวยความสะดวกให้เพื่อนมากเกินไป ในทางตรงกันข้ามนักเรียนผู้นั้นอาจเกิดความรำคาญและมีทัศนคติที่ไม่ดีต่อเพื่อนได้ ในบางกรณีนักเรียนผู้ปฏิบัติหน้าที่เพื่อนช่วยเพื่อน ต้องการช่วยเหลือและอำนวยความสะดวกให้เพื่อนอย่างเต็มที่ หรือเกิดความรู้สึกว่าหากทำงานอาจส่งผลให้นักเรียนพิการหรือที่มีความบกพร่องเกิดความรู้สึกว่าตนเองทำอะไรไม่ได้ดีพอ จึงควรให้ความรู้ในการปฏิบัติตนระหว่างเพื่อนให้เข้าใจก่อน หากพบว่าเกิดปัญหาใด ๆ ครูควรช่วยเหลือแนะนำ เพื่อให้การจัดการเรียนการสอนดังกล่าวเกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผลอย่างแท้จริง

3.6 การรายงานความก้าวหน้าของนักเรียน การติดตามความก้าวหน้าของนักเรียนในปัจจุบันใช้วิธีการทบทวนและปรับ IEP ปีละอย่างน้อย 2 ครั้ง รวมทั้งมีการรายงานความก้าวหน้าของนักเรียนโดยสรุปจาก IIP ที่สอนเด็กในแต่ละสาระการเรียนรู้ ทักษะ และกิจกรรมต่าง ๆ ซึ่งจะมีการระบุว่าประเมินโดยวิธีใดและใช้เกณฑ์อะไร โดยนำเสนอในรูปของกราฟแท่ง กราฟเส้นประกอบการบรรยาย หรือคิดเป็นคะแนนหรือเกรดในชั้นประถมศึกษา ครูทั่วไปและครูการศึกษาพิเศษที่ร่วมกันสอนนักเรียนพิการหรือที่มีความบกพร่องเรียนร่วมอาจแยกกันประเมินผลนักเรียน กล่าวคือ ครูแต่ละคนประเมินผลและให้เกรดนักเรียนเฉพาะส่วนของตน พร้อมทั้งมีรายละเอียดเกี่ยวกับการพัฒนาการของนักเรียนพิการหรือที่มีความบกพร่องประกอบด้วย แล้วจึงนำผลการประเมินของครูแต่ละคนมาตัดสินใจร่วมกัน

3.7 การจัดกิจกรรมการสอนนอกห้องเรียนและชุมชน นอกจากกิจกรรมการสอนที่ครูจัดให้ภายในชั้นเรียนและภายในโรงเรียนแล้ว ยังมีกิจกรรมนอกโรงเรียน ซึ่งทางโรงเรียนควรมีการบริหารจัดการในเรื่องเกี่ยวกับความปลอดภัย ที่พัก ขานพาหนะ ฯลฯ เพื่อช่วยให้การเข้าร่วมกิจกรรมนอกสถานที่ของนักเรียนพิการมีคุณภาพ ลักษณะกิจกรรมนอกห้องเรียน เช่น ในวิชาพลศึกษาจัดให้นักเรียนที่พิการหรือที่มีความบกพร่องได้เข้าร่วมกิจกรรมกับนักเรียนทั่วไปในสนามเด็กเล่น กิจกรรมห้องสมุด โดยนำเทคโนโลยีสารสนเทศ (Information and Communication Technology : ICT) เข้ามาให้ประโยชน์ เพื่อให้คนพิการทุกประเภทมีโอกาสเข้าถึงข้อมูลข่าวสาร .

3.8 การรับประกันคุณภาพ โรงเรียนกำหนดกิจกรรมการประกันคุณภาพการจัดการเรียนร่วม ดังนี้

3.8.1 จัดตั้งคณะกรรมการประกันคุณภาพการจัดการเรียนร่วมขึ้นมา โดยที่คณะกรรมการประกันคุณภาพควรมีขั้นตอนการทำงาน ดังนี้

3.8.1.1 ประชุมเพื่อแถลงนโยบายกับผู้บริหาร ครู บุคลากรอื่น ในโรงเรียนและผู้ปกครอง

3.8.1.2 จัดทำป้ายนิเทศ แผ่นพับเพื่อให้ผู้เกี่ยวข้องได้รับทราบนโยบาย

3.8.1.3 ประชุมปรึกษาหารือเกี่ยวกับองค์ประกอบหรือตัวบ่งชี้ และเกณฑ์ในการประกันคุณภาพการจัดการเรียนร่วมอย่างชัดเจน

3.8.1.4 กำหนดกิจกรรมการประกันคุณภาพการจัดการเรียนร่วม

3.8.1.5 การจัดอบรมบุคลากรในโรงเรียนให้มีความรู้เกี่ยวกับการจัดการเรียนร่วม

3.8.1.6 จัดห้องสอนเสริม

3.8.1.7 จัดประชุมครู/ผู้ปกครอง อย่างน้อย 2 ครั้ง/ 1 ปีการศึกษา

3.8.1.8 จัดทำแผนการศึกษาเฉพาะบุคคล (IEP)

3.8.1.9 จัดทำแผนการศึกษาเฉพาะบุคคล (IIP)

3.8.1.10 นำเสนอการประกันคุณภาพให้ผู้บริหารและบุคลากรอื่น ๆ ทราบ หากมีหน่วยงานภายนอกมาขอคู่มือการประกันคุณภาพการจัดการเรียนร่วม ก็สามารถนำเสนอผลการประเมินคุณภาพให้แก่หน่วยงานภายนอกได้รับทราบกลไกการดำเนินงาน

3.8.2 กลไกการดำเนินงาน เมื่อคณะกรรมการการประกันคุณภาพได้มีการประชุมและรับทราบนโยบายร่วมกันแล้ว การดำเนินงานในเรื่องการกำหนดระบบประกันคุณภาพการจัดการเรียนร่วม ร่วมกันนั้น เป็นระบบการประเมินผลภายใน โดยให้ความสำคัญกับการประเมินตนเอง (Self-evaluation)

3.8.3 กระบวนการในการตรวจสอบการปฏิบัติงานของโรงเรียนในด้านการจัดการเรียนร่วม ร่วมกันนั้น จะต้องเริ่มจากขั้นตอน ดังนี้

3.8.3.1 การวางแผน (Plan) การวางแผนเป็นสิ่งสำคัญมากสำหรับการจัดการเรียนร่วมกัน เนื่องจากการจัดการเรียนร่วมกันนั้น ต้องมีบุคคลหลายกลุ่มเข้ามาทำงาน ร่วมกัน ตั้งแต่ผู้บริหาร ครูทั่วไป ครูการศึกษาพิเศษ ผู้ปกครองนักเรียนทั่วไปและนักเรียนพิการ หรือที่มีความบกพร่อง ซึ่งการทำในลักษณะนี้ เราเรียกว่า Collaboration

3.8.3.2 การปฏิบัติงาน (Do) การปฏิบัติตามแผนงานที่กำหนดขึ้น

ซึ่งคณะทำงานต้องมีการวางแผนเป็นรูปธรรม มีการกำหนดผู้รับผิดชอบในแต่ละส่วนงานอย่างชัดเจน อาจจัดทำเป็นปฏิทินการปฏิบัติงาน โดยกำหนดวัน เดือน ปี ของการเริ่มต้นปฏิบัติงาน และกำหนดวันสิ้นสุดเพื่อที่จะได้วัดและประเมินผลการปฏิบัติงานในขั้นต่อไป

3.8.3.3 การตรวจสอบ (Check) การตรวจสอบตนเองนั้น

ต้องมีฐานข้อมูลในการรองรับอย่างชัดเจน คณะทำงานต้องกำหนดองค์ประกอบและเกณฑ์ในการประเมินผลการปฏิบัติงานด้วยตนเอง

3.8.3.4 การปรับปรุงแก้ไข (Action) การปรับปรุงแก้ไขเกิดจาก

การตรวจสอบขั้นตอนการปฏิบัติงานจากการประเมิน แล้วนำผลที่ได้มาปรับปรุงแก้ไข เพื่อให้การปฏิบัติงานมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

3.8.3.5 การรายงานผลการประเมิน คณะทำงานต้องจัดทำรายงานผล

การประเมินตนเอง (Self-study plan) กำหนดแบบการนำเสนอและรูปแบบการเผยแพร่ โดยต้องเผยแพร่ให้บุคลากรทุกกลุ่มและทุกคนรับทราบ

3.9 กิจกรรมประกันคุณภาพ การจัดกิจกรรมประกันคุณภาพนั้นจะต้องมี

การประชุม เพื่อทำความเข้าใจกับบุคลากรทุกกลุ่ม ถือว่าการประชุมหรือการจัดการประชุมเชิงปฏิบัติการ เรื่องการประกันคุณภาพการจัดการเรียนกลุ่มร่วมกัน เป็นกิจกรรมแรก ที่คณะกรรมการการประกันคุณภาพการจัดการเรียนร่วมกันจะต้องทำ จากนั้นควรมีการให้ข้อมูลสารสนเทศแก่บุคลากรทุกคนให้ทราบโดยทั่วกัน โดยมีวิธีดังนี้

3.9.1 จัดป้ายนิเทศ เพื่อการประชาสัมพันธ์ข้อมูลสารสนเทศในโรงเรียน ซึ่งควรจัดเป็นระยะ ๆ แสดงให้เห็นผลการดำเนินงานของการประกันคุณภาพอย่างต่อเนื่อง

3.9.2 จัดทำแผ่นพับ เพื่อประชาสัมพันธ์ให้แก่บุคลากรในโรงเรียนและบุคคลทั่วไปได้ทราบ

3.9.3 จัดอบรมครูให้มีความรู้ในเรื่องการจัดการเรียนร่วม ความรู้ด้านการศึกษา พิเศษ โดยอาจเชิญวิทยากรผู้เชี่ยวชาญมาบรรยาย

3.10 การรับนักเรียนพิเศษหรือที่มีความบกพร่องเข้าเรียน ปฏิทินการรับคนพิการ (คณะอนุกรรมการคัดเลือกและจำแนกความพิการเพื่อการศึกษา. 2543 : 38-39)

ตาราง 2.1 ปฏิทินงานการรับคนพิการเข้าเรียนในสถานศึกษา

เดือน	การปฏิบัติงาน
พฤศจิกายน - กุมภาพันธ์	สถานศึกษาประกาศรับสมัครคนพิการเข้าเรียน โดยการประชาสัมพันธ์ และแจ้งระยะเวลาให้ทราบโดยทั่วกัน
มีนาคม	<ol style="list-style-type: none"> 1. จำแนกและคัดแยกคนพิการตามความต้องการพิเศษ โดยร่วมมือ และประสานงานกับศูนย์การศึกษาพิเศษประจำจังหวัด แพทย์ นักจิตวิทยา นักศึกษาพิเศษ ผู้ปกครอง และผู้เกี่ยวข้องที่เหมาะสม เป็นต้น 2. ส่งต่อคนพิการเข้ารับการศึกษิตตามความสามารถและความต้องการจำเป็นของคนพิการแต่ละบุคคล โดยคำนึงถึงความสะดวก และใกล้บ้านเป็นตามความสำคัญ และประสานงานกับสถานพยาบาล เพื่อส่งต่อเข้ารับการฟื้นฟูบำบัดในกรณีที่เหมาะสม
เมษายน	<ol style="list-style-type: none"> 1. เตรียมพร้อมในด้านความรู้หรือเจตคติให้กับบุคลากร เช่น ผู้บริหาร โรงเรียน ครูผู้สอน พ่อแม่ ผู้ปกครอง และผู้ที่เกี่ยวข้องโดยการอบรมหรือประชุม 2. เตรียมพร้อมในด้านสื่อ อุปกรณ์ที่จำเป็นในการจัดการเรียนการ 3. จัดตั้งคณะกรรมการจัดการศึกษาระดับ โรงเรียน
พฤษภาคม	จัดตั้งคณะกรรมการแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคลให้กับเด็กที่มีความต้องการพิเศษ
พฤษภาคม-ตุลาคม	<ol style="list-style-type: none"> 1. ดำเนินการสอนตามแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคลที่ได้จัดทำไว้เพื่อพัฒนาคนพิการให้เกิดการเรียนรู้ตามศักยภาพการปฏิบัติ 2. ติดตามและประเมินผลตามแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล เพื่อเป็นการประกัน คุณภาพว่าการศึกษาและการบริการคนพิการได้มีความสอดคล้องกับความต้องการ จำเป็นของคนพิการแต่ละบุคคล

ที่มา : คณะอนุกรรมการคัดเลือกและจำแนกความพิการเพื่อการศึกษา (2543 : 38 – 39)

ภาพประกอบ 2 ปฏิทินงานการรับเด็กพิเศษเข้าเรียนในสถานศึกษา

ที่มา : คณะอนุกรรมการคัดเลือกและจำแนกความพิการเพื่อการศึกษา (2543 : 38 - 39)

3.11 การจัดตารางเวลาให้บริการสอนเสริม

จำนวนเด็กที่ครูสอนเสริมจะต้องให้บริการควรเริ่มจากจำนวน 5-6 คน ในสัปดาห์แรก ๆ แล้วค่อย ๆ เพิ่มจำนวนเด็กขึ้นในสัปดาห์ต่อมาทีละสัปดาห์ แต่ควรจัดให้บริการตามจำนวนที่ต้องรับผิดชอบภายใน 6 สัปดาห์ ยกตัวอย่างเช่น ในสัปดาห์แรกที่ใช้บริการจัดตารางบริการให้แก่เด็ก 6 คน แล้วสัปดาห์ถัดไปเพิ่มอีก 2 คน รวมเป็น 8 คน และอีกสัปดาห์ต่อไปเพิ่มอีก 2 คน รวมเป็น 10 คน (หากครูต้องรับผิดชอบเด็ก จำนวน 10 คน) การค่อย ๆ ทบอจัดให้บริการเด็กเช่นนี้ จะช่วยผ่อนคลายความยุ่งยากในการที่จะต้องจัดตารางเวลาให้บริการแก่เด็ก ครูสอนเสริมจะต้องประสานงานกับครูทั่วไปทุกชั้นเรียนที่เด็กกระจายอยู่และจัดเวลาในแต่ละวันให้กับตนเองให้มีเวลาสำหรับการเตรียมการก่อนเด็กมารับบริการที่ห้องสอนเสริมหรือก่อนที่ครูสอนเสริมจะเข้าไปให้บริการในชั้นเรียน และจัดให้มีเวลาที่จะให้คำแนะนำปรึกษาหรือกับครูอื่น ๆ

4. ด้านเครื่องมือ (T : Tools)

เครื่องมือ หมายถึงสิ่งทีนำมาเป็นเครื่องมือในการบริหารการจัดการเรียนร่วม ช่วยให้นักเรียนพิการหรือที่มีความบกพร่องเกิดการเรียนรู้ และการดำเนินชีวิตได้อย่างมีประสิทธิภาพสูงสุด เป็นการช่วยสนับสนุนให้นักเรียนได้รับการศึกษาที่มีคุณภาพเครื่องมือดังกล่าว หมายถึงสิ่งต่อไปนี้

4.1 นโยบาย วิสัยทัศน์ พันธกิจ เป็นการกำหนดทิศทางในการปฏิบัติงาน และการบริการที่ชัดเจน ทำให้บุคลากรทุกคนในโรงเรียนและบุคคลทั่วไป รวมทั้งพ่อแม่รับรู้ว่ามีโครงการเรียนร่วมซึ่งควรกำหนดให้สอดคล้องกับนโยบายของกระทรวงศึกษาธิการและรัฐบาล

4.2 งบประมาณ โรงเรียนจำเป็นต้องจัดสรรงบประมาณให้เป็นเฉพาะเพื่อการจัดการเรียนร่วมให้กับเด็กพิการหรือที่มีความบกพร่อง

4.3 ระบบการบริหารจัดการ หากทางโรงเรียนได้มีการจัดตั้งคณะกรรมการโรงเรียนไว้แล้ว ผู้บริหารโรงเรียนจึงต้องนำเสนอเรื่องการจัดการเรียนร่วมจัดตั้งคณะกรรมการวางแผน โดยการนำเสนอให้มีการแต่งตั้งผู้แทนผู้ปกครองนักเรียนพิการหรือที่มีความบกพร่องเข้าร่วมเป็นกรรมการเพิ่มอย่างน้อย 1 คน และในคณะกรรมการ โรงเรียนจะต้องมีผู้ปกครองนักเรียนพิการหรือที่มีความบกพร่องเข้าร่วมในคณะกรรมการด้วยอย่างน้อย 1 คน จัดประชุมบุคลากรและ ผู้ปกครองนักเรียนที่มีความพิการหรือที่มีความบกพร่อง แต่ตั้งคณะกรรมการจัดการเรียนร่วมประจำโรงเรียน โดยให้มีอำนาจหน้าที่กำหนดนโยบายการจัดการเรียนร่วม เพื่อนำเสนอผู้บริหารโรงเรียนและคณะกรรมการโรงเรียน กำหนดแนวทางในการดำเนินงานจัดสรรงบประมาณ กำหนดบทบาทและหน้าที่ของบุคลากรทุกคนในโรงเรียน กำหนดรูปแบบในการจัดการเรียนร่วม และร่วมมือกับหน่วยงานและบุคลากรภายนอกที่เกี่ยวข้อง เช่น สาธารณสุข โรงพยาบาล หรือ

นักจิตวิทยา เป็นต้น แต่งตั้งผู้รับผิดชอบการจัดการเรียนร่วมแทนหัวหน้าโครงการทำหน้าที่ประสานงานและเลขานุการของคณะกรรมการจัดการเรียนร่วม 1 คน แต่งตั้งคณะกรรมการจัดทำแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคลประมาณ 5-7 คนต่อเด็ก 1 คน โดยผู้อำนวยการ/ครูใหญ่หรือผู้ช่วยเป็นประธาน และมีครูหรือตัวแทนครูที่สอนนักเรียนพิการหรือที่มีความบกพร่อง ครูการศึกษาพิเศษ ผู้ปกครอง นักจิตวิทยา ผู้เชี่ยวชาญอื่นที่เกี่ยวข้อง เช่น นักกายภาพบำบัด นักแก้ไขการพูดและภาษา และพ่อหรือแม่ของเด็กร่วมเป็นกรรมการ โดยให้ครูการศึกษาพิเศษเป็นผู้ประสานงานในการจัดทำ IEP และดำเนินการสอนตาม IEP โดยจัดทำ IEP สำหรับนักเรียนที่พิการหรือมีความบกพร่อง

4.4 การจัดระบบข้อมูล ระบบข้อมูลเป็นความจำเป็นพื้นฐานที่ต้องนำมาเป็นข้อมูลพื้นฐานในการทำงาน ได้แก่

4.4.1 ข้อมูลเกี่ยวกับนักเรียนพิการหรือที่มีความบกพร่องที่เรียนร่วม โรงเรียนจะต้องมีข้อมูลนักเรียนพิการหรือที่มีความบกพร่องในด้านต่าง ๆ ที่สามารถเรียนร่วมได้ เพื่อนำมาวางแผนในการจัดการศึกษา การมีข้อมูลดังกล่าวจะนำไปสู่การประกันโอกาสทางการศึกษาให้แก่เด็กเหล่านั้น ไม่ให้ดกหล่น สามารถนำมาวางแผนในการจัดชั้นเรียน และการเตรียมบุคลากร การสำรวจข้อมูลนักเรียนพิการหรือที่มีความบกพร่องและจัดทำเป็นแฟ้มข้อมูล รายละเอียดที่เกี่ยวกับเด็กเฉพาะบุคคลซึ่งเป็นประโยชน์ในการจัดการศึกษาเป็นอย่างมาก

4.4.2 ข้อมูลเกี่ยวกับบุคลากร ได้แก่ การสำรวจจำนวนครูการศึกษาพิเศษที่มีวุฒิทางด้านการศึกษาพิเศษหรือผ่านการฝึกอบรม จำนวนครูที่เรียนมาทางด้านจิตวิทยาเพื่อนำมาวางแผนจัดครูให้ทำการสอนตามความรู้ความสามารถ และนำมาวางแผนในการพัฒนาบุคลากรเพิ่มพูนประสิทธิภาพในการทำงานได้ดียิ่งขึ้น

4.4.3 ข้อมูลเครือข่าย ได้แก่ ข้อมูลของหน่วยงาน สถาบันทางการศึกษา สมาคม องค์กร มูลนิธิ ที่สามารถจะนำมาเป็นประโยชน์ในการนำมาเป็นเครือข่ายในการทำงาน เป็นการช่วยบุคลากร การช่วยเหลือฟื้นฟู บำบัด การสนับสนุนทรัพยากร สื่อ สิ่งอำนวยความสะดวก การมีข้อมูลเหล่านี้มาใช้ประโยชน์ต่อการทำงานด้านนี้ ควรจัดทำไว้อย่างเป็นระบบที่สามารถนำไปใช้ได้เป็นอย่างดี

4.4.4 ข้อมูลเกี่ยวกับสื่อ สิ่งอำนวยความสะดวก เพื่อนำมาวางแผนในการจัดหาสื่อ สิ่งอำนวยความสะดวกให้เพียงพอต่อความต้องการ เช่น เครื่องช่วยฟัง คอมพิวเตอร์ โปรแกรมซอฟต์แวร์ ที่เกี่ยวข้องในการพัฒนา แก้อักรัดเงิน ทางเดินห้องน้ำสำหรับคนพิการ เป็นต้น

4.5 การบริหารจัดการทรัพยากรบุคคล โรงเรียนจะต้องจัดทำแผนพัฒนาทรัพยากรบุคคลและแผนพัฒนาบุคลากร

4.5.1 การพัฒนาทรัพยากรบุคคล

4.5.1.1 กำหนดผู้รับผิดชอบการเรียนการสอนนักเรียนพิการหรือที่มีความบกพร่องโดยตรงและให้ทุกคนได้มีส่วนร่วมในการจัดการเรียนร่วม

4.5.1.2 ตำรavnักเรียนพิการหรือที่ที่มีความบกพร่องว่ามีความจำเป็นเท่าใด ต้องใช้บุคลากรเท่าใด

4.5.1.3 ให้มีระบบอาสาสมัครขึ้นโดยทางโรงเรียนจัดทำคู่มืออาสาสมัครและมีการออกปฐมนิเทศอาสาสมัคร อาสาสมัครนี้อาจเป็นพี่น้องของนักเรียนพิการหรือมีความบกพร่องนักศึกษา หรือคนในชุมชน โดยอาจจะให้คนในชุมชนเข้ามาถ่ายทอดภูมิปัญญาให้แก่แก่นักเรียน เช่นมาสอนดนตรีไทย มาสอนให้ทำงานเกษตร เป็นต้น

4.5.2 แผนพัฒนาบุคลากร

4.5.2.1 จัดประชุมครู บุคลากร ผู้ปกครองอย่างสม่ำเสมออย่างน้อยเดือนละ 1 ครั้ง

4.5.2.2 จัดอบรมความรู้เกี่ยวกับเด็กพิการ ให้ความรู้เกี่ยวกับครู บุคลากรอื่น ๆ และผู้ปกครองอย่างน้อยปีละ 2 ครั้ง โดยเชิญวิทยากรผู้เชี่ยวชาญด้านการศึกษาพิเศษมาให้ความรู้หรือส่งครูไปอบรมเกี่ยวกับหน่วยงานภายนอก

4.5.2.3 จัดกิจกรรมเข้าค่ายโรงเรียน “โครงการสายสัมพันธ์บ้านกับโรงเรียนเด็กพิเศษ” อย่างน้อยปีละ 1 ครั้ง ในด้านการคัดเลือกบุคลากรเข้ามาทำงานในโรงเรียนจะต้องมีระบบคัดเลือกบุคลากรที่จะมาทำหน้าที่ครูการศึกษาพิเศษ หรือมาทำหน้าที่เกี่ยวกับเด็กที่มีความบกพร่อง จะต้องวัดทัศนคติหรือมีการทดลองก่อน โดยจะต้องมีการสังเกต และการประเมินผลก่อนที่จะให้บุคลากรเหล่านั้นมาทำงานกับเด็กพิการหรือที่ที่มีความบกพร่อง นอกจากนี้คณะกรรมการจัดการเรียนร่วมหรือผู้บริหารอาจให้การสนับสนุนด้านอื่น ๆ เช่นการจัดทำวิจัยด้านการศึกษาพิเศษ ซึ่งเป็นการสนับสนุนพื้นฐานทางวิชาการเพิ่มขึ้น อาจจะสนับสนุนให้ทำงานวิจัยในชั้นเรียนหรืองานวิจัยพื้นฐาน โดยโรงเรียนควรให้การสนับสนุนเรื่องเงินทุน หรือมีที่ให้เสนองานวิจัย มีการผลิตสื่อการสอนให้โอกาสครูและบุคลากรได้แสดงความสามารถได้เต็มที่ ให้รางวัลกับครูที่สอนดี มีผลงาน และบุคลากรอื่นที่ปฏิบัติงานในโรงเรียนเพื่อเป็นขวัญและกำลังใจในการปฏิบัติงาน เช่น มีการประกวดคัดเลือกครู บุคลากร แล้วให้รางวัลโดยจัดทำบอร์ด ประกาศเกียรติคุณ อาจจัดทำโล่เกียรติคุณ ประกาศนียบัตร หรือรางวัลอื่น ๆ

4.6 การสื่อสารภายในองค์กร ทางโรงเรียนต้องมีการจัดระบบสื่อสารภายในองค์กรร่วมกับบุคลากรทุกคน โดยผู้บริหารมีการจัดประชุมสัมมนาคณะกรรมการโรงเรียน ครู บุคลากรอื่นที่เกี่ยวข้อง และผู้ปกครอง เพื่อหาวิธีการจัดการสื่อสารภายในองค์กรให้มีประสิทธิภาพ

รวมทั้งได้รับฟังปัญหาของทุกคน เริ่มตั้งแต่ผู้บริหาร ครู บุคลากรอื่น และผู้ปกครองต้องมีโอกาสได้รับข่าวสารอย่างทั่วถึงทุกคน และควรมีการให้ข้อมูลตอบกลับด้วย เป็นการสื่อสารที่ไม่ได้มีลักษณะเหมือนการสั่งการจากบนลงล่าง โดยมีนโยบายในการสื่อสารภายในองค์กรอย่างชัดเจน

4.7 การประสานงานกับผู้ปกครอง พยายามส่งเสริมให้ผู้ปกครองรับผิดชอบในการอบรมดูแลนักเรียนพิการหรือมีความบกพร่องให้มากขึ้น โดยครูช่วยสอนมีวิธีฝึก/ส่งเสริมให้ผู้ปกครองโดยใช้ภาษาที่เข้าใจง่ายและควรติดต่อกับผู้ปกครองและ/หรือสมาชิกอื่น ๆ ที่บ้านนักเรียนพิการหรือที่มีความบกพร่องโดยเลือกทำสิ่งต่าง ๆ ต่อไปนี้พอที่จะทำได้ เช่น

4.7.1 พุดคุยเกี่ยวกับเด็กในแต่ละวันกับผู้ปกครองและ/หรือ สมาชิกอื่น ๆ
เวลามารับส่งนักเรียน

4.7.2 สอบถามผู้ปกครองเกี่ยวกับการพาลูกไปพบแพทย์หรือนักวิชาชีพต่างๆ เช่น แพทย์ และ/หรือนักวิชาชีพแนะนำอย่างไรและได้ทำตามที่ได้แนะนำหรือไม่

4.7.3 เชิญผู้ปกครองให้มาพบเพื่อพูดคุยเกี่ยวกับ ตัวเด็กเดือนละครั้ง หรือภาคเรียนละครั้งสำหรับผู้ปกครองที่ไม่ค่อยได้มาโรงเรียน

4.7.4 แจ้งผลการเรียนของเด็กให้ผู้ปกครองทราบทุกสัปดาห์หรือทุกเดือน

4.8 การประสานงานเกี่ยวกับนักวิชาชีพหรือผู้เชี่ยวชาญ พยายามใช้ประโยชน์จากการเป็นผู้รู้ของนักวิชาชีพหรือผู้เชี่ยวชาญในท้องถิ่น เท่าที่มีโอกาสจะอำนวยความสะดวกและควรทำสิ่งต่อไปนี้เท่าที่พอจะทำได้ เช่น

4.8.1 พาเด็กไปพบนักวิชาชีพเพื่อรับการวินิจฉัยและบริการเสริม

4.8.2 ติดต่oprสานงานกับนักวิชาชีพ เช่น โทรศัพท์ เขียนจดหมายเพื่อสอบถามข้อมูลเกี่ยวกับตัวเด็ก ขอคำแนะนำว่าจะให้ทางโรงเรียนช่วยอะไรได้บ้าง

4.8.3 เชิญให้นักวิชาชีพมาเยี่ยมที่โรงเรียน เพื่อนิเทศการให้บริการเสริมแก่เด็กเดือนละครั้งหรือภาคเรียนละครั้ง การประสานงานเกี่ยวกับบุคคลหลายๆ ฝ่ายที่เกี่ยวข้องควรมีใบหน้ายิ้มแย้มแจ่มใส ภิรยาทำทางที่สุภาพ และรู้จักจังหวะที่จะพูดเรื่องต่างๆ ซึ่งจะช่วยให้ได้รับความร่วมมือจากบุคคลต่างๆ ได้ดียิ่งขึ้น

4.9 การมีส่วนร่วมและความพึงพอใจของผู้ปฏิบัติงาน เมื่อทางโรงเรียนได้ดำเนินการตามนโยบายที่กำหนดไว้แล้ว ผู้บริหารควรมีการวางแผนในการที่จะสำรวจการมีส่วนร่วม ความพึงพอใจ และการปฏิบัติงานของบุคลากรทุกคน โดยให้ผู้บริหารจัดประชุม แจงนโยบาย การบริหารงานและกำหนดบทบาทหน้าที่ของตนเองอย่างชัดเจน มีการสัมมนาพูดถึงปัญหาต่างๆ ที่เกิดขึ้นภายในและภายนอกโรงเรียน แลกเปลี่ยนความคิดเห็นซึ่งกันและกัน โดยมีการประเมินความพึงพอใจในการบริหารงานการปฏิบัติงานของผู้บริหาร อาจารย์ และบุคลากร พร้อมกับ

นำผลมาปรับปรุงโดยสำรวจด้วยแบบสอบถามหรือแบบสัมภาษณ์ หรือทั้ง 2 อย่าง ในการประชุม ควรมีการจัดประชุมตามลักษณะงานที่ต่างกัน เช่น ประชุมครู 1 กลุ่ม ประชุมบุคลากร 1 กลุ่ม ประชุมบุคลากรอื่น 1 กลุ่ม

4.10 กฎกระทรวง ได้แก่ กฎกระทรวงกำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการให้คนพิการ มีสิทธิได้รับ สิ่งอำนวยความสะดวก สื่อ บริการ และความช่วยเหลืออื่นใดทางการศึกษา พุทธศักราช 2545 และกฎกระทรวงกำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการจัดสรรงบประมาณ ทางการศึกษาสำหรับคนพิการ พุทธศักราช 2545 เป็นเครื่องมือในการกำหนดให้นักเรียนพิการ หรือที่มีความบกพร่อง มีสิทธิได้รับสิ่งอำนวยความสะดวก สื่อ บริการ และความช่วยเหลืออื่นใด เพื่อนำมาใช้ในการเรียนร่วมและกำหนดให้มีการจัดสรรงบประมาณแต่ละปี เป็นเงินอุดหนุน สำหรับคนพิการในอัตราที่มากกว่าแต่ไม่เกินห้าเท่าของเงินอุดหนุน ด้านสื่อและวัสดุการศึกษา ที่จัดสรรให้แก่เด็กเรียนทั่วไปก่อน

4.11 เทคโนโลยี สิ่งอำนวยความสะดวก (Assistive Technology : AT) หมายถึง เทคโนโลยีที่คนพิการใช้ ซึ่งได้มีการพัฒนาและการใช้ประโยชน์เทคโนโลยีเพื่อช่วยคนพิการ ดำรงชีวิตอิสระ สามารถปฏิบัติงานและผลผลิตต่าง ๆ ออกมาได้ เรียกว่า “เทคโนโลยีสิ่งอำนวยความสะดวก” ซึ่งตรงกับภาษาอังกฤษว่า Assistive หรือใช้ชื่อย่อว่า AT โดยอาจเป็นเทคโนโลยี ระดับพื้นฐาน (Low Technology) หรือ (High Technology) ก็ได้ ทั้งนี้อาจเป็นเครื่องมือ ที่สามารถซื้อหาได้ตามร้านค้าทั่วไป เช่น โทรศัพท์ที่หน้าปัดมีตัวเลขและตัวอักษรขนาดใหญ่ เพื่อให้คนที่เห็นเลือนรางเห็นได้ชัดเจนขึ้นจนกระทั่งเครื่องมือที่มีการออกแบบพิเศษให้คนพิการ ใช้เป็นเฉพาะบุคคล เช่น แก้วออร์ดเซ็นไฟฟิงที่ใช้ท่อพลาสติกบังคับการเคลื่อนไหว โดยคนพิการ ดูดหรือเป่าลมเข้าท่อแทนการใช้นิ้วมือกดบังคับ สวิตช์เล็ก ๆ ที่ติดกับแก้วเหมือนคนพิการร่างกาย ทั่วไปสามารถใช้มือได้ เป็นต้น

4.12 สิ่งอำนวยความสะดวก (Accessibility) หมายถึง อุปกรณ์ เครื่องมือ โครงสร้างทางสถาปัตยกรรม สิ่งแวดล้อม เพื่อช่วยให้คนพิการแต่ละประเภทได้รับการศึกษา โดยสะดวกและสอดคล้องตามความจำเป็นของแต่ละบุคคล สิ่งอำนวยความสะดวกสำหรับ นักเรียนพิการหรือที่มีความบกพร่องแต่ละประเภท

4.13 ครูการศึกษาพิเศษ หมายถึง ครูที่ได้รับการศึกษาสาขาการศึกษาพิเศษ ในระดับปริญญาตรีขึ้นไป หรือผู้ที่ได้รับการอบรมตามหลักสูตรที่กระทรวงศึกษาธิการกำหนด ที่ปฏิบัติหน้าที่เป็นครูเดินสอน ครูสอนเสริม หรือครูสอนสอนนักเรียนพิการหรือที่มีความบกพร่องในชั้นเรียนพิเศษในโรงเรียนทั่วไป

สรุป การบริหารจัดการเรียนร่วมสำหรับนักเรียนพิการหรือที่มีความบกพร่องโดยใช้ โครงสร้างชี้ท ทำให้โรงเรียนได้พิจารณาองค์ประกอบทุกด้าน เพื่อสนองตอบความต้องการ จำเป็นพิเศษของนักเรียนพิการหรือที่มีความบกพร่อง ผู้บริหารสถานศึกษาสามารถบริหาร จัดการเรียนร่วมอย่างเป็นระบบ การบริหารเป็นไปอย่างบูรณาการและมีประสิทธิภาพ สอดคล้อง กับหลักธรรมาภิบาลหรือหลักการระบบกลไกการบริหารกิจการบ้านเมืองและสังคมที่ดี

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

งานวิจัยในประเทศ

ริงศักดิ์ เชื้อนแก้ว (2550 : 165 - 167) ได้ศึกษาสภาพการดำเนินงานและความต้องการ จัดการเรียนร่วมของเด็กที่มีความต้องการพิเศษในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา หนองคาย เขต 2 พบว่า สภาพการดำเนินงานและความต้องการจัดการเรียนร่วม จำนวน 5 ด้าน คือด้านประสานงาน ด้านบุคลากร ด้านค่านงบประมาณ ด้านอาคารสถานที่ตามความคิดเห็น ของผู้บริหาร ครูผู้สอน และครูผู้รับผิดชอบเด็กที่มีความต้องการพิเศษพบว่า 1) ผู้บริหาร ครูผู้สอน และครูผู้รับผิดชอบเด็กที่มีความต้องการพิเศษ มีความคิดเห็นต่อสภาพการดำเนินงาน การจัดการเรียนร่วมสำหรับเด็กที่มีความต้องการพิเศษในสถานศึกษา โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าอยู่ในระดับปานกลางทุกด้าน และมีความต้องการจัดการเรียน ร่วมสำหรับเด็กที่มีความต้องการพิเศษในสถานศึกษาโดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็น รายด้านพบว่า อยู่ในระดับมาก 3 ด้านคือ ด้านบุคลากร ด้านประสานงาน และด้านงบประมาณ เมื่อพิจารณาตามสถานภาพของบุคลากร พบว่า ทั้งผู้บริหาร ครูผู้สอนและครูผู้รับผิดชอบเด็กที่มี ความต้องการพิเศษ ต่างก็มีความต้องการอยู่ในระดับมาก 2) ผลการเปรียบเทียบสภาพ การดำเนินงานจัดการเรียนร่วมในสถานศึกษาของผู้บริหาร ครูผู้สอนและครูผู้รับผิดชอบเด็กที่มี ความต้องการพิเศษ โดยรวมไม่แตกต่างกัน สถานศึกษาขนาดใหญ่กับขนาดเล็ก และขนาดกลาง กับขนาดเล็ก มีสภาพการดำเนินงานแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนสถานศึกษาที่มีขนาดใหญ่กับขนาดกลางไม่แตกต่างกัน 3) ผลการเปรียบเทียบความต้องการ การดำเนินงานจัดการเรียนร่วมในสถานศึกษาของผู้บริหาร ครูผู้สอนและครูผู้รับผิดชอบเด็กที่มี ความต้องการพิเศษ โดยรวมพบว่าไม่แตกต่างกัน สถานศึกษาขนาดใหญ่กับขนาดเล็ก และขนาด กลางกับขนาดเล็กมีความต้องการแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนสถานศึกษา ที่มีขนาดใหญ่กับขนาดกลางมีความต้องการไม่แตกต่างกัน

สมศักดิ์ ไชยโชติ (2550 : 126) ได้ศึกษา สภาพและปัญหาการจัดการเรียนร่วม ตามมาตรฐานการศึกษาพิเศษ โรงเรียนเรียนร่วมสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากาฬสินธุ์ เขต 3

พบว่า 1) ระดับสภาพการจัดการเรียนร่วมตามมาตรฐานการศึกษาพิเศษ โรงเรียนเรียนร่วมสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากาฬสินธุ์ เขต 3 โดยภาพรวมอยู่ในระดับดีมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่ามาตรฐานด้านนักเรียน มาตรฐานด้านกระบวนการเรียนการสอน มาตรฐานด้านปัจจัยอยู่ในระดับมาก ส่วนมาตรฐานด้านบริหารจัดการ อยู่ในระดับปานกลาง ส่วนระดับปัญหาการจัดการเรียนร่วมตามมาตรฐานการศึกษาพิเศษ โรงเรียนเรียนร่วมทั้งในภาพรวมและรายด้านทุกด้าน อยู่ในระดับน้อย 2) สภาพการจัดการเรียนร่วมตามมาตรฐานการศึกษาพิเศษ โรงเรียนเรียนร่วมสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากาฬสินธุ์ เขต 3 ตามความคิดเห็นของผู้บริหารและครูทั้งในภาพรวมและรายด้านทุกด้าน ไม่แตกต่างกัน ส่วนระดับปัญหาการจัดการเรียนร่วมตามมาตรฐานการศึกษาพิเศษ โรงเรียนเรียนร่วมทั้งในภาพรวมและรายด้านทุกด้าน ไม่แตกต่างกัน 3) สภาพการจัดการเรียนร่วมตามมาตรฐานการศึกษาพิเศษ โรงเรียนเรียนร่วมสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากาฬสินธุ์ เขต 3 ตามความคิดเห็นของผู้บริหารและครูที่ปฏิบัติงาน ในโรงเรียนที่มีขนาดต่างกัน ในทั้งในภาพรวมและรายด้านทุกด้าน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ส่วนปัญหาการจัดการเรียนร่วมตามมาตรฐานการศึกษาพิเศษ โรงเรียนเรียนร่วม ตามความคิดเห็นของผู้บริหารและครูที่ปฏิบัติงาน ในโรงเรียนที่มีขนาดต่างกัน โดยรวม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ประภัสสร ทศนพงษ์ (2550 : 81 - 83) ได้ศึกษาปัญหาในการจัดการศึกษาพิเศษ ในโรงเรียนเรียนร่วม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากสกลนคร เขต 2 ตามกรอบแนวคิดการบริหารจัดการเรียนร่วมตามโครงสร้างซิท 4 ด้าน คือด้านนักเรียน ด้านสภาพแวดล้อม ด้านการจัดการเรียนการสอน และด้านเครื่องมือ/สื่อ/นวัตกรรม โดยศึกษาจากความคิดเห็นของผู้บริหารและครูผู้สอนในโรงเรียนเรียนร่วม พบว่า 1) ผู้บริหารและครูผู้สอนในโรงเรียนเรียนร่วม มีปัญหาในการจัดการศึกษาพิเศษ โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่ามีปัญหาในระดับมาก คือ ด้านสภาพแวดล้อม ด้านเครื่องมือ และด้านผู้เรียน ส่วนด้านกิจกรรมการเรียนการสอนมีปัญหอยู่ในระดับปานกลาง 2) ผู้บริหารและครูผู้สอนในโรงเรียนเรียนร่วม มีปัญหาในการจัดการศึกษาพิเศษ โดยรวมไม่แตกต่างกัน เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่ามีปัญหาด้านสภาพแวดล้อมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนด้านอื่น ๆ ไม่แตกต่างกัน เมื่อเปรียบเทียบประสบการณ์การทำงานที่ต่ำกว่า 5 ปี และในระดับมาก คือ ด้านสภาพแวดล้อม ด้านเครื่องมือ และด้านผู้เรียน ส่วนด้านกิจกรรมการเรียนการสอน มีปัญหอยู่ในระดับปานกลาง 5 ปี ขึ้นไป พบว่า ผู้บริหาร และครูผู้สอนประสบการณ์ต่างกัน มีปัญหาการจัดการศึกษาพิเศษ โดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ยกเว้นด้านผู้เรียน 3) ผู้บริหารและครูผู้สอนในโรงเรียนเรียนร่วม มีปัญหาเพิ่มเติมที่สำคัญ

คือ ผู้ปกครองมีรายได้น้อย ขาดแคลน และมีปัญหาทางครอบครัวจึงทำให้นักเรียนขาดเรียนบ่อย ขาดแคลนงบประมาณสนับสนุน ด้านสื่อ นวัตกรรม ครูผู้สอนมีความรู้ด้านการศึกษาพิเศษน้อย และขาดการดูแลเอาใจใส่จากผู้ปกครองที่ยากจน และผู้ปกครองไม่ยอมรับว่าเด็กในปกครองเป็น เด็กพิเศษ ข้อเสนอแนะที่สำคัญ ได้แก่ หน่วยงานที่รับผิดชอบควรจัดอบรมบ่อย ๆ ควรผลิตครูที่มี วุฒิทางการศึกษาพิเศษให้เพียงพอกับความต้องการ และควรจัดห้องเรียนเฉพาะเด็กพิเศษ

จิรัชญา ขวัญพุด (2551 : 74 - 76) ได้ศึกษา สภาพการจัดการเรียนร่วมของครูผู้สอนใน โรงเรียนเรียนร่วม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาระนอง จำนวน 15 โรงเรียน พบว่า ครูผู้สอนในโรงเรียนเรียนร่วม มีส่วนร่วมในการจัดการเรียนร่วม ตามโครงสร้างชี้ท โดยภาพรวม อยู่ในระดับปานกลาง โดยครูผู้สอนมีการปฏิบัติด้านการดำเนินงานจัดการเรียนร่วม และ ด้านนักเรียนมากที่สุด ครูผู้สอนที่มีความรู้ ประสบการณ์สอนด้านการศึกษาพิเศษ การมีส่วนร่วม ของผู้ปกครองและความรู้ในการจัดการเรียนร่วมตาม โครงสร้างชี้ท แตกต่างกัน มีการจัดการเรียน ร่วมใน โรงเรียนเรียนร่วมโดยภาพรวมแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

นพมาศ สุทธิวิรัช (2551 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาการบริหารจัดการเรียนร่วม โดยใช้ โครงสร้างชี้ทในโรงเรียนแกนนำ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาราษบุรี เขต 1 ตามกรอบแนวคิดการบริหารจัดการเรียนร่วมตาม โครงสร้างชี้ท 4 ด้าน คือด้านนักเรียน ด้านสภาพแวดล้อม ด้านการจัดการเรียนการสอน และด้านเครื่องมือ/สื่อ/นวัตกรรม โดยศึกษาจาก ความคิดเห็นของผู้บริหาร ผลการศึกษาพบว่า 1) การบริหารจัดการเรียนร่วมในภาพรวม มีระดับ การปฏิบัติอยู่ใน ระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมากทุกด้านโดยเรียง ลำดับจากมากไปน้อย ดังนี้ ด้านนักเรียน ด้านสภาพแวดล้อม ด้านกิจกรรมการเรียนการสอน ด้านเครื่องมือ 2) ปัญหาในการจัดการเรียนร่วมด้านนักเรียน พบว่า การเตรียมความพร้อม นักเรียนทั่วไปดำเนินการไม่ต่อเนื่อง การเตรียมความพร้อมนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษ ปฏิบัติ ไม่ทั่วถึง ด้านสภาพแวดล้อม พบว่า ไม่มีการปรับปรุงสภาพแวดล้อมทางกายภาพ ด้านกิจกรรม การเรียนการสอน พบว่า มีปัญหาในการจัดทำแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล (IEP) และ การจัดทำแผนการสอนที่จัดทำขึ้นเฉพาะเจาะจงเป็นรายบุคคล (IIP) และด้านเครื่องมือพบว่า งบประมาณไม่เพียงพอในการจัดซื้อสื่อสำเร็จรูป ค่าจ้างครูพี่เลี้ยง ค่าตอบแทนวิทยากร บุคคลภายนอกและโครงการฝึกอบรม ครูไม่เพียงพอตามภาระงาน ขาดการทำวิจัยในชั้นเรียน และขาดการประสานกับหน่วยงานทางการแพทย์ 3) ความต้องการในการบริหารจัดการเรียนร่วม ด้านนักเรียน พบว่า ควรมีหน่วยงานในการสำรวจและคัดแยกเด็กที่มีความต้องการพิเศษ และ เตรียมความพร้อมเด็กก่อนเข้าเรียน ควรจ้างพี่เลี้ยงช่วยดูแลนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษ

ด้านสภาพแวดล้อม ควรสนับสนุนงบประมาณเพื่อปรับปรุงสภาพแวดล้อม ด้านการจัดการเรียนการสอน ควรจัดให้มีการรวมกลุ่มในการช่วยกันจัดทำแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล (IEP) และการจัดทำแผนการสอนที่จัดทำขึ้นเฉพาะเจาะจงเป็นรายบุคคล (IIP) ควรมีการนิเทศ แนะนำ และด้านเครื่องมือ ควรมีการสนับสนุนด้านงบประมาณเพิ่มขึ้น และมีระบบการส่งต่อนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษกับหน่วยงานทางการแพทย์

ประภัสสร สรวนรัมย์ (2554 : 126 - 133) ได้ศึกษาสภาพและปัญหาการดำเนินงานจัดการเรียนร่วมสำหรับเด็กพิเศษตามโครงสร้างซีท (SEAT Framework) ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 2 พบว่า 1) สภาพการดำเนินงานจัดการเรียนร่วม โดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับปานกลาง เรียงลำดับจากมากไปหาน้อย คือ ด้านนักเรียน ด้านเครื่องมือ ด้านสภาพแวดล้อม และด้านกิจกรรมการเรียนการสอน 2) ปัญหาการดำเนินงานจัดการเรียนร่วม โดยภาพรวมและรายด้าน อยู่ในระดับปานกลาง เรียงลำดับจากมากไปหาน้อย คือ ด้านนักเรียน ด้านกิจกรรมการเรียนการสอน ด้านเครื่องมือ และด้านสภาพแวดล้อม 3) ผลการเปรียบเทียบปัญหาการดำเนินการจัดการเรียนร่วมตามความคิดเห็นของผู้บริหาร และครูผู้สอนเด็กที่มีความต้องการพิเศษ จำแนกตามตำแหน่ง เพศ ระดับการศึกษา ประสบการณ์ และขนาดโรงเรียน พบว่าปัญหาการดำเนินการจัดการเรียนการสอนและด้านเครื่องมือ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ยกเว้น ด้านนักเรียน ไม่มีความแตกต่างกัน

จากการศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้องในประเทศที่กล่าวมาแล้ว พอสรุปได้ว่า การศึกษาสภาพการดำเนินงานและความต้องการจัดการเรียนร่วมในโรงเรียนจัดการเรียนร่วมจะสำเร็จได้ผลดี มีประสิทธิภาพนั้น ต้องมีองค์ประกอบหลายประการ โดยเฉพาะปัจจัยที่สำคัญคือ การบริหารจัดการเรียนร่วมของผู้บริหาร การประสานงาน การเตรียมความพร้อมด้านผู้เรียนและผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง การจัดการเรียนการสอนของครูผู้สอนและการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองของเด็กที่มีความต้องการพิเศษ การเตรียมสภาพแวดล้อม การจัดสรรงบประมาณ มีนโยบายและระบุในแผนปฏิบัติการของโรงเรียน และมีความต้องการหน่วยงานเฉพาะจัดอบรมการจัดทำแผนการสอนเฉพาะบุคคล รวมถึงแนวการประเมินผลให้ความรู้สำหรับครูและผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง ผู้บริหารควรเป็นผู้นำจัดให้มีการนิเทศแนะนำแก่ครูผู้สอน จะเห็นได้ว่าปัจจัยเหล่านี้ได้ประกอบอยู่ในองค์ประกอบของการจัดการเรียนร่วมตามโครงสร้างซีท ดังนั้นการดำเนินการจัดการเรียนร่วมสำหรับเด็กที่มีความต้องการพิเศษในโรงเรียนจะต้องอาศัยโครงสร้างซีทในการดำเนินงานจึงจะประสบผลสำเร็จ และจากผลการวิจัยที่ผู้วิจัยได้ศึกษาผลการวิจัยจะพบว่าแต่ละสภาพการดำเนินการแต่ละด้านและความต้องการแต่ละด้าน ในการจัดการเรียนร่วมตามโครงสร้างซีทจะมีความแตกต่างกัน

ขึ้นอยู่กับองค์ประกอบ 4 ด้าน คือ ด้านผู้เรียน ด้านสภาพแวดล้อม ด้านกิจกรรมการเรียน การสอน และด้านเครื่องมือ ในการดำเนินการจัดการเรียนรู้นั้น ควรจะดูความพร้อมด้านต่าง ๆ ของแต่ละโรงเรียน และความเหมาะสมตามบริบทของเด็กที่มีความต้องการพิเศษหรือมีความบกพร่องประเภทต่าง ๆ ในโรงเรียน และที่สำคัญอย่างยิ่งคือ หากผู้บริหาร โรงเรียนมีความรู้ ความเข้าใจและให้ความสำคัญโดยได้การดำเนินงานจัดการเรียนรู้นี้สำหรับเด็กที่มีความต้องการ พิเศษตามโครงสร้างซีทไปด้วยก็จะทำให้สภาพการดำเนินงานจัดการเรียนรู้นี้สำหรับเด็กที่มีความ ต้องการพิเศษหรือที่มีความบกพร่องประสบผลสำเร็จได้

งานวิจัยในต่างประเทศ

อีเวนส์ (Evans. 1981 : 170) ทำการศึกษา เจตคติของผู้ปกครองที่มีต่อโครงการเรียน ร่วมระหว่างเด็กพิการกับเด็กปกติในมลรัฐแคลิฟอร์เนียสหรัฐอเมริกา พบว่า ผู้ปกครองเด็กมีความเห็นว่า โครงการเรียนร่วมเป็นโครงการที่อำนวยความสะดวกทางการศึกษาให้แก่เด็กพิการ และพบว่า ผู้ปกครองส่วนใหญ่ยังมีเจตคติในทางบวกต่อเด็กพิการ ตัวแปรสำคัญที่ทำให้เจตคติ ของผู้ปกครองเด็กต่างกัน ได้แก่ อายุ เพศ การศึกษา และความรู้ของผู้ปกครองเด็ก

บิชอป (Bishop. 1986 : 939 – 946) ได้วิจัยเกี่ยวกับองค์ประกอบที่ทำให้การเรียนร่วม ของเด็กที่มีความบกพร่องทางการเห็นประสบความสำเร็จ พบว่า องค์ประกอบที่มีความสำคัญที่สุด ตามลำดับ ได้แก่ ครูปกติที่มีความยืดหยุ่นและมีการยอมรับปฏิสัมพันธ์และการยอมรับของเพื่อน นักเรียน ทักษะทางสังคม ผลสัมฤทธิ์ทางวิชาการ ภาพพจน์ที่ดีเกี่ยวกับตนเอง การพึ่งตนเองทัศนคติ ที่ดีในครอบครัว แรงจูงใจในบุคลากรสนับสนุน สื่อวัสดุอุปกรณ์ที่เพียงพอ ผลการวิจัยครั้งนี้ ชี้ให้เห็นว่าองค์ประกอบด้านทัศนคติมีความสำคัญต่อความสำเร็จของการเรียนร่วม

ไบรท์ (Bright. 1986 : 124) ศึกษาเกี่ยวกับคุณลักษณะการเรียนร่วม ที่ประสบผลสำเร็จ โดยแบ่งแบบสอบถามเป็น 2 ส่วน คือ 1) สอบถามลักษณะ โครงการที่ประสบผลสำเร็จ ใช้องค์ประกอบ 6 ด้าน คือ การเตรียมความพร้อม ทัศนคติที่ดีต่อการเรียนร่วม การจัดประสบการณ์ จำนวน 32 ประสบการณ์เพื่อสร้างความคุ้นเคย การจัดสัดส่วนครูต่อนักเรียนอย่างเหมาะสม การจัดบริการส่งเสริมสนับสนุนการเรียนร่วม และการประเมินผลและติดตามผล โดยเร็ว 2) แบบสอบถามเกี่ยวกับทัศนคติที่มีต่อการเรียนร่วม โดยศึกษาจากครูผู้สอนและครูปกติ พบว่า การจัดประสบการณ์ 32 ประสบการณ์เพื่อสร้างความคุ้นเคย การจัดสัดส่วนครูต่อนักเรียนอย่าง เหมาะสม และการประเมินผลและติดตามเด็ก โดยเร็ว ยังอยู่ในระดับต่ำกว่าเกณฑ์ที่กำหนด

เคลเลอร์ (Keller. 1987 : 51-53) ได้ศึกษาทัศนคติของบุคลากรทางการศึกษาที่มีต่อเด็ก พิการ พบว่า ทัศนคติของครูใหญ่ ครูการศึกษาพิเศษ และผู้บริหารการศึกษาที่มีต่อเด็กพิการไม่ แตกต่างกัน นอกจากนี้ยังศึกษาเกี่ยวกับชั้นเรียนของเด็กพิเศษ พบว่า ครูใหญ่มีความเห็นว่าชั้นเรียน

สำหรับเด็กพิการไม่ควรแยกจากชั้นเรียนเดิมปกติ แต่ครูการศึกษาพิเศษและผู้บริหารการศึกษาพิเศษเห็นว่าห้องเรียนสำหรับเด็กพิการในบางครั้งควรแยกจากห้องเรียนสำหรับเด็กปกติ

รีเดล (Riedel. 1991 : Abstracts) ได้ศึกษาการจัดการเรียนร่วมของผู้บริหารสำหรับนักเรียนพิการตาบอด ในโรงเรียนชนบทและโรงเรียนในเมือง พบว่า ผู้บริหารควรมีการสนับสนุนทางการบริการทรัพยากร การวางแผนการสอน และการฝึกอบรมเกี่ยวกับการสอนซึ่งเป็นองค์ประกอบที่เอื้อต่อกระบวนการเรียนร่วม

ฟาร์เลย์ (Farley. 1992 : Abstracts) ได้ศึกษาถึงเจตคติของครูใหญ่ และครูระดับมัธยมศึกษาที่มีต่อการเรียนร่วม พบว่า คล้ายคลึงกับเจตคติของบุคลากรที่ทำงานในระดับชั้นอื่น ๆ ครูใหญ่มีเจตคติ ที่แสดงความพึงพอใจมากกว่าครูทั่วไป องค์ประกอบสำคัญที่พบและมีส่วนเกี่ยวข้องโดยอ้อมกับเจตคติ คือ ประสบการณ์ทำงานกับบุคคลที่บกพร่องเป็นพิเศษมาก่อนหรือมีพื้นฐานของการศึกษาหรือเรียนวิชาที่เกี่ยวกับการศึกษาพิเศษมาก่อน ขนาดของโรงเรียนมีส่วนเกี่ยวข้องเช่นกันกับระดับความพอใจของบุคลากรในโรงเรียนเมื่อต้องการทำงานเป็นทีม

มิเชน (Meyen. 1996 : 84 - 97) ศึกษาเปรียบเทียบเจตคติของครูปกติกับครูการศึกษาพิเศษที่มีต่อการเรียนร่วม เครื่องมือที่ใช้ คือ ด้านความสามารถในการเรียนรู้ การเรียนร่วม และการจำกัดเขตความสามารถ พบว่า ครูการศึกษาพิเศษมีเจตคติทางบวกมากกว่าครูปกติ

สเลนและการ์ไรด์ (Saland and Garride. 1999 : 114-126) ได้ศึกษาผลกระทบภายในชั้นเรียนรวม พบว่า ทั้งเด็กทั่วไปและเด็กที่มีความต้องการพิเศษ ต่างมีผลกระทบต่อกันอย่างผสมผสานในทางสังคม และไม่ปรากฏผลกระทบที่เป็นการรบกวนทางด้านการเรียนวิชาการต่อกัน ครูสามารถตอบสนองต่อชั้นเรียนรวมได้ดี แม้ตัวแปรซับซ้อนหลายอย่าง การกำหนดขอบเขตในชั้นเรียนจะทำได้ดี โดยการอภิปรายและปรึกษาหารือกัน

จากการศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้องในต่างประเทศ ดังที่กล่าวมาแล้ว สภาพการดำเนินการและความต้องการจัดการเรียนร่วม พอสรุปได้ว่า การจัดการเรียนร่วมจะประสบความสำเร็จ มีองค์ประกอบที่สำคัญคือ เจตคติที่ดีของผู้ปกครองที่มีต่อ โครงการจัดการเรียนร่วมในโรงเรียน อีกทั้งทัศนคติของครูปกติและครูการศึกษาพิเศษที่มีต่อ โครงการที่เกี่ยวกับการจัดการเรียนร่วม ในโรงเรียนพบว่า ตลอดจนการสนับสนุนของผู้บริหารด้านบริการทรัพยากร ด้านการวางแผนการสอน ด้านการฝึกอบรมเกี่ยวกับการสอนก็เป็นองค์ประกอบที่สำคัญ และองค์ประกอบที่มีผลโดยอ้อมคือ ผู้บริหารหรือครูผู้มีส่วนประสมการณ์การทำงานเกี่ยวข้องกับบุคคลที่มีความบกพร่องเป็นพิเศษมาก่อนหรือเป็นผู้เรียนด้านนี้มาโดยตรงหรือผู้มีความรู้เกี่ยวกับการจัดการเรียนร่วมมาก่อนและขนาดโรงเรียนที่ใหญ่จะเป็นองค์ประกอบที่มุ่งใจสำหรับบุคลากรด้านการทำงานเป็นทีม องค์ประกอบดังกล่าวมาจะประสบความสำเร็จถ้าผู้บริหาร ครูผู้สอน ครูปกติ ผู้ปกครอง ชุมชน

มีเจตคติที่ดีและประสานความร่วมมือกันเพื่อพัฒนาเด็ก เพิ่มศักยภาพในการพัฒนาตนเองของ
 คนพิการ ได้อย่างเต็มตามศักยภาพ เพื่อที่จะให้คนพิการสามารถดำรงชีวิตแบบพึ่งพาตนเองสามารถ
 ช่วยเหลือตนเองได้อย่างมีประสิทธิภาพและเกิดประ โยชน์สูงสุดต่อตนเองและส่วนรวมต่อไป

กรอบแนวคิดการวิจัย

กรอบแนวคิดในการวิจัย สภาพและความต้องการสนับสนุนการดำเนินงานจัดการ
 เรียนร่วมของเด็กที่มีความต้องการพิเศษใน โรงเรียนเรียนร่วม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
 ประถมศึกษานูริรัมย์ เขต 1 ในครั้งนี้ ใช้หลักเกณฑ์ แนวคิดการจัดการศึกษาเรียนร่วม
 ตามโครงสร้างซีท (SEAT Framework) เบญจา ชลธารันนท์ (2546 : 3) ได้กล่าวถึง
 การดำเนินงานจัดการเรียนร่วมตามโครงสร้างซีท (SEAT Framework) ไว้ว่า มี 4 องค์ประกอบ
 คือ 1) ด้านนักเรียน (S : Students) คือ การเตรียมความพร้อมนักเรียนพิการหรือที่มี
 ความบกพร่องและนักเรียนทั่วไปที่อยู่ในโรงเรียนจัดการเรียนร่วม 2) ด้านสภาพแวดล้อม
 (E : Environment) คือการจัดสภาพแวดล้อมทางกายภาพและการเตรียมความพร้อมบุคคล
 ที่เกี่ยวข้องกับสภาพแวดล้อมของเด็ก 3) ด้านกิจกรรมการเรียนการสอน (A : Activities)
 คือ การบริหารจัดการหลักสูตร การตรวจสอบทางการศึกษา การจัดกระบวนการเรียนการสอน
 การรายงานความก้าวหน้าของนักเรียน และอื่น ๆ 4) เครื่องมือ (T : Tools) คือ สิ่งที่น่ามาเป็น
 เครื่องมือในการบริหารจัดการเรียนร่วมช่วยให้นักเรียนพิการหรือที่มีความบกพร่องเกิดการเรียนรู้
 ดำรงชีวิตได้อย่างมีประสิทธิภาพสูงสุด และอื่น ๆ ตามลำดับ

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยนี้ เพื่อศึกษาสภาพการดำเนินงานจัดการเรียนร่วม ศึกษาความต้องการสนับสนุน การดำเนินงานจัดการเรียนร่วม และศึกษาข้อเสนอแนะหรือข้อคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพการดำเนินงาน และความต้องการสนับสนุนการจัดการเรียนร่วมของเด็กที่มีความต้องการพิเศษใน โรงเรียนเรียนร่วม ตามความคิดเห็นของผู้บริหาร โรงเรียนและครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษามุขมนตรีเขต 1 ผู้วิจัย ได้กำหนดวิธีดำเนินการวิจัยตามลำดับ ดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
2. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูล
3. การสร้างและหาคุณภาพของเครื่องมือ
4. การเก็บรวบรวมข้อมูล
5. การวิเคราะห์ข้อมูล
6. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร ได้แก่ ผู้บริหารโรงเรียน และครูในโรงเรียนเรียนร่วม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 1 ในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2555 จากโรงเรียนเรียนร่วม จำนวน 107 โรงเรียน ใน 4 อำเภอ คือ อำเภอเมืองบุรีรัมย์ อำเภอลำปลายมาศ อำเภอขำนิ และอำเภอบ้านด่าน จำแนกเป็นผู้บริหารโรงเรียน 107 คน และครู 357 คน รวมทั้งสิ้น จำนวน 464 คนแยกเป็นผู้บริหารในขนาดเล็ก 38 คน ขนาดกลาง 54 คน โรงเรียนขนาดใหญ่ 15 คน และเป็นครูในโรงเรียนขนาดเล็ก 98 คน ขนาดกลาง 192 คน ขนาดใหญ่ 67 คน

กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ผู้บริหารโรงเรียนและครู ได้มาโดยวิธีสุ่มแบบแบ่งชั้น (Stratified Random Sampling) กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ตารางของเครจซี่ และมอร์แกน (Krejcie & Morgan) (อ้างถึงในประสิทธิ์ สุวรรณรักษ์. 2542 : 148-149) โดยมีขั้นตอนการสุ่มตัวอย่าง ดังนี้

ขั้นที่ 1 จำแนกขนาดกลุ่มตัวอย่างตามสถานภาพและขนาดโรงเรียนในแต่ละอำเภอ ได้จำแนกเป็นผู้บริหารโรงเรียน 107 คนและครู 357 คน รวมทั้งสิ้น จำนวน 464 คน

แยกเป็นผู้บริหารในโรงเรียนขนาดเล็ก 38 คน ขนาดกลาง 54 คน ขนาดใหญ่ 15 คน และครูในโรงเรียนขนาดเล็ก 98 คน ขนาดกลาง 192 คน ขนาดใหญ่ 67 คน

ขั้นตอนที่ 2 กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ตารางสำเร็จรูปของเครจซี่ และมอร์แกน (Krejcie & Morgan) จากโรงเรียนเรียนร่วม จำนวน 107 โรงเรียน มีจำนวนประชากรทั้งหมด 464 คน ได้กลุ่มตัวอย่างทั้งสิ้น จำนวน 214 คน

ขั้นตอนที่ 3 เทียบสัดส่วน เพื่อให้ได้กลุ่มตัวอย่างในโรงเรียนเรียนร่วมแต่ละอำเภอ ตามสถานภาพและขนาดโรงเรียน จากกลุ่มตัวอย่างทั้งสิ้น จำนวน 214 คน แยกเป็นผู้บริหารโรงเรียน จำนวน 92 คน จำแนกเป็นผู้บริหารโรงเรียนในโรงเรียนขนาดเล็ก 27 คน โรงเรียนขนาดกลาง 51 คน และโรงเรียนขนาดใหญ่ 14 คน และแยกเป็นครู จำนวน 122 คน จำแนกเป็นครูในโรงเรียนขนาดเล็ก 31 คน โรงเรียนขนาดกลาง 62 คน และโรงเรียนขนาดใหญ่ 29 คน แล้วทำการสุ่มตามระดับชั้น (Stratified Random Sampling) โดยแบ่งกลุ่มย่อยตามขนาดโรงเรียน คือ ขนาดใหญ่ ขนาดกลาง และขนาดเล็ก หลังจากนั้นทำการสุ่มทั้งผู้บริหารโรงเรียนและครูให้กระจายตามขนาดโรงเรียน และอำเภอตามสัดส่วนด้วยวิธีการสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling)

ขั้นตอนที่ 4 สุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling) เพื่อให้ได้กลุ่มตัวอย่างที่เป็นตัวแทนประชากรที่ดี ในโรงเรียนเรียนร่วมแต่ละอำเภอตามสถานภาพและขนาดโรงเรียน ตามต้องการ ดังแสดงในตาราง 3.1 และ 3.2 ดังนี้

ตาราง 3.1 จำนวนประชากร จำแนกตามสถานภาพและขนาดโรงเรียน ใน 4 อำเภอ

อำเภอ	จำนวนโรงเรียน	ประชากร							
		ผู้บริหารโรงเรียน				ครู			
		เล็ก	กลาง	ใหญ่	รวม	เล็ก	กลาง	ใหญ่	รวม
1. เมืองบุรีรัมย์	56	20	25	11	56	61	84	52	197
2. ตำบลยมาศ	33	13	19	1	33	29	65	8	102
3. ชำนิ	9	2	5	2	9	4	19	2	25
4. บ้านค่าน	9	3	5	1	9	4	24	5	33
รวม	107	38	54	15	107	98	192	67	357
รวมทั้งสิ้น		464							

ตาราง 3.2 จำนวนกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามสถานภาพและขนาดโรงเรียน ใน 4 อำเภอ

อำเภอ	จำนวน โรงเรียน	ประชากร							
		ผู้บริหารโรงเรียน				ครู			
		เล็ก	กลาง	ใหญ่	รวม	เล็ก	กลาง	ใหญ่	รวม
1. เมืองนุรีรัมย์	46	13	23	10	46	16	29	22	67
2. ลำปลายมาศ	28	9	18	1	28	10	19	3	32
3. ชำนิ	9	2	5	2	9	2	7	2	11
4. บ้านด่าน	9	3	5	1	9	3	7	2	12
รวม	92	27	51	14	92	31	62	29	122
รวมทั้งสิ้น		214							

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

1. ลักษณะเครื่องมือ

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นแบบสอบถาม เพื่อสำรวจความคิดเห็นของผู้ตอบแบบสอบถาม 2 สถานภาพตำแหน่ง คือ ผู้บริหารโรงเรียนและครู แบ่งออกเป็น 4 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 สอบถามเกี่ยวกับข้อมูลเบื้องต้นของผู้ตอบแบบสอบถามเกี่ยวกับ สถานภาพ ตำแหน่ง ขนาดของโรงเรียน ประสบการณ์การจัดการเรียนร่วม การมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับ เด็กที่มีความต้องการพิเศษมาก่อน การมีความรู้ความเข้าใจมาก่อนได้ศึกษามาโดยวิธีใด หน่วยงาน ที่ได้เข้ารับการอบรม/สัมมนา และจำนวนครั้งของการเข้ารับการอบรมในรอบ 3 ปี ลักษณะ แบบสอบถามเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Checklists)

ตอนที่ 2 สอบถามเกี่ยวกับ สภาพการดำเนินงานจัดการเรียนร่วมของเด็กที่มีความต้องการพิเศษ ตามความคิดเห็นของผู้ตอบแบบสอบถามใน โรงเรียนเรียนร่วม สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานุรีรัมย์ เขต 1 ในลักษณะการดำเนินงานจัดการเรียนร่วม โดยใช้โครงสร้างซีท (SEAT Framework) ในองค์ประกอบ 4 ด้าน คือ ด้านนักเรียน ด้านสภาพแวดล้อม ด้านกิจกรรมการเรียนการสอน และด้านเครื่องมือ ลักษณะแบบสอบถาม เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) แบ่งระดับสภาพการดำเนินการจัดการเรียนร่วม

โดยจำแนกข้อคำถามตามตัวแปรย่อย โดยกำหนดค่าตำแหน่งของช่วงน้ำหนักเป็น 5 ระดับ ซึ่งมีความหมาย ดังนี้ (ประสิทธิ์ สุวรรณรักษ์, 2542 : 196)

ระดับ 1 หมายถึง มีระดับการปฏิบัติน้อยที่สุด

ระดับ 2 หมายถึง มีระดับการปฏิบัติน้อย

ระดับ 3 หมายถึง มีระดับการปฏิบัติปานกลาง

ระดับ 4 หมายถึง มีระดับการปฏิบัติมาก

ระดับ 5 หมายถึง มีระดับการปฏิบัติมากที่สุด

ตอนที่ 3 สอบถามเกี่ยวกับความต้องการสนับสนุนการดำเนินงานจัดการเรียนร่วมของเด็กที่มีความต้องการพิเศษ ตามความคิดเห็นของผู้ตอบแบบสอบถามในโรงเรียนเรียนร่วม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 1 ในลักษณะการดำเนินงานจัดการเรียนร่วมโดยใช้โครงสร้างซีท (SEAT Framework) ในองค์ประกอบ 4 ด้าน คือ ด้านนักเรียน ด้านสภาพแวดล้อม ด้านกิจกรรมการเรียนการสอน และด้านเครื่องมือ ลักษณะของแบบสอบถามเป็นแบบสำรวจรายการและคำถามปลายเปิด

ตอนที่ 4 เป็นคำถามปลายเปิด เพื่อให้กลุ่มตัวอย่างได้แสดงข้อเสนอแนะ และแนวทางเกี่ยวกับสภาพและความต้องการสนับสนุนการดำเนินงานจัดการเรียนร่วมของเด็กที่มีความต้องการพิเศษ ตามความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียนและครูในโรงเรียนเรียนร่วม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 1

2. ขั้นตอนในการสร้างเครื่องมือ

การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ ได้ดำเนินการ ดังนี้

2.1 ศึกษาเอกสาร ตำรา หนังสือ บทความและงานวิจัยต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับ การดำเนินงานจัดการเรียนร่วมของเด็กที่มีความต้องการพิเศษตาม โครงสร้างซีท 4 ด้าน คือ ด้านนักเรียน ด้านสภาพแวดล้อม ด้านกิจกรรมการเรียนการสอน และด้านเครื่องมือ เพื่อกำหนด กรอบแนวคิดในการสร้างเครื่องมือ

2.2 ร่างแบบสอบถามตามกรอบแนวคิด ในข้อ 2.1

2.3 นำร่างแบบสอบถาม เสนออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์เพื่อตรวจสอบ ความถูกต้องและพิจารณาให้ข้อเสนอแนะ

2.4 นำร่างแบบสอบถาม ปรับปรุงตามข้อเสนอแนะของอาจารย์ที่ปรึกษาแล้ว ให้ประธานที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ตรวจสอบ และให้ข้อเสนอแนะปรับปรุงให้มีความสมบูรณ์

2.5 ปรับปรุงแบบสอบถามตามข้อเสนอแนะของอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ แล้วนำเสนอต่อผู้เชี่ยวชาญเพื่อตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงโครงสร้าง (Construct Validity) รวมทั้งการตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) โดยใช้เทคนิค IOC และผู้เชี่ยวชาญ ทำการตรวจสอบ ประกอบด้วยบุคคล ดังต่อไปนี้

2.5.1 นางพรณิชา บาร์เบอร์ การศึกษามหาบัณฑิต (กศ.ม.) สาขาหลักสูตรและการสอน (เอกการประถมศึกษา) ปัจจุบันปฏิบัติหน้าที่ศึกษานิเทศก์ วิทยฐานะศึกษานิเทศก์ชำนาญการพิเศษ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 1 เป็นผู้เชี่ยวชาญด้านเนื้อหา การจัดการเรียนร่วมสำหรับเด็กที่มีความต้องการพิเศษ เป็นผู้นิเทศ ติดตาม ประเมินผล การจัดการศึกษาพิเศษเรียนร่วม เป็นเวลา 11 ปี

2.5.2 นายสมศักดิ์ มัจฉาวิทยากุล ปริญญาคุุณบัณฑิต (ปร.ค.) สาขาสังคมศาสตร์ ปัจจุบันปฏิบัติหน้าที่ ครูชำนาญการพิเศษ โรงเรียนบ้านเสม็ด โคกตาล สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 1 เป็นผู้เชี่ยวชาญด้านการวัดผลประเมินผล สถิติการวิจัย มีประสบการณ์การทำงานเป็นนักวิจัยให้กับหน่วยงานทางการศึกษาหลายแห่งและมีผลงานการศึกษาวิจัยกับหน่วยงานระดับกระทรวงศึกษาธิการหลายเรื่อง

2.5.3 นายกนก คีมี ครุศาสตรมหาบัณฑิต (กม.) สาขาบริหารการศึกษา ผู้อำนวยการ โรงเรียนบ้านเสม็ด โคกตาล สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 1 เป็นผู้เชี่ยวชาญด้านบริหารจัดการเรียนร่วม ในโรงเรียนจัดการเรียนร่วมสำหรับเด็กที่มีความต้องการพิเศษ เป็นผู้นิเทศ ติดตาม ประเมินผล การจัดการศึกษาพิเศษเรียนร่วมในโรงเรียน และกลุ่มโรงเรียน เป็นเวลา 10 ปี

2.6 นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญ และนำผลการพิจารณามาหาค่าความสอดคล้อง (IOC) แต่ละข้อคำถามเรียบร้อยแล้ว เสนอให้อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ พิจารณาอีกครั้ง ผลปรากฏว่าแบบสอบถามทั้ง 4 ตอน มีค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ทุกข้อมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 1

2.7 จัดทำแบบสอบถามฉบับสมบูรณ์เพื่อนำไปทดลองใช้

2.8 นำแบบสอบถามไปทดลองใช้ (Try Out) กับผู้บริหารโรงเรียนและครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์เขต 1 ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างจำนวน 30 คน ผู้บริหารโรงเรียนจำนวน 15 คน ครู จำนวน 15 คน แล้วหาค่าอำนาจจำแนก (Discrimination) และค่าความเชื่อมั่น (Reliability) โดยดำเนินการดังนี้

2.8.1 หาค่าอำนาจจำแนก (Discrimination) ของแบบสอบถามรายข้อ โดยใช้เทคนิค 50 % กลุ่มสูง กลุ่มต่ำ แล้วคัดเลือกอำนาจจำแนก (t) โดยใช้ t - test ที่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 หรือถ้าค่า t มีค่า 1.75 ขึ้นไปถือว่าอำนาจจำแนกสูง ผลปรากฏว่าแบบสอบถามในตอนที่ 2 จำนวน 60 ข้อ ผ่านเกณฑ์ทั้งหมด

2.8.2 หาคความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบสอบถามทั้งฉบับ โดยใช้สัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha Coefficient) ตามวิธีการของครอนบาค (Cronbach) ได้ค่าสัมประสิทธิ์ความเชื่อมั่นทั้งฉบับของสภาพเท่ากับ .983

2.9 นำแบบสอบถามที่มีความเชื่อมั่นผ่านเกณฑ์ จัดพิมพ์เป็นแบบสอบถามฉบับสมบูรณ์ เพื่อใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลต่อไป

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลตามลำดับขั้นตอนดังนี้

1. ขอนหนังสือจากบัณฑิตวิทยาลัยมหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ ถึงผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 1 เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูล
2. ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์เขต 1 แจ้งโรงเรียนจัดการเรียนร่วมในสังกัดเพื่อขอความร่วมมือจากโรงเรียน
3. ผู้วิจัยนำแบบสอบถามพร้อมแบบซองติดแสตมป์ไปยังสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์เขต 1 เพื่อแจกจ่ายไปยังสถานศึกษาตามเป้าหมาย และกำหนดวันรับแบบสอบถามคืน ภายใน 10 วัน โดยให้โรงเรียนเรียนร่วมส่งแบบสอบถามคืนทางไปรษณีย์ที่สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์เขต 1
4. ผู้วิจัยไปรับแบบสอบถามคืน ที่สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์เขต 1 ด้วยตนเอง กรณีไม่ได้รับแบบสอบถามคืนภายในกำหนด ผู้วิจัยได้ติดตามด้วยตนเอง
5. ผู้วิจัยส่งแบบสอบถามไปทั้งสิ้น จำนวน 214 ฉบับ โดยส่งให้ผู้บริหารโรงเรียนจำนวน 92 ฉบับ ครู จำนวน 122 ฉบับ ได้รับคืนทั้งสิ้น จำนวน 214 ฉบับ

การวิเคราะห์ข้อมูล

เมื่อดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลเรียบร้อยแล้ว ในการจัดกระทำข้อมูลผู้วิจัยได้ดำเนินการดังนี้

1. ตรวจสอบความสมบูรณ์ของแบบสอบถามแต่ละฉบับ
2. กรอกรหัสแบบสอบถาม

3. กำหนดตัวเลขแทนค่าข้อมูลในแบบสอบถามแต่ละข้อ แล้วบันทึกข้อมูล
4. ประมวลผลด้วยโปรแกรมคอมพิวเตอร์ โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติ สำหรับการวิเคราะห์ข้อมูลได้ดำเนินการดังนี้

1. วิเคราะห์ข้อมูลเบื้องต้นของผู้ตอบแบบสอบถามโดยวิธีแจกแจงความถี่ และหาค่าร้อยละ
2. วิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับ สภาพการดำเนินงานจัดการเรียนร่วมของเด็กที่มีความต้องการพิเศษในโรงเรียนเรียนร่วม วิเคราะห์ตามกรอบการบริหารจัดการเรียนร่วมตามโครงสร้างซีท (SEAT Framework) ของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยวิธีหาค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน โดยจำแนกตามขนาดโรงเรียน
3. วิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับความต้องการสนับสนุนการดำเนินงานจัดการเรียนร่วมของเด็กที่มีความต้องการพิเศษในโรงเรียนเรียนร่วม วิเคราะห์ตามกรอบการบริหารจัดการเรียนร่วมตามโครงสร้างซีท (SEAT Framework) ของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยวิธีแจกแจงความถี่ และหาค่าร้อยละ
4. วิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับข้อเสนอแนะหรือข้อคิดเห็นเพิ่มเติมเกี่ยวกับสภาพและความต้องการสนับสนุนการดำเนินงานจัดการเรียนร่วมของเด็กที่มีความต้องการพิเศษในโรงเรียนเรียนร่วม ที่เป็นคำถามปลายเปิด ใช้การวิเคราะห์เชิงเนื้อหา (Content Analysis) โดยจัดประเด็นข้อความเข้าด้วยกัน แล้วแจกแจงความถี่ และหาค่าร้อยละ
5. นำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลในรูปตารางประกอบความเรียง
6. เถกเถกในการแปลความหมายข้อมูล การแปลความหมายของ ค่าเฉลี่ย (Mean) ได้กำหนดขอบเขตของค่าเฉลี่ย ดังนี้ (บุญชม ศรีสะอาด. 2545 : 163)

ค่าเฉลี่ย 4.51 – 5.00	หมายถึง	มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากที่สุด
ค่าเฉลี่ย 3.51 – 4.50	หมายถึง	มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก
ค่าเฉลี่ย 2.51 – 3.50	หมายถึง	มีการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง
ค่าเฉลี่ย 1.51 – 2.50	หมายถึง	มีการปฏิบัติอยู่ในระดับน้อย
ค่าเฉลี่ย 1.00 – 1.50	หมายถึง	มีการปฏิบัติอยู่ในระดับน้อยที่สุด

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

1. สถิติที่ใช้ในการตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ

1.1 การหาค่าอำนาจจำแนก โดยใช้อัตราส่วนวิกฤต t เป็นรายข้อ ตามวิธีการของ t -test โดยใช้สูตรดังนี้ (ประสิทธิ์ สุวรรณรักษ์. 2542 : 260)

$$t = \frac{\bar{X}_H - \bar{X}_L}{\sqrt{\frac{S_H^2 + S_L^2}{n}}}$$

เมื่อ	$\bar{X}_H$	แทน ค่าเฉลี่ยของกลุ่มได้คะแนนสูง
	$\bar{X}_L$	แทน ค่าเฉลี่ยของกลุ่มได้คะแนนต่ำ
	S_H^2	แทน ความแปรปรวนของกลุ่มได้คะแนนสูง
	S_L^2	แทน ความแปรปรวนของกลุ่มได้คะแนนต่ำ
	n	แทน จำนวนในกลุ่มสูงและต่ำที่นำมาวิเคราะห์

1.2 ค่าความเชื่อมั่น (Reliability) โดยการหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha Coefficient) ด้วยวิธีการของครอนบาค (Cronbach) โดยใช้สูตรดังนี้ (ประสิทธิ์ สุวรรณรักษ์. 2542 : 261)

$$\alpha = \frac{k}{k-1} \left[1 - \frac{\sum S_i^2}{S_r^2} \right]$$

เมื่อ	α	แทน ค่าความเชื่อมั่น
	k	แทน จำนวนข้อของเครื่องมือวัด
	S_i^2	แทน คะแนนความแปรปรวนของคะแนนแต่ละข้อ
	S_r^2	แทน ความแปรปรวนของคะแนนรวมของเครื่องมือทั้งฉบับ

2. สถิติพื้นฐาน

2.1 ค่าความถี่ (Frequency)

2.2 ค่าร้อยละ (Percentage) โดยใช้ค่าของสัดส่วนที่มีฐานเป็นร้อย โดยใช้สูตร (ประสิทธิ์ สุวรรณรักษ์. 2542 : 303)

$$\text{สูตร ร้อยละ} = \frac{\text{ตัวเลขที่ต้องการเปรียบเทียบ} \times 100}{\text{จำนวนเต็ม}}$$

2.3 ค่าเฉลี่ย (Mean) โดยใช้สูตร

$$\bar{X} = \frac{\sum X}{N}$$

เมื่อ $\bar{X}$ แทน ค่าเฉลี่ย
 $\sum X$ แทน ผลรวมของคะแนนหรือข้อมูลทั้งหมด
 N แทน จำนวนของข้อมูล

2.4 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

$$\text{S.D.} = \sqrt{\frac{N \sum X^2 - (\sum X)^2}{N(N-1)}}$$

เมื่อ S.D. แทน ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
 $\sum X^2$ แทน ผลรวมของคะแนนยกกำลังสอง
 $(\sum X)^2$ แทน ผลรวมของคะแนนทั้งหมดยกกำลังสอง
 N แทน จำนวนคนในกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์สภาพและความต้องการสนับสนุนการดำเนินงานจัดการเรียนร่วมของเด็กที่มีความต้องการพิเศษในโรงเรียนเรียนร่วม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 1 ปรากฏผลการวิเคราะห์ข้อมูลที่จะเสนอตามลำดับ ดังนี้

1. สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล
2. การวิเคราะห์ข้อมูล
3. ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

สัญลักษณ์ที่ผู้วิจัยใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลครั้งนี้ มีดังต่อไปนี้

$\bar{X}$	แทน	ค่าคะแนนเฉลี่ย
S.D.	แทน	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
N	แทน	จำนวนคนในกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด

การวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิเคราะห์ข้อมูลสภาพและความต้องการสนับสนุนการดำเนินงานจัดการเรียนร่วมของเด็กที่มีความต้องการพิเศษในโรงเรียนเรียนร่วม ตามความคิดเห็นของผู้บริหาร โรงเรียนและครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 1 โดยใช้เครื่องคอมพิวเตอร์โปรแกรมสำเร็จรูป ซึ่งผู้วิจัยได้ดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูล โดยแบ่งออกเป็น 4 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไป เกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 สภาพการดำเนินงานจัดการเรียนร่วมของเด็กที่มีความต้องการพิเศษในโรงเรียนเรียนร่วม ตามความคิดเห็นของผู้บริหาร โรงเรียนและครูเกี่ยวกับระดับการปฏิบัติงาน 4 ด้าน คือ 1) ด้านนักเรียน 2) ด้านสภาพแวดล้อม 3) ด้านกิจกรรมการเรียนการสอน 4) ด้านเครื่องมือ

ตอนที่ 3 ความต้องการสนับสนุนการดำเนินงานจัดการเรียนร่วม ของเด็กที่มีความต้องการพิเศษในโรงเรียนเรียนร่วม ตามความคิดเห็นของผู้บริหาร โรงเรียนและครูเกี่ยวกับระดับการปฏิบัติงาน 4 ด้าน คือ 1) ด้านนักเรียน 2) ด้านสภาพแวดล้อม 3) ด้านกิจกรรมการเรียนการสอน 4) ด้านเครื่องมือ

ตอนที่ 4 ข้อเสนอแนะ หรือข้อคิดเห็นเพิ่มเติม เกี่ยวกับสภาพและความต้องการสนับสนุนการดำเนินงานจัดการเรียนร่วมของเด็กที่มีความต้องการพิเศษ ตามความคิดเห็นของผู้บริหาร โรงเรียนและครู

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับสภาพและความต้องการสนับสนุนการดำเนินงานจัดการเรียนร่วมของเด็กที่มีความต้องการพิเศษในโรงเรียนเรียนร่วม ตามความคิดเห็นของผู้บริหาร โรงเรียนและครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์เขต 1 ผู้วิจัยนำผลการวิเคราะห์ข้อมูลแสดงในหัวข้อและตาราง 4.1 - 4.20

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ดังตาราง 4.1

ตาราง 4.1 จำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามสถานภาพตำแหน่ง ขนาดโรงเรียน ประสบการณ์ ความรู้ หน่วยงานที่เข้ารับการอบรม/สัมมนา และจำนวนครั้งที่อบรมในรอบ 3 ปี

สถานภาพ	จำนวน	ร้อยละ
1. สถานภาพ		
1.1 ผู้บริหาร โรงเรียน	92	43
1.2 ครู	122	57
2. ขนาดโรงเรียน		
2.1 เล็ก	58	27.10
2.2 ขนาดกลาง	114	53.30
2.3 ขนาดใหญ่	42	19.6

ตาราง 4.1 (ต่อ)

สถานภาพ	จำนวน	ร้อยละ
3. ท่านมีประสบการณ์ในการจัดการเรียนร่วมมาแล้วกี่ปี		
3.1 น้อยกว่า 2 ปี	37	17.30
3.2 2-4 ปี	73	34.10
3.3 5-7 ปี	38	17.80
3.4 มากกว่า 7 ปี	66	30.80
4. ท่านเคยมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับเด็กที่มีความต้องการพิเศษมาก่อนหรือไม่		
4.1 ไม่มี	24	11.20
4.2 มี	190	88.80
4.2.1 ถ้ามี ท่านได้รับความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับเด็กพิเศษโดยวิธีใด (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)		
4.2.1.1 ศึกษาจากสถาบันที่เคยศึกษา	25	11.70
4.2.1.2 ศึกษาจากเอกสาร/ตำรา	99	46.30
4.2.1.3 ศึกษาจากการอบรม/ประชุมเชิงวิชาการ / เชิงปฏิบัติการ	149	69.60
4.2.1.4 ศึกษาโดยวิธีอื่น	3	1.40
5. ท่านเข้ารับการอบรม / สัมมนา เกี่ยวกับการจัดการเรียนร่วมสำหรับเด็กที่มีความต้องการพิเศษจากหน่วยงานใด (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)		
5.1 กระทรวงศึกษาธิการ	40	18.70
5.2 โรงพยาบาล/หน่วยงานที่ให้การรักษาเด็กที่มีความต้องการพิเศษ	20	9.30
5.3 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 1	157	73.40
5.4 ศูนย์การศึกษาพิเศษจังหวัด	76	35.50
5.4 อื่น ๆ โปรดระบุ.....		
5.4.1 ไม่เคยเข้ารับการอบรมจากหน่วยงานใดๆ	9	4.2

ตาราง 4.1 (ต่อ)

สถานภาพ	ความถี่	ร้อยละ
5.4.3 โรงเรียนอนุบาลบ้านด่าน อำเภอบ้านด่าน	1	0.50
6. ท่านเข้ารับการฝึกอบรมประมาณกี่ครั้ง ในรอบ 3 ปี		
6.1 ไม่ได้รับการอบรมเลยในรอบ 3 ปี -	12	5.6
6.2 1 - 2 ครั้ง	188	87.90
6.3 3 - 5 ครั้ง	9	4.20
6.4 มากกว่า 5 ครั้ง	5	2.30
รวม	214	100

จากตาราง 4.1 แสดงว่า ผู้ตอบแบบสอบถามทั้งหมด จำนวน 214 คน เป็นผู้บริหารโรงเรียน จำนวน 92 คน คิดเป็นร้อยละ 43 เป็นครู 122 คน คิดเป็นร้อยละ 57 ส่วนใหญ่อยู่ในโรงเรียนขนาดกลาง จำนวน 114 คน คิดเป็นร้อยละ 53.30 มีประสบการณ์ 2-4 ปี จำนวน 73 คน คิดเป็นร้อยละ 34.10 ส่วนใหญ่มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดการเรียนร่วมเกี่ยวกับเด็กที่มีความต้องการพิเศษ มาก่อน จำนวน 190 คน คิดเป็นร้อยละ 88.30 และมีผู้ที่มีความรู้ความเข้าใจมาก่อนโดยวิธี ศึกษาจากการอบรม/ประชุมเชิงวิชาการ/เชิงปฏิบัติการ จำนวน 149 คน คิดเป็นร้อยละ 69.60 โดยหน่วยงานที่เข้ารับการอบรม/สัมมนาเกี่ยวกับการจัดการเรียนร่วมสำหรับเด็กที่มีความต้องการพิเศษจาก สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์เขต 1 จำนวน 157 คน คิดเป็นร้อยละ 73.40 การเข้ารับการฝึกอบรมเกี่ยวกับการจัดการเรียนร่วม ในรอบ 3 ปี ส่วนใหญ่ อบรม 1-2 ครั้ง จำนวน 188 คน คิดเป็นร้อยละ 87.90

ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์สภาพการดำเนินงานจัดการเรียนร่วมของเด็กที่มีความต้องการพิเศษในโรงเรียนเรียนร่วม ตามความคิดเห็นของผู้บริหาร โรงเรียนและครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 1 ตามกรอบโครงสร้างชี้ ดังตาราง 4.2 - 4.6

ตาราง 4.2 ค่าเฉลี่ย และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน สภาพการดำเนินงานจัดการเรียนร่วมของเด็ก
ที่มีความต้องการพิเศษในโรงเรียนเรียนร่วม จำแนกตามขนาดโรงเรียน
โดยรวมและรายด้าน

สภาพการดำเนินงาน ค่านักเรียน	ความคิดเห็นของผู้บริหาร โรงเรียนและครู							
	โรงเรียนขนาดเล็ก		โรงเรียนขนาดกลาง		โรงเรียนขนาดใหญ่		รวม	
	$\bar{X}$ (S.D)	ความ หมาย	$\bar{X}$ (S.D)	ความ หมาย	$\bar{X}$ (S.D)	ความ หมาย	$\bar{X}$ (S.D)	ความ หมาย
1. ค่านักเรียน	3.25 (0.45)	ปานกลาง	3.25 (0.50)	ปานกลาง	3.54 (0.47)	มาก	3.31 (0.49)	ปานกลาง
2. ด้านสภาพแวดล้อม	3.21 (0.48)	ปานกลาง	3.30 (0.64)	ปานกลาง	3.33 (0.59)	ปานกลาง	3.28 (0.59)	ปานกลาง
3. ด้านกิจกรรม การเรียนการสอน	3.06 (0.47)	ปานกลาง	3.21 (0.63)	ปานกลาง	3.34 (0.54)	ปานกลาง	3.19 (0.58)	ปานกลาง
4. ด้านเครื่องมือ	2.93 (0.49)	ปานกลาง	3.11 (0.68)	ปานกลาง	3.36 (0.54)	ปานกลาง	3.11 (0.62)	ปานกลาง
รวม	3.11 (0.38)	ปานกลาง	3.22 (0.54)	ปานกลาง	3.39 (0.46)	ปานกลาง	3.22 (0.49)	ปานกลาง

จากตาราง 4.2 แสดงว่า สภาพการดำเนินงานจัดการเรียนร่วมของเด็กที่มีความต้องการพิเศษในโรงเรียนเรียนร่วม ตามความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียนและครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 1 โดยรวมและรายด้าน มีการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ค่านักเรียน ($\bar{X} = 3.31$) รองลงมาคือ ด้านสภาพแวดล้อม ($\bar{X} = 3.28$) และด้านกิจกรรมการเรียนการสอน ($\bar{X} = 3.19$) ตามลำดับ ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ ด้านเครื่องมือ ($\bar{X} = 3.11$) เมื่อจำแนกตามขนาดโรงเรียน พบว่า

โรงเรียนขนาดเล็ก พบว่า โดยรวมและรายด้าน มีการปฏิบัติอยู่ในระดับ ปานกลาง ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ค่านักเรียน ($\bar{X} = 3.25$) รองลงมาคือ ด้านสภาพแวดล้อม ($\bar{X} = 3.21$) และด้านกิจกรรมการเรียนการสอน ($\bar{X} = 3.06$) ตามลำดับ ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ ด้านเครื่องมือ ($\bar{X} = 2.93$)

โรงเรียนขนาดกลาง พบว่า โดยรวมและรายด้าน มีการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านสภาพแวดล้อม ($\bar{X} = 3.30$) รองลงมาคือ ด้านนักเรียน ($\bar{X} = 3.25$) และด้านกิจกรรมการเรียนการสอน ($\bar{X} = 3.21$) ตามลำดับ ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ ด้านเครื่องมือ ($\bar{X} = 3.11$)

โรงเรียนขนาดใหญ่ พบว่า โดยรวมและรายด้าน มีการปฏิบัติอยู่ในระดับ ปานกลาง ยกเว้นด้านนักเรียน มีการปฏิบัติในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ ด้านนักเรียน ($\bar{X} = 3.54$) รองลงมาคือ ด้านเครื่องมือ ($\bar{X} = 3.36$) และด้านกิจกรรมการเรียนการสอน ($\bar{X} = 3.34$) ตามลำดับ ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ ด้านสภาพแวดล้อม ($\bar{X} = 3.33$)

ตาราง 4.3 ค่าเฉลี่ย และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน สภาพการดำเนินงานจัดการเรียนร่วมของเด็กที่มีความต้องการพิเศษในโรงเรียนเรียนร่วม ด้านนักเรียน จำแนกตามขนาดโรงเรียน โดยรวมและรายข้อ

สภาพการดำเนินงาน ด้านนักเรียน	ความคิดเห็นของผู้บริหาร โรงเรียนและครู							
	โรงเรียนขนาดเล็ก		โรงเรียนขนาดกลาง		โรงเรียนขนาดใหญ่		รวม	
	$\bar{X}$ (S.D)	ความ หมาย	$\bar{X}$ (S.D)	ความ หมาย	$\bar{X}$ (S.D)	ความ หมาย	$\bar{X}$ (S.D)	ความ หมาย
1. โรงเรียนประชุมชี้แจง สร้างความเข้าใจเกี่ยวกับการ เตรียมความพร้อมแก่เด็กที่มี ความต้องการพิเศษและเด็ก ปกติทั่วไปแก่บุคลากร ผู้ปกครองและผู้เกี่ยวข้อง	3.32 (0.82)	ปานกลาง	3.34 (0.85)	ปานกลาง	3.59 (0.73)	มาก	3.38 (0.82)	ปานกลาง
2. โรงเรียนจัดเตรียมความ พร้อมด้านร่างกาย ด้านวิชาการ ด้านอารมณ์ และด้านสังคมแก่เด็กที่มี ความต้องการพิเศษ	3.34 (0.71)	ปานกลาง	3.22 (0.75)	ปานกลาง	3.52 (0.63)	มาก	3.31 (0.72)	ปานกลาง

ตาราง 4.3 (ต่อ)

สภาพการดำเนินงาน ด้านนักเรียน	ความคิดเห็นของผู้บริหาร โรงเรียนและครู							
	โรงเรียนขนาดเล็ก		โรงเรียนขนาดกลาง		โรงเรียนขนาดใหญ่		รวม	
	$\bar{X}$ (S.D)	ความ หมาย	$\bar{X}$ (S.D)	ความ หมาย	$\bar{X}$ (S.D)	ความ หมาย	$\bar{X}$ (S.D)	ความ หมาย
3. โรงเรียนเตรียมความพร้อมเพื่อให้ความรู้หรือเจตคติให้กับผู้บริหาร ครู พ่อแม่ผู้ปกครอง	3.18 (0.78)	ปานกลาง	3.22 (0.70)	ปานกลาง	3.54 (0.67)	มาก	3.28 (0.72)	ปานกลาง
4. โรงเรียนจัดเตรียมความพร้อมด้านอุปกรณ์ที่จำเป็นในการจัดการเรียนการสอน	3.13 (0.78)	ปานกลาง	3.07 (0.69)	ปานกลาง	3.47 (0.67)	ปานกลาง	3.17 (0.72)	ปานกลาง
5. โรงเรียนจัดเตรียมความพร้อมให้แก่เด็กที่มีความต้องการพิเศษด้านทักษะการช่วยเหลือตนเอง	3.20 (0.66)	ปานกลาง	3.13 (0.71)	ปานกลาง	3.54 (0.63)	มาก	3.23 (0.69)	ปานกลาง
6. โรงเรียนจัดเตรียมความพร้อมแก่เด็กที่มีความต้องการพิเศษ ตามความจำเป็นพิเศษทางการศึกษาเฉพาะบุคคล	3.15 (0.64)	ปานกลาง	3.16 (0.66)	ปานกลาง	3.54 (0.63)	มาก	3.23 (0.66)	ปานกลาง
7. โรงเรียนจัดให้เด็กที่มีความต้องการพิเศษสร้างความคุ้นเคยกับสภาพแวดล้อม ครูประจำชั้น ครูการศึกษาพิเศษ	3.41 (0.67)	ปานกลาง	3.36 (0.75)	ปานกลาง	3.59 (0.73)	มาก	3.42 (0.72)	ปานกลาง
8. โรงเรียนสร้างความเข้าใจให้แก่เด็กที่มีความต้องการพิเศษให้เห็นคุณค่าและรู้จักการช่วยเหลือตนเอง	3.34 (0.73)	ปานกลาง	3.42 (0.75)	ปานกลาง	3.54 (0.77)	มาก	3.42 (0.75)	ปานกลาง

ตาราง 4.3 (ต่อ)

สภาพการดำเนินงาน ด้านนักเรียน	ความคิดเห็นของผู้บริหาร โรงเรียนและครู							
	โรงเรียนขนาดเล็ก		โรงเรียนขนาดกลาง		โรงเรียนขนาดใหญ่		รวม	
	$\bar{X}$ (S.D)	ความ หมาย	$\bar{X}$ (S.D)	ความ หมาย	$\bar{X}$ (S.D)	ความ หมาย	$\bar{X}$ (S.D)	ความ หมาย
9. โรงเรียนจัดกิจกรรม จำลองสถานการณ์ การเป็น เด็กที่มีความต้องการพิเศษ เพื่อให้เข้าใจสภาพที่เป็น ความบกพร่อง ความไม่ สะดวกและความยากลำบาก บางประการของเพื่อนพิการ หรือที่มีความบกพร่อง	2.75 (0.75)	ปานกลาง	3.07 (0.71)	ปานกลาง	3.14 (0.68)	ปานกลาง	3.00 (0.73)	ปานกลาง
10. โรงเรียนจัดกิจกรรมที่ ช่วยให้เกิดการเรียนรู้ ช่วยเหลือซึ่งกันและกัน ระหว่างเด็กปกติกับเด็กที่มี ความต้องการพิเศษ	3.43 (0.65)	ปานกลาง	3.22 (0.74)	ปานกลาง	3.57 (0.66)	มาก	3.35 (0.71)	ปานกลาง
11. โรงเรียนเปิดโอกาสให้ ปกครองมีส่วนร่วมในการ ดำเนินการเตรียมความพร้อม ทั้งนักเรียนปกติและเด็กที่มี ความต้องการพิเศษ	3.39 (0.69)	ปานกลาง	3.27 (0.76)	ปานกลาง	3.71 (0.77)	มาก	3.39 (0.76)	ปานกลาง
12. โรงเรียนจัดกิจกรรมอื่น ที่ช่วยให้นักเรียนปกติเข้าใจ และยอมรับเด็กที่มีความ ต้องการพิเศษ	3.00 (0.81)	ปานกลาง	3.07 (0.91)	ปานกลาง	3.35 (0.79)	ปานกลาง	3.10 (0.87)	ปานกลาง

ตาราง 4.3 (ต่อ)

สภาพการดำเนินงาน ค่านักเรียน	ความคิดเห็นของผู้บริหาร โรงเรียนและครู							
	โรงเรียนขนาดเล็ก		โรงเรียนขนาดกลาง		โรงเรียนขนาดใหญ่		รวม	
	$\bar{X}$ (S.D)	ความ หมาย	$\bar{X}$ (S.D)	ความ หมาย	$\bar{X}$ (S.D)	ความ หมาย	$\bar{X}$ (S.D)	ความ หมาย
13. โรงเรียนแจ้งข้อมูลเด็กที่มีความต้องการพิเศษให้กับเด็กปกติมีความเข้าใจช่วยเหลือ และปฏิบัติต่อเด็กที่มีความต้องการพิเศษได้อย่างถูกต้อง	3.32 (0.63)	ปานกลาง	3.24 (0.64)	ปานกลาง	3.45 (0.77)	ปานกลาง	3.30 (0.67)	ปานกลาง
14. โรงเรียนจัดให้มีกิจกรรมการสอนทักษะที่จำเป็นในการช่วยเหลือเด็กที่มีความต้องการพิเศษให้แก่เด็กปกติ	3.22 (0.75)	ปานกลาง	3.24 (0.80)	ปานกลาง	3.50 (0.67)	ปานกลาง	3.28 (0.76)	มาก
15. โรงเรียนมีการกระจายเด็กที่มีความต้องการพิเศษเข้าเรียนร่วมในชั้นเรียนปกติ	3.55 (0.88)	มาก	3.68 (0.84)	มาก	4.11 (0.86)	มาก	3.73 (0.87)	มาก
รวม	3.25 (0.45)	ปานกลาง	3.25 (0.50)	ปานกลาง	3.54 (0.47)	มาก	3.31 (0.49)	ปานกลาง

จากตาราง 4.3 แสดงว่า สภาพการดำเนินงานจัดการเรียนร่วมของเด็กที่มีความต้องการพิเศษในโรงเรียนเรียนร่วม ตามความคิดเห็นของผู้บริหาร โรงเรียนและครู ค่านักเรียน โดยรวม และรายข้อ มีการปฏิบัติอยู่ในระดับ ปานกลาง ยกเว้นข้อ 15 โรงเรียนมีการกระจายเด็กที่มีความต้องการพิเศษเข้าเรียนร่วมในชั้นเรียนปกติ มีการปฏิบัติในระดับมาก ($\bar{X} = 3.73$) รองลงมาคือ ข้อ 7 โรงเรียนจัดให้เด็กที่มีความต้องการพิเศษสร้างความคุ้นเคยกับสภาพแวดล้อม, ครูประจำชั้น, ครูการศึกษาพิเศษ ($\bar{X} = 3.42$) ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ ข้อ 9 โรงเรียนจัดกิจกรรมจำลองสถานการณ์ การเป็นเด็กที่มีความต้องการพิเศษเพื่อให้เข้าใจสภาพที่เป็น

ความบกพร่อง ความไม่สะดวก และความยากลำบากบางประการของเพื่อนพิการหรือที่มีความบกพร่อง ($\bar{X} = 3.00$) เมื่อจำแนกตามขนาดโรงเรียน พบว่า

โรงเรียนขนาดเล็ก โดยรวมและรายข้อ พบว่า มีการปฏิบัติอยู่ในระดับ ปานกลาง ยกเว้นข้อ 15 โรงเรียนมีการกระจายเด็กที่มีความต้องการพิเศษเข้าเรียนร่วมในชั้นเรียนปกติ มีการปฏิบัติในระดับมาก ($\bar{X} = 3.55$) รองลงมาคือ ข้อ 10 โรงเรียนจัดกิจกรรมที่ช่วยให้เกิดการเรียนรู้ช่วยเหลือซึ่งกันและกันระหว่างเด็กปกติกับเด็กที่มีความต้องการพิเศษ ($\bar{X} = 3.43$) ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ ข้อ 9 โรงเรียนจัดกิจกรรมจำลองสถานการณ์ การเป็นเด็กที่มีความต้องการพิเศษ เพื่อให้เข้าใจสภาพที่เป็นความบกพร่อง ความไม่สะดวกและความ ยากลำบาก บางประการของเพื่อนพิการหรือที่มีความบกพร่อง ($\bar{X} = 2.75$)

โรงเรียนขนาดกลาง โดยรวมและรายข้อ มีการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง ยกเว้น ข้อ 15 โรงเรียนมีการกระจายเด็กที่มีความต้องการพิเศษเข้าเรียนร่วมในชั้นเรียนปกติ มีการปฏิบัติในระดับมาก ($\bar{X} = 3.68$) รองลงมา คือ ข้อ 8 โรงเรียนสร้างความเข้าใจให้แก่เด็กที่มีความต้องการพิเศษให้เห็นคุณค่าและรู้จักการช่วยเหลือตนเอง ($\bar{X} = 3.42$) ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ ข้อ 9 โรงเรียนจัดกิจกรรมจำลองสถานการณ์ การเป็นเด็กที่มีความต้องการพิเศษ เพื่อให้เข้าใจสภาพที่เป็นความบกพร่อง ความไม่สะดวกและความ ยากลำบาก บางประการของเพื่อนพิการหรือที่มีความบกพร่อง ($\bar{X} = 3.07$)

โรงเรียนขนาดใหญ่ โดยรวมและรายข้อ มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ยกเว้นข้อ 4 ข้อ 9 ข้อ 12 ข้อ 14 มีการปฏิบัติในระดับ ปานกลาง ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ข้อ 15 โรงเรียนมีการกระจายเด็กที่มีความต้องการพิเศษเข้าเรียนร่วมในชั้นเรียนปกติมีการปฏิบัติในระดับมาก ($\bar{X} = 4.11$) รองลงมา คือ ข้อ 11 โรงเรียนเปิดโอกาสให้ปกครองมีส่วนร่วมในการดำเนินการเตรียมความพร้อมทั้งนักเรียนปกติและเด็กที่มีความต้องการพิเศษ ($\bar{X} = 3.71$) ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ข้อ 9 โรงเรียนจัดกิจกรรมจำลองสถานการณ์ การเป็นเด็กที่มีความต้องการพิเศษเพื่อให้เข้าใจสภาพที่เป็นความบกพร่องความไม่สะดวก และความยากลำบากบางประการของเพื่อนพิการหรือที่มีความบกพร่อง ($\bar{X} = 3.14$)

ตาราง 4.4 ค่าเฉลี่ย และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน สภาพการดำเนินงานจัดการเรียนร่วม
ของเด็กที่มีความต้องการพิเศษในโรงเรียนเรียนร่วม ด้านสภาพแวดล้อม
จำแนกตามขนาดโรงเรียน โดยรวม และรายชื่อ

สภาพการดำเนินงาน ด้านสภาพแวดล้อม	ความคิดเห็นของผู้บริหาร โรงเรียนและครู							
	โรงเรียนขนาดเล็ก		โรงเรียนขนาดกลาง		โรงเรียนขนาดใหญ่		รวม	
	$\bar{X}$ (S.D)	ความ หมาย	$\bar{X}$ (S.D)	ความ หมาย	$\bar{X}$ (S.D)	ความ หมาย	$\bar{X}$ (S.D)	ความ หมาย
16. โรงเรียนจัดให้เด็กที่มีความต้องการพิเศษเรียนร่วมในชั้นเรียนปกติกับเด็กทั่วไปมากที่สุด	3.74 (0.78)	มาก	3.78 (0.81)	มาก	4.07 (0.83)	มาก	3.83 (0.81)	มาก
17. โรงเรียนปรับสภาพแวดล้อมให้เอื้อต่อสภาพความบกพร่องของเด็กที่มีความต้องการพิเศษแต่ละประเภท	3.24 (0.84)	ปานกลาง	3.25 (0.79)	ปานกลาง	3.64 (0.82)	มาก	3.32 (0.82)	ปานกลาง
18. โรงเรียนจัดสภาพแวดล้อมภายในอาคารให้เอื้อต่อการเรียนของเด็กที่มีความต้องการพิเศษ เช่น คำนึงถึงแสงสว่าง ห้องน้ำทางเดิน	3.36 (0.87)	ปานกลาง	3.28 (0.89)	ปานกลาง	3.52 (0.77)	มาก	3.35 (0.86)	ปานกลาง
19. โรงเรียนจัดสภาพแวดล้อมนอกอาคารเรียนเหมาะสมกับการจัดการเรียนร่วมโดยคำนึงถึงความสะอาดและปลอดภัยเป็นสำคัญ	3.46 (0.75)	ปานกลาง	3.46 (0.77)	ปานกลาง	3.47 (0.86)	ปานกลาง	3.46 (0.78)	ปานกลาง

ตาราง 4.4 (ต่อ)

สภาพการดำเนินงาน ด้านสภาพแวดล้อม	ความคิดเห็นของผู้บริหาร โรงเรียนและครู							
	โรงเรียนขนาดเล็ก		โรงเรียนขนาดกลาง		โรงเรียนขนาดใหญ่		รวม	
	$\bar{X}$ (S.D)	ความ หมาย	$\bar{X}$ (S.D)	ความ หมาย	$\bar{X}$ (S.D)	ความ หมาย	$\bar{X}$ (S.D)	ความ หมาย
20. โรงเรียนจัดพื้นที่ทางเข้า อยู่ระดับเดียวกับประตู ถ้าอยู่คนละระดับมีทางลาด สำหรับขึ้นลง	2.70 (0.99)	ปานกลาง	2.81 (1.17)	ปานกลาง	2.88 (1.01)	ปานกลาง	2.79 (1.09)	ปานกลาง
21. โรงเรียนมีการล้อมรั้ว บริเวณที่เป็นอันตราย	3.27 (0.89)	ปานกลาง	3.38 (1.05)	ปานกลาง	3.26 (1.82)	ปานกลาง	3.33 (0.96)	ปานกลาง
22. โรงเรียนจัดให้ทางเดิน สาธารณะภายในตัวอาคารไม่ มีสิ่งกีดขวาง	3.50 (0.77)	ปานกลาง	3.52 (1.00)	มาก	3.30 (0.81)	ปานกลาง	3.47 (0.91)	ปานกลาง
23. โรงเรียนจัดให้พื้นเรียบ ไม่ลื่นและทำด้วยวัสดุไม่ กะเทาะหรือหลุด	3.44 (0.65)	ปานกลาง	3.50 (1.02)	ปานกลาง	3.40 (0.85)	ปานกลาง	3.46 (0.90)	ปานกลาง
24. ผู้บริหาร โรงเรียน นำเสนอในเรื่องการจัดการ เรียนร่วมโดยชี้แจงให้ครูและ บุคลากรทุกคนทราบ	3.24 (0.68)	ปานกลาง	3.46 (0.94)	ปานกลาง	3.38 (0.82)	ปานกลาง	3.38 (0.85)	ปานกลาง
25. ผู้บริหาร โรงเรียน นำเสนอในเรื่องการจัดการ เรียนร่วมโดยชี้แจงให้ ผู้ปกครองเด็กที่มีความ ต้องการพิเศษทุกคนทราบ	3.20 (0.74)	ปานกลาง	3.44 (0.97)	ปานกลาง	3.21 (0.92)	ปานกลาง	3.33 (0.91)	ปานกลาง
26. โรงเรียนแต่งตั้ง คณะกรรมการจัดการเรียน ร่วมประจำโรงเรียนเพื่อ กำหนดนโยบายในการ จัดการเรียนร่วม	2.94 (0.82)	ปานกลาง	3.06 (0.93)	ปานกลาง	2.97 (0.81)	ปานกลาง	3.01 (0.88)	ปานกลาง

ตาราง 4.4 (ต่อ)

สภาพการดำเนินงาน ด้านสภาพแวดล้อม	ความคิดเห็นของผู้บริหาร โรงเรียนและครู							
	โรงเรียนขนาดเล็ก		โรงเรียนขนาดกลาง		โรงเรียนขนาดใหญ่		รวม	
	$\bar{X}$ (S.D)	ความ หมาย	$\bar{X}$ (S.D)	ความ หมาย	$\bar{X}$ (S.D)	ความ หมาย	$\bar{X}$ (S.D)	ความ หมาย
27. โรงเรียนจัดทำป้าย ประกาศ ป้ายนิเทศ แผ่นพับ เพื่อเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ การจัดการเรียนร่วมของ โรงเรียน	2.58 (0.79)	ปานกลาง	2.85 (0.93)	ปานกลาง	3.00 (1.03)	ปานกลาง	2.81 (0.92)	ปานกลาง
28. โรงเรียนเปิดโอกาสให้ ทุกคนแสดงความคิดเห็นใน การดำเนินการจัดการเรียน ร่วมของโรงเรียนและเกิด ความรู้สึกร่วมกัน	3.05 (0.63)	ปานกลาง	3.23 (0.92)	ปานกลาง	3.28 (0.86)	ปานกลาง	3.19 (0.84)	ปานกลาง
29. โรงเรียนประชาสัมพันธ์ และเผยแพร่ข้อมูลการจัดการ เรียนร่วมให้แก่ผู้ปกครอง ชุมชนและบุคลากรใน โรงเรียนเข้าใจ	3.10 (0.69)	ปานกลาง	3.24 (0.85)	ปานกลาง	3.33 (0.75)	ปานกลาง	3.22 (0.79)	ปานกลาง
30. โรงเรียนส่งเสริมให้ ครูผู้สอนเด็กที่มีความ ต้องการพิเศษทำงานร่วมกัน เป็นทีม	3.27 (0.69)	ปานกลาง	3.29 (0.83)	ปานกลาง	3.28 (0.91)	ปานกลาง	3.28 (0.81)	ปานกลาง
รวม	3.21 (0.48)	ปานกลาง	3.30 (0.64)	ปานกลาง	3.33 (0.59)	ปานกลาง	3.28 (0.59)	ปานกลาง

จากตาราง 4.4 แสดงว่า สภาพการดำเนินงานจัดการเรียนร่วมของเด็กที่มีความต้องการพิเศษในโรงเรียนเรียนร่วม ตามความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียนและครู ด้านสภาพแวดล้อม โดยรวมและรายข้อ มีการปฏิบัติอยู่ในระดับ ปานกลาง ยกเว้นข้อ 16 โรงเรียนจัดให้เด็กที่มีความต้องการพิเศษ เรียนร่วมในชั้นเรียนกับเด็กทั่วไปมากที่สุด มีการปฏิบัติในระดับมาก ($\bar{X} = 3.83$) รองลงมาคือ ข้อ 22 โรงเรียนจัดให้ทางเดินสาธารณะภายในตัวอาคารไม่มีสิ่งกีดขวาง ($\bar{X} = 3.47$) ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ข้อ 20 โรงเรียนจัดพื้นที่ทางเข้าอยู่ระดับเดียวกับประตู ถ้าอยู่คนละระดับมีทางลาดสำหรับขึ้นลง ($\bar{X} = 2.79$) เมื่อจำแนกตามขนาดโรงเรียนพบว่า

โรงเรียนขนาดเล็ก โดยรวมและรายข้อ มีการปฏิบัติอยู่ในระดับ ปานกลาง ยกเว้นข้อ 16 โรงเรียนจัดให้เด็กที่มีความต้องการพิเศษเรียนร่วมในชั้นเรียนกับเด็กทั่วไปมากที่สุด มีการปฏิบัติในระดับมาก ($\bar{X} = 3.74$) รองลงมา คือ ข้อ 22 โรงเรียนจัดให้ทางเดินสาธารณะภายในตัวอาคารไม่มีสิ่งกีดขวาง ($\bar{X} = 3.50$) ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ข้อ 27 โรงเรียนจัดทำป้ายประกาศ ป้ายนิเทศ แผ่นพับเพื่อเผยแพร่ประชาสัมพันธ์การจัดการเรียนร่วมของโรงเรียน ($\bar{X} = 2.58$)

โรงเรียนขนาดกลาง โดยรวมและรายข้อ มีการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง ยกเว้นข้อ 16 โรงเรียนจัดให้เด็กที่มีความต้องการพิเศษเรียนร่วมในชั้นเรียนกับเด็กทั่วไปมากที่สุด มีการปฏิบัติในระดับมาก ($\bar{X} = 3.78$) รองลงมาคือ ข้อ 22 โรงเรียนจัดให้ทางเดินสาธารณะภายในตัวอาคารไม่มีสิ่งกีดขวาง ($\bar{X} = 3.52$) ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ ข้อ 20 โรงเรียนจัดพื้นที่ทางเข้า อยู่ระดับเดียวกับประตู ถ้าอยู่คนละระดับมีทางลาดสำหรับขึ้นลง ($\bar{X} = 2.81$)

โรงเรียนขนาดใหญ่ โดยรวมและรายข้อ มีการปฏิบัติอยู่ในระดับ ปานกลาง พบว่า ข้อ 16 ข้อ 17 และข้อ 18 มีการปฏิบัติในระดับมาก ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ ข้อ 16 โรงเรียนจัดให้เด็กที่มีความต้องการพิเศษเรียนร่วมในชั้นเรียนกับเด็กทั่วไปมากที่สุด ($\bar{X} = 4.07$) รองลงมาคือ ข้อ 17 โรงเรียนปรับสภาพแวดล้อมให้เอื้อต่อสภาพความบกพร่องของเด็กที่มีความต้องการพิเศษแต่ละประเภท ($\bar{X} = 3.64$) ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ ข้อ 20 โรงเรียนจัดพื้นที่ทางเข้า อยู่ระดับเดียวกับประตู ถ้าอยู่คนละระดับมีทางลาดสำหรับขึ้นลง ($\bar{X} = 2.88$)

ตาราง 4.5 ค่าเฉลี่ย และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน สภาพการดำเนินงานจัดการเรียนร่วมของเด็กที่มีความต้องการพิเศษในโรงเรียนเรียนร่วม ด้านกิจกรรมการเรียนการสอน จำแนกตามขนาดโรงเรียน โดยรวม และรายชื่อ

สภาพการดำเนินงาน ด้าน กิจกรรมการเรียนการสอน	ความคิดเห็นของผู้บริหาร โรงเรียนและครู							
	โรงเรียนขนาดเล็ก		โรงเรียนขนาดกลาง		โรงเรียนขนาดใหญ่		รวม	
	$\bar{X}$ (S.D)	ความ หมาย	$\bar{X}$ (S.D)	ความ หมาย	$\bar{X}$ (S.D)	ความ หมาย	$\bar{X}$ (S.D)	ความ หมาย
31. โรงเรียนปรับหลักสูตรที่ใช้กับเด็กปกติมาใช้กับเด็กที่มีความต้องการพิเศษในบางวิชา	3.34 (0.71)	ปานกลาง	3.16 (0.88)	ปานกลาง	3.47 (0.70)	ปานกลาง	3.27 (0.81)	ปานกลาง
32. โรงเรียนจัดทำหลักสูตรเฉพาะสำหรับเด็กที่มีความต้องการพิเศษ	2.94 (0.92)	ปานกลาง	3.07 (0.95)	ปานกลาง	3.42 (0.96)	ปานกลาง	3.11 (0.95)	ปานกลาง
33. โรงเรียนจัดทำหลักสูตรเพิ่มเติมในการสอนทักษะที่จำเป็นแก่เด็กที่มีความต้องการพิเศษ เช่น ทักษะการใช้หูฟัง ทักษะการดำรงชีวิต	2.81 (0.82)	ปานกลาง	2.93 (0.89)	ปานกลาง	3.23 (0.79)	ปานกลาง	2.96 (0.86)	ปานกลาง
34. โรงเรียนจัดทำแผนการศึกษาเฉพาะบุคคล (IEP) ให้กับเด็กที่มีความต้องการพิเศษทุกคน	2.96 (0.79)	ปานกลาง	3.35 (1.00)	ปานกลาง	3.23 (0.79)	ปานกลาง	3.22 (0.92)	ปานกลาง
35. โรงเรียนจัดทำแผนการสอนเฉพาะบุคคล (IIP) สำหรับเด็กที่มีความต้องการพิเศษ	2.55 (0.97)	ปานกลาง	3.00 (1.18)	ปานกลาง	2.64 (1.22)	ปานกลาง	2.80 (1.15)	ปานกลาง

ตาราง 4.5 (ต่อ)

สภาพการดำเนินงาน ด้าน กิจกรรมการเรียนการสอน	ความคิดเห็นของผู้บริหาร โรงเรียนและครู							
	โรงเรียนขนาดเล็ก		โรงเรียนขนาดกลาง		โรงเรียนขนาดใหญ่		รวม	
	$\bar{X}$ (S.D)	ความ หมาย	$\bar{X}$ (S.D)	ความ หมาย	$\bar{X}$ (S.D)	ความ หมาย	$\bar{X}$ (S.D)	ความ หมาย
36. โรงเรียนใช้ กระบวนการตรวจสอบ ทางการศึกษาได้เหมาะสม สำหรับเด็กที่มีความต้อง พิเศษ ทั้งด้านวิชาการ ด้าน ร่างกายและด้านพฤติกรรม	3.03 (0.70)	ปานกลาง	3.20 (0.75)	ปานกลาง	3.33 (0.72)	ปานกลาง	3.18 (0.73)	ปานกลาง
37. ครูมีความสามารถในการ ใช้เทคนิคและวิธีการ ในการจัดการเรียนการสอน เด็กที่มีความต้องการพิเศษ แต่ละประเภทได้อย่าง เหมาะสม	3.17 (0.62)	ปานกลาง	3.21 (0.72)	ปานกลาง	3.33 (0.61)	ปานกลาง	3.22 (0.67)	ปานกลาง
38. โรงเรียนมีการ วิเคราะห์งาน เพื่อประเมิน เด็กว่ามีทักษะด้านใดมา ก่อน และจะเริ่มสอนเรื่อง ใดก่อนหลัง	3.18 (0.63)	ปานกลาง	3.28 (0.77)	ปานกลาง	3.52 (0.83)	มาก	3.30 (0.75)	ปานกลาง
39. โรงเรียนจัดการเรียน การสอนโดยใช้ระบบเพื่อน ช่วยเพื่อน	3.63 (0.76)	มาก	3.70 (0.97)	มาก	3.83 (0.90)	มาก	3.71 (0.90)	มาก
40. โรงเรียนรายงาน ความก้าวหน้าของนักเรียน ตามแผนการจัดการศึกษา เฉพาะบุคคล (IEP)	3.18 (0.73)	ปานกลาง	3.32 (0.87)	ปานกลาง	3.59 (0.79)	มาก	3.34 (0.83)	ปานกลาง

ตาราง 4.5 (ต่อ)

สภาพการดำเนินงาน ด้าน กิจกรรมการเรียนการสอน	ความคิดเห็นของผู้บริหาร โรงเรียนและครู							
	โรงเรียนขนาดเล็ก		โรงเรียนขนาดกลาง		โรงเรียนขนาดใหญ่		รวม	
	$\bar{X}$ (S.D)	ความ หมาย	$\bar{X}$ (S.D)	ความ หมาย	$\bar{X}$ (S.D)	ความ หมาย	$\bar{X}$ (S.D)	ความ หมาย
41. โรงเรียนจัดกิจกรรม นอกสถานศึกษาโดยมีเด็ก ที่มีความต้องการพิเศษเข้า ร่วม เช่น กิจกรรมทัศน ศึกษา กิจกรรมห้องสมุด	3.60 (0.69)	มาก	3.67 (0.88)	มาก	3.83 (1.01)	มาก	3.68 (0.86)	มาก
42. โรงเรียนจัดตั้ง กรรมการการประกัน คุณภาพการจัดการเรียน ร่วมในโรงเรียน	2.29 (0.96)	ปานกลาง	2.96 (1.02)	ปานกลาง	2.92 (0.99)	ปานกลาง	2.94 (1.00)	ปานกลาง
43. โรงเรียนมีการประกาศ รับสมัครเด็กที่มีความ ต้องการพิเศษเข้าเรียนทุกปี การศึกษา	2.74 (0.94)	ปานกลาง	3.00 (1.06)	ปานกลาง	3.30 (1.11)	ปานกลาง	2.99 (1.05)	ปานกลาง
44. ผู้บริหาร โรงเรียนมีการ นิเทศ การจัดกิจกรรมการ เรียนการสอนเด็กที่มีความ ต้องการพิเศษ	3.01 (0.80)	ปานกลาง	3.26 (0.84)	ปานกลาง	3.26 (0.82)	ปานกลาง	3.19 (0.83)	ปานกลาง
45. โรงเรียนจัดทำ ตารางเวลาให้บริการการ สอนเสริมโดยตรงกับเด็กที่ มีความต้องการพิเศษ	2.84 (0.74)	ปานกลาง	3.00 (0.87)	ปานกลาง	3.21 (0.81)	ปานกลาง	3.00 (0.89)	ปานกลาง
รวมเฉลี่ย	3.06 (0.47)	ปานกลาง	3.21 (0.63)	ปานกลาง	3.34 (0.54)	ปานกลาง	3.19 (0.58)	ปานกลาง

จากตาราง 4.5 แสดงว่า สภาพการดำเนินงานจัดการเรียนร่วมของเด็กที่มีความต้องการพิเศษในโรงเรียนเรียนร่วม ตามความคิดเห็นของผู้บริหาร โรงเรียนและครู ด้านกิจกรรมการเรียนการสอน โดยรวมและรายข้อ มีการปฏิบัติอยู่ในระดับ ปานกลาง ยกเว้นข้อ 39 และข้อ 41 มีการปฏิบัติในระดับมาก ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ ข้อ 39 โรงเรียนจัดการเรียนการสอนโดยใช้ระบบเพื่อนช่วยเพื่อน ($\bar{X} = 3.71$) รองลงมาคือ ข้อ 41 โรงเรียนจัดกิจกรรมนอกสถานศึกษาโดยมีเด็กที่มีความต้องการพิเศษเข้าร่วม เช่น กิจกรรมทัศนศึกษา กิจกรรมห้องสมุด ($\bar{X} = 3.68$) ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ ข้อ 35 โรงเรียนจัดทำแผนการสอนเฉพาะบุคคล (IP) สำหรับเด็กที่มีความต้องการพิเศษ ($\bar{X} = 2.80$) เมื่อจำแนกตามขนาดโรงเรียน พบว่า

โรงเรียนขนาดเล็ก โดยรวมและรายข้อ มีการปฏิบัติอยู่ในระดับ ปานกลาง ยกเว้นข้อ 39 และข้อ 41 มีการปฏิบัติในระดับมาก ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ ข้อ 39 โรงเรียนจัดการเรียนการสอนโดยใช้ระบบเพื่อนช่วยเพื่อน ($\bar{X} = 3.63$) รองลงมาคือ ข้อ 41 โรงเรียนจัดกิจกรรมนอกสถานศึกษาโดยมีเด็กที่มีความต้องการพิเศษเข้าร่วม เช่น กิจกรรมทัศนศึกษา กิจกรรมห้องสมุด ($\bar{X} = 3.60$) ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ ข้อ 35 โรงเรียนจัดทำแผนการสอนเฉพาะบุคคล (IP) สำหรับเด็กที่มีความต้องการพิเศษ ($\bar{X} = 2.55$)

โรงเรียนขนาดกลาง โดยรวมและรายข้อ มีการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง ยกเว้นข้อ 39 และข้อ 41 มีการปฏิบัติในระดับมาก ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ ข้อ 39 โรงเรียนจัดการเรียนการสอนโดยใช้ระบบเพื่อนช่วยเพื่อน ($\bar{X} = 3.70$) รองลงมาคือ ข้อ 41 โรงเรียนจัดกิจกรรมนอกสถานศึกษาโดยมีเด็กที่มีความต้องการพิเศษเข้าร่วม เช่น กิจกรรมทัศนศึกษา กิจกรรมห้องสมุด ($\bar{X} = 3.67$) ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ ข้อ 42 โรงเรียนจัดตั้งกรรมการประกันคุณภาพการจัดการเรียนร่วมในโรงเรียน ($\bar{X} = 2.96$)

โรงเรียนขนาดใหญ่ โดยรวมและรายข้อ มีการปฏิบัติอยู่ในระดับ ปานกลาง ยกเว้นข้อ 39 ข้อ 41 ข้อ 40 และข้อ 38 พบว่ามีการปฏิบัติในระดับมาก ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ข้อ 39 โรงเรียนจัดการเรียนการสอนโดยใช้ระบบเพื่อนช่วยเพื่อน ($\bar{X} = 3.83$) รองลงมาคือ ข้อ 41 โรงเรียนจัดกิจกรรมนอกสถานศึกษาโดยมีเด็กที่มีความต้องการพิเศษเข้าร่วม เช่น กิจกรรมทัศนศึกษา กิจกรรมห้องสมุด ($\bar{X} = 3.83$) ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ ข้อ 35 โรงเรียนจัดทำแผนการสอนเฉพาะบุคคล (IP) สำหรับเด็กที่มีความต้องการพิเศษ ($\bar{X} = 2.64$)

ตาราง 4.6 ค่าเฉลี่ย และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน สภาพการการ ดำเนินงานจัดการเรียนร่วมของ
เด็กที่มีความต้องการพิเศษในโรงเรียนเรียนร่วม จำแนกตามขนาดโรงเรียน
ด้านเครื่องมือ โดยรวม และรายข้อ

สภาพการดำเนินงาน ด้านเครื่องมือ	ความคิดเห็นของผู้บริหาร โรงเรียนและครู							
	โรงเรียนขนาดเล็ก		โรงเรียนขนาดกลาง		โรงเรียนขนาดใหญ่		รวม	
	$\bar{X}$ (S.D)	ความ หมาย	$\bar{X}$ (S.D)	ความ หมาย	$\bar{X}$ (S.D)	ความ หมาย	$\bar{X}$ (S.D)	ความ หมาย
46. โรงเรียนกำหนดนโยบาย วิสัยทัศน์ และพันธกิจในการ จัดการเรียนร่วม	3.00 (0.72)	ปานกลาง	3.18 (0.94)	ปานกลาง	3.45 (0.83)	ปานกลาง	3.18 (0.87)	ปานกลาง
47. โรงเรียนมีแผนงาน โครงการ กิจกรรมการจัดการ เรียนร่วมที่สอดคล้องกับ นโยบายของ กระทรวงศึกษาธิการและ รัฐบาลกำหนด	3.05 (0.71)	ปานกลาง	3.42 (0.96)	ปานกลาง	3.90 (0.87)	มาก	3.42 (0.92)	ปานกลาง
48. โรงเรียนได้จัดสรร งบประมาณเป็นการเฉพาะ เพื่อการจัดการเรียนร่วม ให้กับเด็กที่มีความต้องการ พิเศษ	3.00 (0.81)	ปานกลาง	3.13 (1.00)	ปานกลาง	3.40 (0.93)	ปานกลาง	3.14 (0.95)	ปานกลาง
49. โรงเรียนจัดระบบ บริหารจัดการ โดย เสนอ ตัวแทนผู้ปกครองเด็กที่มี ความต้องการพิเศษอย่างน้อย 1 คน เข้าร่วมเป็น คณะกรรมการสถานศึกษา	2.55 (0.90)	ปานกลาง	2.79 (0.99)	ปานกลาง	3.00 (1.08)	ปานกลาง	2.77 (0.99)	ปานกลาง
50 โรงเรียนจัดทำคำสั่ง แต่งตั้งผู้รับผิดชอบโครงการ การจัดการเรียนร่วมของ โรงเรียน	3.18 (0.96)	ปานกลาง	3.46 (0.98)	ปานกลาง	4.00 (0.93)	มาก	3.49 (1.00)	ปานกลาง

ตาราง 4.6 (ต่อ)

สภาพการดำเนินงาน ด้านเครื่องมือ	ความคิดเห็นของผู้บริหาร โรงเรียนและครู							
	โรงเรียนขนาดเล็ก		โรงเรียนขนาดกลาง		โรงเรียนขนาดใหญ่		รวม	
	$\bar{X}$ (S.D)	ความ หมาย	$\bar{X}$ (S.D)	ความ หมาย	$\bar{X}$ (S.D)	ความ หมาย	$\bar{X}$ (S.D)	ความ หมาย
51. โรงเรียนจัดทำคำสั่ง แต่งตั้งครูผู้รับผิดชอบการ จัดการเรียนการสอน แก่ เด็ก ที่มีความต้องการพิเศษเรียน ร่วมในชั้นเรียนปกติ	3.29 (0.79)	ปานกลาง	3.38 (0.99)	ปานกลาง	3.35 (0.93)	ปานกลาง	3.35 (0.92)	ปานกลาง
52. โรงเรียนตั้ง คณะกรรมการจัดทำแผนการ ศึกษาเฉพาะบุคคล (IEP) ประมาณ 5-7 คน ต่อเด็กที่มี ความต้องการพิเศษ 1 คน	3.05 (0.98)	ปานกลาง	3.20 (0.99)	ปานกลาง	3.57 (0.88)	มาก	3.23 (0.98)	ปานกลาง
53. โรงเรียนดำเนินการ บริหารจัดการเรียนร่วมโดย ใช้โครงสร้างซีท (SEAT Framework) และ บริหารจัดการโดยใช้ โรงเรียนเป็นฐาน (SBM)	3.12 (0.81)	ปานกลาง	3.14 (0.79)	ปานกลาง	3.66 (0.72)	มาก	3.23 (0.81)	ปานกลาง
54. โรงเรียนจัดระบบข้อมูล เกี่ยวกับเด็กที่มีความต้องการ พิเศษทุกปีการศึกษา	3.41 (0.87)	ปานกลาง	3.51 (0.96)	มาก	3.71 (0.89)	มาก	3.52 (0.92)	มาก
55. โรงเรียนมีแผนพัฒนา บุคลากรให้เข้าอบรมความรู้ เกี่ยวกับการจัดการศึกษา สำหรับเด็กที่มีความต้องการ พิเศษ อย่างเพียงพอและ มีคุณภาพ	2.96 (0.72)	ปานกลาง	3.12 (0.81)	ปานกลาง	3.18 (0.66)	ปานกลาง	3.13 (0.77)	ปานกลาง

ตาราง 4.6 (ต่อ)

สภาพการดำเนินงาน ด้านเครื่องมือ	ความคิดเห็นของผู้บริหาร โรงเรียนและครู							
	โรงเรียนขนาดเล็ก		โรงเรียนขนาดกลาง		โรงเรียนขนาดใหญ่		รวม	
	$\bar{X}$ (S.D)	ความ หมาย	$\bar{X}$ (S.D)	ความ หมาย	$\bar{X}$ (S.D)	ความ หมาย	$\bar{X}$ (S.D)	ความ หมาย
56. โรงเรียนสนับสนุนทุน ทำวิจัยในชั้นเรียนเกี่ยวกับ เด็กที่มีความต้องการพิเศษ และทุนผลิตสื่อการสอน	2.41 (0.89)	น้อย	2.65 (0.94)	ปานกลาง	2.45 (1.15)	น้อย	2.55 (0.98)	ปานกลาง
57. โรงเรียนมีระบบสื่อสาร ภายในองค์กรอย่างชัดเจน โดยจัดประชุมรับฟังปัญหา ในการจัดการเรียนร่วม ร่วมกับบุคลากรทุกคน	2.75 (0.68)	ปานกลาง	3.06 (0.91)	ปานกลาง	3.14 (0.75)	ปานกลาง	2.99 (0.83)	ปานกลาง
58. โรงเรียนประสานงาน จัดการเรียนร่วมกับศูนย์ การศึกษาพิเศษจังหวัด	2.81 (0.71)	ปานกลาง	3.09 (0.79)	ปานกลาง	3.35 (0.87)	ปานกลาง	3.07 (0.81)	ปานกลาง
59. โรงเรียนจัดหา เทคโนโลยีสิ่งอำนวยความสะดวก ให้เด็กที่มีความ ต้องการพิเศษใช้เพื่อช่วยให้ สามารถปฏิบัติงานและ ดำรงชีวิตให้มีประสิทธิภาพ	2.72 (0.66)	ปานกลาง	2.82 (0.85)	ปานกลาง	3.02 (0.81)	ปานกลาง	2.83 (0.80)	ปานกลาง
60. โรงเรียนจัดหาครู การศึกษาพิเศษ ที่จบการด้าน การศึกษาพิเศษ โดยตรงหรือ ครูที่ผ่านการอบรมการจัด การศึกษาพิเศษตามหลักสูตร กระทรวงศึกษาธิการกำหนด	2.74 (0.90)	ปานกลาง	2.68 (0.96)	ปานกลาง	3.07 (0.89)	ปานกลาง	2.77 (0.94)	ปานกลาง
รวมเฉลี่ย	2.93 (0.49)	ปานกลาง	3.11 (0.68)	ปานกลาง	3.36 (0.54)	ปานกลาง	3.11 (0.62)	ปานกลาง

จากตาราง 4.6 แสดงว่า สภาพการดำเนินงานจัดการเรียนร่วมของเด็กที่มีความต้องการพิเศษในโรงเรียนเรียนร่วม ตามความคิดเห็นของผู้บริหาร โรงเรียนและครู ด้านเครื่องมือ จำแนกตามขนาดโรงเรียน โดยรวมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับ ปานกลาง ยกเว้นข้อ 54 โรงเรียนจัดระบบข้อมูลเกี่ยวกับเด็กที่มีความต้องการพิเศษทุกปีการศึกษา มีการปฏิบัติในระดับมาก ($\bar{X} = 3.52$) รองลงมาคือ ข้อ 50 โรงเรียนจัดทำคำสั่งแต่งตั้งผู้รับผิดชอบโครงการจัดการเรียนร่วมของโรงเรียน ($\bar{X} = 3.49$) ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ ข้อ 56 โรงเรียนสนับสนุนทุน ในการทำวิจัยในชั้นเรียนเกี่ยวกับเด็กที่มีความต้องการพิเศษและทุนในการผลิตสื่อการสอน ($\bar{X} = 2.55$) เมื่อจำแนกตามขนาดโรงเรียน พบว่า

โรงเรียนขนาดเล็ก พบว่า โดยรวมและรายข้อ มีการปฏิบัติอยู่ในระดับ ปานกลาง ยกเว้น ข้อ 56. มีการปฏิบัติในระดับน้อย ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ ข้อ 54 โรงเรียนจัดระบบข้อมูลเกี่ยวกับเด็กที่มีความต้องการพิเศษทุกปีการศึกษา ($\bar{X} = 3.41$) รองลงมาคือ ข้อ 51 โรงเรียนจัดทำคำสั่งแต่งตั้งครูผู้รับผิดชอบการจัดการเรียนการสอนแก่เด็กที่มีความต้องการพิเศษเรียนร่วมในชั้นเรียนปกติ ($\bar{X} = 3.29$) ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ 56 โรงเรียนสนับสนุนทุนในการทำวิจัยในชั้นเรียนเกี่ยวกับเด็กที่มีความต้องการพิเศษและทุนในการผลิตสื่อการสอน ($\bar{X} = 2.41$)

โรงเรียนขนาดกลาง พบว่า โดยรวมและรายข้อ มีการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง ยกเว้นข้อ 54 โรงเรียนจัดระบบข้อมูล เกี่ยวกับเด็กที่มีความต้องการพิเศษทุกปีการศึกษา มีการปฏิบัติในระดับมาก ($\bar{X} = 3.51$) รองลงมาคือ 50 โรงเรียนจัดทำคำสั่งแต่งตั้งผู้รับผิดชอบโครงการจัดการเรียนร่วมของโรงเรียน ($\bar{X} = 3.46$) ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด 56 โรงเรียนสนับสนุนทุนทำวิจัยในชั้นเรียนเกี่ยวกับเด็กที่มีความต้องการพิเศษและทุนผลิตสื่อการสอน ($\bar{X} = 2.65$)

โรงเรียนขนาดใหญ่ พบว่า โดยรวมและรายข้อ มีการปฏิบัติอยู่ในระดับ ปานกลาง ยกเว้น ข้อ 47 ข้อ 50 ข้อ 52 ข้อ 53 มีการปฏิบัติในระดับมาก ข้อ 56 มีการปฏิบัติในระดับน้อย ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ ข้อ 50 โรงเรียนจัดทำคำสั่งแต่งตั้งผู้รับผิดชอบโครงการจัดการเรียนร่วมของโรงเรียน ($\bar{X} = 4.00$) รองลงมา คือ ข้อ 47 โรงเรียนมีแผนงาน/โครงการ/กิจกรรมการจัดการเรียนร่วมที่สอดคล้องกับนโยบายของกระทรวงศึกษาธิการและรัฐบาลกำหนด ($\bar{X} = 3.90$) ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ข้อ 56 โรงเรียนสนับสนุนทุนในการทำวิจัยในชั้นเรียนเกี่ยวกับเด็กที่มีความต้องการพิเศษและทุนในการผลิตสื่อการสอน ($\bar{X} = 2.45$)

ตอนที่ 3 ผลการวิเคราะห์ ความต้องการสนับสนุนการดำเนินงานจัดการเรียนร่วมของเด็กที่มีความต้องการพิเศษใน โรงเรียนเรียนร่วม ตามความคิดเห็นของผู้บริหาร โรงเรียนและครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 1 ตามกรอบโครงสร้างชี้ท ใน 4 ด้าน คือด้านนักเรียน ด้านภาพแวดล้อม ด้านกิจกรรมการเรียนการสอน และด้านเครื่องมือ ดังตาราง 4.7 - 4.10

ตาราง 4.7 ค่าความถี่ และค่าร้อยละ ความต้องการสนับสนุนการดำเนินงานจัดการเรียนร่วมของเด็กที่มีความต้องการพิเศษใน โรงเรียนเรียนร่วม ด้านนักเรียน

ความต้องการ ด้านนักเรียน	ผู้บริหาร โรงเรียน		ครู	
	ความถี่	ร้อยละ	ความถี่	ร้อยละ
1.ท่านมีความต้องการ ให้โรงเรียนได้รับการสนับสนุน การดำเนินงาน ด้านนักเรียน (S : Students) ในส่วนที่ เกี่ยวข้องกับการจัดการเรียนร่วม หรือไม่				
ไม่มี	0	0.00	0	0.00
มี	92	100	122	100
<u>ถ้ามีความต้องการ ท่านมีความต้องการให้มีการสนับสนุน ในเรื่องใด (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)</u>				
1.1 ความรู้ความเข้าใจในการเตรียมความพร้อมของ เด็กที่มีความต้องการพิเศษ	58	63.00	79	64.80
1.2 ผู้เชี่ยวชาญในการให้คำแนะนำในด้านการเตรียม ความพร้อมของเด็กที่มีความต้องการพิเศษ.	76	82.60	100	82.00
1.3 ความร่วมมือในการเตรียมความพร้อมจาก ผู้ปกครองของเด็กที่มีความต้องการพิเศษ	51	54.40	74	60.74
1.4 จัดกิจกรรมที่ส่งเสริมทัศนคติ เชิงบวกต่อเด็กที่ มีความต้องการพิเศษแก่นักเรียนทั่วไป	49	53.30	54	44.30
1.5 จัดกิจกรรมที่ช่วยให้นักเรียนทั่วไปเข้าใจและ ยอมรับเด็กที่มีความต้องการพิเศษ	38	41.30	54	44.30
1.6 อื่น ๆ (โปรดระบุ)	0	0.00	0	0.00

จากตาราง 4.7 ผลวิเคราะห์ข้อมูล ของผู้ตอบแบบสอบถามเกี่ยวกับความต้องการสนับสนุนการดำเนินงานจัดการเรียนร่วม ด้านนักเรียน พบว่า

กลุ่มผู้บริหารโรงเรียน มีความต้องการได้รับการสนับสนุน จำนวน 99 คน คิดเป็นร้อยละ 100 มีความต้องการรับการสนับสนุน มากที่สุด คือ ผู้เชี่ยวชาญในการให้คำแนะนำด้านการเตรียมความพร้อมของเด็กที่มีความต้องการพิเศษ คิดเป็นร้อยละ 82.60 รองลงมา คือ ความรู้ความเข้าใจในการเตรียมความพร้อมของเด็กที่มีความต้องการพิเศษ คิดเป็นร้อยละ 63.00 และความร่วมมือในการเตรียมความพร้อมจากผู้ปกครองของเด็กที่มีความต้องการพิเศษ คิดเป็นร้อยละ 54.40 ตามลำดับ ส่วนข้อที่มีความต้องการน้อยที่สุด คือ การจัดกิจกรรมที่ช่วยให้นักเรียนทั่วไปเข้าใจและยอมรับเด็กที่มีความต้องการพิเศษ คิดเป็นร้อยละ 41.30

กลุ่มครู มีความต้องการได้รับการสนับสนุน จำนวน 122 คน คิดเป็นร้อยละ 100 มีความต้องการรับการสนับสนุน มากที่สุด คือ ต้องการผู้เชี่ยวชาญในการให้คำแนะนำในด้านการเตรียมความพร้อมของเด็กที่มีความต้องการพิเศษ คิดเป็นร้อยละ 82.00 รองลงมา คือ ความรู้ความเข้าใจในการเตรียมความพร้อมของเด็กที่มีความต้องการพิเศษ คิดเป็นร้อยละ 64.80 และ ความร่วมมือในการเตรียมความพร้อมจากผู้ปกครองของเด็กที่มีความต้องการพิเศษ คิดเป็นร้อยละ 60.74 ตามลำดับ ส่วนข้อที่มีความต้องการน้อยที่สุดเท่ากัน 2 ข้อ คือ การจัดกิจกรรมที่ส่งเสริมทัศนคติเชิงบวกต่อเด็กที่มีความต้องการพิเศษแก่นักเรียนทั่วไปและการจัดกิจกรรมที่ช่วยให้นักเรียนทั่วไปเข้าใจและยอมรับเด็กที่มีความต้องการพิเศษ คิดเป็นร้อยละ 44.30

ตาราง 4.8 ค่าความถี่ และค่าร้อยละ ความต้องการสนับสนุนการดำเนินงานจัดการเรียนร่วม
ของเด็กที่มีความต้องการพิเศษในโรงเรียนเรียนร่วม ด้านสภาพแวดล้อม

ความต้องการ ด้านสภาพแวดล้อม	ผู้บริหาร โรงเรียน		ครู	
	ความถี่	ร้อยละ	ความถี่	ร้อยละ
2. ท่านมีความต้องการ ให้โรงเรียนได้รับการสนับสนุน การดำเนินงาน ด้านสภาพแวดล้อม (E : Environment) ในส่วนที่เกี่ยวข้องกับการจัดการเรียนร่วม หรือไม่				
ไม่มี	0	0.00	0	0.00
มี	92	100	122	100
<u>ถ้ามีความต้องการ ท่านมีความต้องการให้มีการสนับสนุน ในเรื่องใด (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)</u>				
2.1 ผู้บริหารที่มีประสบการณ์ในการจัดสภาพแวดล้อม ให้เอื้อต่อการจัดการเรียนรู้	37	42.20	57	46.70
2.2 ห้องเรียนเฉพาะสำหรับการสอนเสริม มีวัสดุ อุปกรณ์ที่เหมาะสม	79	85.90	105	86.10
2.3 จัดห้องเรียนให้เอื้อและส่งเสริมต่อการจัดการ เรียนร่วม	62	67.40	90	73.80
2.4 ห้องเรียนที่มีความปลอดภัยแก่เด็กที่มีความ ต้องการพิเศษ	53	57.60	68	55.70
2.5 จัดอบรมให้ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดการ เรียนร่วมแก่ผู้ปกครองนักเรียนปกติ	47	51.10	71	58.20
2.6 อื่น ๆ (โปรดระบุ).....	00	0.00	1	8.00

จากตาราง 4.8 ผลวิเคราะห์ข้อมูล เกี่ยวกับความต้องการสนับสนุนการดำเนินงาน
จัดการเรียนร่วมของเด็กที่มีความต้องการพิเศษในโรงเรียนเรียนร่วม ด้านสภาพแวดล้อม พบว่า
กลุ่มผู้บริหาร โรงเรียน มีความต้องการได้รับการสนับสนุน จำนวน 99 คน คิดเป็น
ร้อยละ 100 ข้อที่มีความต้องการ มากที่สุด คือ ห้องเรียนเฉพาะสำหรับการสอนเสริม
มีวัสดุอุปกรณ์ที่เหมาะสม คิดเป็นร้อยละ 85.90 รองลงมา คือ จัดห้องเรียนให้เอื้อและส่งเสริม

ต่อการจัดการเรียนร่วม คิดเป็นร้อยละ 67 และห้องเรียนที่มีความปลอดภัยแก่เด็กที่มีความต้องการพิเศษ คิดเป็นร้อยละ 57.60 ตามลำดับ ส่วนข้อที่มีความต้องการน้อยที่สุด คือ ผู้บริหารที่มีประสบการณ์ในการจัดสภาพแวดล้อมให้เอื้อต่อการจัดการเรียนรู้ คิดเป็นร้อยละ 42.20

กลุ่มครู มีความต้องการได้รับการสนับสนุนจำนวน 122 คน คิดเป็นร้อยละ 100 มีความต้องการรับการสนับสนุนมากที่สุด คือ ห้องเรียนเฉพาะสำหรับการสอนเสริมมีวัสดุอุปกรณ์ที่เหมาะสม คิดเป็นร้อยละ 86.10 รองลงมา คือ การจัดห้องเรียนให้เอื้อและส่งเสริมต่อการจัดการเรียนร่วม คิดเป็นร้อยละ 73.80 และจัดอบรมให้ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดการเรียนร่วมแก่ผู้ปกครองนักเรียนปกติ คิดเป็นร้อยละ 58.20 ตามลำดับ ส่วนข้อที่มีความต้องการน้อยที่สุด คือ ผู้บริหารที่มีประสบการณ์ในการจัดสภาพแวดล้อมให้เอื้อต่อการจัดการเรียนรู้ คิดเป็นร้อยละ 46.70

ตาราง 4.9 ค่าความถี่และค่าร้อยละ ความต้องการสนับสนุน การดำเนินงานจัดการเรียนร่วมของเด็กที่มีความต้องการพิเศษในโรงเรียนเรียนร่วม ด้านกิจกรรมการเรียนการสอน

ความต้องการ ด้านการจัดการเรียนการสอน	ผู้บริหาร โรงเรียน		ครู	
	ความถี่	ร้อยละ	ความถี่	ร้อยละ
3. ท่านมีความต้องการ ให้โรงเรียนได้รับการสนับสนุน การดำเนินงาน ด้านกิจกรรมการเรียนการสอน (A : Activities) ในส่วนที่เกี่ยวข้องกับการจัดการเรียน ร่วม หรือไม่				
ไม่มี	00	0.00	0	0.00
มี	92	100	122	100
<u>ถ้ามีความต้องการ ท่านมีความต้องการให้มีการ สนับสนุนในเรื่องใด (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)</u>				
3.1 แนวทางการจัดทำหลักสูตรสำหรับความบกพร่อง เด็กแต่ละประเภทจากกระทรวงศึกษาธิการ	54	58.70	77	63.10
3.2 ความรู้เกี่ยวกับเครื่องมือและการใช้เครื่องมือใน การคัดแยกเด็กแต่ละประเภท	59	64.10	91	74.60

ตาราง 4.9 (ต่อ)

ความต้องการ ด้านการจัดการเรียนการสอน	ผู้บริหาร โรงเรียน		ครู	
	ความถี่	ร้อยละ	ความถี่	ร้อยละ
3.3 ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดทำแผนการศึกษาเฉพาะบุคคล (IEP)	76	82.60	102	83.60
3.4 ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดทำแผนการสอนเฉพาะบุคคล (IIP)	72	78.30	97	79.50
3.5 การนิเทศการสอนแก่ครูผู้สอนในชั้นเรียนร่วม	49	53.30	48	39.30
3.6 ความร่วมมือของครูในโรงเรียนที่มีต่อการจัดการเรียนการสอนเด็กที่มีความต้องการพิเศษ	42	45.70	44	36.10
3.7 การประสานงานที่มีประสิทธิภาพระหว่างผู้บริหารกับคณะครูในการร่วมกันปรับปรุงและพัฒนาโรงเรียน	46	50.50	52	42.60
3.8 ความร่วมมือและความเข้าใจจากผู้ปกครองของเด็กที่มีความต้องการพิเศษในการจัดกิจกรรมต่างๆ เพื่อตอบสนองการจัดการกิจกรรมการเรียนร่วมสำหรับเด็กที่มีความต้องการพิเศษ เช่น การเพิ่มความเอาใจใส่พฤติกรรมและการเรียนรู้ของลูก	32	34.80	53	43.40
3.9 อื่น ๆ	0	0.00	1	0.80

จากตาราง 4.9 ผลวิเคราะห์ข้อมูลความคิดเห็นของผู้บริหาร โรงเรียน และครู เกี่ยวกับความต้องการสนับสนุนการดำเนินงานจัดการเรียนร่วม ของเด็กที่มีความต้องการพิเศษในโรงเรียนเรียนร่วม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 1 ด้านกิจกรรมการเรียนการสอน พบว่า

กลุ่มผู้บริหาร โรงเรียน มีความต้องการได้รับการสนับสนุน มากที่สุด คือ ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดทำแผนการศึกษาเฉพาะบุคคล (IEP) คิดเป็นร้อยละ 82.60 รองลงมา คือ ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดทำแผนการสอนเฉพาะบุคคล (IIP) คิดเป็นร้อยละ 78.30 และ ความรู้เกี่ยวกับเครื่องมือและการใช้เครื่องมือในการคัดแยกเด็กแต่ละประเภท

คิดเป็นร้อยละ 64.10 ตามลำดับ ส่วนข้อที่มีความต้องการน้อยที่สุด คือ ความร่วมมือและความเข้าใจจากผู้ปกครองของเด็กที่มีความต้องการพิเศษในการจัดกิจกรรมต่าง ๆ เพื่อตอบสนองการจัดกิจกรรมการเรียนรู้สำหรับเด็กที่มีความต้องการพิเศษ เช่น การเพิ่มความเข้าใจใส่พฤติกรรมและการเรียนรู้ของลูก คิดเป็นร้อยละ 34.80

กลุ่มครู มีความต้องการได้รับการสนับสนุนมากที่สุด คือ ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดทำแผนการศึกษาเฉพาะบุคคล (IEP) คิดเป็นร้อยละ 83.60 รองลงมา คือ ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดทำแผนการสอนเฉพาะบุคคล (IIP) คิดเป็นร้อยละ 79.50 และความรู้เกี่ยวกับเครื่องมือและการใช้เครื่องมือในการตัดแยกเด็กแต่ละประเภท คิดเป็นร้อยละ 74.60 ตามลำดับ ส่วนข้อที่มีความต้องการได้รับการสนับสนุนน้อยที่สุด คือ ความร่วมมือของครูในโรงเรียนที่มีต่อการจัดการเรียนการสอนเด็กที่มีความต้องการพิเศษ คิดเป็นร้อยละ 36.10

ตาราง 4.10 ค่าความถี่และค่าร้อยละ ความต้องการสนับสนุน การดำเนินงานจัดการเรียนร่วมของเด็กที่มีความต้องการพิเศษในโรงเรียนเรียนร่วม ด้านเครื่องมือ

ความต้องการ ด้านเครื่องมือ	ผู้บริหารโรงเรียน		ครู	
	ความถี่	ร้อยละ	ความถี่	ร้อยละ
4. ท่านมีความต้องการ ให้โรงเรียนได้รับการสนับสนุน การดำเนินงาน ด้านเครื่องมือ (T - Tools) ในส่วนที่เกี่ยวข้องกับการจัดการเรียนร่วม หรือไม่				
ไม่มี	00	0.00	0	0.00
มี	92	100	122	100
<u>ถ้ามีความต้องการ ท่านมีความต้องการให้มีการ สนับสนุนในเรื่องใด (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)</u>				
4.1 ความชัดเจนของนโยบายโรงเรียนในการจัดการ เรียนร่วมสำหรับเด็กที่มีความต้องการพิเศษ	43	46.70	61	50.00
4.2 การสื่อสารที่มีประสิทธิภาพ เกี่ยวกับนโยบาย ศึกษาเฉพาะบุคคล (IEP)	54	58.70	86	70.50
4.3 งบประมาณที่เพียงพอ จากฝ่ายบริหารในการ จัดการเรียนการสอน	78	84.80	103	84.40

ตาราง 4.10 (ต่อ)

ความต้องการ ด้านเครื่องมือ	ผู้บริหารโรงเรียน		ครู	
	ความถี่	ร้อยละ	ความถี่	ร้อยละ
4.4 ครูที่จบการศึกษาพิเศษโดยตรง	75	81.51	103	84.40
4.5 จัดสื่อและอุปกรณ์ที่เหมาะสมกับจุดประสงค์ และเป้าหมายการสอนให้เพียงพอ	68	73.90	101	82.80
4.6 จัดให้มีการอบรมหรือให้ความรู้ทางวิชาการแก่ ครูที่สอนในชั้นเรียนร่วม	73	79.30	99	81.10
4.7 การจัดมุมต่าง ๆ ในห้องเรียนร่วมให้เหมาะสม กับการส่งเสริมการเตรียมความพร้อมและการพัฒนา ของเด็กที่มีความต้องการพิเศษ ทั้งด้านร่างกาย อารมณ์ สังคม และสติปัญญา	54	58.70	67	54.90
4.8 อื่น ๆ .....(โปรดระบุ)	0	0.00	0	0.00

จากตาราง 4.10 ผลวิเคราะห์ข้อมูลความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียนและครู เกี่ยวกับความต้องการสนับสนุนการดำเนินงานจัดการเรียนร่วม ของเด็กที่มีความต้องการพิเศษในโรงเรียนเรียนร่วม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 1 ด้านเครื่องมือ พบว่ากลุ่มผู้บริหารโรงเรียน มีความต้องการได้รับการสนับสนุนมากที่สุดคือ งบประมาณที่เพียงพอจากฝ่ายบริหารในการจัดการเรียนการสอน คิดเป็นร้อยละ 84.40 รองลงมาคือ ครูที่จบการศึกษาพิเศษโดยตรง คิดเป็นร้อยละ 81.50 และ จัดให้มีการอบรมหรือให้ความรู้ทางวิชาการแก่ครูที่สอนในชั้นเรียนร่วม คิดเป็นร้อยละ 79.30 ตามลำดับ ส่วนข้อที่มีความต้องการได้รับการสนับสนุนน้อยที่สุดคือ ความชัดเจนของนโยบายโรงเรียนในการจัดการเรียนร่วมสำหรับเด็กที่มีความต้องการพิเศษ คิดเป็นร้อยละ 46.70

กลุ่มครู มีความต้องการได้รับการสนับสนุนทุกข้อมากกว่าร้อยละ 50 ข้อที่มีความต้องการมากที่สุดเท่ากัน 2 เรื่องคือ งบประมาณที่เพียงพอจากฝ่ายบริหารในการจัดการเรียนการสอน และครูที่จบการศึกษาพิเศษโดยตรง คิดเป็นร้อยละ 83.60 รองลงมาคือ จัดสื่อและอุปกรณ์ที่เหมาะสมกับจุดประสงค์และเป้าหมายการสอนให้เพียงพอ คิดเป็นร้อยละ 82.81

และจัดให้มีการอบรมหรือให้ความรู้ทางวิชาการแก่ครูที่สอนในชั้นเรียนร่วม คิดเป็นร้อยละ 81.10 ตามลำดับ ส่วนข้อที่มีความต้องการได้รับการสนับสนุนน้อยที่สุดคือ ความชัดเจนของนโยบายโรงเรียนในการจัดการเรียนร่วมสำหรับเด็กที่มีความต้องการพิเศษ คิดเป็นร้อยละ 50.00

ตอนที่ 4 ข้อเสนอแนะและความคิดเห็นเพิ่มเติม ตามความคิดเห็นของผู้บริหาร โรงเรียน และครู เกี่ยวกับสภาพและความต้องการสนับสนุนการดำเนินงานจัดการเรียนร่วมของเด็กที่มีความต้องการพิเศษในโรงเรียนเรียนร่วม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 1 ดังตาราง 4.11 - 4.20

ตาราง 4.11 ข้อเสนอแนะ และความคิดเห็นเพิ่มเติม เกี่ยวกับสภาพการดำเนินงานจัดการเรียนร่วมของเด็กที่มีความต้องการพิเศษในโรงเรียนเรียนร่วม โดยรวม และ รายด้าน

สภาพการดำเนินงาน	ผู้บริหาร โรงเรียนและครู		
	ความถี่ (จำนวนข้อคิดเห็น)	ร้อยละ	อันดับที่
1. ด้านนักเรียน	48	23.53	3
2. ด้านสภาพแวดล้อม	27	13.24	4
3. ด้านกิจกรรมการเรียนการสอน	70	34.31	1
4. ด้านเครื่องมือ	59	28.92	2
รวม	204	100	

จากตาราง 4.11 แสดงว่า ผู้บริหาร โรงเรียนและครู มีข้อเสนอแนะและข้อคิดเห็นเพิ่มเติมเกี่ยวกับสภาพการดำเนินงานจัดการเรียนร่วม ของเด็กที่มีความต้องการพิเศษในโรงเรียนเรียนร่วม โดยรวมและรายด้าน พบว่า โดยภาพรวม มีข้อเสนอแนะและความคิดเห็น จำนวน 204 ข้อคิดเห็น ด้านที่ผู้บริหาร โรงเรียนและครู แสดงข้อเสนอแนะและความคิดเห็นมากที่สุด คือ ด้านกิจกรรมการเรียนการสอน จำนวน 70 ข้อคิดเห็น คิดเป็นร้อยละ 34.31รองลงมา คือ ด้านเครื่องมือ จำนวน 59 ข้อคิดเห็น คิดเป็นร้อยละ 28.92

ตาราง 4.12 ข้อเสนอแนะและความคิดเห็นเพิ่มเติม เกี่ยวกับสภาพการดำเนินงานจัดการเรียนร่วม
ของเด็กที่มีความต้องการพิเศษในโรงเรียนเรียนร่วม ด้านนักเรียน
โดยรวม และรายชื่อ

S : Students (ด้านนักเรียน)	ผู้บริหาร โรงเรียนและครู	
	ความถี่ (จำนวนข้อคิดเห็น)	ร้อยละ
1. ควรสร้างประสบการณ์ให้เด็กเห็นคุณค่าและรู้จักช่วยเหลือ ตนเอง	15	31.25
2. ควรกระจายเด็กที่มีความต้องการพิเศษเรียนในชั้นเรียนปกติ	10	20.83
3. ควรมีการจัดเตรียมความพร้อมเด็กที่มีความต้องการพิเศษ ร่วมกับเด็กปกติ	9	18.57
4. ควรจัดงบประมาณในการเตรียมความพร้อมวัสดุอุปกรณ์ สำหรับเด็กอย่างเหมาะสม	7	14.58
5. ปกครองไม่ยอมรับความบกพร่องของบุตรหลาน	4	8.33
6. ควรมีการจัดประชุม ผู้ปกครองเด็กที่มีความต้องการพิเศษ	3	6.25
รวม	48	100

จากตาราง 4.12 แสดงว่า ผู้บริหาร โรงเรียนและครู มีข้อเสนอแนะและข้อคิดเห็น
เพิ่มเติมเกี่ยวกับสภาพการดำเนินงานจัดการเรียนร่วม ของเด็กที่มีความต้องการพิเศษในโรงเรียน
เรียนร่วม ด้านนักเรียน โดยรวมและรายชื่อ พบว่า ควรสร้างประสบการณ์ให้เด็กเห็นคุณค่าและ
รู้จักช่วยเหลือตนเอง มากเป็นอันดับ 1 รองลงไป คือ ควรกระจายเด็กที่มีความต้องการพิเศษเรียน
ในชั้นเรียนปกติ และควรมีการจัดเตรียมความพร้อมเด็กที่มีความต้องการพิเศษร่วมกับเด็กปกติ
ตามลำดับ

ตาราง 4.13 ข้อเสนอแนะ และความคิดเห็นเพิ่มเติม เกี่ยวกับสภาพการดำเนินงานจัดการเรียนร่วม
ของเด็กที่มีความต้องการพิเศษในโรงเรียนเรียนร่วม ด้านสภาพแวดล้อม
โดยรวม และรายชื่อ

E : Environment (ด้านสภาพแวดล้อม)	ผู้บริหาร โรงเรียนและครู	
	ความถี่ (จำนวนข้อคิดเห็น)	ร้อยละ
1. ควรมีห้องสอนเสริมสำหรับเด็กที่มีความต้องการพิเศษ	14	51.85
2. ควรมีอุปกรณ์เพียงพอในห้องสอนเสริม	10	37.04
3. ควรจัดสภาพแวดล้อมให้เด็กที่มีความต้องการพิเศษต่างจาก เด็กปกติในสิ่งที่เหมาะสม	2	7.41
4. ควรจัดแหล่งเรียนรู้ในโรงเรียนให้เหมาะสมกับเด็กที่มีความ ต้องการพิเศษ	1	3.71
รวม	27	100

จากตาราง 4.13 แสดงว่า ผู้บริหาร โรงเรียนและครู มีข้อเสนอแนะและข้อคิดเห็น
เพิ่มเติมเกี่ยวกับสภาพการดำเนินงานจัดการเรียนร่วม ของเด็กที่มีความต้องการพิเศษในโรงเรียน
เรียนร่วม ด้านสภาพแวดล้อม โดยรวมและรายชื่อ พบว่า ควรมีห้องสอนเสริมสำหรับ
เด็กที่มีความต้องการพิเศษ มากเป็นอันดับ 1 รองลงไปคือ ควรมีอุปกรณ์เพียงพอในห้องสอน
เสริม และควรจัดสภาพแวดล้อมให้เด็กที่มีความต้องการพิเศษต่างจากเด็กปกติในสิ่งที่เหมาะสม
ตามลำดับ

ตาราง 4.14 ข้อเสนอแนะ และความคิดเห็นเพิ่มเติม เกี่ยวกับสภาพการดำเนินงานจัดการเรียนร่วมของเด็กที่มีความต้องการพิเศษในโรงเรียนเรียนร่วม ด้านกิจกรรมการเรียนการสอน โดยรวม และรายข้อ

A : Activities (ด้านกิจกรรมการเรียนการสอน)	ผู้บริหาร โรงเรียนและครู	
	ความถี่ (จำนวนข้อคิดเห็น)	ร้อยละ
1. ควรจัดทำแผนการศึกษาเฉพาะบุคคล (IEP) ให้กับเด็กที่มีความต้องการพิเศษทุกคน	20	28.57
2. ควรจัดทำแผนการสอนเฉพาะบุคคล (IIP)	18	25.71
3. ควรนิเทศการจัดการเรียนการสอนเด็กที่มีความต้องการพิเศษอย่างจริงจัง	15	21.42
4. ควรหาข้อมูลที่เป็นจริงของเด็กที่มีความต้องการพิเศษมาใช้ในการคัดกรอง	8	11.42
5. ไม่ควรสอนเด็กที่มีความต้องการพิเศษด้วยวิธีการเดียวกับสอนเด็กปกติ	5	7.14
6. ควรจัดให้ครูศึกษาคูงานในโรงเรียนที่จัดการเรียนร่วมประสบความสำเร็จ	4	5.71
รวม	70	100

จากตาราง 4.14 แสดงว่า ผู้บริหาร โรงเรียนและครู มีข้อเสนอแนะและข้อคิดเห็นเพิ่มเติมเกี่ยวกับสภาพการดำเนินงานจัดการเรียนร่วม ของเด็กที่มีความต้องการพิเศษในโรงเรียนเรียนร่วม ด้านกิจกรรมการเรียนการสอน โดยรวมและรายข้อ พบว่า ควรจัดทำแผนการศึกษาเฉพาะบุคคล (IEP) ให้กับเด็กที่มีความต้องการพิเศษทุกคน มากเป็นอันดับ 1 รองลงไป ได้แก่ ควรจัดทำแผนการสอนเฉพาะบุคคล (IIP) และควรมีการนิเทศการจัดการเรียนการสอนเด็กที่มีความต้องการพิเศษอย่างจริงจัง ตามลำดับ

ตาราง 4.15 ข้อเสนอแนะ และความคิดเห็นเพิ่มเติม เกี่ยวกับสภาพการดำเนินงานจัดการเรียนร่วม ของเด็กที่มีความต้องการพิเศษในโรงเรียนเรียนร่วม ด้านเครื่องมือ โดยรวม และรายชื่อ

T : Tools (ด้านเครื่องมือ)	ผู้บริหาร โรงเรียนและครู	
	ความถี่ (จำนวนข้อคิดเห็น)	ร้อยละ
1. ควรให้หน่วยงานต้นสังกัดจัดอบรมครูและผู้บริหาร ให้มีความรู้ความเข้าใจเรื่องเด็กพิเศษ ปีละ 1 ครั้ง	24	40.67
2. ควรจัดงบประมาณรายหัวสำหรับเด็กที่มีความต้องการพิเศษ แยกจากงบรายหัวเด็กปกติ	14	23.72
3. โรงเรียนควรจัดทำคำสั่งแต่งตั้งครูประจำชั้นสอนเด็กที่มีความต้องการพิเศษในชั้นเรียนร่วมกับเด็กปกติ	10	16.94
4. ควรลดขั้นตอนที่ยุ่งยากในการขิมสื่อสำหรับเด็กที่มีความบกพร่องจากศูนย์การศึกษาพิเศษจังหวัด	6	10.16
5. โรงเรียนควรจัดทำคำสั่งแต่งตั้งครูผู้รับผิดชอบโครงการจัดการเรียนร่วม โดยเฉพาะ	5	8.47
รวม	59	100

จากตาราง 4.15 แสดงว่า ผู้บริหาร โรงเรียนและครู มีข้อเสนอแนะและข้อคิดเห็นเพิ่มเติมเกี่ยวกับสภาพการดำเนินงานจัดการเรียนร่วม ของเด็กที่มีความต้องการพิเศษในโรงเรียนเรียนร่วม ด้านเครื่องมือ โดยรวมและรายชื่อ พบว่า ควรให้หน่วยงานต้นสังกัดจัดอบรมครูและผู้บริหาร ให้มีความรู้ความเข้าใจเรื่องเด็กพิเศษ ปีละ 1 ครั้ง มากเป็นอันดับ 1 รองลงไป ได้แก่ ควรจัดงบประมาณรายหัวสำหรับเด็กที่มีความต้องการพิเศษแยกจากงบรายหัวเด็กปกติ และโรงเรียนควรจัดทำคำสั่งแต่งตั้งครูประจำชั้นสอนเด็กที่มีความต้องการพิเศษในชั้นเรียนร่วมกับเด็กปกติ ตามลำดับ

ตาราง 4.16 ข้อเสนอแนะ และความคิดเห็นเพิ่มเติม เกี่ยวกับความต้องการสนับสนุน
การดำเนินงานจัดการเรียนร่วมของเด็กที่มีความต้องการพิเศษในโรงเรียนเรียนร่วม
โดยรวม และรายด้าน

ความต้องการ สนับสนุนการดำเนินงาน	ผู้บริหารโรงเรียนและครู		
	ความถี่ (จำนวนข้อคิดเห็น)	ร้อยละ	อันดับที่
1. ด้านนักเรียน	30	15.15	4
2. ด้านสภาพแวดล้อม	42	31.34	3
3. ด้านกิจกรรมการเรียนการสอน	72	36.37	1
4. ด้านเครื่องมือ	54	27.27	2
รวม	198	100	

จากตาราง 4.16 แสดงว่า ทั้งผู้บริหารโรงเรียนและครู มีข้อเสนอแนะและข้อคิดเห็นเพิ่มเติมเกี่ยวกับความต้องการสนับสนุนการดำเนินงานจัดการเรียนร่วมของเด็กที่มีความต้องการพิเศษในโรงเรียนเรียนร่วม โดยรวมและรายด้าน พบว่า โดยภาพรวม มีจำนวนความคิดเห็นทั้งสิ้น จำนวน 198 ความคิดเห็น เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน ปรากฏว่า ด้านที่ผู้ตอบแบบสอบถามแสดงข้อเสนอแนะและความคิดเห็นมากที่สุด คือ ด้านกิจกรรมการเรียนการสอน จำนวน 72 ความคิดเห็น คิดเป็นร้อยละ 36.37 รองลงมา คือ ด้านเครื่องมือ จำนวน 54 ความคิดเห็น คิดเป็นร้อยละ 27.27

ตาราง 4.17 ข้อเสนอแนะ และความคิดเห็นเพิ่มเติม เกี่ยวกับความต้องการสนับสนุน
การดำเนินงานจัดการเรียนร่วมของเด็กที่มีความต้องการพิเศษในโรงเรียนเรียนร่วม
ด้านนักเรียน โดยรวมและรายข้อ

ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะ S : Students (ด้านนักเรียน)	ผู้บริหาร โรงเรียนและครู	
	ความถี่ (จำนวนข้อคิดเห็น)	ร้อยละ
1. ต้องการให้ผู้ปกครองเข้าใจและยอมรับความบกพร่อง ของบุตรหลาน	12	40.00
2. ต้องการให้หน่วยงานต้นสังกัดดำเนินการบริการติดต่อ แพทย์ ออกตรวจวินิจฉัยความบกพร่องนักเรียนตามจุดที่ กำหนด	9	30.00
3. ต้องการให้จัดอบรมให้ผู้ปกครองมีความรู้ความเข้าใจเรื่อง เด็กที่มีความต้องการพิเศษ	4	13.33
4. ต้องการความรู้ความเข้าใจในรายละเอียดของการเตรียม ความพร้อม	3	9.99
5. ต้องการผู้เชี่ยวชาญให้คำแนะนำในการเตรียมความพร้อม แก่ผู้บริหาร โรงเรียนและครูผู้สอนเด็กที่มีความต้องการ พิเศษ	2	6.66
รวม	30	100

จากตาราง 4.17 แสดงว่า ทั้งผู้บริหาร โรงเรียนและครู มีข้อเสนอแนะและข้อคิดเห็น
เพิ่มเติมเกี่ยวกับความต้องการสนับสนุนการดำเนินงานจัดการเรียนร่วมของเด็กที่มีความต้องการ
พิเศษในโรงเรียนเรียนร่วม ด้านนักเรียน โดยรวมและรายข้อ พบว่า ต้องการให้ผู้ปกครองเข้าใจ
และยอมรับความบกพร่องของบุตรหลาน มากเป็นลำดับที่ 1 รองลงไป ได้แก่ ความต้องการให้
หน่วยงานต้นสังกัดดำเนินการให้บริการติดต่อแพทย์ออกตรวจวินิจฉัยความบกพร่องนักเรียน
ตามจุดที่กำหนด และต้องการให้จัดอบรมให้ผู้ปกครองมีความรู้ความเข้าใจเรื่องเด็กที่มี
ความต้องการพิเศษ ตามลำดับ

ตาราง 4.18 ข้อเสนอแนะ และความคิดเห็นเพิ่มเติม เกี่ยวกับความต้องการสนับสนุนการดำเนินงานจัดการเรียนร่วมของเด็กที่มีความต้องการพิเศษในโรงเรียนเรียนร่วม ด้านสภาพแวดล้อม โดยรวม และรายชื่อ

E : Environment (ด้านสภาพแวดล้อม)	ผู้บริหาร โรงเรียนและครู	
	ความถี่ (จำนวนข้อคิดเห็น)	ร้อยละ
1. ต้องการมีห้องเรียนเฉพาะสำหรับการสอนเสริม	14	33.33
2. ต้องการวัสดุอุปกรณ์ ที่เหมาะสมในห้องสอนเสริม	10	23.80
3. ต้องการให้จัดอบรมเรื่องการดูแลความปลอดภัย สำหรับนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษ แก่ผู้ปกครอง	9	21.42
4. ต้องการผู้เชี่ยวชาญให้คำแนะนำ การออกแบบการจัด หรือสร้างสภาพแวดล้อมให้เหมาะสมกับความพิการ	5	11.90
5. ต้องการให้หน่วยเหนือจัดอบรมเข้มแก่ ผู้บริหาร โรงเรียน เกี่ยวกับความสำคัญของการจัดห้องเรียนให้ เหมาะสมกับประเภทของเด็กที่มีความต้องการพิเศษ ในโรงเรียน	4	9.52
รวม	42	100

จากตาราง 4.18 แสดงว่า ทั้งผู้บริหาร โรงเรียนและครู มีข้อเสนอแนะและข้อคิดเห็นเพิ่มเติมเกี่ยวกับความต้องการสนับสนุนการดำเนินงานจัดการเรียนร่วมของเด็กที่มีความต้องการพิเศษในโรงเรียนเรียนร่วม ด้านนักเรียน โดยรวมและรายชื่อ พบว่า ต้องการมีห้องเรียนเฉพาะสำหรับการสอนเสริม มากเป็นอันดับ 1 รองลงไปได้แก่ ต้องการวัสดุอุปกรณ์ที่เหมาะสมในห้องสอนเสริม และต้องการให้จัดอบรมเรื่องการดูแลความปลอดภัยสำหรับนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษ แก่ผู้ปกครอง ตามลำดับ

ตาราง 4.19 ข้อเสนอแนะและความคิดเห็นเพิ่มเติม เกี่ยวกับความต้องการสนับสนุนการดำเนินงานจัดการเรียนร่วมของเด็กที่มีความต้องการพิเศษใน โรงเรียนเรียนร่วม ด้านกิจกรรมการเรียนการสอน โดยรวม และรายข้อ

A : Activities (ด้านกิจกรรมการเรียนการสอน)	ผู้บริหาร โรงเรียนและครู	
	ความถี่ (จำนวนข้อคิดเห็น)	ร้อยละ
1. ต้องการการอบรมเชิงปฏิบัติการในการเขียนแผนการศึกษาเฉพาะบุคคล (IEP)	20	27.77
2. ต้องการการอบรมเชิงปฏิบัติการในการเขียนแผนการสอนเฉพาะบุคคล (IIP)	15	20.83
3. ต้องการให้ศึกษานิเทศก์ออกนิเทศการจัดการเรียนการสอนเด็กที่มีความต้องการพิเศษในโรงเรียนจัดการเรียนร่วมอย่างทั่วถึง	12	16.66
4. ต้องการความรู้ความเข้าใจในการคัดกรองเด็กแต่ละประเภท	10	13.88
5. ต้องการความรู้ความเข้าใจในการทำหลักสูตรสำหรับเด็กที่มีความต้องการพิเศษแต่ละประเภท	8	11.11
6. ต้องการไปศึกษาดูงาน โรงเรียนที่ประสบความสำเร็จในการจัดการเรียนร่วม	7	9.72
รวม	72	100

จากตาราง 4.19 แสดงว่า ผู้บริหาร โรงเรียนและครู มีข้อเสนอแนะและข้อคิดเห็นเพิ่มเติมเกี่ยวกับความต้องการสนับสนุนการดำเนินงานจัดการเรียนร่วม ของเด็กที่มีความต้องการพิเศษในโรงเรียนเรียนร่วม ด้านกิจกรรมการเรียนการสอน โดยรวมและรายข้อ พบว่า ต้องการการอบรมเชิงปฏิบัติการในการเขียนแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล (IEP) มากเป็นอันดับ 1 รองลงไปได้แก่ ต้องการการอบรมเชิงปฏิบัติการในการเขียนแผนการสอนเฉพาะบุคคล (IIP) และต้องการให้ศึกษานิเทศก์ออกนิเทศการจัดการเรียนการสอนเด็กที่มีความต้องการพิเศษในโรงเรียนเรียนร่วมอย่างทั่วถึง ตามลำดับ

ตาราง 4.20 ข้อเสนอแนะและความคิดเห็นเพิ่มเติม เกี่ยวกับความต้องการสนับสนุนการดำเนินงานจัดการเรียนร่วมของเด็กที่มีความต้องการพิเศษในโรงเรียนเรียนร่วม ด้านเครื่องมือ โดยรวมและรายข้อ

T : Tools (ด้านเครื่องมือ)	ผู้บริหาร โรงเรียนและครู	
	ความถี่ (จำนวนข้อคิดเห็น)	ร้อยละ
1. ต้องการให้จ้างครูที่เลี้ยงเด็กพิการ ให้โรงเรียนที่จัดการเรียนร่วม โรงเรียนละ 1 คน	16	29.62
2. ต้องการครูที่จบการศึกษาพิเศษ โดยตรงมาประจำในโรงเรียนจัดการเรียนร่วมอย่างน้อยโรงเรียนละ 1 คน	13.30	24.07
3. ต้องการสื่อและอุปกรณ์ที่เหมาะสมกับความพิการของเด็กแต่ละประเภท	10	18.51
4. ต้องการงบประมาณที่เพียงพอจากรัฐบาลเพื่อดำเนินการจัดการเรียนร่วม	8	14.81
5. ต้องการให้โรงเรียนจัดสรรงบประมาณในโครงการจัดการเรียนร่วมของโรงเรียนให้เหมาะสม	7	12.96
รวม	52	100

จากตาราง 4.20 แสดงว่า ผู้บริหารโรงเรียนและครู มีข้อเสนอแนะและข้อคิดเห็นเพิ่มเติมเกี่ยวกับความต้องการสนับสนุนการดำเนินงานจัดการเรียนร่วม ของเด็กที่มีความต้องการพิเศษในโรงเรียนเรียนร่วม ด้านเครื่องมือ โดยรวมและรายข้อ พบว่า ต้องการให้จ้างครูที่เลี้ยงเด็กพิการให้โรงเรียนที่จัดการเรียนร่วม โรงเรียนละ 1 คน มากเป็นลำดับที่ 1 รองลงไปคือ ต้องการครูที่จบการศึกษาพิเศษ โดยตรงมาประจำในโรงเรียนจัดการเรียนร่วมอย่างน้อยโรงเรียนละ 1 คน และต้องการสื่อและอุปกรณ์ที่เหมาะสมกับความพิการของเด็กแต่ละประเภท ตามลำดับ

บทที่ 5

สรุปผล อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ

ในการวิจัยเรื่อง สภาพและความต้องการสนับสนุนการดำเนินงานจัดการเรียนร่วมของเด็กที่มีความต้องการพิเศษในโรงเรียนเรียนร่วม ตามความคิดเห็นของผู้บริหาร โรงเรียนและครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 1 ครั้งนี้ ผู้วิจัยได้สรุปผล และมีข้อเสนอแนะตามลำดับ ดังนี้

1. ความมุ่งหมายของการวิจัย
2. วิธีดำเนินการวิจัย
3. สรุปผลการวิจัย
4. อภิปรายผล
6. ข้อเสนอแนะ
  - 6.1 ข้อเสนอแนะในการนำไปใช้
  - 6.2 ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยต่อไป

ความมุ่งหมายของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพการดำเนินงานจัดการเรียนร่วมของเด็กที่มีความต้องการพิเศษในโรงเรียนเรียนร่วม ตามความคิดเห็นของผู้บริหาร โรงเรียนและครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์เขต 1 โดยจำแนกตามขนาดโรงเรียน
2. เพื่อศึกษาความต้องการสนับสนุนการดำเนินงานจัดการเรียนร่วมของเด็กที่มีความต้องการพิเศษในโรงเรียนเรียนร่วม ตามความคิดเห็นของผู้บริหาร โรงเรียนและครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์เขต 1
3. เพื่อศึกษาข้อเสนอแนะและความคิดเห็นเพิ่มเติมเกี่ยวกับสภาพและความต้องการสนับสนุนการดำเนินงานจัดการเรียนร่วมของเด็กที่มีความต้องการพิเศษในโรงเรียนเรียนร่วม ตามความคิดเห็นผู้บริหาร โรงเรียนและครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์เขต 1

วิธีการดำเนินการวิจัย

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง มีดังนี้

1.1 ประชากร ได้แก่ ผู้บริหารโรงเรียน และครูในโรงเรียนเรียนร่วมสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 1 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2555 จากโรงเรียนเรียนร่วมที่ไม่เป็นโรงเรียนแกนนำ 107 โรงเรียน ใน 4 อำเภอ คือ อำเภอเมืองบุรีรัมย์ อำเภอลำปลายมาศ อำเภอขำนิ และอำเภอบ้านด่าน จำแนกเป็นผู้บริหารโรงเรียน 107 คน และครู 357 คน รวมทั้งสิ้น จำนวน 464 คน

1.2 กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ผู้บริหารโรงเรียน และครูในโรงเรียนเรียนร่วม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 1 กำหนดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ตารางสำเร็จรูปของเครจซ์ และมอร์แกน กลุ่มตัวอย่างได้มาโดยการสุ่มแบบแบ่งชั้นและการสุ่มอย่างง่าย ได้ผู้บริหารโรงเรียน จำนวน 92 คน และครู จำนวน 122 คน รวมทั้งสิ้น 214 คน

2. ตัวแปรที่ศึกษา

ตัวแปรที่ศึกษา ได้แก่ ความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียน และครู เกี่ยวกับสภาพและความต้องการสนับสนุนการดำเนินงานจัดการเรียนร่วมของเด็กที่มีความต้องการพิเศษในโรงเรียนจัดการเรียนร่วม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาระดับประถมศึกษาบุรีรัมย์เขต 1 ตามกรอบโครงสร้างซีท (SEAT Framework) ใน 4 ด้าน ได้แก่ ด้านนักเรียน ด้านสภาพแวดล้อม ด้านกิจกรรมการเรียนการสอน และด้านเครื่องมือ

3. เครื่องมือวิจัย

เป็นแบบสอบถามซึ่งผู้วิจัยสร้างขึ้น แบ่งออกเป็น 4 ตอน คือ

ตอนที่ 1 สอบถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไป ได้แก่ สถานภาพตำแหน่ง ขนาดของโรงเรียน ประสบการณ์การจัดการเรียนร่วม การมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับเด็กที่มีความต้องการพิเศษมาก่อน การมีความรู้ความเข้าใจมาก่อนได้ศึกษามาโดยวิธีใด หน่วยงานที่ได้เข้ารับการอบรม/สัมมนา และจำนวนครั้งของการเข้ารับการอบรมในรอบ 3 ปี ของผู้บริหารโรงเรียนและครูในโรงเรียนจัดการเรียนร่วม ลักษณะแบบสอบถามเป็นแบบตรวจสอบรายการ

ตอนที่ 2 สอบถามเกี่ยวกับสภาพการดำเนินงานจัดการเรียนร่วมของเด็กที่มีความต้องการพิเศษในโรงเรียนเรียนร่วม ตามความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียนและครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 1 ในลักษณะการดำเนินงานจัดการเรียนร่วมโดยใช้โครงสร้างซีท ในองค์ประกอบ 4 ด้าน คือ ด้านนักเรียน ด้านสภาพแวดล้อม ด้านกิจกรรมการเรียนการสอน และด้านเครื่องมือ รวม 60 ข้อ ทั้งนี้ ลักษณะแบบสอบถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) ของลิเคอร์ท (Likert's Scale) แบ่งระดับสภาพ

การดำเนินการจัดการเรียนร่วมโดยจำแนกข้อคำถามตามตัวแปรย่อย โดยกำหนดค่าตำแหน่งของช่วงน้ำหนักเป็น 5 ระดับ ซึ่งมีความหมาย ดังนี้ (ประสิทธิ์ สุวรรณรักษ์, 2542 : 196)

ระดับ 1 หมายถึง มีระดับการปฏิบัติที่น้อยที่สุด

ระดับ 2 หมายถึง มีระดับการปฏิบัติที่น้อย

ระดับ 3 หมายถึง มีระดับการปฏิบัติปานกลาง

ระดับ 4 หมายถึง มีระดับการปฏิบัติมาก

ระดับ 5 หมายถึง มีระดับการปฏิบัติมากที่สุด

ตอนที่ 3 สอบถามเกี่ยวกับความต้องการสนับสนุนการดำเนินงานจัดการเรียนร่วมของเด็กที่มีความต้องการพิเศษในโรงเรียนเรียนร่วม ตามความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียนและครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 1 ในลักษณะการดำเนินงานจัดการเรียนร่วมโดยใช้โครงสร้างซีท ในองค์ประกอบ 4 ด้าน คือ ด้านนักเรียน ด้านสภาพแวดล้อม ด้านกิจกรรมการเรียนการสอน และด้านเครื่องมือ ลักษณะของแบบสอบถามเป็นแบบสำรวจรายการ และคำถามปลายเปิด

ตอนที่ 4 เป็นคำถามปลายเปิด ให้ผู้ตอบแบบสอบถามแสดงข้อเสนอแนะและความคิดเห็นเพิ่มเติมเกี่ยวกับสภาพและความต้องการสนับสนุนการดำเนินงานจัดการเรียนร่วมของเด็กที่มีความต้องการพิเศษในโรงเรียนเรียนร่วม ในองค์ประกอบ 4 ด้าน คือ ด้านนักเรียน ด้านสภาพแวดล้อม ด้านกิจกรรมการเรียนการสอน และด้านเครื่องมือ

4. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้ขอหนังสือจากบัณฑิตวิทยาลัยถึงผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 1 เพื่อขอความอนุเคราะห์และเก็บข้อมูล ซึ่งผู้วิจัยได้จัดส่งแบบสอบถามทางไปรษณีย์และกำหนดวันส่งภายใน 20 วัน ที่กลุ่มอำนาจการ ฝ่ายประสานงาน ของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 1 ได้แบบสอบถามคืน 206 ฉบับ ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามเก็บแบบสอบถามที่เหลือจากกลุ่มตัวอย่างด้วยตนเอง ได้แบบสอบถามคืนอีก 8 ฉบับ ได้แบบสอบถามคืนทั้งหมด 214 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100

5. การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยวิเคราะห์ข้อมูลด้วยเครื่องคอมพิวเตอร์ โปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติ (SPSS for Windows) ซึ่งค่าสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ ได้แก่ ค่าความถี่ (Frequency) ค่าร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)

สรุปผลการวิจัย

จากการวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากการการศึกษาสภาพและความต้องการสนับสนุน การดำเนินงานการจัดการเรียนร่วมของเด็กที่มีความต้องการพิเศษ สรุปผลได้ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ผู้ตอบแบบสอบถามทั้งหมด จำนวน 214 คน เป็นผู้บริหารโรงเรียน จำนวน 92 คน เป็นครู 122 คน ส่วนใหญ่อยู่ในโรงเรียนขนาดกลาง จำนวน 114 คน มีประสบการณ์ 2-4 ปี จำนวน 73 คน มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดการเรียนร่วมเกี่ยวกับเด็กที่มีความต้องการพิเศษ มาก่อน จำนวน 190 คน และมีผู้ที่มีความรู้ความเข้าใจมาก่อนโดยวิธีศึกษาจากการอบรม/ประชุมเชิงวิชาการ/เชิงปฏิบัติการ จำนวน 149 คน โดยหน่วยงานที่เข้ารับการอบรม/สัมมนาเกี่ยวกับการจัดการเรียนร่วมของเด็กที่มีความต้องการพิเศษจากสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์เขต 1 จำนวน 157 คน และส่วนใหญ่มีการเข้ารับการฝึกอบรมเกี่ยวกับการจัดการเรียนร่วมในรอบ 3 ปี ส่วนใหญ่ อบรม 1-2 ครั้ง จำนวน 188 คน

ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์ สภาพการดำเนินงานจัดการเรียนร่วมของเด็กที่มีความต้องการพิเศษในโรงเรียนเรียนร่วม ตามความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียนและครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 1 สรุปได้ว่า

1. สภาพการดำเนินงานจัดการเรียนร่วม ของเด็กที่มีความต้องการพิเศษในโรงเรียนเรียนร่วม ตามความคิดเห็นของผู้บริหาร โรงเรียนและครู จำแนกตามขนาดโรงเรียน โดยรวมและรายด้าน มีการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน เรียงลำดับจากค่าเฉลี่ยสูงไปหาค่าคือ ด้านนักเรียน ด้านสภาพแวดล้อม ด้านกิจกรรมการเรียนการสอน และด้านเครื่องมือ ตามลำดับ เมื่อจำแนกตามขนาดโรงเรียน พบว่า

โรงเรียนขนาดเล็ก โรงเรียนขนาดกลาง และโรงเรียนขนาดใหญ่ พบว่า มีสภาพการดำเนินงานจัดการเรียนร่วมของเด็กที่มีความต้องการพิเศษ โดยรวม ในโรงเรียนแต่ละขนาด มีการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง เหมือนกัน เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน เรียงจากด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงไปหาค่า พบว่า ในโรงเรียนขนาดเล็กได้แก่ ด้านนักเรียน ด้านสภาพแวดล้อม ด้านกิจกรรมการเรียนการสอน และด้านเครื่องมือ ตามลำดับ ในโรงเรียนขนาดกลางได้แก่ ด้านสภาพแวดล้อม ด้านนักเรียน ด้านกิจกรรมการเรียนการสอน และด้านเครื่องมือ ตามลำดับ และในโรงเรียนขนาดใหญ่ได้แก่ ด้านนักเรียน ด้านเครื่องมือ ด้านกิจกรรมการเรียนการสอน และด้านสภาพแวดล้อม ตามลำดับ

2. ผลการวิเคราะห์สภาพการดำเนินงานจัดการเรียนร่วม ของเด็กที่มีความต้องการพิเศษ ในโรงเรียนเรียนร่วม ตามความคิดเห็นของผู้บริหาร โรงเรียนและครู จำแนกตามขนาดโรงเรียน โดยรวมและรายข้อ พบว่า

2.1 ด้านนักเรียน พบว่า สภาพการดำเนินงานจัดการเรียนร่วม โดยรวมและรายข้อ มีการปฏิบัติอยู่ในระดับ ปานกลาง ข้อที่มีการปฏิบัติในระดับมากที่สุดคือ โรงเรียนมีการกระจายเด็กที่มีความต้องการพิเศษเข้าเรียนร่วมในชั้นเรียนปกติ รองลงมาคือ โรงเรียนจัดให้เด็กที่มีความต้องการพิเศษสร้างความคุ้นเคยกับสภาพแวดล้อม, ครูประจำชั้น, ครูการศึกษาพิเศษ ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ โรงเรียนจัดกิจกรรมจำลองสถานการณ์ การเป็นเด็กที่มีความต้องการพิเศษเพื่อให้เข้าใจสภาพที่เป็นความบกพร่อง ความไม่สะดวก และความยากลำบากบางประการของเพื่อนพิการหรือที่มีความบกพร่อง เมื่อจำแนกตามขนาดโรงเรียน พบว่า

โรงเรียนขนาดเล็ก โรงเรียนขนาดกลาง และโรงเรียนขนาดใหญ่ พบว่า มีสภาพการดำเนินงานจัดการเรียนร่วมของเด็กที่มีความต้องการพิเศษในโรงเรียนแต่ละขนาด โดยรวมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง เหมือนกัน เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ เรียงจากข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงไปหาต่ำ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดของโรงเรียนขนาดเล็ก โรงเรียนขนาดกลาง และโรงเรียนขนาดใหญ่คือ โรงเรียนมีการกระจายเด็กที่มีความต้องการพิเศษเข้าเรียนร่วมในชั้นเรียนปกติ มีการปฏิบัติในระดับมาก ข้อที่มีค่าเฉลี่ยรองลงมา พบว่า โรงเรียนขนาดเล็กคือ โรงเรียนจัดกิจกรรมที่ช่วยให้เกิดการเรียนรู้ ช่วยเหลือซึ่งกันและกันระหว่างเด็กปกติกับเด็กที่มีความต้องการพิเศษ มีการปฏิบัติในระดับปานกลาง โรงเรียนขนาดกลางคือ โรงเรียนสร้างความเข้าใจให้แก่เด็กที่มีความต้องการพิเศษให้เห็นคุณค่าและรู้จักการช่วยเหลือตนเอง มีการปฏิบัติในระดับปานกลาง ในโรงเรียนขนาดใหญ่คือ โรงเรียนเปิดโอกาสให้ปกครองมีส่วนร่วมในการดำเนินการเตรียมความพร้อมทั้งนักเรียนปกติและเด็กที่มีความต้องการพิเศษ มีการปฏิบัติในระดับมาก ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ของโรงเรียนขนาดเล็ก โรงเรียนขนาดกลาง และโรงเรียนขนาดใหญ่ ได้แก่ โรงเรียนจัดกิจกรรมจำลองสถานการณ์ การเป็นเด็กที่มีความต้องการพิเศษเพื่อให้เข้าใจสภาพที่เป็นความบกพร่อง ความไม่สะดวก และความยากลำบากบางประการของเพื่อนพิการหรือที่มีความบกพร่อง มีการปฏิบัติในระดับปานกลาง

2.2 ด้านสภาพแวดล้อม พบว่า สภาพการดำเนินงานจัดการเรียนร่วมของเด็กที่มีความต้องการพิเศษ โดยรวมและรายข้อ มีการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ โรงเรียนจัดให้เด็กที่มีความต้องการพิเศษ เรียนร่วมในชั้นเรียนกับเด็กทั่วไปมากที่สุด รองลงมาคือ โรงเรียนจัดให้ทางเดินสาธารณะภายในตัวอาคารไม่มีสิ่งกีดขวาง ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ โรงเรียนจัดพื้นที่ทางเข้าอยู่ระดับเดียวกับประตูถ้าอยู่คนละระดับมีทางลาดสำหรับขึ้นลง

เมื่อจำแนกตามขนาดโรงเรียน พบว่า

โรงเรียนขนาดเล็ก โรงเรียนขนาดกลาง และโรงเรียนขนาดใหญ่ พบว่า มีสภาพการดำเนินงานจัดการเรียนร่วมของเด็กที่มีความต้องการพิเศษในโรงเรียนแต่ละขนาด โดยรวมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง เหมือนกัน เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ เรียงจากข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงไปหาค่า พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดของโรงเรียนขนาดเล็ก โรงเรียนขนาดกลาง และโรงเรียนขนาดใหญ่คือ โรงเรียนจัดให้เด็กที่มีความต้องการพิเศษ เรียนร่วมในชั้นเรียนกับเด็กทั่วไปมากที่สุด มีการปฏิบัติในระดับมาก ข้อที่มีค่าเฉลี่ยรองลงมา พบว่า ในโรงเรียนขนาดเล็ก และโรงเรียนขนาดกลางคือ โรงเรียนจัดให้ทางเดินสาธารณะภายในตัวอาคาร ไม่มีสิ่งกีดขวาง มีการปฏิบัติในระดับมาก ในโรงเรียนขนาดใหญ่คือ โรงเรียนปรับสภาพแวดล้อมให้เอื้อต่อสภาพความบกพร่องของเด็กที่มีความต้องการพิเศษแต่ละประเภท ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ของโรงเรียนขนาดเล็กคือ โรงเรียนจัดทำป้ายประกาศ ป้ายนิเทศ แผ่นพับเพื่อเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ การจัดการเรียนร่วมของโรงเรียน มีการปฏิบัติในระดับมาก โรงเรียนขนาดกลาง และโรงเรียนขนาดใหญ่ได้แก่ โรงเรียนจัดพื้นที่ทางเข้าอยู่ระดับเดียวกับประตู ถ้าอยู่คนละระดับมีทางลาดสำหรับขึ้นลง มีการปฏิบัติในระดับปานกลาง

2.3 ด้านกิจกรรมการเรียนการสอน พบว่า สภาพการดำเนินงานจัดการเรียนร่วมของเด็กที่มีความต้องการพิเศษ โดยรวมและรายข้อ มีการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ โรงเรียนจัดการเรียนการสอนโดยใช้ระบบเพื่อนช่วยเพื่อน มีการปฏิบัติในระดับมาก รองลงมาคือ โรงเรียนจัดกิจกรรมนอกสถานศึกษาโดยมีเด็กที่มีความต้องการพิเศษเข้าร่วม เช่น กิจกรรมทัศนศึกษา กิจกรรมห้องสมุด มีการปฏิบัติในระดับมาก ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ โรงเรียนจัดทำแผนการสอนเฉพาะบุคคล (IIP) สำหรับเด็กที่มีความต้องการพิเศษ มีการปฏิบัติในระดับปานกลาง เมื่อจำแนกตามขนาดโรงเรียน พบว่า

โรงเรียนขนาดเล็ก โรงเรียนขนาดกลาง และโรงเรียนขนาดใหญ่ พบว่า มีสภาพการดำเนินงานจัดการเรียนร่วมของเด็กที่มีความต้องการพิเศษในโรงเรียนแต่ละขนาด โดยรวมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ เรียงจากข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงไปหาค่า พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดของโรงเรียนขนาดเล็ก โรงเรียนขนาดกลาง และโรงเรียนขนาดใหญ่คือ โรงเรียนจัดการเรียนการสอนโดยใช้ระบบเพื่อนช่วยเพื่อน มีการปฏิบัติในระดับมาก รองลงมาคือ โรงเรียนจัดกิจกรรมนอกสถานศึกษาโดยมีเด็กที่มีความต้องการพิเศษเข้าร่วม เช่น กิจกรรมทัศนศึกษา กิจกรรมห้องสมุด มีการปฏิบัติในระดับมาก ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดของโรงเรียนขนาดเล็กและขนาดใหญ่คือ โรงเรียนจัดทำแผนการสอนเฉพาะบุคคล (IIP) สำหรับเด็ก

ที่มีความต้องการพิเศษ มีการปฏิบัติในระดับ ปานกลาง โรงเรียนขนาดกลาง คือ โรงเรียนจัดตั้ง
กรรมการประกันคุณภาพการจัดการเรียนร่วมในโรงเรียน มีการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง

2.4 ด้านเครื่องมือ พบว่า สภาพการดำเนินงานจัดการเรียนร่วมของเด็กที่มีความต้องการ
พิเศษในโรงเรียนเรียนร่วม โดยรวมและรายชื่อ มีการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง

ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ โรงเรียนจัดระบบข้อมูลเกี่ยวกับเด็กที่มีความต้องการพิเศษทุกปีการศึกษา
มีการปฏิบัติในระดับมาก รองลงมา คือ โรงเรียนจัดทำคำสั่งแต่งตั้งผู้รับผิดชอบโครงการ
การจัดการเรียนร่วมของโรงเรียน มีการปฏิบัติในระดับปานกลาง ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด
คือ โรงเรียนสนับสนุนทุนในการทำวิจัยในชั้นเรียนเกี่ยวกับเด็กที่มีความต้องการพิเศษและทุน
ในการผลิตสื่อการสอน มีการปฏิบัติในระดับปานกลาง เมื่อจำแนกตามขนาดโรงเรียน พบว่า

โรงเรียนขนาดเล็ก โรงเรียนขนาดกลาง และโรงเรียนขนาดใหญ่ พบว่า มีสภาพ
การดำเนินงานจัดการเรียนร่วมของเด็กที่มีความต้องการพิเศษในโรงเรียนแต่ละขนาด โดยรวม
มีการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง เหมือนกัน เมื่อพิจารณาเป็นรายชื่อ เรียงจากข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูง
ไปหาค่า พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดในโรงเรียนขนาดเล็ก โรงเรียนขนาดกลางคือ โรงเรียน
จัดระบบข้อมูลเกี่ยวกับเด็กที่มีความต้องการพิเศษทุกปีการศึกษา มีการปฏิบัติในระดับปานกลาง
ในโรงเรียนขนาดเล็ก มีระดับการปฏิบัติระดับมากในโรงเรียนขนาดกลาง และในโรงเรียนขนาด
ใหญ่คือ โรงเรียนจัดทำคำสั่งแต่งตั้งผู้รับผิดชอบโครงการจัดการเรียนร่วมของโรงเรียน
มีการปฏิบัติในระดับมาก รองลงมา ในโรงเรียนขนาดเล็กคือ โรงเรียนจัดทำคำสั่งแต่งตั้งครู
ผู้รับผิดชอบการจัดการเรียนการสอนแก่เด็กที่มีความต้องการพิเศษเรียนร่วมในชั้นเรียนปกติ
ในโรงเรียนขนาดกลางคือ โรงเรียนจัดทำคำสั่งแต่งตั้งผู้รับผิดชอบโครงการจัดการเรียนร่วม
ของโรงเรียน มีการปฏิบัติในระดับกลางเหมือนกัน และในโรงเรียนขนาดใหญ่คือ โรงเรียน
มีแผนงาน/โครงการ/กิจกรรม การจัดการเรียนร่วมที่สอดคล้องกับนโยบายกระทรวงศึกษาธิการ
และรัฐบาลกำหนด มีการปฏิบัติในระดับมาก ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด พบว่า ในโรงเรียน
ขนาดเล็ก โรงเรียนขนาดกลาง และโรงเรียนขนาดใหญ่คือ โรงเรียนสนับสนุนทุนทำวิจัย
ในชั้นเรียนเกี่ยวกับเด็กที่มีความต้องการพิเศษและทุนผลิตสื่อการสอน มีการปฏิบัติในระดับน้อย
ในโรงเรียนขนาดเล็ก และขนาดใหญ่ แต่ในโรงเรียนขนาดกลางมีการปฏิบัติในระดับปานกลาง

ตอนที่ 3 ผลวิเคราะห์ข้อมูล เกี่ยวกับความต้องการสนับสนุนการดำเนินงานจัดการเรียน
ร่วมของเด็กที่มีความต้องการพิเศษในโรงเรียนเรียนร่วม ตามความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียน
และครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 1 สรุปได้ว่า

3.1 ด้านนักเรียน พบว่า กลุ่มผู้บริหารโรงเรียนและกลุ่มครู เห็นว่า ความต้องการสนับสนุนมากที่สุดคือ ผู้เชี่ยวชาญในการให้คำแนะนำในด้านการเตรียมความพร้อมของเด็กที่มีความต้องการพิเศษ รองลงมาคือ ความรู้ความเข้าใจในการเตรียมความพร้อมของเด็กที่มีความต้องการพิเศษ และความร่วมมือในการเตรียมความพร้อมจากผู้ปกครองของเด็กที่มีความต้องการพิเศษ ตามลำดับ ซึ่งมีการพบความต้องการมากกว่าร้อยละ 50 ส่วนข้อที่มีความต้องการน้อยที่สุด ของกลุ่มผู้บริหารโรงเรียนคือ การจัดกิจกรรมที่ช่วยให้นักเรียนทั่วไปเข้าใจและยอมรับเด็กที่มีความต้องการพิเศษ และของกลุ่มครูคือ การจัดกิจกรรมที่ส่งเสริมทัศนคติเชิงบวกต่อเด็กที่มีความต้องการพิเศษแก่นักเรียนทั่วไปซึ่งมีการพบความต้องการน้อยกว่าร้อยละ 50

3.2 ด้านสภาพแวดล้อม พบว่า กลุ่มผู้บริหารโรงเรียนและกลุ่มครู เห็นว่า มีความต้องการสนับสนุนมากที่สุดคือ ห้องเรียนเฉพาะสำหรับการสอนเสริมมีวัสดุอุปกรณ์ที่เหมาะสม รองลงมาคือ การจัดห้องเรียนให้เอื้อและส่งเสริมต่อการจัดการเรียนร่วม ห้องเรียนที่มีความปลอดภัยแก่เด็กที่มีความต้องการพิเศษ และ จัดอบรมให้ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดการเรียนร่วมแก่ผู้ปกครองนักเรียนปกติ ตามลำดับ ซึ่งพบว่ามีความต้องการมากกว่าร้อยละ 50 ส่วนข้อที่มีความต้องการน้อยที่สุด ของกลุ่มผู้บริหารโรงเรียนและกลุ่มครูคือ ผู้บริหารที่มีประสบการณ์ในการจัดสภาพแวดล้อมให้เอื้อต่อการจัดการเรียนรู้ของเด็กที่มีความต้องการพิเศษ ซึ่งพบว่ามีความต้องการน้อยกว่าร้อยละ 50

3.3 ด้านกิจกรรมการเรียนการสอน พบว่า กลุ่มผู้บริหารโรงเรียนและกลุ่มครู เห็นว่า มีความต้องการสนับสนุนมากที่สุดคือ ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดทำแผนการศึกษาเฉพาะบุคคล (IEP) รองลงมาคือ ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดทำแผนการสอนเฉพาะบุคคล (IIP) และ ความรู้เกี่ยวกับเครื่องมือและการใช้เครื่องมือในการคัดแยก ซึ่งพบว่ามีความต้องการมากกว่าร้อยละ 50 ส่วนความต้องการสนับสนุนน้อยที่สุดของกลุ่มผู้บริหารโรงเรียนคือ ความร่วมมือและความเข้าใจจากผู้ปกครองของเด็กที่มีความต้องการพิเศษในการจัดกิจกรรมต่าง ๆ เพื่อตอบสนองการจัดกิจกรรมการเรียนร่วมสำหรับเด็กที่มีความต้องการพิเศษ เช่น การเพิ่มความเอาใจใส่พฤติกรรมและการเรียนรู้ของลูกหลาน และของกลุ่มครูคือ ความร่วมมือของครูในโรงเรียนที่มีต่อการจัดการเรียนร่วมสำหรับเด็กที่มีความต้องการพิเศษ ซึ่งพบว่ามีความต้องการน้อยกว่าร้อยละ 50 เหมือนกัน

3.4 ด้านเครื่องมือ พบว่า กลุ่มผู้บริหารโรงเรียนและกลุ่มครู เห็นว่า มีความต้องการสนับสนุนมากที่สุดคือ ต้องการงบประมาณที่เพียงพอจากฝ่ายบริหารวิชาการในการจัดการเรียนการสอน รองลงมาคือ ครูที่จบการศึกษาพิเศษโดยตรง และ ต้องการให้มีการอบรมหรือให้ความรู้

ทางวิชาการแก่ครูที่สอนในชั้นเรียนร่วม ตามลำดับ ซึ่งพบว่ามีความต้องการมากกว่า ร้อยละ 50 ส่วนข้อที่มีความต้องการน้อยที่สุดของกลุ่มผู้บริหาร โรงเรียนและกลุ่มครูคือ ความชัดเจนของนโยบายโรงเรียนในการจัดการเรียนร่วมสำหรับเด็กที่มีความต้องการพิเศษ ซึ่งพบว่าในกลุ่มผู้บริหาร โรงเรียนมีความต้องการมากกว่าร้อยละ 50 แต่ในกลุ่มครูมีความต้องการน้อยกว่าร้อยละ 50

ตอนที่ 4 ผลการวิเคราะห์ ข้อเสนอแนะและความคิดเห็นของผู้บริหาร โรงเรียนและครู เกี่ยวกับสภาพและความต้องการสนับสนุนการดำเนินงานจัดการเรียนร่วมของเด็กที่มีความต้องการพิเศษในโรงเรียนเรียนร่วม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 1 แบ่งเป็น 2 ส่วน สรุปได้ดังนี้

1. สภาพการดำเนินงานจัดการเรียนร่วมของเด็กที่มีความต้องการพิเศษ พบว่า ผู้บริหาร โรงเรียนและครู มีจำนวนข้อเสนอแนะและความคิดเห็นเพิ่มเติม โดยรวมและรายด้าน โดยเรียงลำดับจากมากไปหาน้อยได้แก่ ด้านกิจกรรมการเรียนการสอน ด้านเครื่องมือ ด้านนักเรียน และด้านสภาพแวดล้อม ตามลำดับ เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านและรายข้อ สรุปได้ว่า

1.1 ด้านนักเรียน พบว่า ผู้บริหาร โรงเรียนและครู ได้แสดงจำนวนข้อเสนอแนะและความคิดเห็นเพิ่มเติม เกี่ยวกับสภาพการดำเนินงานจัดการเรียนร่วม สูงสุด 3 อันดับคือ ควรสร้างประสบการณ์ให้เด็กเห็นคุณค่าและรู้จักช่วยเหลือตนเอง ควรกระจายเด็กที่มีความต้องการพิเศษเรียนในชั้นเรียนปกติ และควรมีการจัดเตรียมความพร้อมเด็กที่มีความต้องการพิเศษร่วมกับเด็กปกติ ตามลำดับ

1.2 ด้านสภาพแวดล้อม พบว่า ผู้บริหาร โรงเรียนและครู ได้แสดงข้อเสนอแนะและความคิดเห็นเพิ่มเติม เกี่ยวกับสภาพการดำเนินงานจัดการเรียนร่วม สูงสุด 3 อันดับคือ ควรมีห้องสอนเสริมสำหรับเด็กที่มีความต้องการพิเศษ ควรมีอุปกรณ์เพียงพอในห้องสอนเสริม และควรจัดสภาพแวดล้อมให้เด็กที่มีความต้องการพิเศษต่างจากเด็กปกติในสิ่งที่เหมาะสม ตามลำดับ

1.3 ด้านการจัดการเรียนการสอน พบว่า ผู้บริหาร โรงเรียนและครู ได้แสดงข้อเสนอแนะ และความคิดเห็นเพิ่มเติม เกี่ยวกับสภาพการดำเนินงานจัดการเรียนร่วม สูงสุด 3 อันดับคือ ควรจัดทำแผนการศึกษาเฉพาะบุคคล (IEP) ให้กับเด็กที่มีความต้องการพิเศษทุกคน ควรจัดทำแผนการสอนเฉพาะบุคคล (IIP) และควรมีการนิเทศการจัดการเรียนการสอนเด็กที่มีความต้องการพิเศษอย่างจริงจัง ตามลำดับ

1.4 ด้านเครื่องมือ พบว่า ผู้บริหาร โรงเรียนและครู ได้แสดงจำนวนข้อเสนอแนะและความคิดเห็นเพิ่มเติม เกี่ยวกับสภาพการดำเนินงานจัดการเรียนร่วม สูงสุด 3 อันดับคือ ควรมีหน่วยงานจัดอบรมครูและผู้บริหารให้มีความรู้ความเข้าใจเรื่องเด็กพิเศษ ปีละ 1 ครั้ง

ควรจัดงบประมาณรายหัวสำหรับเด็กที่มีความต้องการพิเศษแยกจากงบรายหัวเด็กปกติ และโรงเรียนควรจัดทำคำสั่งแต่งตั้งครูประจำชั้นสอนเด็กที่มีความต้องการพิเศษในชั้นเรียนร่วมกับเด็กปกติ ตามลำดับ

2. ความต้องการสนับสนุนการดำเนินงานจัดการเรียนร่วมของเด็กที่มีความต้องการพิเศษ พบว่า ผู้บริหารโรงเรียนและครู มีจำนวนข้อเสนอแนะ และความคิดเห็นเพิ่มเติม โดยรวมและรายด้าน โดยเรียงลำดับจากมากไปหาน้อยได้แก่ ด้านกิจกรรมการเรียนการสอน ด้านเครื่องมือ ด้านสภาพแวดล้อม และด้านนักเรียน ตามลำดับเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน และรายชื่อ สรุปได้ว่า

2.1 ด้านนักเรียน พบว่า ผู้บริหาร โรงเรียนและครู มีข้อเสนอแนะ และความคิดเห็นเพิ่มเติม เกี่ยวกับความต้องการสนับสนุนดำเนินงานจัดการเรียนร่วม สูงสุด 3 อันดับคือ ต้องการให้ผู้ปกครองเข้าใจและยอมรับความบกพร่องของบุตรหลาน ต้องการให้หน่วยงานต้นสังกัด ดำเนินการบริการติดต่อแพทย์ออกตรวจวินิจฉัยความบกพร่องนักเรียนตามจุดที่กำหนด และต้องการให้จัดอบรมให้ผู้ปกครองมีความรู้ความเข้าใจเรื่องเด็กที่มีความต้องการพิเศษ ตามลำดับ

2.2 ด้านสภาพแวดล้อม พบว่า ผู้บริหาร โรงเรียนและครู มีข้อเสนอแนะ และความคิดเห็นเพิ่มเติม เกี่ยวกับความต้องการสนับสนุนดำเนินงานจัดการเรียนร่วม สูงสุด 3 อันดับคือ ต้องการมีห้องเรียนเฉพาะสำหรับการสอนเสริม ต้องการวัสดุอุปกรณ์ ที่เหมาะสมในห้องสอนเสริม และต้องการให้จัดอบรมเรื่องการดูแลความปลอดภัยสำหรับนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษ แก่ผู้ปกครอง ตามลำดับ

2.3 ด้านการจัดการเรียนการสอน พบว่า ผู้บริหาร โรงเรียนและครู มีข้อเสนอแนะ และความคิดเห็นเพิ่มเติม เกี่ยวกับความต้องการสนับสนุนดำเนินงานจัดการเรียนร่วม สูงสุด 3 อันดับ คือ ต้องการการอบรมเชิงปฏิบัติการแบบเข้มในการเขียนแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล (IEP) ต้องการการอบรมเชิงปฏิบัติการแบบเข้มในการเขียนแผนการสอนเฉพาะบุคคล (IIP) และ ต้องการให้ศึกษานิเทศก์ออกนิเทศการจัดการเรียนการสอนเด็กที่มีความต้องการพิเศษในโรงเรียนจัดการเรียนร่วมอย่างทั่วถึง ตามลำดับ

2.4 ด้านเครื่องมือ พบว่า ผู้บริหาร โรงเรียนและครู มีข้อเสนอแนะ และความคิดเห็นเพิ่มเติม เกี่ยวกับความต้องการสนับสนุนดำเนินงานจัดการเรียนร่วม สูงสุด 3 อันดับคือ ต้องการให้จ้างครูที่เลี้ยงเด็กพิการให้โรงเรียนที่จัดการเรียนร่วม โรงเรียนละ 1 คน ต้องการครูผู้จบการศึกษาพิเศษ โดยตรงมาประจำในโรงเรียนจัดการเรียนร่วมอย่างน้อย โรงเรียนละ 1 คน และ ต้องการสื่อและอุปกรณ์ที่เหมาะสมกับความพิการของเด็กแต่ละประเภท ตามลำดับ

อภิปรายผล

จากการสรุปผลการวิเคราะห์ข้อมูลการศึกษาสภาพดำเนินงานจัดการเรียนร่วม ศึกษาความต้องการสนับสนุนการดำเนินงานจัดการเรียนร่วม และศึกษาข้อเสนอแนะและความคิดเห็นเพิ่มเติมเกี่ยวกับสภาพและความต้องการสนับสนุนการดำเนินงานจัดการเรียนร่วมของเด็กที่มีความต้องการพิเศษในโรงเรียนเรียนร่วม ตามความคิดเห็นของผู้บริหาร โรงเรียนและครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 1 มีประเด็นสำคัญ สามารถนำมา อภิปรายผล ได้ดังนี้

1. สภาพการดำเนินงานจัดการเรียนร่วม ของเด็กที่มีความต้องการพิเศษในโรงเรียนเรียนร่วมตามความคิดเห็นของผู้บริหาร โรงเรียนและครู จำแนกตามขนาดโรงเรียน โดยรวม และรายด้าน มีการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง สอดคล้องกับงานวิจัยของ ประภัสสร สรวนรัมย์ (2554 : 133) ได้ศึกษาสภาพและปัญหาการดำเนินงานจัดการเรียนร่วมสำหรับเด็กพิเศษตาม โครงสร้างซีท (SEAT Framework) ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษา บุรีรัมย์ เขต 2 พบว่า สภาพการดำเนินงานจัดการเรียนร่วม โดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับ ปานกลาง เมื่อพิจารณาผลงานวิจัยครั้งนี้ โดยเรียงลำดับด้านที่มีค่าเฉลี่ยสภาพการดำเนินงาน จากมากไปหาน้อยคือ ด้านนักเรียน ด้านสภาพแวดล้อม ด้านกิจกรรมการเรียนการสอน และ ด้านเครื่องมือ ตามลำดับ อาจเนื่องมาจาก ทั้งโรงเรียนขนาดเล็ก ขนาดกลาง และขนาดใหญ่ เห็นความสำคัญในการเตรียมความพร้อมด้านนักเรียนมากกว่าด้านอื่น ๆ เพราะว่าการดำเนินการ จัดการเรียนร่วมจะประสบผลสำเร็จได้นั้น ประการแรกคือ โรงเรียนต้องเตรียมความพร้อมสำหรับ นักเรียนที่มีความต้องการพิเศษในด้านต่าง ๆ ให้เหมาะสมกับความบกพร่องของเด็กแต่ละคนตลอด ทั้งต้องเตรียมความพร้อมสำหรับเด็กปกติ ให้เข้าใจช่วยเหลือ ปฏิบัติต่อเด็กที่มีความต้องการพิเศษ ในโรงเรียนได้อย่างถูกต้องเหมาะสม เมื่อจำแนกตามขนาดโรงเรียน รายด้านและรายข้อ พบว่า

1.1 ด้านนักเรียน พบว่า มีสภาพการดำเนินงานจัดการเรียนร่วม จำแนกตามขนาด โรงเรียน โดยรวมและรายข้อ มีการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดของโรงเรียน ขนาดเล็ก โรงเรียนขนาดกลาง และโรงเรียนขนาดใหญ่คือ โรงเรียนมีการกระจายเด็กที่มีความ ต้องการพิเศษเข้าเรียนร่วมในชั้นเรียนปกติ รองลงมา ในโรงเรียนขนาดเล็กคือ โรงเรียน จัดกิจกรรมที่ช่วยให้เกิดการเรียนรู้ ช่วยเหลือซึ่งกันและกันระหว่างเด็กปกติกับเด็กที่มีความ ต้องการพิเศษ โรงเรียนขนาดกลางคือ โรงเรียนสร้างความเข้าใจให้แก่เด็กที่มีความ ต้องการพิเศษให้เห็นคุณค่าและรู้จักการช่วยเหลือตนเอง ในโรงเรียนขนาดใหญ่คือ โรงเรียนเปิดโอกาสให้ปกครองมีส่วนร่วมในการดำเนินการเตรียมความพร้อมทั้งนักเรียนปกติ และเด็กที่มีความต้องการพิเศษ แสดงให้เห็นว่า โรงเรียนทุกขนาดล้วนเห็นความสำคัญของ

การเตรียมความพร้อมด้านนักเรียน โดยกระจายเด็กที่มีความต้องการพิเศษเข้าเรียนร่วมในชั้นเรียนปกติ จัดกิจกรรมที่ช่วยให้เกิดการเรียนรู้ ช่วยเหลือซึ่งกันและกันระหว่างเด็กปกติกับเด็กที่มีความต้องการพิเศษ สร้างความเข้าใจให้แก่เด็กที่มีความต้องการพิเศษให้เห็นคุณค่าและรู้จักการช่วยเหลือตนเอง และเปิดโอกาสให้ปกครองมีส่วนร่วมในการดำเนินการเตรียมความพร้อมทั้งนักเรียนปกติและเด็กที่มีความต้องการพิเศษ สอดคล้องกับสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ (2541 : 13) ได้สรุป ความเชื่อพื้นฐานของการจัดการเรียนร่วมสำหรับเด็กที่มีความต้องการพิเศษไว้ว่า สังคมมนุษย์ มีทั้งคนปกติ และคนพิการหรือผู้ที่มีความบกพร่อง เมื่อสังคมไม่สามารถแยกคนพิการหรือผู้ที่มีความบกพร่องออกจากสังคมปกติได้ เราก็ไม่ควรแยกให้การศึกษาแก่เด็กที่พิการหรือผู้ที่มีความบกพร่องเฉพาะด้านใดด้านหนึ่ง ควรให้นักเรียนพิการเรียนร่วมกับนักเรียนปกติให้มากที่สุดเท่าที่จะทำได้ และ

ยังสอดคล้องกับ ทบวงมหาวิทยาลัย ศูนย์พัฒนาการศึกษาแห่งชาติของประเทศไทย (2529 : 21) ซึ่งได้เสนอแนวทางการเตรียมการสำหรับการจัดการเรียนร่วมด้านนักเรียนไว้ว่า การเตรียมนักเรียนที่มีความต้องการเป็นพิเศษ เป็นขั้นตอนที่มีความสำคัญอย่างยิ่งสำหรับ โครงการเรียนร่วมใน โรงเรียนปกติ หากมีการเตรียมความพร้อมให้แก่เด็กได้ดีและสมบูรณ์แล้ว ปัญหาจะเกิดขึ้นในระหว่างการเรียนร่วมจะลดน้อยลง

ส่วนข้อที่มีการดำเนินการน้อยที่สุดคือ โรงเรียนจัดกิจกรรมจำลองสถานการณ์การเป็นเด็กที่มีความต้องการพิเศษ เพื่อให้เข้าใจสภาพที่เป็นความบกพร่อง ความไม่สะดวกและความยากลำบาก บางประการของเพื่อนพิการหรือผู้ที่มีความบกพร่อง อาจเป็นเพราะว่า โรงเรียนทั้งสามขนาด ได้ดำเนินการในเรื่องการเตรียมความพร้อมด้านต่าง ๆ ได้เป็นอย่างดี ส่งผลให้นักเรียนที่มีความต้องการพิเศษกับนักเรียนปกติรวมทั้งผู้เกี่ยวข้องมีทัศนคติเชิงบวกต่อเด็กที่มีความต้องการพิเศษ จึงทำให้โรงเรียนมีการเตรียมความพร้อมโดยจัดกิจกรรมจำลองสถานการณ์การเป็นเด็กที่มีความต้องการพิเศษ เพื่อให้เข้าใจสภาพที่เป็นความบกพร่อง ความไม่สะดวกและความยากลำบาก บางประการของเพื่อนพิการหรือผู้ที่มีความบกพร่อง อยู่ในระดับน้อยสุด

ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ บิชอป (Bishop, 1986 : 939 - 946). ได้วิจัยเกี่ยวกับองค์ประกอบที่ทำให้การเรียนร่วมของเด็กที่มีความบกพร่องทางการเห็นประสบความสำเร็จ พบว่าองค์ประกอบที่มีความสำคัญที่สุดตามลำดับ ได้แก่ครูปกติที่มีความยืดหยุ่นและมีการยอมรับปฏิสัมพันธ์และการยอมรับของเพื่อนนักเรียน ทักษะทางสังคม ผลสัมฤทธิ์ทางวิชาการ ภาพพจน์ที่ดีเกี่ยวกับตนเอง การพึ่งตนเองทัศนคติที่ดีในครอบครัว แรงจูงใจในบุคลากรสนับสนุน สื่อวัสดุอุปกรณ์ที่เพียงพอ ผลการวิจัยครั้งนี้ชี้ให้เห็นว่าองค์ประกอบด้านทัศนคติมีความสำคัญต่อความสำเร็จของการเรียนร่วม.

1.2 ด้านสภาพแวดล้อม พบว่า มีสภาพการดำเนินงานจัดการเรียนร่วม จำแนกตามขนาดโรงเรียน โดยรวมและรายข้อ มีการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดของโรงเรียนขนาดเล็ก โรงเรียนขนาดกลาง และโรงเรียนขนาดใหญ่คือ โรงเรียนจัดให้เด็กที่มีความต้องการพิเศษ เรียนร่วมในชั้นเรียนกับเด็กทั่วไปมากที่สุด รองลงมา พบว่า ในโรงเรียนขนาดเล็ก และโรงเรียนขนาดกลางคือ โรงเรียนจัดให้ทางเดินสาธารณะภายในตัวอาคารไม่มีสิ่งกีดขวาง โรงเรียนขนาดใหญ่คือ โรงเรียนปรับสภาพแวดล้อมให้เอื้อต่อสภาพความบกพร่องของเด็กที่มีความต้องการพิเศษแต่ละประเภท แสดงให้เห็นว่า โรงเรียนให้ความสำคัญต่อการดำเนินการจัดการเรียนร่วมด้านสภาพแวดล้อมทางกายภาพมากที่สุด โดยจัดให้เด็กที่มีความต้องการพิเศษเรียนร่วมในชั้นเรียนปกติกับเด็กทั่วไปให้มากที่สุด จัดสภาพแวดล้อมทางเดินสาธารณะภายในตัวอาคารให้ไม่มีสิ่งกีดขวาง และโรงเรียนปรับสภาพแวดล้อมให้เอื้อต่อสภาพความบกพร่องของเด็กที่มีความต้องการพิเศษแต่ละประเภท

ซึ่งสอดคล้องกับ เบญจา ชลธารันนท์ (2546 : 7 – 47) ได้กล่าวถึง การจัดสภาพแวดล้อมทางกายภาพไว้ว่า ควรจัดให้นักเรียนที่มีความบกพร่องเรียนในสภาพแวดล้อมที่มีขีดจำกัดน้อยที่สุด (Least Restrictive Environment : LRE) โรงเรียนควรพยายามให้เด็กได้เรียนร่วมในชั้นเรียนปกติกับเด็กทั่วไปมากที่สุด หากไม่สามารถจัดให้เด็กเรียนร่วมได้เต็มเวลา ก็อาจจัดเป็นบางเวลาได้ โดยทั่วไปควรจัดให้นักเรียนทุกคนเข้าเรียนในชั้นเรียนทั่วไป โดยแยกนักเรียนออกจากเพื่อนทั่วไปให้น้อยที่สุด โรงเรียนควรปรับสภาพแวดล้อมโดยใช้หลักวิชาการ คือพิจารณาถึงสภาพบกพร่องของนักเรียนแต่ละประเภท

อีกทั้งยังสอดคล้องกับ ทบวงมหาวิทยาลัย ศูนย์พัฒนาการศึกษาแห่งชาติของประเทศไทย (2543 : 21) ซึ่งได้เสนอแนวทางเตรียมการสำหรับการจัดการเรียนร่วมไว้ว่า การจัดสภาพแวดล้อมที่เป็น ทางเดิน / ทางเท้าภายในและภายนอกอาคาร ควรกว้าง 8-12 ฟุต ไม่ควรมีสสิ่งกีดขวาง ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ของโรงเรียนขนาดเล็ก โรงเรียนขนาดกลาง และโรงเรียนขนาดใหญ่ได้แก่ โรงเรียนจัดพื้นที่ทางเข้า อยู่ระดับเดียวกับประตู ถ้าอยู่คนละระดับมีทางลาดสำหรับขึ้นลง อาจเป็นเพราะว่า โรงเรียนจัดการเรียนร่วมส่วนมากมีจำนวนเด็กที่มีความต้องการพิเศษที่มีความบกพร่องด้านร่างกายและสุขภาพน้อยมาก จึงมีสภาพการดำเนินงานน้อยที่สุดในเรื่อง การจัดสภาพแวดล้อมเกี่ยวกับจัดพื้นที่ทางเข้าอยู่ระดับเดียวกับประตู ถ้าอยู่คนละระดับมีทางลาดสำหรับขึ้น - ลง สอดคล้องกับ บวงมหาวิทยาลัย ศูนย์พัฒนาการศึกษาแห่งชาติของประเทศไทย (2529 : 21) ได้เสนอแนวทางการเตรียมการเรื่องสิ่งอำนวยความสะดวกทางกายภาพ สำหรับเด็กพิการทางร่างกายหรือเด็กพิการทางร่างกายต้องใช้เครื่องพยุงและไม้ค้ำยัน

จัดให้มีทางลาดสำหรับขึ้น – ลง ถ้ายกพื้นหรือบันไดตั้งแต่ 2 ชั้นขึ้นไป สำหรับเด็กที่ใช้เก้าอี้ ล้อเลื่อนหรือไม้ค้ำยันและควรมีราวจับอย่างน้อยหนึ่งข้าง

1.3 ด้านกิจกรรมการเรียนการสอน พบว่า มีสภาพการดำเนินงานจัดการเรียนร่วม จำแนกตามขนาดโรงเรียน โดยรวมและรายข้อ มีการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดของโรงเรียนขนาดเล็ก โรงเรียนขนาดกลาง และโรงเรียนขนาดใหญ่คือ โรงเรียนจัดการเรียนการสอนโดยใช้ระบบเพื่อนช่วยเพื่อน รองลงมาคือ โรงเรียนจัดกิจกรรมนอกสถานศึกษาโดยมีเด็กที่มีความต้องการพิเศษเข้าร่วม เช่น กิจกรรมทัศนศึกษา กิจกรรมห้องสมุด แสดงให้เห็นว่า โรงเรียนให้ความสำคัญต่อกระบวนการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนสำหรับเด็กที่มีความต้องการพิเศษ โดยใช้เทคนิคการจัดการเรียนการสอนโดยใช้ระบบเพื่อนช่วยเพื่อน และการจัดกิจกรรมนอกสถานศึกษาโดยมีเด็กที่มีความต้องการพิเศษเข้าร่วม เช่น กิจกรรมทัศนศึกษา กิจกรรมห้องสมุด ซึ่งสอดคล้องกับ เบญจา ชลธาร์นนท์ (2546 : 7 – 47) ได้กล่าวถึง เทคนิคการสอนไว้ว่า เทคนิคที่ควรนำมาใช้กับนักเรียนพิการหรือที่มีความบกพร่องเป็นพิเศษ คือ ระบบเพื่อนช่วยเพื่อน (Buddy system) ในการจัดการเรียนการสอนโดยเพื่อนช่วยเพื่อนใน ด้านวิชาการยังต้องอาศัยความร่วมมือของเพื่อนนักเรียนทุกคนในการส่งเสริมกำลังใจและช่วยเหลือ อำนวยความสะดวกแก่เพื่อนพิการหรือที่มีความบกพร่องในเรื่องทั่วไป เช่น นำทางไปห้องเรียน ห้องน้ำ และโรงอาหาร อ่านหนังสือบนกระดานหรือแผ่นใส สื่อสารกับผู้อื่น เขียนตัวอักษรปกติ ให้ เป็นต้น และได้กล่าวถึงการจัดกิจกรรมการสอนนอกห้องเรียนและชุมชนไว้ว่า นอกจาก กิจกรรมการสอนที่ครูจัดให้ภายในชั้นเรียนและภายในโรงเรียนแล้ว ยังมีกิจกรรมนอกโรงเรียน ซึ่งทางโรงเรียนควรมีการบริหารจัดการในเรื่องเกี่ยวกับความปลอดภัย ยานพาหนะ ที่พัก ฯลฯ เพื่อช่วยให้การเข้าร่วมกิจกรรมนอกสถานที่ของนักเรียนพิการหรือที่มีความบกพร่องเป็นไปอย่าง มีคุณภาพและประสิทธิภาพ

ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดของโรงเรียนขนาดเล็กและขนาดใหญ่คือ โรงเรียนจัดทำ แผนการสอนเฉพาะบุคคล (IIP) สำหรับเด็กที่มีความต้องการพิเศษ ผู้วิจัยมีความเห็นว่า อาจเป็น เพราะครูมีความรู้ความเข้าใจไม่เพียงพอในการจัดทำแผนการสอนเฉพาะบุคคล (IIP) และ ผู้บริหาร โรงเรียนไม่เห็นความสำคัญการประกันคุณภาพการจัดการเรียนร่วมในโรงเรียน สอดคล้องกับงานวิจัยของ นพมาศ สุทธิวิรัช (2551 : บทคัดย่อ) ซึ่งได้ศึกษาการบริหารการเรียน ร่วม โดยใช้โครงสร้างซีทีในโรงเรียนแกนนำ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาราชบุรี เขต 1 ตามกรอบแนวคิดการบริหารจัดการเรียนร่วมตามโครงสร้างซีที โดยศึกษาจากความคิดเห็นของ ผู้บริหาร ผลการศึกษาพบว่า ปัญหาในการจัดการเรียนร่วม ด้านกิจกรรมการเรียนการสอน พบว่า มีปัญหาในการจัดทำแผนการศึกษาเฉพาะบุคคล (IEP) และการจัดทำแผนการสอนที่จัดทำขึ้น

เฉพาะเจาะจงเป็นรายบุคคล (IIP) และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดในโรงเรียนขนาดกลางคือ โรงเรียนจัดตั้งกรรมการประกันคุณภาพการจัดการเรียนร่วมในโรงเรียน อาจเป็นเพราะว่า โรงเรียนขนาดกลางส่วนใหญ่ ได้ดำเนินการประชุม เพื่อทำความเข้าใจกับบุคลากรทุกกลุ่ม เรื่องการประกันคุณภาพการจัดการเรียนร่วม โดยได้ดำเนินการจัดตั้งคณะกรรมการประกันคุณภาพการจัดการเรียนร่วมกันจะต้องทำ จากนั้นมีการให้ข้อมูลสารสนเทศแก่บุคลากรทุกคนให้ทราบโดยทั่วกันแล้ว

1.4 ด้านเครื่องมือ พบว่า มีสภาพการดำเนินงานจัดการเรียนร่วม จำแนกตามขนาดโรงเรียน โดยรวมและรายข้อ มีการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดของโรงเรียนขนาดเล็ก โรงเรียนขนาดกลางคือ โรงเรียนจัดระบบข้อมูลเกี่ยวกับเด็กที่มีความต้องการพิเศษทุกปีการศึกษา โรงเรียนขนาดใหญ่คือ โรงเรียนจัดทำคำสั่งแต่งตั้งผู้รับผิดชอบโครงการจัดการเรียนร่วมของโรงเรียน รองลงมา ในโรงเรียนขนาดเล็กคือ โรงเรียนจัดทำคำสั่งแต่งตั้งครูผู้รับผิดชอบการจัดการเรียนการสอนแก่เด็กที่มีความต้องการพิเศษเรียนร่วมในชั้นเรียนปกติ โรงเรียนขนาดกลางคือ โรงเรียนจัดทำคำสั่งแต่งตั้งผู้รับผิดชอบโครงการจัดการเรียนร่วมของโรงเรียน โรงเรียนขนาดใหญ่คือ โรงเรียนมีแผนงาน/โครงการ/กิจกรรม การจัดการเรียนร่วมที่สอดคล้องกับนโยบายของกระทรวงศึกษาธิการและรัฐบาลกำหนด ผู้วิจัยเห็นว่า โรงเรียนมีการวางแผนงานด้านเครื่องมือที่ดีมากเพราะการจะดำเนินการจัดการเรียนร่วมในโรงเรียนจะประสบผลสำเร็จได้นั้น นอกจากโรงเรียนต้องมีแผนงาน/โครงการ/กิจกรรม การจัดการเรียนร่วมที่สอดคล้องกับนโยบายของกระทรวงศึกษาธิการและรัฐบาลกำหนดแล้ว โรงเรียนต้องสำรวจเพื่อให้ทราบข้อมูลเด็กที่มีความต้องการพิเศษทุกปีการศึกษา ในการดำเนินการบริหารจัดการศึกษา โดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน ใช้หลักการกระจายอำนาจโดยจัดทำคำสั่งแต่งตั้งผู้รับผิดชอบในส่วนต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง เช่น ผู้รับผิดชอบโครงการจัดการเรียนร่วมของโรงเรียน ผู้รับผิดชอบการจัดการเรียนการสอนแก่เด็กที่มีความต้องการพิเศษเรียนร่วมในชั้นเรียนปกติ เพื่อให้เกิดความชัดเจนในบทบาทและหน้าที่ในการจัดการเรียนร่วม ร่วมกันของบุคลากรที่เกี่ยวข้องทุกฝ่าย

สอดคล้องกับ เบญจา ชลธารันนท์ (2546 : 7 - 47) ได้กล่าวถึง การดำเนินการจัดการเรียนร่วมตามโครงสร้างชี้ท ด้านเครื่องมือ ไว้ว่า นโยบาย วิสัยทัศน์ พันธกิจ เป็นเครื่องมือที่สำคัญเพราะ เป็นการกำหนดทิศทางในการปฏิบัติงาน และการบริการที่ชัดเจน ทำให้บุคลากรทุกคนในโรงเรียนและบุคคลทั่วไป รวมทั้งพ่อแม่รับรู้ว่ามีโครงการเรียนร่วมซึ่งควรกำหนดให้สอดคล้องกับนโยบายของกระทรวงศึกษาธิการและรัฐบาล และเครื่องมือที่สำคัญอีกประการหนึ่งคือ การจัดระบบข้อมูล ระบบข้อมูลเป็นความจำเป็นพื้นฐานที่ต้องนำมาเป็นข้อมูล

พื้นฐานในการทำงาน ได้แก่ ข้อมูลเกี่ยวกับนักเรียนพิการหรือที่มีความบกพร่องที่เรียนร่วม โรงเรียนจะต้องมีข้อมูลนักเรียนพิการหรือที่มีความบกพร่องในด้านต่าง ๆ ที่สามารถเรียนร่วมได้ เพื่อนำมาวางแผนในการจัดการศึกษา การมีข้อมูลดังกล่าวจะนำไปสู่การประกันโอกาสทางการศึกษาให้แก่ นักเรียนเหล่านี้ไม่ให้ตกหล่น สามารถนำมาวางแผนในการจัดชั้นเรียน และการเตรียมบุคลากร การสำรวจข้อมูลนักเรียนพิการหรือที่มีความบกพร่องและจัดทำเป็นแฟ้มข้อมูลรายละเอียดที่เกี่ยวกับเด็กเฉพาะบุคคล ซึ่งเป็นประโยชน์ในการจัดการศึกษาเป็นอย่างมาก

ยังสอดคล้องกับ สมศักดิ์ คลประสิทธิ์ (2555 : 1) ซึ่งได้กล่าวถึง การบริหารจัดการศึกษาโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน (School - Based Management : SBM) ไว้ว่า ความสำเร็จของการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน (SBM) นอกจากจะยึดหลักการของ SBM และแนวทางตาม พ.ร.บ.การศึกษาแห่งชาติแล้ว เงื่อนไขความสำเร็จที่สำคัญประการหนึ่ง คือ กฎ ระเบียบที่จะนำสู่การปฏิบัติ จะต้องมีความชัดเจนนำไปปฏิบัติได้และจะต้องสร้างความเข้าใจให้กับผู้ที่เกี่ยวข้อง โดยเฉพาะคณะกรรมการบริหารการศึกษาส่วนต่าง ๆ ต้องเข้าใจบทบาทหน้าที่และความรับผิดชอบของตนเอง เพื่อให้การบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานมีประสิทธิภาพสูงสุด ไปสู่การพัฒนาคุณภาพของผู้เรียนที่เป็นเป้าหมายสำคัญของการปฏิรูปการศึกษา

ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด พบว่า ในโรงเรียนขนาดเล็ก โรงเรียนขนาดกลาง และโรงเรียนขนาดใหญ่คือ โรงเรียนสนับสนุนทุนทำวิจัยในชั้นเรียนเกี่ยวกับเด็กที่มีความต้องการพิเศษและทุนผลิตสื่อการสอน อาจเนื่องจาก กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ศึกษาเป็น โรงเรียนจัดการเรียนร่วมที่ไม่เป็นโรงเรียนแกนนำ การจัดสรรงบประมาณสำหรับการดำเนินการจัดการเรียนร่วมจึงมีไม่เพียงพอในการสนับสนุนทุนทำวิจัยในชั้นเรียนเกี่ยวกับเด็กที่มีความต้องการพิเศษและทุนผลิตสื่อการสอน สอดคล้องกับ สิริมา หมอนไหม (2543 : 134) ซึ่งได้กล่าวถึง ปัญหา อุปสรรคและความต้องการการช่วยเหลือสนับสนุนในการจัดการเรียนร่วมไว้ว่า โรงเรียนจัดการเรียนร่วมมีปัญหาและอุปสรรคเหมือน โรงเรียนที่จัดการศึกษาสำหรับเด็กปกติทั่วไปคือ ขาดกลไกสนับสนุนในเรื่องต่าง ๆ ทั้งเรื่องของงบประมาณ บุคลากร การบริหารจัดการที่มีประสิทธิภาพ ผู้เชี่ยวชาญเฉพาะทางการและมีส่วนร่วมของทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง

2. ความต้องการสนับสนุนการดำเนินงานจัดการเรียนร่วม ของเด็กที่มีความต้องการพิเศษในโรงเรียนจัดการเรียนร่วมตามความคิดเห็นของผู้บริหาร โรงเรียนและครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 1 พบว่า มีความต้องการด้านต่าง ๆ อยู่ในระดับมาก ส่วนใหญ่มากกว่าร้อยละ 50 สรุปได้ดังนี้

2.1 ด้านนักเรียน พบว่าทั้งสองกลุ่มเห็นว่า มีความต้องการสนับสนุน มากที่สุด คือ ผู้เชี่ยวชาญในการให้คำแนะนำในด้านการเตรียมความพร้อมของเด็กที่มีความต้องการพิเศษ รองลงมา คือ ความรู้ความเข้าใจในการเตรียมความพร้อมของเด็กที่มีความต้องการพิเศษ และความร่วมมือในการเตรียมความพร้อมจากผู้ปกครองของเด็กที่มีความต้องการพิเศษ ตามลำดับ ซึ่งมีการพบความต้องการ มากกว่าร้อยละ 50 แสดงให้เห็นว่า โรงเรียนให้ความสำคัญ ในการเตรียมความพร้อมให้เด็กที่มีความต้องการพิเศษ จึงมีความต้องการสนับสนุน ผู้เชี่ยวชาญ ให้คำแนะนำในด้านการเตรียมความพร้อม ต้องการความรู้ความเข้าใจในการเตรียมความพร้อม และต้องการความร่วมมือจากผู้ปกครองในการเตรียมความพร้อมสำหรับเด็กที่มีความต้องการพิเศษ อย่างแท้จริง สอดคล้องกับ สิริมา หมอนไหม (2543 : 134) ได้กล่าวไว้ว่าการบริหารจัดการ ในบางส่วน โรงเรียนขาดแคลนบุคลากรที่มีความรู้ความเข้าใจในการเตรียมความพร้อม มีครู ไม่ครบชั้นทำให้จัดได้ไม่ดีเท่าที่ควร ในพื้นที่ห่างไกลไม่สามารถนำเด็กไปรับบริการกับผู้เชี่ยวชาญ เฉพาะทางได้ โรงเรียนไม่สามารถจัดบริการเสริมได้ เช่น การแก้ไขการพูด กายภาพบำบัด เพราะ ไม่มีผู้เชี่ยวชาญหรือครูไม่มีความรู้ความเชี่ยวชาญพอ ระบบการทำงานของแต่ละหน่วยงานในพื้นที่ แตกต่างกันทำให้การติดต่อประสานงานล่าช้า โรงเรียนข้างเคียงไม่รับเด็ก จะผลกระทบให้โรงเรียน แคนนำ หรือโรงเรียนศูนย์กลางทางวิชาการศึกษาพิเศษ ไม่สามารถส่งเด็กต่อได้บางโรงเรียน ไม่รับเด็ก เด็กต้องกลับมาเรียนที่เดิม

2.2 ด้านสภาพแวดล้อม พบว่าทั้งสองกลุ่มเห็นว่า มีความต้องการสนับสนุนมากที่สุด คือ ห้องเรียนเฉพาะสำหรับการสอนเสริมมีวัสดุอุปกรณ์ที่เหมาะสม รองลงมา คือ จัดห้องเรียนให้เอื้อและส่งเสริมต่อการจัดการเรียนร่วม ห้องเรียนที่มีความปลอดภัยแก่เด็กที่มีความต้องการพิเศษ และ จัดอบรมให้ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดการเรียนร่วมแก่ผู้ปกครอง นักเรียนปกติ ตามลำดับ ซึ่งพบว่าความต้องการมากกว่าร้อยละ 50 แสดงให้เห็นว่า โรงเรียนเห็น ความสำคัญในการจัดสภาพแวดล้อมทางกายภาพที่เหมาะสมสำหรับเด็กที่มีความต้องการพิเศษ จึงมีความต้องการ ห้องเรียนเฉพาะสำหรับการสอนเสริมมีวัสดุอุปกรณ์ที่เหมาะสม จัดห้องเรียน ให้เอื้อและส่งเสริมต่อการจัดการเรียนร่วม, ห้องเรียนที่มีความปลอดภัยแก่เด็กที่มีความต้องการ พิเศษ และ จัดอบรมให้ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดการเรียนร่วมแก่ผู้ปกครองนักเรียนปกติ สอดคล้องกับ ทบวงมหาวิทยาลัย ศูนย์พัฒนาการศึกษาแห่งชาติของประเทศไทย (2543 : 21) ได้เสนอแนวทางการเตรียมการสำหรับการจัดการเรียนร่วม เกี่ยวกับ อาคารเรียน ควรเป็นตัวอาคารถาวร สร้างถูกสุขลักษณะ อยู่ในสภาพใช้การ ได้ดี โดยมีแนวทางการจัดห้องต่างๆ ไว้ว่า ห้องเรียนเรียนร่วม ควรมีพื้นที่ตามสภาพการใช้สอยไม่ต่ำกว่า 24 - 64 ตารางเมตร ทั้งนี้พิจารณาตามจำนวนนักเรียน และสภาพของความพิการของเด็กโดย จัดเป็นสัดส่วน

เพื่อความสะดวกในการเรียนการสอน สะอาด อากาศถ่ายเทได้ดี มีแสงสว่างพอเหมาะห่างไกลจากเสียงรบกวน ห้องเสริมวิชาการ คือ ห้องพิเศษที่มีสื่อการเรียนการสอน ที่จะช่วยเสริมการเรียนสำหรับเด็กที่มีความต้องการพิเศษ และมีครูที่มีความรู้ความชำนาญทางการศึกษาพิเศษประจำอยู่ คุรุภัณฑ์ประจำห้องเรียน โดยทั่วไปใช้ตามเกณฑ์มาตรฐานเหมือนเด็กปกติ สำหรับเด็กพิการทางร่างกายควรจัดหาโต๊ะเรียนที่เหมาะสมกับสภาพความบกพร่อง เช่น โต๊ะยื่น โต๊ะเว้า โต๊ะที่ปรับความสูงของขาได้ สำหรับเด็กที่ใช้เก้าอี้ล้อเลื่อน

2.3 ด้านกิจกรรมการเรียนการสอน ความต้องการที่พบ ทั้งกลุ่มผู้บริหาร โรงเรียน และกลุ่มครู มีความต้องการได้รับการสนับสนุน มากที่สุด คือ ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดทำแผนการศึกษาเฉพาะบุคคล (IEP) รองลงมา คือ ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดทำแผนการสอนเฉพาะบุคคล (IIP) และ ความรู้เกี่ยวกับเครื่องมือและการใช้เครื่องมือในการคัดแยก ซึ่งพบว่า มีความต้องการมากกว่าร้อยละ 50 แสดงให้เห็นว่า โรงเรียนเห็นความสำคัญของการจัดการเรียนการสอนให้เหมาะสมกับความบกพร่องเฉพาะบุคคล จึงมีความต้องการความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดทำแผนการศึกษาเฉพาะบุคคล (IEP) ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดทำแผนการสอนเฉพาะบุคคล (IIP) และ ความรู้เกี่ยวกับเครื่องมือและการใช้เครื่องมือในการคัดแยกประเภทเด็กที่มีความต้องการพิเศษ

สอดคล้องกับ เบญจา ชลธารินทร์ (2546 : 7-47) ซึ่งได้กล่าวถึงการจัดทำหลักสูตรเฉพาะสำหรับเด็กที่มีความต้องการพิเศษ ไว้ว่า แผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล (Individualized Education Program : IEP) เป็นแผนการจัดการศึกษาที่สอดคล้องกับความต้องการจำเป็นพิเศษของนักเรียนที่มีความพิการหรือบกพร่อง ซึ่งมีรายละเอียดเกี่ยวกับสิ่งอำนวยความสะดวก สื่อ บริการ และความช่วยเหลืออื่นใดทางการศึกษา ที่นักเรียนพิการหรือที่มีความบกพร่องต้องการ เรียกชื่อย่อว่า IEP กระทรวงศึกษาธิการ ได้ออกกฎกระทรวงกำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการจัดสรรงบประมาณทางการศึกษาสำหรับคนพิการ พุทธศักราช 2545 โดยให้มีการจัดสรรงบประมาณแต่ละปีเป็นเงินอุดหนุนสำหรับคนพิการในอัตราที่มากกว่าแต่ไม่เกิน 5 เท่าของเงินอุดหนุน ด้านสื่อและวัสดุการศึกษาที่จัดสรรให้แก่เด็กเรียนทั่วไปต่อคน และ แผนการสอนเฉพาะบุคคล (Individual Implementation Plan : IIP) เป็นแผนการสอนที่จัดขึ้นเฉพาะเจาะจงสำหรับนักเรียนพิการหรือที่มีความบกพร่องคนนั้น ๆ ในวิชา หรือทักษะที่เป็นจุดอ่อน แผนการสอนเฉพาะบุคคลนี้จัดทำขึ้นเพื่อช่วยให้นักเรียนบรรลุจุดประสงค์และเป้าหมายที่กำหนดไว้ใน IIP

ยังสอดคล้องกับ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ (2543 : 67) ซึ่งได้อธิบายถึงการคัดแยกเด็กและการส่งต่อเด็กที่มีความต้องการพิเศษเพื่อการเรียนร่วมไว้ว่า เด็กที่มี

ความต้องการบริหารทางการศึกษาแตกต่างจากเด็กปกติทั้งด้านหลักสูตรเทคนิควิธีสอน กระบวนการเรียน สื่อ อุปกรณ์ และการวัดผลประเมินผลจำเป็นต้องมีการคัดแยกเด็ก การคัดแยกเด็กที่มีความต้องการพิเศษมีจุดมุ่งหมาย 2 ประการ คือ เพื่อการบริหารงานด้านบุคลากร และเพื่อการจัดการเรียนการสอนให้เหมาะสมกับความต้องการและความสามารถทางการศึกษาของเด็กแต่ละประเภทและแต่ละคนซึ่งมีความแตกต่างกัน การคัดแยกเด็กที่มีความต้องการพิเศษที่มองเห็นและสังเกตได้ชัดเจนจากลักษณะภายนอก เช่น เด็กที่มีความบกพร่องทางการเห็น เด็กที่มีความบกพร่องทางการได้ยินและเด็กที่มีความบกพร่องทางร่างกายหรือการเคลื่อนไหว ครูจะคัดแยกได้ง่าย ส่วนเด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา เด็กที่มีปัญหาทางการเรียนรู้ เด็กที่มีปัญหาทางพฤติกรรม หรือเด็กสมาธิสั้นรวมทั้งใช้เครื่องมือตรวจสอบเพื่อให้ทราบแน่ชัดว่าเป็นเด็กที่มีความต้องการพิเศษประเภทใด ทั้งนี้ผลจากการคัดแยก จะเป็นประโยชน์ในการจัดการเรียนการสอนได้เหมาะสมกับสภาพ แต่ไม่ใช่เป็นการวินิจฉัยเด็ก ผู้ที่จะวินิจฉัยว่าเด็กมีความบกพร่องหรือมีความต้องการพิเศษด้านใด คือ แพทย์ เครื่องมือการคัดแยกเด็กมีหลายชนิด โดยมีวัตถุประสงค์และวิธีใช้ที่แตกต่างกัน

2.4 ด้านเครื่องมือ ความต้องการที่พบ ทั้งกลุ่มผู้บริหาร โรงเรียนและกลุ่มครูมีความต้องการได้รับการสนับสนุน มากที่สุด คือ งบประมาณที่เพียงพอจากฝ่ายบริหารวิชาการในการจัดการเรียนการสอน รองลงมา คือ ครูที่จบการศึกษาพิเศษโดยตรง และการจัดให้มีการอบรมหรือให้ความรู้ทางวิชาการแก่ครูที่สอนในชั้นเรียนร่วม ตามลำดับ ซึ่งพบว่ามี ความต้องการมากกว่าร้อยละ 50 แสดงให้เห็นว่า โรงเรียนเห็นความสำคัญด้านเครื่องมือมาก แต่มีข้อจำกัด ในด้านงบประมาณ ครูที่จบการศึกษาพิเศษโดยตรง และครูที่มีความรู้ความสามารถในการดำเนินการจัดการเรียนร่วม ดังนั้น โรงเรียนจึงมีความต้องการ งบประมาณที่เพียงพอจากฝ่ายบริหารวิชาการในการจัดการเรียนการสอน ครูที่จบการศึกษาพิเศษโดยตรง และการจัดให้มีการอบรมหรือให้ความรู้ทางวิชาการแก่ครูที่สอนในชั้นเรียนร่วมมาเป็นเครื่องมือในการช่วยสนับสนุนให้นักเรียนที่มีความต้องการพิเศษได้รับการศึกษาที่มีคุณภาพ

ซึ่งสอดคล้องกับ เบญจา ชลธารันนท์ (2546 : 7-47) ได้กล่าวถึงสิ่งที่นำมาเป็นเครื่องมือในการบริหารจัดการเรียนร่วมตามโครงสร้างชีวิต ด้านเครื่องมือ ไว้ว่า นอกจากโรงเรียนต้องมีนโยบาย วิสัยทัศน์ พันธกิจ ระบบการบริหารจัดการ การสื่อสารภายในองค์กรที่ชัดเจน การประสานงานกับผู้ปกครอง กับนักนักวิชาชีพหรือผู้เชี่ยวชาญ การดำเนินงานตามกฎหมายกระทรวงที่เกี่ยวข้อง เทคโนโลยี สิ่งอำนวยความสะดวก และสิ่งอำนวยความสะดวก แล้ว โรงเรียนยังต้องมีเครื่องมือที่สำคัญมาก คือ งบประมาณ โรงเรียนจำเป็นต้องจัดสรรงบประมาณให้เป็นเฉพาะเพื่อการจัดการเรียนร่วมให้กับเด็กพิการหรือที่มีความบกพร่อง เครื่องมืออีกประการ คือ ครูการศึกษา

พิเศษ หมายถึง ครูที่ได้รับการศึกษาสาขาการศึกษาพิเศษในระดับปริญญาตรีขึ้นไป หรือผู้ที่ได้รับการอบรมตามหลักสูตรที่กระทรวงศึกษาธิการกำหนดที่ปฏิบัติหน้าที่เป็นครูสอนเสริม ครูสอนเสริม หรือครูสอนสอนนักเรียนพิการหรือที่มีความบกพร่องในชั้นเรียนพิเศษในโรงเรียนทั่วไป และเครื่องมือที่เป็นกลไกสำคัญในการจัดการเรียนการสอนให้ประสบผลสำเร็จ คือ โรงเรียนต้องมีการจัดการทรัพยากรบุคคล โดยการวางแผนพัฒนาบุคลากร คือ จัดประชุมครู บุคลากร ผู้ปกครองอย่างสม่ำเสมออย่างน้อยเดือนละ 1 ครั้ง และจัดบรมความรู้เกี่ยวกับเด็กพิการ ให้ความรู้เกี่ยวกับครู บุคลากรอื่น ๆ และผู้ปกครองอย่างน้อยปีละ 2 ครั้ง โดยเชิญวิทยากรผู้เชี่ยวชาญด้านการศึกษาพิเศษมาให้ความรู้หรือส่งครูไปอบรมเกี่ยวกับหน่วยงานภายนอก

3. ข้อเสนอแนะและความคิดเห็นเพิ่มเติมของผู้บริหาร โรงเรียนและครูเกี่ยวกับสภาพและความต้องการสนับสนุนการดำเนินงานจัดการเรียนร่วมของเด็กที่มีความต้องการพิเศษในโรงเรียนเรียนร่วม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 1 สรุปได้ดังนี้

3.1. ข้อเสนอแนะและความคิดเห็นเพิ่มเติมเกี่ยวกับสภาพการดำเนินงานจัดการเรียนร่วมของเด็กที่มีความต้องการพิเศษในโรงเรียนเรียนร่วม โดยรวม พบว่า ด้านที่ผู้ตอบแบบสอบถามได้แสดงข้อเสนอแนะและความคิดเห็นเพิ่มเติมมากที่สุด เรียงตามลำดับจากมากไปหาน้อย คือ ด้านกิจกรรมการเรียนการสอน ด้านเครื่องมือ ด้านนักเรียน และด้านสภาพแวดล้อม ตามลำดับ เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน และรายข้อ พบว่า ข้อเสนอแนะและความคิดเห็นเพิ่มเติมมากที่สุดด้านนักเรียนคือ โรงเรียนควรสร้างประสบการณ์ให้เด็กเห็นคุณค่าและรู้จักช่วยเหลือตนเอง ด้านสภาพแวดล้อมคือ โรงเรียนควรมีห้องสอนเสริมสำหรับเด็กที่มีความต้องการพิเศษ ด้านการจัดการเรียนการสอนคือ โรงเรียนควรจัดทำแผนการศึกษาเฉพาะบุคคล (IEP) ให้กับเด็กที่มีความต้องการพิเศษทุกคน และด้านเครื่องมือคือ ควรมีหน่วยงานจัดอบรมครูและผู้บริหารให้มีความรู้ความเข้าใจเรื่องเด็กพิเศษ ปีละ 1 ครั้ง ผู้วิจัยมีความเห็นว่าการที่ผู้ตอบแบบสอบถามแสดงข้อเสนอแนะและความคิดเห็นเพิ่มเติมมากที่สุดแต่ละด้านว่า โรงเรียนควรสร้างประสบการณ์ให้เด็กเห็นคุณค่าและรู้จักช่วยเหลือตนเอง ควรมีห้องสอนเสริมสำหรับเด็กที่มีความต้องการพิเศษ ควรจัดทำแผนการศึกษาเฉพาะบุคคล (IEP) ให้กับเด็กที่มีความต้องการพิเศษทุกคน และควรมีหน่วยงานจัดอบรมครูและผู้บริหารให้มีความรู้ความเข้าใจเรื่องเด็กพิเศษ ปีละ 1 ครั้ง นั้นสาเหตุหนึ่งมาจากการที่ครูไม่ได้จบมาโดยตรงด้านการศึกษาพิเศษ ทำให้บางครั้งไม่มีความเข้าใจในเรื่องการเตรียมความพร้อมเกี่ยวกับการสร้างประสบการณ์ให้เด็กเห็นคุณค่าและรู้จักช่วยเหลือตนเอง การจัดทำแผนการศึกษาเฉพาะบุคคล (IEP) ดีพอ อีกทั้งโรงเรียนส่วนมากยังไม่มีห้องสอนเสริมอาจเป็นเพราะงบประมาณมีไม่เพียงพอต่อความต้องการ ซึ่งส่งผลให้การดำเนินการด้านต่างๆ ไม่สามารถดำเนินได้อย่างสะดวก

สอดคล้องกับงานวิจัยของ นพมาศ สุทธิวัชร (2551 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาการบริหารงานการเรียนร่วม โดยใช้โครงสร้างซีทในโรงเรียนแกนนำ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาราชนิวรี เขต 1 พบว่า ด้านเครื่องมือ งบประมาณไม่เพียงพอในการจัดซื้อสื่อสำเร็จรูป ค่าจ้างครูพี่เลี้ยง ค่าตอบแทนวิทยากรภายนอกและโครงการฝึกอาชีพ และชี้ให้เห็นว่าบุคลากรด้านการศึกษาพิเศษยังขาดแคลนอยู่ หรือกระบวนการให้ความรู้แก่ครูและผู้บริหารยังไม่ประสบผลสำเร็จเท่าที่ควร รัฐบาลควรมีนโยบายและดำเนินการผลิตบุคลากรด้านการศึกษาพิเศษเพิ่มมากขึ้นอย่างมีคุณภาพเพื่อสามารถรองรับการจัดการเรียนร่วมตามนโยบายของกระทรวงศึกษาธิการ ที่ให้เด็กพิการหรือที่มีความบกพร่องทุกคนที่อยากเรียนได้เรียน เพื่อให้สอดคล้องกับบทบัญญัติของกฎหมายรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550 พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พุทธศักราช 2545 และพระราชบัญญัติการจัดการศึกษาสำหรับคนพิการ พุทธศักราช 2551

3.2. ข้อเสนอแนะ และความคิดเห็นเพิ่มเติม เกี่ยวกับความต้องการสนับสนุนการดำเนินงานจัดการเรียนร่วมของเด็กที่มีความต้องการพิเศษ ในโรงเรียนเรียนร่วม พบว่าด้านที่ผู้ตอบแบบสอบถามได้แสดงข้อเสนอแนะและความคิดเห็นเพิ่มเติม เรียงลำดับจากมากไปหาน้อย คือ ด้านกิจกรรมการเรียนการสอน ด้านเครื่องมือ ด้านสภาพแวดล้อม และด้านนักเรียนตามลำดับ เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน และรายข้อ พบว่า มากที่สุด ด้านนักเรียน คือ ต้องการให้ผู้ปกครองเข้าใจและยอมรับความบกพร่องของบุตรหลาน ด้านสภาพแวดล้อม คือ ต้องการมีห้องเรียนเฉพาะสำหรับการสอนเสริม ต้องการวัสดุอุปกรณ์ ที่เหมาะสม ด้านการจัดการเรียนการสอน คือ ต้องการการอบรมเชิงปฏิบัติการการเขียนแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล (IEP) และมากที่สุดด้านเครื่องมือ คือ ต้องการให้จ้างครูพี่เลี้ยงเด็กพิการให้โรงเรียนที่จัดการเรียนร่วมโรงเรียนละ 1 คน แสดงให้เห็นว่า โรงเรียนส่วนใหญ่พบอุปสรรคเกี่ยวกับเรื่อง ผู้ปกครองไม่เข้าใจและไม่ยอมรับความบกพร่องของบุตรหลาน ขาดห้องเรียนเฉพาะสำหรับสอนเสริม ขาดวัสดุอุปกรณ์ที่เหมาะสม ครูมีความรู้ความเข้าใจไม่เพียงพอในการเขียนแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล (IEP) และขาดงบประมาณหรือการสนับสนุนการจ้างครูพี่เลี้ยงเด็กพิการให้โรงเรียนที่จัดการเรียนร่วม จึงมีความต้องการให้รัฐสนับสนุนการดำเนินการจัดการเรียนร่วมในเรื่องดังกล่าว

สอดคล้องกับ สิริมา หมอนไหม (2543 : 134) ได้กล่าวถึงปัญหาปัญหาการจัดการเรียนร่วมไว้ว่า การจัดการศึกษาเรียนร่วมก็มีปัญหาคล้ายกับการจัดการศึกษาสำหรับเด็กปกติ เช่น โรงเรียนขาดกลไกสนับสนุนในเรื่องต่าง ๆ ทั้งเรื่องของงบประมาณ บุคลากร การบริหารจัดการที่มีประสิทธิภาพ ผู้เชี่ยวชาญเฉพาะทางการและมีส่วนร่วมของทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง สรุปบทเรียนจาก

ประสบการณ์การจัดการเรียนร่วม พบปัญหาที่เกิดขึ้นหลายด้านส่วนใหญ่เกิดจากความไม่พร้อมในปัจจัยต่าง ๆ ทั้งในด้านบุคลากร การบริหารจัดการด้านงบประมาณ ความพร้อมของครู ผู้ปกครอง และตัวเด็กเอง ที่มีความต้องการที่แตกต่างกันทัศนคติต่อเด็กพิการของผู้ปกครองเด็กปกติ ตลอดจนหน่วยงานต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง ส่งผลต่อการจัดการเรียนการสอนรูปแบบการเรียนร่วมของโรงเรียน

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการนำไปใช้

1. สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ควรให้หน่วยงานที่รับผิดชอบในการจัดการเรียนร่วม ได้รับการจัดสรรงบประมาณสนับสนุนการดำเนินงานจัดการเรียนร่วม ให้โรงเรียนจัดการเรียนร่วมอย่างเพียงพอ มีห้องเรียนเฉพาะสำหรับการสอนเสริมที่มีวัสดุอุปกรณ์ที่เหมาะสม เอื้อและส่งเสริมต่อการจัดการเรียนร่วม และควรเป็นห้องเรียนที่มีความปลอดภัยแก่เด็กที่มีความต้องการพิเศษ ควรบรรจุครูที่จบการศึกษาพิเศษ โดยตรงปฏิบัติหน้าที่เป็นแกนนำในการดำเนินการจัดการเรียนร่วมในโรงเรียนทุกโรง ควรมีหน่วยงานจัดอบรมครูและผู้บริหาร ให้มีความรู้ความเข้าใจเรื่องเด็กพิเศษ ปีละ 1 ครั้ง และควรจ้างครูพี่เลี้ยงเด็กพิการให้โรงเรียนที่จัดการเรียนร่วม โรงเรียนละ 1 คน

2. ผู้บริหาร โรงเรียน และครูผู้เกี่ยวข้องในการจัดการเรียนร่วมควรได้รับการอบรมให้เข้าใจถึงหลักการดำเนินการอย่างจริงจังเพื่อให้สามารถนำไปปฏิบัติได้ถูกต้อง โดยควรได้รับการอบรมเชิงปฏิบัติการแบบเข้มในการเขียนแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล (IEP) ควรได้รับความรู้ความเข้าใจด้านนักเรียนในเรื่องการเตรียมความพร้อมให้เหมาะสมกับความพิการและบกพร่องของเด็กแต่ละประเภท โดยควรจัดกิจกรรมจำลองสถานการณ์การเป็นเด็กที่มีความต้องการพิเศษ เพื่อให้เข้าใจสภาพที่เป็นความบกพร่อง ความไม่สะดวกและความยากลำบากบางประการของเพื่อนพิการหรือที่มีความบกพร่อง อีกทั้งควรได้รับความรู้เกี่ยวกับเครื่องมือและการใช้เครื่องมือในการคัดแยก

3. ผู้บริหาร โรงเรียนและครูควรให้ความสำคัญในด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนสำหรับเด็กที่มีความต้องการพิเศษ โดย ควรจัดทำแผนการศึกษาเฉพาะบุคคล (IEP) ควรจัดทำแผนการสอนเฉพาะบุคคล (IIP) ควรสร้างประสบการณ์ให้เด็กเห็นคุณค่าและรู้จักช่วยเหลือตนเอง และแสวงหาความร่วมมือในการเตรียมความพร้อมจากผู้ปกครองของเด็กที่มีความต้องการพิเศษ อีกทั้งควรมีการประชุมให้ผู้ปกครองเข้าใจและยอมรับความบกพร่องของบุตรหลาน

ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรศึกษารูปแบบการเตรียมความพร้อมสำหรับเด็กที่มีความต้องการพิเศษทุกประเภท
2. ควรศึกษาปัญหาการดำเนินงานจัดการเรียนร่วมและบทบาทของผู้บริหารที่สัมพันธ์กับปัจจัยแห่งความสำเร็จของโรงเรียนเรียนร่วม
3. ควรศึกษาสภาพและความต้องการสนับสนุนการดำเนินงานจัดการเรียนร่วมในสถานศึกษาเอกชน

บรรณานุกรม

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
Buriram Rajabhat University

บรรณานุกรม

- กระทรวงศึกษาธิการ. (2542). พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542. กรุงเทพฯ ฯ :
โรงพิมพ์องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์.
- _____. (2543). คู่มือการคัดแยกและส่งต่อคนพิการเพื่อการศึกษา. กรุงเทพฯ ฯ :
โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.
- _____. (2548). ประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เรื่อง หลักเกณฑ์และวิธีการของคณะกรรมการ
พิจารณาให้คนพิการได้รับสิทธิช่วยเหลือทางการศึกษาว่าด้วยบุคคลที่สถานศึกษารับรอง
ว่าเป็น คนพิการ. กรุงเทพฯ ฯ : กระทรวงศึกษาธิการ.
- _____. (2551). พระราชบัญญัติการจัดการศึกษาสำหรับคนพิการ. กรุงเทพฯ ฯ :
โรงพิมพ์องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์.
- _____. (2555). นโยบายปฏิรูปการศึกษาสำหรับคนพิการในทศวรรษที่สอง
(พ.ศ. 2552 – 2561). กรุงเทพฯ ฯ : โรงพิมพ์สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ.
- กันยา จันทร์ใจวงศ์. (2546). การศึกษาการจัดการเรียนร่วมของเด็กที่มีความต้องการพิเศษใน
ระดับอนุบาล. ปรินญาณิพนธ์ สม. (การศึกษาปฐมวัย). กรุงเทพฯ ฯ : บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- คณะกรรมการคัดเลือกและจำแนกคนพิการเพื่อการศึกษา. (2543). คู่มือการคัดแยกและส่งต่อ
คนพิการ. กรุงเทพฯ ฯ : โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.
- จิรัชญา ขวัญพุด. (2551). สภาพการจัดการเรียนร่วมของครูผู้สอนในโรงเรียนเรียนร่วม
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาระนอง. วิทยานิพนธ์ สม. (หลักสูตรและการสอน).
สุราษฎร์ธานี : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี.
- ทบวงมหาวิทยาลัย ศูนย์พัฒนาศึกษาแห่งชาติของประเทศไทย. (2529). คู่มือการจัดการเรียนร่วม.
พิมพ์ครั้งที่ 2. นนทบุรี : โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช.
- ทวีศักดิ์ สิริรัตน์เรขา. (2555). เด็กพิเศษ. (ฉบับอิเล็กทรอนิกส์). แอปป์โฮมคลินิก. สืบค้นเมื่อ
วันที่ 27 มกราคม 2555, จาก <http://www.happyhomeclinic.com/academy.html/>.
- นพมาศ สุทธิวัช. (2551). การบริหารการเรียนร่วม โดยใช้โครงสร้างชีวิตในโรงเรียนแกนนำ
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาราชบุรี เขต 1. สารนิพนธ์ ปรินญาณิพนธ์ บัณฑิต
สม. (การบริหารการศึกษา). กรุงเทพฯ ฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

บรรณานุกรม (ต่อ)

- บุญชม ศรีสะอาด. (2535). การวิจัยเบื้องต้น. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ : สุวีริยาสาส์น.
- เบญจา ชลธาร์นนท์. (2535). การจัดการเรียนร่วม. กรุงเทพฯ : กองวิชาการ สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ.
- _____. (2543ก). การจัดทำโปรแกรมการศึกษาเฉพาะบุคคลสำหรับเด็กพิการเรียนร่วม. สถาบันราชภัฏสวนดุสิต. กรุงเทพฯ : สถาบันราชภัฏสวนดุสิต.
- _____. (2543ข). ประเภทของเด็กที่บกพร่องทางการศึกษา. กรุงเทพฯ : โปรแกรมวิชาการพิเศษคณะครุศาสตร์ : สถาบันราชภัฏสวนดุสิต.
- _____. (2545). ความรู้พื้นฐานเกี่ยวกับการศึกษาแบบเรียนร่วม. เอกสารการสอนรายวิชาการศึกษาพิเศษแบบเรียนร่วม. กรุงเทพฯ : สำนักพัฒนาการศึกษาสำนักงานสภาสถาบันราชภัฏ
- _____. (2546). คู่มือการบริหารจัดการเรียนร่วมโดยใช้โครงสร้างซีท. กรุงเทพฯ : เพทายการพิมพ์.
- ประภัสสร ทศนพวงศ์. (2550). ศึกษาปัญหาในการจัดการศึกษาพิเศษในโรงเรียนเรียนร่วม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสกลนคร เขต 2. วิทยานิพนธ์ คม. (การศึกษาพิเศษ). มหาสารคาม : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
- ประภัสสร สรวนรัมย์. (2554). สภาพและปัญหาการดำเนินงานจัดการเรียนร่วมสำหรับเด็กพิเศษตามโครงสร้างซีท (SEAT Framework). ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 2. วิทยานิพนธ์ คม. (การบริหารการศึกษา). บุรีรัมย์ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์.
- ประสิทธิ์ สุวรรณรักษ์. (2542). ระเบียบวิธีวิจัยทางพฤติกรรมศาสตร์และสังคมศาสตร์. พิมพ์ครั้งที่ 2. บุรีรัมย์ : สถาบันราชภัฏบุรีรัมย์
- ผดุง อารยะวิญญู. (2533). การศึกษาสำหรับเด็กที่มีความต้องการพิเศษ. กรุงเทพฯ : บรรณกิจ.
- _____. (2541). การศึกษาสำหรับเด็กที่มีความต้องการพิเศษ. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพฯ : P.A.Art & Printing.
- ผดุง อารยะวิญญู. (2542). การเรียนร่วมระหว่างเด็กปกติกับเด็กที่มีความต้องการพิเศษ. กรุงเทพฯ : ไร่ไทยเพรส.

บรรณานุกรม (ต่อ)

- รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2550. (24 สิงหาคม 2550). ราชกิจจานุเบกษา ฉบับกฤษฎีกา เล่ม 124 ตอนที่ 74 ก. (24 สิงหาคม 2550). หน้า 1 - 14.
- เริงศักดิ์ เชื้อนแก้ว. (2550). สภาพการดำเนินงานและความต้องการจัดการเรียนร่วมของเด็กที่มีความต้องการพิเศษในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาหนองคาย เขต 2. วิทยานิพนธ์ คม. (การบริหารการศึกษา). มหาสารคาม : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
- ลัดดาวัลย์ สว่างศรี. (2547). ความคิดเห็นของผู้ปกครองที่มีต่อการบริหารการศึกษาพิเศษเรียนร่วมในโรงเรียนประถมศึกษา. วิทยานิพนธ์ คม. (การบริหารการศึกษา). บุรีรัมย์ : บัณฑิตวิทยาลัย สถาบันราชภัฏบุรีรัมย์.
- วารี ฉริยะจิตร. (2545). การศึกษาสำหรับเด็กพิเศษ. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
- ศรียา นิยมธรรม. (2540). การเรียนร่วมสำหรับเด็กปฐมวัย. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ลิฟต์แอนคิลิฟเพรส.
- สมพร หวานเสรีจ. (2555). UTQ วิชา 223 การศึกษาพิเศษ. [ฉบับอิเล็กทรอนิกส์] สืบค้นเมื่อวันที่ 26 มิถุนายน 2555, จาก <http://www.utq.com/>.
- สมศักดิ์ คลประสิทธิ์. (ม.ป.ป.). การบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน. [ฉบับอิเล็กทรอนิกส์]. สืบค้นเมื่อ วันที่ 25 สิงหาคม 2555, จาก <http://www.moe.go.th/wijai/sbm.htm>.
- สมศักดิ์ ไชยโชติ. (2550). สภาพและปัญหาการบริหารจัดการเรียนร่วมตามมาตรฐานการศึกษาพิเศษโรงเรียนร่วม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่กาฬสินธุ์ เขต 3. ปรินญาบบัณฑิต คม. (การบริหารการศึกษา). สกลนคร : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.
- สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 1. (2555). คู่มือการบริหารจัดการเรียนร่วม. บุรีรัมย์ : สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 1.
- สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ. (2541). การจัดการศึกษาพิเศษ. (ชุดฝึกอบรมด้วยตนเอง 14 เล่ม เรื่อง ความรู้พื้นฐานทางการศึกษาพิเศษ เล่ม 2). กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.
- สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ. (2543). การปฏิรูปการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนสำคัญที่สุด. พิมพ์ครั้งที่ 4. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์คุรุสภา ลาดพร้าว.

บรรณานุกรม (ต่อ)

- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. (2545). พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์พรินทวาทกราฟฟิค.
- สิริมา หมอนไหม. (2543). การศึกษาพิเศษ : องค์ความรู้และกระบวนการต้น. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์การศาสนา.
- อารีย์ เพลินชัยวานิช. (2549). ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการบริหารโรงเรียนแกนนำจัดการเรียนร่วมดีเด่น ของภาคเหนือตอนล่าง. วิทยานิพนธ์ คม. (การบริหารการศึกษา). พิษณุโลก : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม
- อุทัย บุญประเสริฐ. (2542). รายงานการวิจัย การศึกษาแนวทางการบริหารและการจัดการศึกษาของสถานศึกษาในรูปแบบการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน. โครงการวิจัยภายใต้การสนับสนุนของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ สำนักนายกรัฐมนตรี. อุดรธานี.
- Bishop, V. E. (1986). "Identifying the Components of Success in Mainstreaming." *Journal of Visual Impairment and Blindness*. 37(6) : 939 – 946
- Bright, W. L. (1986). *Exceptional Children: An Introduction to Special Education (5th ed)*. New Jersey : Prentice – Hall.
- Evans, I. J. (1981). *Brewer's Dictionary of Phrase and Fable*. New and revised ed.
- Farley, J. I. (1992). "The Current Attitudes of Principals and Teachers Regarding Mainstreaming in Virginia Middle-Level Schools." *Dissertation Abstracts International*. DAI-A 52/08 : 2883.
- Keller, E. L. (1987). "Organizational Space Attitudes Toward Special Educational Classes" *Dissertation Abstracts International*. 9(6) : 51 – 55.
- Meyen, E. L. (1996). *Curriculum Strategies Introduction*. In E. L..
- Riedel, P.B. (1991) "An Investigations and Analysis of Perceptions of Mainstreaming Mildly Handicapped Students in Grade 5-9 in Randomly Selected Urban and Rural School Divisions in Virginia Public School." *Dissertation Abstracts International*. DAI-4 52/04 : 1164. October.
- Saland, S. J. and Garride Duhanney, L.M. (1999). *The Impact of Inclusive on Students With and Without Disabilities and Their Education : Remedial and Special Education*. 20(2)1999. P 114- 126.
- Schindele, R. (1981). *Statement on Integrated Education of Handicapped Children Given at Kenya Institute for Education*. Nairobi, March 23. Mairobi, Kenya : Department of Special Education.

มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์
Buriram Rajabhat University

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก

รายชื่อโรงเรียนจัดการเรียนร่วม ที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง

ข้อมูลสรุปจำนวนนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษแต่ละประเภท
 ในโรงเรียนจัดการเรียนร่วม เป็นกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 92 โรงเรียน
 ตั้งกีดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 1 ปีการศึกษา 2555

ที่	ชื่อ โรงเรียน	ประเภทเด็กที่มีความต้องการพิเศษ									รวม
		1	2	3	4	5	6	7	8	9	
	อำเภอเมืองบุรีรัมย์										
1	บ้านม่วงโนนสูง			3		1					4
2	บ้านจ้าง					3					3
3	บ้านม่วง					25					25
4	บ้านมะค่า			4			1				5
5	บ้านโนนแดง					3	2			1	6
6	บ้านบ้านฝาง	1				1					2
7	บ้านหนองโสน					3				2	5
8	เขตการทางสงเคราะห์ 5					24					24
9	บ้านโคกกลาง					14				1	15
10	ไตรมิตรวิทยาคาร			1		1			1		3
11	บ้านกลางเพชร(สุโขวิทยา)					3		1			4
12	บ้านโกรกขี้หนู					8					8
13	บ้านโคกเก่า					5					5
14	บ้านโคกเปราะ		1								1
15	บ้านโคกระกา					6					6
16	บ้านโคกวัด				1	4					5
17	บ้านโคกสะอาดวิทยาคาร					5		1			6
18	บ้านคอนใหญ่			2		3			2		7
19	บ้านท้องเรือ									5	5
20	บ้านนากลาง								1		1
21	บ้านพระครูน้อย					4					4
22	บ้านโพธิ์คอนหวาย			8		12					20
23	บ้านร่วมไทร					23					23
24	บ้านร่วมไทร					23					23

ที่	ชื่อโรงเรียน	ประเภทเด็กที่มีความต้องการพิเศษ									รวม
		1	2	3	4	5	6	7	8	9	
25	บ้านเสม็ดโคกตาล					22					22
26	บ้านหนองทรายน้อย					12					12
27	บ้านหนองปรือ			1	2					1	4
28	บ้านหนองปรือน้อย									1	1
29	บ้านหนองไผ่			1							1
30	บ้านหนองมะเขือ					32				1	33
31	เบญจคามวิทยา	4			1	23				3	31
32	พระครูวิทยา	2				3		1		1	7
33	บ้านมาบสมอ					13				1	14
34	บ้านกระเคื่อง	1			1		1			1	4
35	บ้านกระสัง (หุ่นราษฎรรังสรรค์)					10				1	11
36	บ้านตลาดชัย									2	2
37	บ้านถาวร					6				1	7
38	บ้านพะไล					12		2	1	1	16
39	บ้านสวายสอ (ประชาราษฎร์บูรณะ)					12				14	26
40	บ้านหนองม้า					22	1	1	2		26
41	บ้านหลักเขต				1	13				3	17
42	วัดบ้านเมืองคู					23				2	25
43	วัดบ้านเมืองฝาง	1				28				1	30
44	วัดบ้านรุน			2		8					10
45	วัดสถานีหนองศาล				1	5				1	7
46	บ้านสะแกโพรงอนุสรณ์			6		21		1		1	29
	อำเภอสำปายมาศ										
47	วัดบ้านชะบ		1	1			1	2	1		6
48	บ้านหนองไฮ					3					3
49	จันทราวาส(ศุภราษฎร์วิทยา)					5					5
50	บ้านตูปช้าง	1	2			8	1				12
51	บ้านนาศรีนวล		1	14	1	2				1	21
52	บ้านม่วงหนองบอนสามัคคี					1			1		2

ที่	ชื่อ โรงเรียน	ประเภทเด็กที่มีความต้องการพิเศษ									รวม
		1	2	3	4	5	6	7	8	9	
81	บ้านหนองเทา			5		2					7
82	บ้านหนองเพ็ก					1					1
83	วัดชะลวด					2					2
	อำเภอบ้านด่าน										
84	บ้านคกกระทิง(มิตรภาพอนุสรณ์)	1				4				1	6
85	บ้านคงเย็น					5					5
86	บ้านนุมะขามป้อม					11					11
87	บ้านหนองแค้นพัฒนา					8				2	10
88	มหิตลอนุสรณ์					8					8
89	บ้านสำโรงสันติภาพ			1							1
90	อนุบาลบ้านด่าน		2	2	4	24					32
91	บ้านปราสาท					11			2	1	14
92	วัดบ้านปลัดบัว					10					10
	รวมระดับเขตพื้นที่	18	8	57	27	805	7	15	21	70	10,50

1	หมายถึง	บุคคลที่บกพร่องทางสายตา
2	หมายถึง	บุคคลที่บกพร่องทางการได้ยิน
3	หมายถึง	บุคคลที่บกพร่องทางสติปัญญา
4	หมายถึง	บุคคลที่บกพร่องด้านร่างกาย หรือการเคลื่อนไหว หรือสุขภาพ
5	หมายถึง	บุคคลที่บกพร่องทางการเรียนรู้
6	หมายถึง	บุคคลที่บกพร่องทางการพูดและภาษา
7	หมายถึง	บุคคลที่บกพร่องทางพฤติกรรม หรืออารมณ์
8	หมายถึง	บุคคลออทิสติก
9	หมายถึง	บุคคลพิการซ้อน

ภาคผนวก ข
หนังสือราชการ

มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์
Buriram Rajabhat University

ที่ ศธ ๐๕๔๕.๑๑/ ๖๒๔๘

บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์
อ.เมือง จ.บุรีรัมย์ ๓๑๐๐๐

๑๕ ธันวาคม ๒๕๕๕

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือวิจัย

เรียน คุณพรณิชา บาร์เบอร์

ด้วย นางพัชรี บุญพร้อม นักศึกษาระดับปริญญาโท หลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง สภาพและความต้องการสนับสนุนการดำเนินงานจัดการเรียนร่วมของเด็กที่มีความต้องการพิเศษใน โรงเรียนจัดการเรียนร่วม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์เขต ๑ โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ประเสริฐ ภูเงิน เป็นที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ พิจารณาแล้วว่าท่านเป็นผู้มีความรู้ ความสามารถและประสบการณ์ในเรื่องนี้อย่างดียิ่ง จึงขอความอนุเคราะห์จากท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญ ตรวจสอบเครื่องมือในการทำวิจัยและศึกษาข้อมูลครั้งนี้ เพื่อให้ผู้ทำการวิจัยจะได้ดำเนินการ ในขั้นต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดอนุเคราะห์และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุเทียบ ละอองทอง)
คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

สำนักงานบัณฑิตวิทยาลัย

โทร ๐ ๔๔๖๑ ๑๒๒๑, ๐ ๔๔๖๐ ๑๖๑๖ ต่อ ๓๘๐๖

โทรสาร ๐ ๔๔๖๑ ๒๘๕๘

ที่ ศธ ๐๕๔๕.๑๑/ว๒๔๒

บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์
ถนนจิระ อำเภอเมืองบุรีรัมย์
จังหวัดบุรีรัมย์ ๓๑๐๐๐

๒๓ กันยายน ๒๕๕๕

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือวิจัย

เรียน นายสมศักดิ์ มัจฉาวิทยากุล

ด้วย นางพัชรี บุญพร้อม นักศึกษาระดับปริญญาโท หลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง สภาพการดำเนินงานและความต้องการจัดการเรียนร่วมตามความคิดเห็นของผู้บริหารและครูผู้สอนในโรงเรียนจัดการเรียนร่วมสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต ๑ โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ประเสริฐ ภูเงิน เป็นที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ พิจารณาแล้วว่าท่านเป็นผู้มีความรู้ความสามารถและประสบการณ์ในเรื่องนี้อย่างดียิ่ง จึงขอความอนุเคราะห์จากท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือในการทำวิจัยและศึกษาข้อมูลครั้งนี้ เพื่อให้ผู้ทำการวิจัยจะได้ดำเนินการในขั้นตอนต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดอนุเคราะห์และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุเทียบ ละอองทอง)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์

สำนักงานคณบดี

โทร ๐ ๔๕๖๑ ๑๒๒๑, ๐ ๔๕๖๐ ๑๖๑๖ ต่อ ๓๘๐๖

โทรสาร ๐ ๔๕๖๑ ๒๘๕๘

ที่ ศธ ๐๕๔๕.๑๑/ ๖๒๔๘

บัณฑิตวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์

อ.เมือง จ.บุรีรัมย์ ๓๑๐๐๐

๑๕ ธันวาคม ๒๕๕๕

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือวิจัย

เรียน คุณกนก ตีมี

ด้วย นางพัชรี บุญพร้อม นักศึกษาระดับปริญญาโท หลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง สภาพและความต้องการสนับสนุนการดำเนินงานจัดการเรียนร่วมของเด็กที่มีความต้องการพิเศษใน โรงเรียนจัดการเรียนร่วม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประจวบคีรีขันธ์เขต ๑ โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ประเสริฐ ภูเงิน เป็นที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ พิจารณาแล้วว่าท่านเป็นผู้มีความรู้ ความสามารถและประสบการณ์ในเรื่องนี้อย่างดียิ่ง จึงขอความอนุเคราะห์จากท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญ ตรวจสอบเครื่องมือในการทำวิจัยและศึกษาข้อมูลครั้งนี้ เพื่อให้ผู้ทำการวิจัยจะได้ดำเนินการ ในขั้นตอนต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดอนุเคราะห์และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุเทียบ ละอองทอง)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

สำนักงานบัณฑิตวิทยาลัย

โทร ๐ ๔๔๖๑ ๑๒๒๑, ๐ ๔๔๖๐ ๑๖๑๖ ต่อ ๓๘๐๖

โทรสาร ๐ ๔๔๖๑ ๒๘๕๘

ที่ ศธ ๐๕๔๕.๑๑(๑)/๓๔

บัณฑิตวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์
ถนนจิระ อำเภอเมืองบุรีรัมย์
จังหวัดบุรีรัมย์ ๓๑๐๐๐

๒๖ มกราคม ๒๕๕๖

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์ทดลองเครื่องมือการวิจัย

เรียน ครูผู้สอนเด็กที่มีความต้องการพิเศษโรงเรียน.....

ด้วย นางพัชรี บุญพร้อม นักศึกษาระดับปริญญาโท หลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์ เรื่องสภาพและความต้องการสนับสนุน การดำเนินงานจัดการเรียนรู้การเรียนร่วมของเด็กที่มีความต้องการพิเศษในโรงเรียนจัดการเรียนร่วมสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต ๑ โดยมี ผศ.ดร.ประเสริฐ ภูเงิน เป็นที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ในการนี้นักศึกษามีความประสงค์ในการทดลองใช้เครื่องมือ ในการวิจัยที่จะใช้กลุ่มตัวอย่างจริงเพื่อหาประสิทธิภาพของเครื่องมือในการวิจัย

ดังนั้นจึงขออนุญาตให้ นางพัชรี บุญพร้อม ใช้เครื่องมือในการวิจัยกับกลุ่มตัวอย่างสำหรับกำหนดการทำงานผู้ทำการวิจัยจะประสานในรายละเอียดอีกครั้ง มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ หวังเป็นอย่างยิ่งว่าคงได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุเทียบ ละอองทอง)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์

สำนักงานคณบดี

โทร ๐ ๔๔๖๑ ๑๒๒๑, ๐ ๔๔๖๐ ๑๖๑๖ ต่อ ๓๘๐๖

โทรสาร ๐ ๔๔๖๑ ๒๘๕๘

ที่ ศธ ๐๔๐๘๒ / ๖ ๙ ๕

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต ๑
๕๐ ถนนอีสาน บร ๓๑๐๐๐

๑๒ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๖

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์แจกแบบสอบถาม

เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียนในสังกัด ทุกแห่ง

สิ่งที่ส่งมาด้วย	๑.แบบสอบถาม.....	จำนวน	ฉบับ
	๒.แบบสอบถาม.....	จำนวน	ฉบับ

ด้วย นางพัชรี บุญพร้อม นักศึกษาระดับปริญญาโท หลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ กำลังอยู่ในระหว่างการทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง สภาพและความต้องการสนับสนุน การดำเนินงานจัดการเรียนรู้การเรียนรู้ร่วมของเด็กที่มีความต้องการพิเศษในโรงเรียนจัดการเรียนรู้ร่วม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต ๑ โดยมี ผศ.ดร.ประเสริฐ ภูเงิน เป็นประธานที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ โดยการนี้นักศึกษา มีความประสงค์เก็บรวบรวมข้อมูล โดยการแจกแบบสอบถามผู้เกี่ยวข้องในการศึกษาวิจัยดังกล่าว จึงขอความอนุเคราะห์อนุญาตให้นักศึกษาเข้าเก็บข้อมูลในหน่วยงานของท่านด้วย

ในการนี้ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต ๑ จึงแจ้งผู้อำนวยการโรงเรียนในสังกัด ทุกแห่ง ทราบ และอนุญาตให้นักศึกษาดังกล่าวเข้าเก็บรวบรวมข้อมูลได้ตามความเหมาะสมต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อทราบและดำเนินการ

ขอแสดงความนับถือ

(นายเอกชัย กาญจนนา)

รองผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา รักษาราชการแทน

ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต ๑

กลุ่มอำนวยการ

งานประสานงาน

โทร. ๐ ๔๕๖๑ ๑๔๐๒

โทรสาร ๐ ๔๕๖๒ ๐๒๗๗

ภาคผนวก ค
แบบสอบถามการวิจัย

แบบสอบถามเพื่อการวิจัย

เรื่อง สภาพและความต้องการสนับสนุนการดำเนินงานจัดการเรียนร่วมของเด็กที่มีความต้องการพิเศษใน
โรงเรียนจัดการเรียนร่วม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 1

คำชี้แจง

1. แบบสอบถามนี้ มีจุดมุ่งหมายเพื่อสอบถามความคิดเห็นของผู้บริหาร โรงเรียนและครู เกี่ยวกับ
สภาพและความต้องการสนับสนุนการดำเนินงานจัดการเรียนร่วมของเด็กที่มีความต้องการพิเศษใน โรงเรียน
จัดการเรียนร่วม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 1
ปีการศึกษา 2555

2. โดยแบบสอบถามแบ่งออกเป็น 4 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลเบื้องต้นของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 สภาพการดำเนินงานจัดการเรียนร่วมของเด็กที่มีความต้องการพิเศษใน โรงเรียน
จัดการเรียนร่วม ตามโครงสร้างซีท (SEAT Framework)

ตอนที่ 3 ความต้องการสนับสนุนการดำเนินงานจัดการเรียนร่วม ของเด็กที่มีความต้องการ
พิเศษใน โรงเรียนจัดการเรียนร่วม ตาม โครงสร้างซีท (SEAT Framework)

ตอนที่ 4 ข้อเสนอแนะหรือข้อคิดเห็นเพิ่มเติมเกี่ยวกับสภาพและความต้องการสนับสนุนการ
ดำเนินงานจัดการเรียนร่วม ตามโครงสร้างซีท (SEAT Framework)

ผู้วิจัยขอความกรุณาท่านตอบแบบสอบถามให้ครบทั้ง 4 ตอน โดยตอบให้ตรงตามความเป็นจริง
และตรงกับความรู้สึกของท่านมากที่สุด ขอรับรองว่าคำตอบของท่านจะไม่มีผลกระทบใดๆ ต่อตัวท่าน
ทั้งสิ้น ผู้วิจัยต้องการนำไปเสนอเป็นภาพรวมเท่านั้น เพื่อจะได้เกิดประโยชน์ต่อการดำเนินงานจัดการเรียน
ร่วมต่อไป และหวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความร่วมมือจากท่านในการตอบแบบสอบถามฉบับนี้ และ
ขอขอบคุณเป็นอย่างสูง มา ณ โอกาสนี้

นางพัชรี บุญพร้อม

นักศึกษานิเทศศาสตร์ สาขาการบริหารการศึกษา

มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์

ตอนที่ 1 ข้อมูลเกี่ยวกับผู้ตอบแบบสอบถาม

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงใน ( ) หน้าข้อความในช่องว่างที่ตรงกับสภาพจริงของท่าน

1. สถานภาพ

- ( ) ผู้บริหาร โรงเรียน
- ( ) ครูประจำชั้นที่มีเด็กที่มีความต้องการพิเศษเรียนร่วมในชั้นเรียน
- ( ) ครูผู้รับผิดชอบงานการศึกษาพิเศษในโรงเรียน

2. ขนาดโรงเรียนที่ท่านปฏิบัติหน้าที่อยู่

- ( ) ขนาดเล็ก นักเรียนไม่เกิน 120 คน
- ( ) ขนาดกลาง นักเรียนตั้งแต่ 121 - 300 คน
- ( ) ขนาดใหญ่ นักเรียนตั้งแต่ 301 ขึ้นไป

3. ท่านมีประสบการณ์ในการจัดการเรียนร่วมมาแล้วกี่ปี

- น้อยกว่า 2 ปี
- 2 - 4 ปี
- 5 - 7 ปี
- มากกว่า 7 ปี

4. ท่านมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับเด็กที่มีความต้องการพิเศษมาก่อนหรือไม่

- ไม่มี
- มี

ถ้ามี ท่านได้รับความรู้เกี่ยวกับเด็กที่มีความต้องการพิเศษ โดยวิธีใด

(ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

- จากการศึกษาจากสถาบันที่เคยศึกษา
- จากการศึกษาจากเอกสาร / ตำรา
- จากการอบรม / ประชุมเชิงวิชาการ / ประชุมเชิงปฏิบัติการ
- อื่น ๆ.....

5. ท่านเข้ารับการอบรม / สัมมนา เกี่ยวกับการจัดการเรียนร่วมสำหรับเด็กที่มีความต้องการพิเศษ

จากหน่วยงานใด (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

- กระทรวงศึกษาธิการ
- โรงพยาบาล / หน่วยงานที่ให้การรักษาเด็กที่มีความต้องการพิเศษ
- สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 1
- ศูนย์การศึกษาพิเศษจังหวัด.
- อื่น ๆ (โปรดระบุ) .....

6. จากข้อ 5 ท่านเคยเข้าร่วมอบรม / สัมมนา ประมาณกี่ครั้ง (ในรอบ 3 ปี)

- 1 - 2 ครั้ง
 3 - 5 ครั้ง
 มากกว่า 5 ครั้ง

ตอนที่ 2 สภาพการดำเนินงานจัดการเรียนร่วมของเด็กที่มีความต้องการพิเศษในโรงเรียน เรียนร่วม
ตามโครงสร้างซีท (SEAT Framework) ปีการศึกษา 2555

คำชี้แจง แบบสอบถามตอนนี้เป็นารสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพการดำเนินการ
จัดการเรียนร่วมในโรงเรียนจัดการเรียนร่วมของผู้บริหาร โรงเรียนและครู เป็นแบบมาตรา
ส่วนประมาณค่า 5 ระดับ โดยมีเกณฑ์การให้คะแนนแต่ละรายการ ดังนี้

ถ้าท่านเห็นว่าโรงเรียนมีสภาพการดำเนินงานจัดการเรียนร่วม อยู่ในระดับ
การปฏิบัติมากที่สุด โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ในช่องคะแนนระดับ 5

ถ้าท่านเห็นว่าโรงเรียนมีสภาพการดำเนินงานจัดการเรียนร่วม อยู่ในระดับ
การปฏิบัติมาก โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ในช่องคะแนนระดับ 4

ถ้าท่านเห็นว่าโรงเรียนมีสภาพการดำเนินงานจัดการเรียนร่วม อยู่ในระดับ
การปฏิบัติปานกลาง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ในช่องคะแนนระดับ 3

ถ้าท่านเห็นว่าโรงเรียนมีสภาพการดำเนินงานจัดการเรียนร่วม อยู่ในระดับ
การปฏิบัติน้อย โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ในช่องคะแนนระดับ 2

ถ้าท่านเห็นว่าโรงเรียนมีสภาพการดำเนินงานจัดการเรียนร่วม อยู่ในระดับ
การปฏิบัติน้อยที่สุด โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ในช่องคะแนนระดับ 1

ข้อ ที่	ประเด็นคำถาม เกี่ยวกับสภาพการดำเนินงาน จัดการเรียนร่วมโดยใช้โครงสร้างซีท (SEAT)	ระดับการปฏิบัติ				
		มาก ที่สุด (5)	มาก (4)	ปาน กลาง (3)	น้อย (2)	น้อย ที่สุด (1)
1. ด้านนักเรียน (S : Students)						
1	โรงเรียนประชุมชี้แจงสร้างความเข้าใจเกี่ยวกับการเตรียมความพร้อมแก่เด็กที่มีความต้องการพิเศษและเด็กปกติทั่วไปแก่บุคลากร ผู้ปกครองและผู้เกี่ยวข้อง					
2	โรงเรียนจัดเตรียมความพร้อมให้แก่เด็กที่มีความต้องการพิเศษด้านร่างกาย					
3	โรงเรียนจัดเตรียมความพร้อมเพื่อให้ความรู้หรือเจตคติให้กับผู้บริหาร ครู พ่อแม่ และผู้ปกครอง					
4	โรงเรียนจัดเตรียมความพร้อมด้านอุปกรณ์ที่จำเป็นในการจัดการเรียนการสอน					
5	โรงเรียนจัดเตรียมความพร้อมให้แก่เด็กที่มีความต้องการพิเศษด้านการช่วยเหลือตนเอง					
6	โรงเรียนจัดเตรียมความพร้อมแก่เด็กที่มีความต้องการพิเศษ ตามความจำเป็นพิเศษทางการศึกษาเฉพาะบุคคล					
7	โรงเรียนจัดให้เด็กที่มีความต้องการพิเศษ สร้างความคุ้นเคยกับสภาพแวดล้อม,ครูประจำชั้น,ครูการศึกษาพิเศษ					
8	โรงเรียนสร้างความเข้าใจให้แก่เด็กที่มีความต้องการพิเศษให้เห็นคุณค่า และรู้จักการช่วยเหลือตนเอง					
9	โรงเรียนจัดกิจกรรมจำลองสถานการณ์การเป็นเด็กที่มีความต้องการพิเศษเพื่อให้เข้าใจสภาพที่เป็นความบกพร่อง ความไม่สะดวกและความยากลำบากบางประการของเพื่อนพิการหรือที่มีความบกพร่อง					
10	โรงเรียนจัดกิจกรรมที่ช่วยให้เกิดการเรียนรู้ ช่วยเหลือซึ่งกันและกันระหว่างเด็กปกติกับเด็กที่มีความต้องการพิเศษ					
11	โรงเรียนเปิด โอกาสให้ผู้ปกครองมีส่วนร่วมในการดำเนินการเตรียมความพร้อมทั้งนักเรียนทั่วไป และเด็กที่มีความต้องการพิเศษ					

ข้อ ที่	ประเด็นคำถาม เกี่ยวกับสภาพการดำเนินงาน	ระดับการปฏิบัติ				
		มาก ที่สุด (5)	มาก (4)	ปาน กลาง (3)	น้อย (2)	น้อย ที่สุด (1)
12	โรงเรียนจัดกิจกรรมอื่นที่ช่วยให้นักเรียนทั่วไปเข้าใจและยอมรับเด็กที่มีความต้องการพิเศษ					
13	โรงเรียนแจ้งข้อมูลเด็กที่มีความต้องการพิเศษให้เด็กปกติมีความเข้าใจ ช่วยเหลือ และปฏิบัติต่อเด็กที่มีความต้องการพิเศษได้อย่างถูกต้อง					
14	โรงเรียนจัดให้มีกิจกรรมการสอนทักษะที่จำเป็นในการช่วยเหลือเด็กที่มีความต้องการพิเศษให้แก่เด็กปกติ					
15	โรงเรียนมีการกระจายเด็กที่มีความต้องการพิเศษเข้าเรียนร่วมในชั้นเรียนปกติ					
2. ด้านสภาพแวดล้อม (E : Environment)						
16	โรงเรียนจัดให้เด็กที่มีความต้องการพิเศษเรียนร่วมในชั้นเรียนกับเด็กทั่วไปมากที่สุด					
17	โรงเรียนปรับสภาพแวดล้อม โดยคำนึงถึงสภาพความบกพร่องของเด็กที่มีความต้องการพิเศษแต่ละประเภท					
18	โรงเรียนจัดห้องเรียนให้เอื้อต่อการเรียนของเด็กที่มีความต้องการพิเศษ เช่น คำนึงถึงแสงสว่าง ห้องน้ำ ทางเดิน					
19	โรงเรียนจัดสภาพแวดล้อมนอกอาคารเรียนเหมาะสมกับการจัดการเรียนร่วม โดยคำนึงถึงความสะดวกปลอดภัย					
20	โรงเรียนจัดพื้นที่ทางเข้า อยู่ระดับเดียวกับประตู ถ้าอยู่คนละระดับมีทางลาดสำหรับขึ้นลง					
21	โรงเรียนมีการล้อมรั้วบริเวณที่เป็นอันตราย					
22	โรงเรียนจัดให้ทางเดินสาธารณะภายในตัวอาคารไม่มีสิ่งกีดขวาง					
23	โรงเรียนจัดให้พื้นเรียบ ไม่ลื่นและทำด้วยวัสดุไม่กะเทาะหรือหลุดง่าย					

ข้อ ที่	ประเด็นคำถาม เกี่ยวกับสภาพการดำเนินงาน	ระดับการปฏิบัติ				
		มาก ที่สุด (5)	มาก (4)	ปาน กลาง (3)	น้อย (2)	น้อย ที่สุด (1)
24	ผู้บริหารโรงเรียนนำเสนอในเรื่องการจัดการเรียนร่วม โดยชี้แจงให้ครูและบุคลากรทุกคนในโรงเรียนทราบ					
25	ผู้บริหารโรงเรียนนำเสนอในเรื่องการจัดการเรียนร่วม โดยชี้แจงให้ผู้ปกครองเด็กที่มีความต้องการพิเศษทุกคน					
26	โรงเรียนแต่งตั้งคณะกรรมการจัดการเรียนร่วมประจำ โรงเรียนเพื่อกำหนดนโยบายในการจัดการเรียนร่วม					
27	โรงเรียนแต่งตั้งคณะกรรมการจัดการเรียนร่วมประจำ โรงเรียนเพื่อกำหนดนโยบายในการจัดการเรียนร่วม					
28	โรงเรียนเปิดโอกาสให้ทุกคนแสดงความคิดเห็นในการ ดำเนินการจัดการเรียนร่วมของโรงเรียนและเกิด ความรู้สึกร่วมกันเป็นเจ้าของโครงการร่วมกัน					
29	โรงเรียนประชาสัมพันธ์และเผยแพร่ข้อมูลการจัดการ เรียนร่วมให้แก่ผู้ปกครอง ชุมชนและบุคลากรใน โรงเรียนเข้าใจ					
30	โรงเรียนส่งเสริมให้ครูผู้สอนเด็กที่มีความต้องการพิเศษ ทำงานร่วมกันเป็นทีม					
3. ด้านกิจกรรมการเรียนการสอน (A : Activities)						
31	โรงเรียนปรับหลักสูตรที่ใช้กับเด็กปกติมาใช้กับเด็กที่มี ความต้องการพิเศษในบางวิชา					
32	โรงเรียนจัดทำหลักสูตรเฉพาะสำหรับเด็กที่มีความ ต้องการพิเศษ					
33	โรงเรียนจัดทำหลักสูตรเพิ่มเติมในการสอนทักษะที่เป็น จำเป็นแก่เด็กที่มีความต้องการพิเศษ เช่น ทักษะการใช้หู ฟัง ทักษะการดำรงชีวิต					
34	ครูจัดทำแผนการศึกษาเฉพาะบุคคล (IEP) ให้กับเด็กที่มี ความต้องการพิเศษทุกคน					

ข้อ ที่	ประเด็นคำถาม เกี่ยวกับสภาพการดำเนินงาน	ระดับการปฏิบัติ				
		มาก ที่สุด (5)	มาก (4)	ปาน กลาง (3)	น้อย (2)	น้อย ที่สุด (1)
35	ครูจัดทำแผนการสอนเฉพาะบุคคล (IIP) สำหรับเด็กที่มีความต้องการพิเศษ					
36	ครูใช้เครื่องมือและวิธีการตรวจสอบ ได้เหมาะสมสำหรับเด็กที่มีความต้องการพิเศษทั้งด้านวิชาการด้านร่างกาย และด้านพฤติกรรม					
37	ครูสามารถใช้เทคนิคการสอนกับเด็กที่มีความต้องการพิเศษแต่ละประเภทได้อย่างเหมาะสม					
38	โรงเรียนมีการวิเคราะห์งานเพื่อประเมินเด็กว่ามีทักษะใดมาก่อน และจะเริ่มสอนเรื่องใดก่อนหลัง					
39	โรงเรียนจัดกิจกรรมการเรียนการสอน โดยใช้ระบบเพื่อนช่วยเพื่อน					
40	โรงเรียนรายงานความก้าวหน้าของนักเรียนตามแผนการศึกษาเฉพาะบุคคล (IEP)					
41	โรงเรียนจัดกิจกรรมนอกสถานศึกษา โดยมีเด็กที่มีความต้องการพิเศษเข้าร่วม เช่น กิจกรรมทัศนศึกษา กิจกรรมห้องสมุด					
42	โรงเรียนจัดตั้งกรรมการประกันคุณภาพการจัดการเรียนร่วม					
43	โรงเรียนมีการประกาศรับสมัครเด็กที่มีความต้องการพิเศษเข้าเรียนทุกปีการศึกษา					
44	ผู้บริหารโรงเรียนมีการนิเทศ การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนเด็กที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษ					
45	โรงเรียนจัดทำตารางเวลาให้บริการสอนเสริมโดยตรงกับเด็กที่มีความต้องการพิเศษ					
4. ด้านเครื่องมือ (T : Tool)						
46	โรงเรียนกำหนดนโยบาย วัตถุประสงค์ และพันธกิจในการจัดการเรียนร่วม					

ข้อ ที่	ประเด็นคำถาม เกี่ยวกับสภาพการดำเนินงาน	ระดับการปฏิบัติ				
		มาก ที่สุด (5)	มาก (4)	ปาน กลาง (3)	น้อย (2)	น้อย ที่สุด (1)
4. ด้านเครื่องมือ (T : Tool)						
47	โรงเรียนมีแผนงาน/โครงการ/กิจกรรมการจัดการเรียน ร่วม ที่สอดคล้องกับนโยบายของกระทรวงศึกษาธิการ และรัฐบาลกำหนด					
48	โรงเรียนได้จัดสรรงบประมาณเป็นการเฉพาะเพื่อการ จัดการเรียนร่วมให้กับเด็กที่มีความต้องการพิเศษ					
49	โรงเรียนจัดระบบบริหารจัดการ โดยเสนอตัวแทน ผู้ปกครองเด็กที่มีความต้องการพิเศษอย่างน้อย 1 คน เข้าร่วมเป็นคณะกรรมการสถานศึกษา					
50	โรงเรียนจัดทำคำสั่งแต่งตั้งผู้รับผิดชอบ โครงการการ จัดการเรียนร่วมของโรงเรียน					
51	โรงเรียนจัดทำคำสั่งแต่งตั้งครูผู้รับผิดชอบการจัดการ เรียนการสอนแก่เด็กที่มีความต้องการพิเศษเรียนร่วม ในชั้นเรียนปกติ					
52	โรงเรียนจัดตั้งคณะจัดทำแผนการจัดการจัดการศึกษา เฉพาะบุคคล (IEP) ประมาณ 5-7 คน ต่อเด็กที่มี ความต้องการพิเศษ 1 คน					
53	โรงเรียนดำเนินการบริหารจัดการเรียนร่วมโดยใช้ โครงสร้างซีท (SEAT Framework) แลพบการบริหาร จัดการโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน (SBM)					
54	โรงเรียนจัดระบบข้อมูลเด็กที่มีความต้องการพิเศษทุก ปีการศึกษา					
55	โรงเรียนมีแผนพัฒนาบุคลากรให้เข้าอบรมความรู้ เกี่ยวกับการจัดการศึกษาสำหรับเด็กพิเศษ อย่าง เพียงพอและมีคุณภาพ					

ข้อ ที่	ประเด็นคำถาม เกี่ยวกับสภาพการดำเนินงาน	ระดับการปฏิบัติ				
		มาก ที่สุด (5)	มาก (4)	ปาน กลาง (3)	น้อย (2)	น้อย ที่สุด (1)
56	โรงเรียนสนับสนุนทุนทำวิจัยในชั้นเรียนเกี่ยวกับเด็กที่มีความต้องการพิเศษและทุนผลิตสื่อการสอน					
57	โรงเรียนมีระบบสื่อสารภายในองค์กรอย่างชัดเจน โดยจัดประชุมรับฟังปัญหาในการจัดการเรียนร่วมกับบุคลากรทุกคน					
58	โรงเรียนประสานงานจัดการเรียนร่วมกับศูนย์การศึกษาพิเศษจังหวัด					
59	โรงเรียนจัดหา เทคโนโลยีสิ่งอำนวยความสะดวกให้เด็กที่มีความต้องการพิเศษใช้เพื่อช่วยให้สามารถปฏิบัติงานและดำรงชีวิตให้มีประสิทธิภาพ					
60	โรงเรียนจัดหาครูการศึกษาพิเศษ ที่จบการศึกษาด้านการศึกษาพิเศษ โดยตรงหรือครูที่ผ่านการอบรมการจัดการศึกษาพิเศษตามหลักสูตรกระทรวงศึกษาธิการกำหนด					

ตอนที่ 3 ความต้องการสนับสนุนการดำเนินงานจัดการเรียนร่วม ของเด็กที่มีความต้องการพิเศษ
ในโรงเรียนจัดการเรียนร่วม ตาม โครงสร้างซีท (SEAT Framework)

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงใน ( ) หน้าข้อความในช่องว่างที่ตรงกับความต้องการจริงของท่าน

1. ท่านมีความต้องการสนับสนุนการดำเนินงาน ด้านนักเรียน (S : Students) ในส่วนที่เกี่ยวข้องกับ
การจัดการเรียนร่วม หรือไม่

ไม่มี มี

ถ้ามีความต้องการ ท่านมีความต้องการสนับสนุนในเรื่องใด (ตอบ ได้มากกว่า 1 ข้อ)

- ความรู้ความเข้าใจในการเตรียมความพร้อมของเด็กที่มีความต้องการพิเศษ
- ผู้เชี่ยวชาญในการให้คำแนะนำในการเตรียมความพร้อมของเด็กที่มีความต้องการพิเศษ.
- ความร่วมมือจากผู้ปกครองของเด็กที่มีความต้องการพิเศษในการเตรียมความพร้อมแก่เด็กที่มีความต้องการพิเศษ
- จัดกิจกรรมที่ส่งเสริมทัศนคติ เชิงบวกต่อเด็กที่มีความต้องการพิเศษแก่นักเรียนทั่วไป

- จัดกิจกรรมที่ช่วยให้นักเรียนทั่วไปเข้าใจและยอมรับเด็กที่มีความต้องการพิเศษ
- อื่น ๆ .....

2. ท่านมีความต้องการสนับสนุนการดำเนินงาน ด้านสภาพแวดล้อม (E : Environment) ในส่วน
ที่เกี่ยวข้องกับการจัดการเรียนร่วม หรือไม่

- ไม่มี มี

ถ้ามีความต้องการ ท่านมีความต้องการสนับสนุนในเรื่องใด (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

- ผู้บริหารที่มีประสบการณ์ในการจัดสภาพแวดล้อมให้เอื้อต่อการจัดการเรียนรู้อ
- ห้องเรียนเฉพาะสำหรับการสอนเสริม มีวัสดุอุปกรณ์ที่เหมาะสม
- จัดห้องเรียนให้เอื้อและส่งเสริมต่อการจัดการเรียนร่วม
- ห้องเรียนที่มีความปลอดภัยแก่เด็กที่มีความต้องการพิเศษ
- จัดอบรมให้ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดการเรียนร่วมแก่ผู้ปกครองนักเรียนปกติ
- อื่น ๆ .....

3. ท่านมีความต้องการสนับสนุนการดำเนินงาน ด้านกิจกรรมการเรียนการสอน (A : Activities)
ในส่วนที่เกี่ยวข้องกับการจัดการเรียนร่วม หรือไม่

- ไม่มี มี

ถ้ามีความต้องการ ท่านมีความต้องการสนับสนุนในเรื่องใด (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

- แนวทางการจัดทำหลักสูตรสำหรับความบกพร่องเด็กแต่ละประเภทจากกระทรวงศึกษาธิการ
- ความรู้เกี่ยวกับเครื่องมือและการใช้เครื่องมือในการคัดแยกเด็กแต่ละประเภท
- ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดทำแผนการศึกษาเฉพาะบุคคล (IEP)
- ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดทำแผนการสอนเฉพาะบุคคล (IIP)
- การนิเทศการสอนแก่ครูผู้สอนในชั้นเรียนร่วม
- ความร่วมมือของครูในโรงเรียนที่มีต่อการจัดการเรียนการสอนเด็กที่มีความต้องการพิเศษ
- การประสานงานที่มีประสิทธิภาพระหว่างผู้บริหารกับคณะครูในการร่วมกันพัฒนาโรงเรียน
- ความร่วมมือและความเข้าใจจากผู้ปกครองของเด็กที่มีความต้องการพิเศษในการจัดกิจกรรมต่างๆ เพื่อตอบสนองการจัดกิจกรรมการเรียนร่วมสำหรับเด็กที่มีความต้องการพิเศษ เช่น การเพิ่มความเอาใจใส่พฤติกรรมและการเรียนรู้ของลูก
- อื่น ๆ .....

4. ท่านมีความต้องการสนับสนุนการดำเนินงาน ด้านเครื่องมือ (T : Tool) ในส่วนที่เกี่ยวข้องกับ
การจัดการเรียนร่วม หรือไม่

- ไม่มี มี

ถ้ามีความต้องการ ท่านมีความต้องการสนับสนุนในเรื่องใด (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

- ความชัดเจนของนโยบายโรงเรียนในการจัดการเรียนร่วมสำหรับเด็กที่มีความต้องการพิเศษ

- การสื่อสารที่มีประสิทธิภาพ เกี่ยวกับนโยบายของโรงเรียนเกี่ยวกับการจัดการเรียนร่วมสำหรับเด็กพิเศษในโรงเรียน
- งบประมาณที่เพียงพอ จากฝ่ายบริหาร ในการจัดการเรียนการสอน
- ครูที่จบการศึกษาพิเศษ โดยตรง
- จัดสื่อและอุปกรณ์ที่เหมาะสมกับจุดประสงค์และเป้าหมายการสอนให้เพียงพอ
- จัดให้มีการอบรมหรือให้ความรู้ทางวิชาการแก่ครูที่สอนในชั้นเรียนร่วม
- การจัดมุมต่าง ๆ ในห้องเรียนร่วมให้เหมาะสมกับการส่งเสริมการเตรียมความพร้อมและการพัฒนาของเด็กที่มีความต้องการพิเศษ ทั้งด้านร่างกาย อารมณ์ สังคม และสติปัญญา
- อื่น ๆ .....

ตอนที่ 4 ข้อเสนอแนะหรือข้อคิดเห็นเพิ่มเติมเกี่ยวกับสภาพและความต้องการสนับสนุนการดำเนินงานจัดการเรียนร่วม ตามโครงสร้างซีท (SEAT Framework) ในโรงเรียน

คำชี้แจง โปรดเขียนข้อเสนอแนะหรือข้อคิดเห็นเพิ่มเติมของท่าน เกี่ยวกับสภาพและความต้องการให้มีการสนับสนุนการดำเนินงานจัดการเรียนร่วมในโรงเรียน

1. ด้านนักเรียน (S- Student)

สภาพการดำเนินงาน .....

ความต้องการ ให้มีการสนับสนุนการดำเนินงาน .....

2. ด้านสภาพแวดล้อม (E- Environment)

สภาพการดำเนินงาน .....

ความต้องการ ให้มีการสนับสนุนการดำเนินงาน .....

3. ด้านกิจกรรมการเรียนการสอน (A-Activities)

สภาพการดำเนินงาน .....

ความต้องการ ให้มีการสนับสนุนการดำเนินงาน .....

4. ด้านเครื่องมือ (T-Tool)

สภาพการดำเนินงาน .....

ความต้องการ ให้มีการสนับสนุนการดำเนินงาน .....

ขอขอบคุณในความร่วมมือ

ภาคผนวก ง
ค่าความสอดคล้อง (IOC)

การตรวจสอบความตรงของเครื่องมือวิจัย

เรื่อง

สภาพและความต้องการสนับสนุนการดำเนินงานจัดการเรียนร่วมของเด็ก
ที่มีความต้องการพิเศษใน โรงเรียนจัดการเรียนร่วม สังกัดสำนักงาน
เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 1

คำชี้แจง

1. แบบสอบถามฉบับนี้ ผู้วิจัยทำขึ้นเพื่อสอบถามสภาพและความต้องการสนับสนุนการดำเนินงานจัดการเรียนร่วมของเด็กที่มีความต้องการพิเศษใน โรงเรียนจัดการเรียนร่วม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 1 ซึ่งแบ่งออกเป็น 4 ตอน

ตอนที่ 1 ข้อมูลเบื้องต้นของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 สภาพการดำเนินงานจัดการเรียนร่วมของเด็กที่มีความต้องการพิเศษใน โรงเรียนจัดการเรียนร่วม ตาม โครงสร้างซีท (SEAT Framework)

ตอนที่ 3 ความต้องการสนับสนุนการดำเนินงานจัดการเรียนร่วม ของเด็กที่มีความต้องการพิเศษใน โรงเรียนจัดการเรียนร่วม ตามโครงสร้างซีท (SEAT Framework)

ตอนที่ 4 ข้อเสนอแนะหรือข้อคิดเห็นเพิ่มเติมเกี่ยวกับสภาพและความต้องการสนับสนุนการดำเนินงานจัดการเรียนร่วม ตามโครงสร้างซีท (SEAT Framework)

2. โปรดพิจารณาวัตถุประสงค์การวิจัย และการนิยามเชิงปฏิบัติการของตัวแปรการวิจัย ว่ามีความสอดคล้องกับคำถามหรือไม่ โดยเขียนเครื่องหมาย ✓ ลงในช่อง +1, 0, -1 เพื่อให้คะแนนตามความหมายดังนี้

ให้คะแนน +1 คะแนน เมื่อผู้เชี่ยวชาญแน่ใจว่าข้อความในข้อนั้น ๆ มีความสอดคล้องสัมพันธ์กับวัตถุประสงค์การวิจัย และนิยามเชิงปฏิบัติการของตัวแปรการวิจัย

ให้คะแนน 0 คะแนน เมื่อผู้เชี่ยวชาญไม่แน่ใจว่าข้อความในข้อนั้น ๆ มีความสอดคล้องสัมพันธ์กับวัตถุประสงค์การวิจัย และนิยามเชิงปฏิบัติการของตัวแปรการวิจัย

ให้คะแนน -1 คะแนน เมื่อผู้เชี่ยวชาญไม่แน่ใจว่าข้อความในข้อนั้น ๆ ไม่มีความสอดคล้องสัมพันธ์กับวัตถุประสงค์การวิจัย และนิยามเชิงปฏิบัติการของตัวแปรการวิจัย

ผู้วิจัยหวังเป็นอย่างยิ่งว่าผู้เชี่ยวชาญทุกท่านคงให้ความอนุเคราะห์ในการตรวจสอบความตรงของเครื่องมือวิจัยอย่างดียิ่ง จึงขอขอบพระคุณล่วงหน้ามา ณ โอกาสนี้

นางพัชรี บุญพร้อม

นักศึกษาปริญญาโท สาขาการบริหารการศึกษา

มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์

ตอนที่ 1 ข้อมูลเบื้องต้นของผู้ตอบแบบสอบถาม

ข้อ ที่	สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม	ความคิดเห็นของ ผู้เชี่ยวชาญ คนที่			ค่า เฉลี่ย IOC
		1	2	3	
1	1. สถานภาพ ☐ ผู้บริหาร โรงเรียน ☐ ครูผู้สอนเด็กที่มีความต้องการพิเศษเรียนร่วมในชั้นเรียนปกติ	1	1	1	1.00
2	ขนาดโรงเรียนที่ท่านปฏิบัติหน้าที่อยู่ ☐ ขนาดเล็ก นักเรียนไม่เกิน 120 คน ☐ ขนาดกลาง นักเรียนตั้งแต่ 121 - 300 คน ☐ ขนาดใหญ่ นักเรียนตั้งแต่ 301 ขึ้นไป	1	1	1	1.00

ตอนที่ 2 สภาพการดำเนินงานจัดการเรียนร่วมของเด็กที่มีความต้องการพิเศษในโรงเรียนจัดการเรียนร่วม ตาม โครงสร้างซีท (SEAT Framework)

ข้อ ที่	ประเด็นคำถาม เกี่ยวกับสภาพการดำเนินงาน จัดการเรียนร่วมโดยใช้โครงสร้างซีท (SEAT)	ความคิดเห็นของ ผู้เชี่ยวชาญ(คนที่)			ค่า เฉลี่ย IOC
		1	2	3	
1. ด้านนักเรียน (S : Students)					
1	โรงเรียนประชุมชี้แจงสร้างความเข้าใจเกี่ยวกับการเตรียมความพร้อมแก่เด็กที่มีความต้องการพิเศษและเด็กปกติทั่วไปแก่บุคลากร ผู้ปกครองและผู้เกี่ยวข้อง	1	1	1	1.00
2	โรงเรียนจัดเตรียมความพร้อม ด้านร่างกาย ด้านวิชาการ ด้านอารมณ์และสังคมให้เหมาะสมแก่เด็กที่มีความต้องการพิเศษแต่ละประเภทที่มีในโรงเรียน	1	1	1	1.00
3	โรงเรียนเตรียมความพร้อมเพื่อให้ความรู้หรือเจตคติให้กับผู้บริหาร ครู พ่อแม่ ผู้ปกครองที่เกี่ยวข้อง	1	1	1	1.00
4	โรงเรียนจัดเตรียมความพร้อมด้านอุปกรณ์ที่จำเป็นในการจัดการเรียนการสอน	1	1	1	1.00
5	โรงเรียนจัดเตรียมความพร้อมให้แก่เด็กที่มีความต้องการพิเศษด้านทักษะการช่วยเหลือตนเอง	1	1	1	1.00

ข้อ ที่	ประเด็นคำถาม เกี่ยวกับสภาพการดำเนินงาน จัดการเรียนร่วมโดยใช้โครงสร้างซีท (SEAT)	ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ(คนที่)			ค่า เฉลี่ย IOC
		1	2	3	
1. ด้านนักเรียน (S : Students)					
6	โรงเรียนจัดเตรียมความพร้อมแก่เด็กที่มีความต้องการพิเศษ ตาม ความจำเป็นพิเศษทางการศึกษาเฉพาะบุคคล	1	1	1	1.00
7	โรงเรียนจัดให้เด็กที่มีความต้องการพิเศษ สร้างความคุ้นเคยกับ สภาพแวดล้อม, ครูประจำชั้น, ครูการศึกษาพิเศษ	1	1	1	1.00
8	โรงเรียนสร้างความเข้าใจให้แก่เด็กที่มีความต้องการพิเศษให้เห็น คุณค่า และรู้จักการช่วยเหลือตนเอง	1	1	1	1.00
9	โรงเรียนจัดกิจกรรมจำลองสถานการณ์การเป็นเด็กที่มีความ ต้องการพิเศษ เพื่อให้เข้าใจสภาพที่เป็นความบกพร่อง ความไม่ สะดวกและความยากลำบากบางประการของเพื่อพิการ	1	1	1	1.00
10	โรงเรียนจัดกิจกรรมที่ช่วยให้เกิดการเรียนรู้ ช่วยเหลือซึ่งกันและ กันระหว่างเด็กปกติกับเด็กที่มีความต้องการพิเศษ	1	1	1	1.00
11	โรงเรียนเปิด โอกาสให้ผู้ปกครองมีส่วนร่วมในการดำเนินการ เตรียมความพร้อมทั้งนักเรียนปกติ และเด็กที่มีความต้องการพิเศษ	1	1	1	1.00
12	โรงเรียนจัดกิจกรรมอื่นที่ช่วยให้นักเรียนปกติเข้าใจและยอมรับเด็ก ที่มีความต้องการพิเศษเช่น ดูภาพยนตร์ สไลด์หรือฟังการบรรยาย จากคนพิการ	1	1	1	1.00
13	โรงเรียนแจ้งข้อมูลเด็กที่มีความต้องการพิเศษให้กับเด็กปกติเพื่อให้ มีความรู้ความเข้าใจ ช่วยเหลือและปฏิบัติต่อเด็กที่มีความต้องการ พิเศษได้อย่างถูกต้อง	1	1	1	1.00
14	โรงเรียนจัดให้มีกิจกรรมการสอนทักษะที่จำเป็นในการช่วยเหลือ เด็กที่มีความต้องการพิเศษให้แก่เด็กปกติ	1	1	1	1.00
15	โรงเรียนกระจายจำนวนเด็กที่มีความต้องการพิเศษเข้าเรียนร่วมใน ชั้นเรียนปกติ	1	1	1	1.00
2. ด้านสภาพแวดล้อม (E : Environment)					
16	โรงเรียนจัดกิจกรรมให้เด็กที่มีความต้องการพิเศษเรียนร่วมในชั้น เรียนกับเด็กทั่วไปมากที่สุด	1	1	1	1.00

ข้อที่	ประเด็นคำถาม เกี่ยวกับสภาพการดำเนินงาน จัดการเรียนร่วม โดยใช้โครงสร้างซีท (SEAT)	ความคิดเห็น ของผู้เชี่ยวชาญ (คนที)			ค่า เฉลี่ย IOC
		1	2	3	
2. ด้านสภาพแวดล้อม (E : Environment)					
17	โรงเรียนปรับสภาพแวดล้อมให้เอื้อต่อสภาพความบกพร่องของเด็กที่มีความต้องการพิเศษแต่ละประเภท	1	1	1	1.00
18	โรงเรียนจัดสภาพแวดล้อมภายในอาคารให้เอื้อต่อการเรียนของเด็กที่มีความต้องการพิเศษ เช่น คำนึงถึงแสงสว่าง ห้องน้ำ ทางเดิน	1	1	1	1.00
19	โรงเรียนจัดสภาพแวดล้อมนอกอาคารเรียนเหมาะสมกับการจัดการเรียนร่วม โดยคำนึงถึงความสะอาดและปลอดภัยเป็นสิ่งสำคัญ	1	1	1	1.00
20	โรงเรียนจัดพื้นที่ทางเข้า อยู่ระดับเดียวกับประตู ถ้าอยู่คนละระดับมีทางลาดสำหรับขึ้นลง	1	1	1	1.00
21	โรงเรียนมีการล้อมรั้วบริเวณที่เป็นอันตราย	1	1	1	1.00
22	โรงเรียนจัดให้ทางเดินสาธารณะภายในตัวอาคาร ไม่มีสิ่งกีดขวาง	1	1	1	1.00
23	โรงเรียนจัดให้พื้นเรียบ ไม่ลื่น และทำด้วยวัสดุไม่กะเทาะหรือหลุดง่าย	1	1	1	1.00
24	ผู้บริหาร โรงเรียนนำเสนอในเรื่องการจัดการเรียนร่วม โดยชี้แจงให้ครูและบุคลากรทุกคนและผู้ปกครองทราบ	1	1	1	1.00
25	โรงเรียนแต่งตั้งคณะกรรมการจัดการเรียนร่วมประจำโรงเรียนเพื่อกำหนดนโยบายในการจัดการเรียนร่วม	1	1	1	1.00
26	ผู้บริหาร โรงเรียนนำเสนอในเรื่องการจัดการเรียนร่วม โดยชี้แจงให้ครูและบุคลากรทุกคนและผู้ปกครองทราบ	1	1	1	1.00
27	โรงเรียนแต่งตั้งคณะกรรมการจัดการเรียนร่วมประจำโรงเรียนเพื่อกำหนดนโยบายในการจัดการเรียนร่วม	1	1	1	1.00
28	โรงเรียนเปิด โอกาสให้ทุกคนแสดงความคิดเห็นในการดำเนินการจัดการเรียนร่วมของ โรงเรียนและเกิดความรู้สึกเป็นเจ้าของ โครงการร่วมกัน	1	1	1	1.00
29	โรงเรียนประชาสัมพันธ์และเผยแพร่ข้อมูลการจัดการเรียนร่วมให้แก่ผู้ปกครอง ชุมชนและบุคลากรในโรงเรียนเข้าใจ	1	1	1	1.00
30	ครูที่สอนนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษใน โรงเรียน ทำงานร่วมกันเป็นทีม	1	1	1	1.00

ข้อที่	ประเด็นคำถาม เกี่ยวกับสภาพการดำเนินงาน จัดการเรียนร่วม โดยใช้โครงสร้างซีท (SEAT)	ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ(คนที่)			ค่าเฉลี่ย IOC
		1	2	3	
3. ด้านกิจกรรมการเรียนการสอน (A : Activities)					
31	โรงเรียนจัดทำหลักสูตรเฉพาะสำหรับเด็กที่มีความต้องการพิเศษ	1	1	1	1.00
32	โรงเรียนปรับหลักสูตรที่ใช้กับเด็กปกติมาใช้กับเด็กที่มีความต้องการพิเศษในบางวิชา	1	1	1	1.00
33	โรงเรียนจัดทำหลักสูตรเพิ่มเติมในการสอนทักษะที่จำเป็น แก่เด็กที่มีความต้องการพิเศษเช่น ทักษะการใช้หูฟัง ทักษะการดำรงชีวิต	1	1	1	1.00
34	ครูจัดทำแผนการศึกษาเฉพาะบุคคล (IEP) ให้กับเด็กที่มีความต้องการพิเศษ	1	1	1	1.00
35	ครูจัดทำแผนการสอนเฉพาะบุคคล (IIP) สำหรับเด็กที่มีความต้องการพิเศษ	1	1	1	1.00
36	ครูใช้เครื่องมือและวิธีการตรวจสอบที่เหมาะสม	1	1	1	1.00
37	ครูสามารถใช้เทคนิคและวิธีการ ในการจัดการเรียนการสอน เด็กที่มีความต้องการพิเศษแต่ละประเภทได้อย่างเหมาะสม	1	1	1	1.00
38	โรงเรียนมีการติดตามประเมินผลและรายงานความก้าวหน้าของนักเรียนตามแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล (IEP)	1	1	1	1.00
39	โรงเรียนจัดกิจกรรมนอกสถานศึกษาโดยมีเด็กที่มีความต้องการพิเศษเข้าร่วม เช่น กิจกรรมทัศนศึกษา	1	1	1	1.00
40	โรงเรียนจัดตั้งกรรมการประกันคุณภาพการจัดการเรียนร่วม	1	1	1	1.00
41	โรงเรียนมีการวิเคราะห์งาน เพื่อประเมินเด็กว่ามีทักษะด้านใดมาก่อน และจะเริ่มสอนเรื่องใดก่อน	1	1	1	1.00
42	โรงเรียนประกาศรับสมัครเด็กที่มีความต้องการพิเศษเข้าเรียนทุกปีการศึกษา	1	1	1	1.00
43	ครูติดตามผลความก้าวหน้าของเด็กที่มีความต้องการพิเศษเป็นระยะและรายงานความก้าวหน้าต่อผู้บริหารและผู้ปกครอง	1	1	1	1.00
44	ผู้บริหาร โรงเรียนมีการนิเทศ การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนเด็กที่มีความต้องการพิเศษ	1	1	1	1.00

ข้อที่	ประเด็นคำถาม เกี่ยวกับสภาพการดำเนินงาน จัดการเรียนร่วมโดยใช้โครงสร้างซีท (SEAT)	ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ(คนที่)			ค่าเฉลี่ย IOC
		1	2	3	
4. ด้านเครื่องมือ (T : Tool)					
45	โรงเรียนจัดทำตารางเรียน ให้บริการการสอนเสริม โดยตรงกับเด็กที่มีความต้องการพิเศษ	1	1	1	1.00
46	โรงเรียนกำหนดนโยบาย วิสัยทัศน์ และในการจัดการเรียนร่วม	1	1	1	1.00
47	โรงเรียนมีแผนงาน/โครงการ/กิจกรรมที่สอดคล้องกับกิจกรรมการจัดการเรียนร่วมตามที่กฎหมายกำหนด	1	1	1	1.00
48	โรงเรียนได้รับความร่วมมือจากผู้ปกครองและชุมชน และองค์กรต่างๆ ในการจัดการเรียนร่วม	1	1	1	1.00
49	โรงเรียนแต่งตั้งผู้รับผิดชอบ โครงการการจัดการเรียนร่วมของโรงเรียน	1	1	1	1.00
50	บุคลากรทุกคนในโรงเรียนมีส่วนร่วมในการสนับสนุนการจัดการเรียนร่วม	1	1	1	1.00
51	โรงเรียนจัดตั้งคณะกรรมการจัดทำแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล (IEP)	1	1	1	1.00
52	โรงเรียนดำเนินการบริหารจัดการเรียนร่วมโดยใช้โครงสร้างซีท (SEAT Framework) และบริหารจัดการ โดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน	1	1	1	1.00
53	โรงเรียนจัดสารสนเทศเกี่ยวกับการจัดการศึกษาสำหรับเด็กที่มีความต้องการพิเศษ ข้อมูล ข้อมูลบุคลากรที่สอนเด็กที่มีความต้องการพิเศษในโรงเรียน	1	1	1	1.00
54	โรงเรียนจัดทำคำสั่งผู้รับผิดชอบการจัดการเรียนการสอนแก่เด็กที่มีความต้องการพิเศษในชั้นเรียนปกติ	1	1	1	1.00
55	โรงเรียนมีการพัฒนาบุคลากรเกี่ยวกับการจัดการศึกษาสำหรับเด็กที่มีความต้องการพิเศษ เพียงพอและมีคุณภาพ	1	1	1	1.00
56	โรงเรียนสนับสนุนทุนทำวิจัยในชั้นเรียนเกี่ยวกับเด็กที่มีความต้องการพิเศษและทุนผลิตสื่อการสอน	1	1	1	1.00
57	โรงเรียนมีระบบสื่อสารภายในองค์กรอย่างชัดเจน โดยจัดประชุมรับฟังปัญหาในการจัดการเรียนร่วมร่วมกับบุคลากรทุกคน	1	1	1	1.00
58	โรงเรียนประสานงานจัดการเรียนร่วมกับศูนย์การศึกษาพิเศษจังหวัด	1	1	1	1.00

ข้อที่	ประเด็นคำถาม เกี่ยวกับสภาพการดำเนินงาน จัดการเรียนร่วมโดยใช้โครงสร้างซีท (SEAT)	ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ(คนที่)			ค่าเฉลี่ย IOC
		1	2	3	
4. ด้านเครื่องมือ (T : Tool)					
59	โรงเรียนจัดหา เทคโนโลยีสิ่งอำนวยความสะดวกให้เด็กที่มีความต้องการพิเศษใช้เพื่อช่วยให้สามารถปฏิบัติงานและดำรงชีวิตให้มีประสิทธิภาพ	1	1	1	1.00
60	โรงเรียนจัดหาครูการศึกษาพิเศษ ที่จบการด้านการศึกษาพิเศษโดยตรง หรือครูที่ผ่านการอบรมการจัดการศึกษาพิเศษตามหลักสูตรกระทรวงศึกษาธิการกำหนด	1	1	1	1.00

ตอนที่ 3 ความต้องการสนับสนุน การดำเนินงานจัดการเรียนร่วม ของเด็กที่มีความต้องการพิเศษในโรงเรียนจัดการเรียนร่วม ตามโครงสร้างซีท (SEAT Framework)

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงใน ( ) หน้าข้อความในช่องว่างที่ตรงกับความต้องการจริงของท่าน

ข้อที่	ประเด็นคำถาม เกี่ยวกับสภาพการดำเนินงาน จัดการเรียนร่วมโดยใช้โครงสร้างซีท (SEAT)	ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ (คนที่)			ค่าเฉลี่ย IOC
		1	2	3	
1	<p>ท่านมีความต้องการให้สนับสนุนการดำเนินงานด้านนักเรียน (S : Student) ในส่วนที่เกี่ยวข้องกับการจัดการเรียนร่วม หรือไม่</p> <p>☐ ไม่มี ☐ มี</p> <p><u>ถ้ามีความต้องการ ท่านมีความต้องการให้สนับสนุนในเรื่องใด</u> (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)</p> <p>☐ ความรู้ความเข้าใจในการเตรียมความพร้อมของเด็กที่มีความต้องการพิเศษ</p> <p>☐ ผู้เชี่ยวชาญในการให้คำแนะนำในด้านการเตรียมความพร้อม</p> <p>☐ ผู้เชี่ยวชาญในการให้คำแนะนำในด้านการเตรียมความพร้อมของเด็กที่มีความต้องการพิเศษ</p> <p>☐ ความร่วมมือการเตรียมความพร้อมจากผู้ปกครองของเด็กที่มีความต้องการพิเศษ</p>	1	1	1	1.00

ข้อ ที่	ประเด็นคำถาม เกี่ยวกับสภาพการดำเนินงาน จัดการเรียนร่วม โดยใช้โครงสร้างซีท (SEAT)	ความคิดเห็น ของผู้เชี่ยวชาญ (คนที่)			ค่า เฉลี่ย IOC
		1	2	3	
	☐ จัดกิจกรรมที่ส่งเสริมทัศนคติเชิงบวกต่อเด็กที่มีความต้องการพิเศษแก่เด็กปกติ ☐ จัดกิจกรรมที่ช่วยให้นักเรียนทั่วไปเข้าใจและยอมรับเด็กที่มีความต้องการพิเศษ ☐ อื่น ๆ				
2	<p>ท่านมีความต้องการให้สนับสนุนการดำเนินงาน ด้านสภาพแวดล้อม (E : Environment) ในส่วนที่เกี่ยวข้องกับการจัดการเรียนร่วม หรือไม่</p> ☐ ไม่มี ☐ มี <p><u>ถ้ามีความต้องการ ท่านมีความต้องการให้สนับสนุนในเรื่องใด</u> (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)</p> ☐ ผู้บริหารที่มีประสบการณ์ในการจัดสภาพแวดล้อมให้เอื้อต่อการจัดการเรียนรู้ ☐ ห้องเรียนเฉพาะสำหรับการสอนเสริม มีวัสดุอุปกรณ์ที่เหมาะสม ☐ จัดห้องเรียนให้เอื้อและส่งเสริมต่อการจัดการเรียนร่วม ☐ ห้องเรียนที่มีความปลอดภัยแก่เด็กที่มีความต้องการพิเศษ ☐ จัดอบรมความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดการเรียนร่วมแก่ผู้ปกครองเด็กปกติ ☐ อื่น ๆ	1	1	1	1.00
3	<p>3. ท่านมีความต้องการให้สนับสนุนการดำเนินงาน ด้านกิจกรรมการเรียนการสอน (A : Activities) ในส่วนที่เกี่ยวข้องกับการจัดการเรียนร่วมหรือไม่</p> ☐ ไม่มี ☐ มี <p><u>ถ้ามี ท่านมีความต้องการให้สนับสนุนในเรื่องใด(ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)</u></p> ☐ แนวทางการจัดทำหลักสูตรสำหรับความบกพร่องเด็กแต่ละประเภทจากกระทรวงศึกษาธิการ	1	1	1	1.00

ข้อ ที่	ประเด็นคำถาม เกี่ยวกับสภาพการดำเนินงาน จัดการเรียนร่วมโดยใช้โครงสร้างซีท (SEAT)	ความคิดเห็น ของผู้เชี่ยวชาญ (คนที่)			ค่า เฉลี่ย IOC
		1	2	3	
	☐ ความรู้เกี่ยวกับเครื่องมือและการใช้เครื่องมือในการคัดแยกเด็กแต่ละประเภท ☐ ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดทำแผนการศึกษาเฉพาะบุคคล (IEP) ☐ ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดทำแผนการสอนเฉพาะบุคคล (IIP) ☐ การนิเทศการสอนแก่ครูผู้สอนในชั้นเรียนร่วม ☐ ความร่วมมือของครูในโรงเรียนที่มีต่อการจัดการเรียนการสอนเด็กที่มีความต้องการพิเศษ ☐ การประสานงานที่มีประสิทธิภาพระหว่างผู้บริหารกับคณะครูในการร่วมกันปรับปรุงและพัฒนาโรงเรียน ☐ ความร่วมมือและความเข้าใจจากผู้ปกครองของเด็กที่มีความต้องการพิเศษในการจัดกิจกรรมต่างๆ เพื่อตอบสนองการจัดกิจกรรมการเรียนร่วมสำหรับเด็กที่มีความต้องการพิเศษ เช่น การเพิ่มความเอาใจใส่พฤติกรรมและการเรียนรู้ของลูก ☐ อื่น ๆ				
4	ท่านมีความต้องการให้สนับสนุนการดำเนินงาน ด้านเครื่องมือ (T : Tool) ในส่วนที่เกี่ยวข้องกับการจัดการเรียนร่วม หรือไม่ ☐ ไม่มี ☐ มี ถ้ามี ท่านมีความต้องการให้สนับสนุนในเรื่องใด(ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ) ☐ ความชัดเจนของนโยบายโรงเรียนในการจัดการเรียนร่วมสำหรับเด็กที่มีความต้องการพิเศษ ☐ การสื่อสารที่มีประสิทธิภาพ เกี่ยวกับนโยบายของโรงเรียนเกี่ยวกับการจัดการเรียนร่วมสำหรับเด็กพิเศษในโรงเรียน ☐ งบประมาณที่เพียงพอ จากฝ่ายบริหารในการจัดการเรียนการสอน ☐ ครูที่จบการศึกษาพิเศษ โดยตรง ☐ จัดสื่อและอุปกรณ์ที่เหมาะสมกับจุดประสงค์และเป้าหมายการสอนให้เพียงพอ	1	1	1	1.00

ข้อ ที่	ประเด็นคำถาม เกี่ยวกับสภาพการดำเนินงาน จัดการเรียนร่วม โดยใช้โครงสร้างซีท (SEAT)	ความคิดเห็น ของผู้เชี่ยวชาญ (คนที่)			ค่า เฉลี่ย IOC
		1	2	3	
	☐ จัดให้มีการอบรมหรือให้ความรู้ทางวิชาการแก่ครูที่สอนในชั้นเรียน ร่วม ☐ การจัดมุมต่าง ๆ ในห้องเรียนร่วมให้เหมาะสมกับการส่งเสริมการ เตรียมความพร้อมและการพัฒนาของเด็กที่มีความต้องการพิเศษ ทั้งด้าน ร่างกาย อารมณ์ สังคมและสติปัญญา ☐ อื่น ๆ				

ตอนที่ 4 ข้อเสนอแนะหรือข้อคิดเห็นเพิ่มเติมเกี่ยวกับสภาพและความต้องการสนับสนุนการ
ดำเนินงานจัดการเรียนร่วม ตามโครงสร้างซีท (SEAT Framework) ในโรงเรียน

ข้อที่	ประเด็นคำถาม เกี่ยวกับความต้องการ การสนับสนุนการดำเนินงาน จัดการเรียนร่วมโดยใช้โครงสร้างซีท (SEAT)	ความคิดเห็นของ ผู้เชี่ยวชาญ คนที่			ค่า เฉลี่ย IOC
		1	2	3	
1	ด้านนักเรียน (S- Student)	1	1	1	1.00
2	ด้านสภาพแวดล้อม (E- Environment)	1	1	1	1.00
3	ด้านกิจกรรมการเรียนการสอน (A-Activities)	1	1	1	1.00
4	ด้านเครื่องมือ (T-Tool)	1	1	1	1.00

ภาคผนวก จ

คำอำนาจจำแนก และค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับของสภาพ

ค่าอำนาจจำแนกของแบบสอบถาม

ข้อที่	t - test for Equality of Mean	
	t	Sig. (2-tailed)
ข้อที่ 1	4.811	.000
ข้อที่ 2	3.474	.002
ข้อที่ 3	3.989	.000
ข้อที่ 4	3.833	.001
ข้อที่ 5	3.699	.001
ข้อที่ 6	3.076	.005
ข้อที่ 7	4.639	.000
ข้อที่ 8	3.761	.001
ข้อที่ 9	2.054	0.49
ข้อที่ 10	2.334	.027
ข้อที่ 11	2.066	.048
ข้อที่ 12	2.172	.039
ข้อที่ 13	2.334	.027
ข้อที่ 14	3.024	.005
ข้อที่ 15	2.818	.009
ข้อที่ 16	3.191	.003
ข้อที่ 17	2.259	.032
ข้อที่ 18	2.432	.022
ข้อที่ 19	3.371	.022
ข้อที่ 20	2.966	.006
ข้อที่ 21	2.240	.033
ข้อที่ 22	2.389	.024
ข้อที่ 23	3.294	.003

ค่าอำนาจจำแนกของแบบสอบถาม (ต่อ)

ข้อที่	t - test for Equality of Mean	
	t	Sig. (2-tailed)
ข้อที่ 24	3.825	.001
ข้อที่ 25	4.219	.000
ข้อที่ 26	4.250	.000
ข้อที่ 27	2.910	.007
ข้อที่ 28	3.756	.001
ข้อที่ 29	5.501	.000
ข้อที่ 30	4.507	.000
ข้อที่ 31	2.236	.033
ข้อที่ 32	2.646	.031
ข้อที่ 33	1.900	.068
ข้อที่ 34	4.363	.000
ข้อที่ 35	4.400	.000
ข้อที่ 36	4.834	.000
ข้อที่ 37	3.982	.000
ข้อที่ 38	4.785	.000
ข้อที่ 39	4.335	.000
ข้อที่ 40	5.580	.000
ข้อที่ 41	2.449	.021
ข้อที่ 42	4.025	.00
ข้อที่ 43	2.535	.017
ข้อที่ 44	3.207	.003
ข้อที่ 45	4.260	.000
ข้อที่ 46	4.913	.000

ค่าอำนาจจำแนกของแบบสอบถาม (ต่อ)

ข้อที่	t - test for Equality of Mean	
	t	Sig. (2-tailed)
ข้อที่ 47	3.610	.001
ข้อที่ 48	4.295	.000
ข้อที่ 49	5.161	.000
ข้อที่ 50	4.551	.000
ข้อที่ 51	5.004	.000
ข้อที่ 52	4.400	.000
ข้อที่ 53	4.306	.000
ข้อที่ 54	3.076	.005
ข้อที่ 55	3.855	.001
ข้อที่ 56	3.119	.004
ข้อที่ 57	2.670	.012
ข้อที่ 58	4.250	.000
ข้อที่ 59	4.107	.000
ข้อที่ 60	2.366	.025

ประวัติย่อของผู้วิจัย

ชื่อ	พัชรี บุญพร้อม
วัน เดือน ปี เกิด	25 สิงหาคม 2506
สถานที่เกิด	อำเภอเขื่องใน จังหวัดอุบลราชธานี
สถานที่อยู่ปัจจุบัน	98 หมู่ 17 ตำบลเสม็ด อำเภอเมืองบุรีรัมย์ จังหวัดบุรีรัมย์
ตำแหน่งหน้าที่การงาน	ครู อันดับ กศ. 2
สถานที่ทำงาน	โรงเรียนบ้านเสม็ดโคกตาล อำเภอเมืองบุรีรัมย์ จังหวัดบุรีรัมย์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 1
ประวัติการศึกษา	พ.ศ. 2518 ชั้นประถมศึกษาปีที่ 7 โรงเรียนบ้านศรีบัว อำเภอเขื่องใน จังหวัดอุบลราชธานี พ.ศ. 2525 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนเขื่องในพิทยาคม อำเภอเขื่องใน จังหวัดอุบลราชธานี พ.ศ. 2527 ประกาศนียบัตรการศึกษาชั้นสูง (ป.กศ.สูง) วิชาเอกสังคมศึกษา วิทยาลัยครูอุบลราชธานี พ.ศ. 2539 ครุศาสตรบัณฑิต (คบ.) สาขาการประถมศึกษา สถาบันราชภัฏบุรีรัมย์ พ.ศ. 2541 ครุศาสตรบัณฑิต (คบ.) สาขาภาษาอังกฤษ สถาบันราชภัฏบุรีรัมย์